శ్రీః అస్తు.

కృతి

శ్రీ భారతసారరత్నావళి.

కృతిపతి

చిత్వరముకటుమంచిపుర నివాసులగు నాట్టారాఘుడు

డిస్ట్రిక్టు కోర్టుప్లీడరు

సుబ్రహ్మణ్యరెడ్డి

సర్వజనంబులకు చతుర్విధ పురుషార్థప్రదంబుగ

శ్రీమహాభారతంబునంగల సారతరపద్యంబుల నేర్చి

కూర్పఁబడి

చిత్వరము గవర్నమెంటు హైస్కూల్ ఆంధ్రభాషాపండితులగు

శ్రేష్ఠులూరు కుప్పనయ్యంగార్లవలన

సవరింపఁబడి

చెన్నపురి:

తి. శ్రీనివాసయ్యగారి

“ఎక్సెల్సియర్” ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపించి

ప్రచురింపఁబడియె.

శకము ౧౮౦౭.

పార్థివాబ్దము.

1885

FIRST EDITION.

శ్రీః అస్తు.

శ్రీ భా ర త సా ర ర త్నా వ ళి.

అవతారిక.

శ్రీమచ్చెన్నపురి రాజధానికిఁజేరిన నార్త్ఆర్కాడు డిస్ట్రిక్టు చిత్తూరను చిత్పురముచేరువనుండు కట్టమంచి గ్రామమందలి పుడమిఱేఁడులైన పాకనాటివంశోద్భవులగు శ్రీమూఁ— రామలింగారెడ్డి పౌత్రుండును-వీరరాఘవరెడ్డిపుత్రుండునునగు సుబ్రహ్మణ్యరెడ్డి అనునేను శ్రీమదాంధ్రభారతమునందుఁగల సారతరపద్యంబులను ఈక్రిందవివరించు హేతువులంబట్టి ప్రాచుర్యముసేయఁదగినవిగా నిశ్చయించినాఁడను. ... ... *

శ్రీభారతము చతుర్వేదసారవంతమై యుక్తాయుక్తపరిజ్ఞానప్రదంబై ఐహికాముష్మిక ఫలప్రదంబులకు మిగులనుపయుక్తంబైన గ్రంథమగుటంజేసి యది తెనుంగున ముద్రితంబైయున్నయది. ... ... *

ఈగొప్పగ్రంథము భరతవంశజుల చారిత్రమయంబై అనేకోపాఖ్యానేతిహాసములతోఁ గూడియుండుటవలనఁ బహుళగర్భితములుగానుండు ప్రవృత్తి నివృత్తి మార్గములను గ్రహింపవలయునను శ్రద్ధగలవారు ఓపికతో విశేషకాలమును వినియోగింపవలసియుంటున్నయది. అట్లుచేయుటకు కాలదేశవర్తమానముల ననుసరించి యనేకుల కలివిగానుండ నేరదు. ... ౪

ఇందువలన శ్రీభారతాష్టాదశపర్వములం దచ్చటచ్చట వెదజల్లఁబడి ఇహపరసౌఖ్యములకు సాధకంబులై యుండు ముఖ్యాంశంబులన్నియుఁ దేటపడుచేడు తద్గ్రంథస్థపద్యముల నేర్చి ప్రచురించుట లోకులకు విశేషప్రీతికరముగానుండునని నాబుద్ధికి గోచరించినది. ... ... *

ఏతన్మిత్రము ఏను కూడినంత శ్రద్ధవుచ్చుకొని సాత్త్వికాదిగుణములయొక్కయు- ప్రవృత్తి నివృత్తి మార్గములయొక్కయు యుక్తాయుక్తవిధులును వాటిసాధక బాధకములును లోకులకు అనాయాసంబుగ గ్రాహ్యముగు తెఱంగున సదరు పద్యంబుల పంచప్రకరణంబులుగా విభాగించి అందొక్కొక్క భాగంబున నడంగఁదగిన తరగతులపద్యములను వాటిక్రిందఁ జేర్చి ఆపద్యంబులకన్నింటికి ౧౮౬౩ సంవత్సరమందలి వాణీనికేతనమనుముద్రాక్షరశాలయందు చెన్నపురమున ముద్రింపఁబడియుండు శ్రీమదాంధ్ర భారతమునందుండగలపుటలను సయితము నిర్దేశించియున్నాఁడను. ... ... *

ఈ తెఱంగున నేర్పరుపఁబడియుండు శ్రీభారతసారాంశరత్నావళియనునీగ్రంథము లోకులు ఇహపరసౌఖ్యాను వర్తులగుటకుముఖ్యాధారంబుగ నుండుటయగాక విద్యార్థులగువారు నీతిప్రయుక్తవిజ్ఞానభరితులై బుద్ధి వైశాల్యులగుచు సౌఖ్యార్థులగుటకుమిగుల సహాయకారిగానుండునని నమ్ముచున్నాఁడను.

విషయసూచిక.

౧ - ఉత్పత్తిప్రకరణము.

పుట

౨ - సత్త్వాదిగుణప్రకరణము.

౩ - ప్రవృత్తిప్రకరణము.

౪ - నివృత్తిప్రకరణము.

౫ - స్తుతి ప్రకరణము.

ఈగ్రంథమున ప్రయోగింపబడియుండు సంగ్రహనామములు.

ఆది.	ఆదిపర్వము.
సభా.	సభాపర్వము.
ఆర.	ఆరణ్యపర్వము.
విరా.	విరాటపర్వము.
ఉద్యో.	ఉద్యోగపర్వము.
భీష్మ.	భీష్మపర్వము.
ద్రోణ.	ద్రోణపర్వము.
కర్ణ.	కర్ణపర్వము.
శల్య	శల్యపర్వము.
సౌప్తి.	సౌప్తికపర్వము.
స్త్రీ.	స్త్రీపర్వము.
శాంతి.	శాంతిపర్వము.
అను.	అనుశాసనికపర్వము.
అశ్వ.	అశ్వమేధపర్వము.
ఆశ్ర.	ఆశ్రమవాసపర్వము.
మౌ.	మౌసలపర్వము.
మహా.	మహాప్రస్థానికపర్వము.
స్వర్గా.	స్వర్గారోహణపర్వము.
ఆ.	ఆశ్వాసము.
పు.	పుట.

ఆది-ఆ ౧-పు ౧ అనఁగా ఆదిపర్వము ఆశ్వాసము ౧ పుట ౧ అని గ్రహింపవలెను.

క.	కందపద్యము.
గీ.	గీతపద్యము.
సీ.	సీసపద్యము.
వ.	వచనము.
చ.	చంపకమాల.
ఉ.	ఉత్పలమాల.
శా.	శార్దూలము.
మ.	మత్తేభము.
మత్త.	మత్తకోకిల.
శ్లో.	శ్లోకము.
కవి.	కవిరాజవిరాజితము.
ల.	లయగ్రాహి.

శ్రీ రామ జయం.

శ్రీ భారతసార రత్నావళి.

౧. శ్లో ॥ శ్రీవాణీగిరిజాశ్చిరాయదధతో వక్షోముఖాంగేషు యేలోకానాంస్థితిమావహంత్య విహతాం స్త్రీపుంసయోగోద్భవామ్ । తేవేదత్రయమూర్తయ స్త్రీపురుషా స్సంపూజితావస్సురైర్భూయాసుః పురుషోత్తమాంబుజభవ శ్రీకంధరాశ్శ్రియసే ॥ ఆది । ఆ ౧ । పు ౧.

౨. ఉ ॥ శ్రీయనగౌరినాఁబరగు చెల్వకుఁజిత్తముపల్లవింపభ । ద్రాయితమూర్తియైహరిహరంబగు రూపముఁదాల్చి విష్ణురూ । పాయనమశ్శివాయయనిపల్కెడు భక్తజనంబువైదిక । ధ్యాయితకిచ్చమెచ్చు పరతత్త్వముఁగొల్చెద నిష్టసిద్ధికిన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౧.

3. ఉ ॥ అంబనవాంబుజోజ్జ్వల కరాంబుజశారదచంద్రచంద్రికా । డంబరచారుమూర్తి ప్రకటస్ఫుటభూషణరత్నదీపికా । చుంబితదిగ్విభాగశ్రుతి సూక్తివివిక్త నిజప్రభావభా । వాంబరవీథివిశ్రుతవిహారి ననుంగృపఁజూడుభారతీ ॥ ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౫.

౧. ఉత్పత్తిప్రకరణము.

౧-ఉత్పత్తిస్థితిలయములక్రమాలవ

౪. గీ ॥ వ్యక్తసప్తధారమవ్యక్తనాభంబు । షోడశకవి సుపరిమండ । లంబుధ్రువము; స్థితం బాత్మచేతఁజుభ్రంబునిది చుండుఁగాలవశత ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౫. క ॥ ఈచక్రంబున సకలచరాచరమయమైనలోకసం శానిస్థా । గోచరమైచరియించుచు సూచికొనన్వలయుఁ ద శోధనదృష్టిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౬. క ॥ శరనిధితరంగభంగిం । బొరిఁబొరినవ్యక్తమునఁ బుట్టునడంగున్ । సురనరధరణీరుహాముఖ । చరాచరానేకజాలములెల్లన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౭. క ॥ భూతములవ్యక్తంబున । జాతములగునందుఁ గొ గుసమయుఁడదియ । స్థితత్వమునను బురుషుం । డేకద్వ్యక్తితాసమిష్ఠుఁడుపదాన్న ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౮. గీ ॥ వినుమవిద్యాకామమునడుఁగాఁ ముషుకర్మ । వ సుఁబుట్టబట్టులనఘయింత । పట్టుగారణముగవచ్చుఁబున్నగ్గస మంద్రమతత్త్వవేదులైనమునులు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩

౯. గీ ॥ ఒలసిలోభమోహములు దోషసంసేవ । నంగ నగ్నఁగాఢనప్రగాఢ । మగునవిద్యభూమిఁ గ్లైబహుళక్ష్మీ । ములకంకురాదిశక్తులొసఁగు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩.

౧౦. గీ॥కర్మములకుఁగర్తగాఁడాత్మఁడతనిస । త్వముగజన్ము దనముపాతవిత్త । శేషముతెల్లుమర్త్యకాయసగతములగు । న ట్లువొందుఁగర్తలవిమెచూచె ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౬౧.

౧౧. క ॥ అనఘావిధివిహితంబులు । ఘనచేతగఁదలఁచఫల ముదగులునహాంకా । రనియూషునకనహాంకా । రునకదిశేషిమిఫల యుక్తిద్రోవంజాలుళ్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౪.

౧౨. క ॥ దైవతనూనుమతిర్య । గ్వ్యవంబులఁబొందునను వికారిణిత్మైఁపూ । తావలిదిరిగినవెంటక్ । నవిధమునఁదిరుగుఁ గర్మవివశత్వమునక్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౪.

౧౩. గీ ॥ మూంసశోణితాస్థిమయశరీరంబులు । తాను గఁ గనాత్మఁదలఁచునట్టి । కృపణజనులువీనికేడుగాన గాలేక । చిక్కి చెడుదురింతనిక్కువంబు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౧౪. క ॥ ఆదినిసంయోగవియో । గాదిన్వంద్వములుదో షాలగుపారికిసం । సాటల్లనతన్కువుపూ । ర్వాదిగకర్మంబులుతె ట్టియోగికిసయినక్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౬౩.

౧౫. గీ॥క్రియలహాంకారమునఁగల్గుఁగ్రియలవలన । దేహసం బంధమొదవకతిరుగవలఁదు । జన్మపర్యాయములఁబొందుజన్మము నఁగ । మిళితసవతుల్లశోణితశరీరసృష్టి ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౧౬. గీ ॥ మూత్రమునఁబుకీమమునసూనమునను గర్భ । వాసనఁబ్రవర్ధనప్పుపొందిచెడల । సంసారానుబంధసంసారదుఃఖమున । స్మగర్భఁదగుదునుండుమూనపుఁడు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు౬౧.

౧౭. క ॥ జననంబ్బు వేళ వెలువడి । తనతో నుద్భూతి గర్భముల నుండు
గినవివిధవ । ర్తనముల బొందునవి దెలిసిన । జనిమాళీయుంబుట్టుగ
ర్భసంతతికిం దగరే ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౧౮. గీ ॥ అతఁడు గాలకలితమైకర్మమున నుసం । సారవ స్త
నంబు సలుపుచుండు । స్వప్న సంప్రవృత్తి నలిపడునరుమాటి ।
నింద్రియములతోడ నెఱయబోరసి ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౧౯. క ॥ బాలత్వంబుననవి పే । కాలోచితమౌ దియునచు
చిహ్నమైనదియు సమంబైలీల జుగుప్సితవిధి । శీలత నుండుంగ దుర్వి
చేష్టల దిరుగుల్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౩.

౨౦. క ॥ యౌవనమునవిషయపర । త్వావేశముదుఃఖకా
రిమ్మైయలఁ గనా । నావిధదుర్వినయములను । దానవల్మైను
లఁగునిందితప్రక్రియలల్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౩.

౨౧. మత్త ॥ వృద్ధుఁడైనతఁడెన్నలంబును వీడఁ యుండుటకుం గడు ।
ర్బుద్ధిపాటిల బృగ్గియింద్రియముల్విశీ ర్ణతఁ బొందవా । మో స్థలిల్
రుజలుప్పతిల్లఁగ నొందుఁ రూపగుపాశసం । బద్ధుఁ జేసి జముండుపుని
వ్వఁగఁ బాయునబ్బవముందుదిల్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౩.

౨౨. కవి ॥ అనయము లోలితమై విషయ ప్రపయుంబడుదు స్త
రపంకమున । స్సునఁగుచు దేలుచు నుండఁగఁ గాలము నుద్యజ
జరనెవ్వగపై । కొనదోరఁ కోల్పిచ్రమంబుననంగముక్రోప్యనుతి
ల్వాను బాపిప్రయో । జనరహితంబుగఁ జేసియుపశ్రేష్ఠ జావాస
రించుఁ గురుప్రవరా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౨౩. గీ ॥ నిత్యుఁడాత్మఁడు దేహమనిత్యమతఁడు । ముదిమి దెవులును వికృతిమైనది వికలతఁ । బొందుటయు దానిఁ వొరఁగి తాఁ బోవునట్టి । దశకు మరణము పేరయ్యెఁ దనులకాంగి ॥ అను।ఆ౫ । పు ౮౦.

౨౪. గీ ॥ మేను జీర్ణముగాఁ జేయుఁగాని మరణ । మొందఁజేయదు విను కాలమెందు నరుని । పూర్వకర్మంబులాయువుఁ బొదలఁ జేయ । సన్నముగ జేయ బ్రదుకును జావుఁ గలుఁగు ॥ అను । ఆ ౫। పు ౮౦.

౨౫. క॥ జీవుఁడు జీర్ణశరీరముఁ । బోవిడిచి దివ్యంబుఁ బొందఁ బుట్టును పేరం । దావెలఁయుండ ద్విశాజీ । ఘావలి వర్తించు నిటుగ తాగతప దవిక్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౦.

౨౬. క ॥ ఈవిధమున వెడలిచనిన । జీవుఁడు నిజకర్మ వాలసి స్థగతులకున్ । బోవుఁ దదుద్భవ సుఖదుః । ఖావేశముఁ బొందుచుండు నన్యాయ్యమెడలన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౭. చ ॥ స్థిరముగు పుణ్యకర్మమున దేవభవంబగుఁ బుణ్యపాప సంకరమున మానుషత్వముగుఁ గల్మషముల్ పశుకీటభావముల్ । బొరయఁగఁ జేయు నిప్పగిదిఁ బుట్టుచుఁ జచ్చుచు మోహవార్థిలోఁ । దిరుగుచు నుండుఁ గాని యొకతీరము సేరఁడు జీవుఁడెన్నఁడున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౬౩.

౨౮. చ ॥ ఇది సకలంబుగాంచి బుధుఁడెప్పుడు బోధముఁ బొంతఁ బోకని । స్వగనిరహంక్రియాత్ముఁడును మస్సదుఁ గాఁడు నైజకం

చుఁబెం । పొదవఁగధర్మమార్గమున నెయ్యనధర్మముతీపెఱింగి
తా । వదలఁడుదత్క్రియావిధమువారకయెక్కుడొనర్చు ధర్మ
ముల్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౮.

౨౯. చ ॥ మనుజుఁడుపుణ్యపాపములు మానుగనిందొన
రించుచుండుదిన్ । దనువువొరంగిపోవ నెడఁదప్పవునీడయుపో
లెగర్మముల్ । వెనుకనయేగిభూరిసుఖవిభ్రమతియుంబటుదైన్య
దుఃఖముల్ । దనుకఁగఁజేయుఁగ్రమ్మఱకతానయొనర్చుభవంబు
దేహికిన్ ॥ ఆర । ఆ ౮ । పు ౭౬.

౩౦. క ॥ వినుజీవుండుసనాతనుఁ । డనఘుఁడునిజకర్మవశత
నధ్రువదేహం । బునుబొందుదేహపాతం । బున నెప్పుడుఁజెడఁడ
తండుభూసురవర్యా ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౧. క ॥ ఈయొడలువిడిచివేఱొక । కాయముగైకొని శ
రీరికర్మవశగతిన్ । బోయిసుఖదుఃఖములుగనుఁ । బాయకవెం
డియును దేహబంధముఁబొందున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౨. గీ ॥ అశుభములునుశుభమ్ములునైనకర్మ । ములఫలం
బులు గుడువకపోవగాదు । మనుష్యవశగతమైనయాత్మకునుబా
త్తే । చరితయిది కారణమునుమ్మె జన్మమునకు ॥ అశ్వ । ఆ ౧।
పు ౧౦.

౩౩. క ॥ వినుకర్మంబొనరించును । జననమునుమరణంబునది
యమస్తాఖ్యముదుఃఖం । బునుగావించుందనచే । సినదానంబడక
పోవదిప్రనసువశమే ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౨.

౩౪. గీ ॥ కర్మవశతఁ బ్రాపెకలుగు దేహము పేహ । వర్తనంబు
కర్మవశగతంబు । దేహపాతమైన దేహస్థుఁడగు జీవుఁ । డరుగుఁ
గర్మవిహితమైనయెడకు ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౫. క ॥ వినుమనుజున కెవ్విధమునఁ । దనచేసిన సుకృత
దుష్కృతంబులు నెఱియం । దనకనుభవింపఁ బోలవి । తనువు సె
డుంగాని కర్మతతి సెడదనఘా ॥ అర । ఆ ౪ । పు ౬౬.

౩౬. క ॥ పురుషుఁడు కర్మాధీనత । నరుగక తనవశము యనిన
నాపదలుఁ జెల్ । మరణంబును నివియేమియుఁ । బొరయక
యుండంగ బ్రతుకఁ బోలదె చెపుమా ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౭. సీ ॥ నీతిమంతులు ధర్మనిరతులు భక్తులునగువారు చేయు
కార్యములు గొన్ని । సిద్ధిఁ బొందవు దుష్టచిత్తులు క్రూరులుఁ జేయుఁ
గొన్ని విశేషసిద్ధిఁ బొందు । నూరకయుండంగ నొందుఁ గొందఱువి
పులార్థముల్ గొందఱాయాసపడియు । నిష్ఫలారంభులై నిలుతు రు
కొందఱు పేదవారికిఁ బ్రజ పెల్లువోడము ॥ తే ॥ గీ ॥ నర్థవంతులు
కొందఱకర్థినశిక । దానములు ధర్మములును వ్రతములుఁ జేయఁ ।
బ్రజలు పుట్టరు వినుమట్టిభంగినావె । కర్మఫలమాత్మతంత్రంబు
గాకయుండు ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౮. వ ॥ వలనధికంబుగాఁ గలుగు వైద్యులు శాస్త్రముల
భ్యసించియుం । దులనొడఁగూర్ప నేర్చి తనుదోషములారయుబు
ద్ధిగల్గియు । ర్తులకుఁ జికిత్స సేయుదురు రోగము వాయమిలేదె వా
రు రో । గులగుటగాన పెట్టు ప్రతిగూలని శిష్యరు నేర్పు బ్రోచు నే॥
శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౩౯. మ ॥ శ్రుతివాక్యంబులుకర్మనిష్ఠ వినుతించున్ నిష్క్రి
యత్వంబున। ద్గతిఁగావించుటయూఁదిచెప్పునిటుఁచిత్తప్రక్రియన్
రెండుచో। దితములౌనినివింటిమన్న కలఁచున్ దీపించునేతత్వ
సం। గతబోధంబునుకర్మతంగలుగునాకంబాప్తవీరవ్రతా ॥ శాం
తి । ఆ ౧ । పు ౮.

౪౦. ఉ ॥ ఆదటపూర్వశాస్త్రములయర్థములారఁగఁగ్రో
లితత్వసం । వేదసుధారసంబునచవింజీరసౌఖ్యముఁబొందనేరకి।
ష్మేదిని నెందునుండిరిగిమేలనికర్మమయూఁదిచెప్పుచుం । గాదని
శాంతియొప్పనిదిగాఁజెడనాడుదురల్పభోధనుల్ ॥ శాంతి । ఆ
౧ । పు ౮.

౪౧. గీ ॥ వినుప్రవృత్తికర్మమనఘనివృత్తిని । ష్కర్మమర
యబంధకంబుమోక్ష । ణంబునగుటబోధనత్వసంపన్నులు। చో
దరుకర్మతంత్రకరణమునకు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౯౩.

౪౨. క ॥ కొందఱుకర్మకరణమభి । నందింతురువారలకుజన
నమరణములం । బొందకపోరాదుమహా । నందముఁబొందుదురు
నిత్యనైష్కర్మ్యపరుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౯౩.

౪౩. క ॥ మానుషజన్మముమేలది । హీనపుజాతినిజనించె
నేనియనన్యం । బైనజననంబుకంటెను । దానసుగతివడయనగు
టఁదత్త్వప్రవణా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౧౦౯.

౪౪. క ॥ నరుఁడుజరాయుజములలోఁ । దరుణీవినుముత్త
ముఁడుశ్రుతములేకున్నన్ । సరిపశువునకుంగావున । వరిష్ఠమ
గునట్టి వినికివలయునరునకున్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౮౧.

౪౫. క ॥ దుర్మతులామిషగతమగు । కర్మము వాటించి బం
ధకలితులగుదుర । య్యార్మిగడచి సువిచారులు । నిర్మమతను
ముక్తిపడయ నేర్తురు వత్సా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౭.

౪౬. క ॥ నేయిపోలుపడినదీవియ । మూఁడుకరణేఁగర్మసిద్ధి
మలిఁగినహీన । త్వాయత్తంబై తాసును । మాఁయును దైవాను
కూల్యమహీమమహీశా ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౬.

౪౭. క ॥ తేరుశరీరముదానికి । సారథిసత్త్వంబుతురగచయ
మింద్రియముల్ । దారుణతరబుద్ధివ్యా । పారంబులుదనరుజను
పపగ్గములధిపా ॥ (శ్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౪౮. క ॥ నగవరయేర్పడవినుము । తురగంబులపటురయం
బుతోననుచరతం । దిరుగుపురుషుండుసంసృతి । పరుఁడై భ్రమి
యించుననవశభావవ్యాప్తిక్ ॥ (శ్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౪౯. క ॥ పానీఁదమయిచ్చనెందుం । బోనీకుండంగసాఁ
గుపురుషుఁడుసంసా । రానేకదుఃఖభాజన । తానిరసనమునకు
నేర్పుధరణీనాథా ॥ (శ్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౫౦. క ॥ యమునియధీనంబడిదుః । ఖములననేకములఁజే
యఁగానోపున్నృపా । త్తమయీరథమవియింతురు । విమలవివే
కాంకుశమునవినుమార్యజనుల్ ॥ (శ్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౫౧. క ॥ నరుఁడెంతకాలమేనిం । బరఁగంగాముక్తిపదముఁ
బడయకయుండుం । బురుషవరయంతగాలము । పొరిఁబొరినీ
భంగిఁబాపుఁబుట్టువునొందుఁ ॥ శర్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨. సత్వాదిగుణప్రకరణము.

౧. సత్వరజస్తమోగుణములు.

౧. సీ॥ సంయమివరులారసత్వరజస్తమోనామ రూఢము
లుగుణంబులవియు। నన్యోన్యమిథునత్వమన్యోన్యసంశ్రయమ
న్యోన్యసంకలితానువృత్తి। భావమన్యోన్యోపజీవనాచరణం
బుగలిగిదుర్బోధత్వగాథభంగు। నైయుండుదమమునియమిత
మైనరజస్సుదన్నియమమునసత్వంబునడచు॥ తే॥ గీ॥ సత్వముడి
గినచోదమశ్చరణమెసగు। లోభశోకసమ్మోహనిద్రాభయ
ములు। వికృతిదుర్జ్ఞానమౌఢ్యపాపకృతికోప। శౌర్యమాత్స
ర్యములుదమస్సంభవములు॥ అశ్వ। ఆ ౨। పు ౧౯.

౨. క॥ తలఁపులుగ్రందుగఁబొడముట। గలగను తేమ
లుటభ్రమముగదురుటజాడ్యం। బలసతయునునీభావం। బు
లుదామసకోటియంద్రు బుధులు నరేంద్రా॥ శాంతి। ఆ ౮।
పు ౭౩.

3. ఉ॥ పాములుఁదేళ్లునుం బసులుబంధులుగుక్కలు మీ
లుగోళ్లులుం। జీమలుఁగాకులుంగ్రిములుజింకలునక్కలుగొంక
నక్కలు। న్దోమలుమ్రాఁకులుంబోదలునోవులఁబీడలఁబొంద
వారుము౯। దామసభావులట్లమటితద్విధజంతువు లెన్నియ
న్నిఁయుకు౯॥ అశ్వ। ఆ ౨। పు ౧౯.

౪. గీ ॥ సంశయంబువిషాదంబుజడతనిద్ర । వినుతమస్సు వర్ధింపఁగాఁబెనుపునొందు । నదివిహీనతఁబొందిననవిఁయుహీన । భావమొందువికస్వరపద్మనయన ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౬.

౫. క ॥ ఇవితామసంబులనిగుణ । నివహములోఁగీడువా పసేర్పనతఁడుత । ద్వివిధవికృతినిరసనహే । తువివేకముగలుగఁగా నధోగతిదలఁగుఁ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౬. క ॥ అతినిందితములతమోగుణ । మతిమోహమయంబు సత్త్వమనయంబుఁబ్రకా । శతనొప్పనుభయగుణమి । త్రితఁబర గురజోగుణంబుసన్నుతచరితా ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౭. క ॥ పరితాపమనభితోషము । నరేశ్వరాశోచనముజన వ్యాపారా । దరమతిమమనియోఁడునివి । యరయంగారాజసంబులగుభావంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭3.

౮. చ ॥ బలమునుశౌర్యముస్మదనుఁబ్రాభవమునుసుఖదుఃఖభాగితా । కలనముఁజెల్మిసేఁతయునుగాంతియునెల్లమియుంబ్రతాపముం । గలహమునీర్ష్యయున్నహువికల్పపుభావములుఁగామినీజనం । బులయెడగాఢరాగతయుబొంతనునుబ్బురజఃప్రభూతముల్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౯. చ ॥ అవితొలుబాముసంగలుగునట్టిజనఁబులకీడులిట్టివిట్టివియనినీతులన్నతిపటిష్ఠతగల్గిత్రివర్గవర్తనం । బునెరపునొంది యర్థములఁబొంపిరిస్రొపుఁసుఁగామసౌఖ్యవై । భవములఁగ్రాలుచున్నసుజభావనిరూఢతఁబొల్తురెంతయుం ॥ అశ్వ । ఆ ౨।

౧౦. గీ ॥ క్రోధలోభకామాన్నృతద్రోహచింత । తాపముల
కురజోభివర్ధనమువృద్ధిఁ । జేయువానికినెల్లసంక్షీణభావ । మా
వహిల్లరజక్షయమావహిల్లు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౬.

౧౧. క ॥ రాజసగుణములకుంగల । నైజమెఱుఁగువారుత
జ్జనవైకృతముల్ । ధీజితములుగావింపఁగ । నోజగలిగిశుభద
వృత్తినొందుదురెందున్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౧౨. సీ ॥ వినుమురజస్తమోవికృతులఁదగిలినమానసంబులు
గలమానవులకుఁ । గలుగుధర్మద్వేషకలనంబువారలునరకవాసా
హులుధరణీనాథ । సత్వపరాత్ములుసతతంబుధర్మముపాసింతు
రూర్ధ్వలోకాధివాస । మునకువారుక్తులుమునుమునుపుట్టినసు
తుఁడుధర్మముపక్ష్మజానకుదాని॥ తే॥గీ ॥ పాకసంపదసుమతులుపా
ర్జితగను । పాసనముసేయుదురుతియ్యబంటిపరువ । మాదరించి
తదుపచారమాచరించు । వెరవుగలయట్టిజనములవిధముదోఁప॥
అను । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౧౩. క ॥ జపమునుదానముయజ్ఞముఁ । దపమునుగర్తృ
జనచిత్తదశలనుసత్వా । ద్యుపహితములగుటనడచుం । ద్రిప
థంబులసాత్వికపుగతియమేలెందున్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౧౪. క ॥ వినునృపహాషణంబుప్రియం । బనూనసుఖవృత్తి
నిర్భరానందముశాం । తినిరూఢియనఁగమనమునఁ । బనుపడు
నవిసాత్వికాఖ్యభావంబులగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౧౩.

౧౫. సీ॥ సంతోషమునుప్రకాశత్వంబుఁబ్రియమునునానంద
మునుగరుణాభిరతియు । క్షమయునుసత్యంబుశౌచంబుధృతి

యునుగార్పణ్యమునుదితితిక్షయునహింస । యునునార్జవంబును
ననసూయయునుగ్రోధరాహిత్యమునునసంరంభతయును । సమ
తదాక్షిణ్యంబుశ్రద్ధదానతయునక్రూరభావంబుహ్రీగౌరవంబు ॥
తే॥గీ॥సత్వజాతంబులివిపూర్వజన్మసంక । లితములైనట్టివిహారహం
కృతిమమత్వ । మర్ధతృష్ణకామార్తిలేకతుఁబోధ। భరితులైయూ
ర్ధ్వలోకవైభవముగంద్రు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౧౬. క ॥ ధృతివిజ్ఞానశ్రద్ధలు । నతివయసంమోహామును
దయఁయుహర్షణమునం । చితసత్వవృద్ధిఁబరివ । ర్తితంబులగుస
త్వమరుఁగదెరలుందారుఁ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౨౬.

౧౭. క ॥ ఇనురూపముజలములదోఁ । చినక్రియబుద్ధిఁబ్రతి
బింబసిద్ధతవెలుఁగొం । దినయాత్మనుబరమార్థతఁ । గనుసత్వ
స్థులకునిజముగానంగనగుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౧౮. సీ ॥ సత్వగుణంబులుసంతోషమానందమారోగ్యమ
క్రోధమార్జవంబు । శుద్ధిప్రకాశతసుస్థిరత్వమహింసనిర్మలశ్రద్ధ
వినీతిలజ్జ । సత్యంబుశౌచంబుసమతయాచారంబుకార్పణ్యపైశు
న్యకామవృత్తి । వినురజోగుణములువిగ్రహదర్పాభిమానకామ
క్రోధమత్సరములు తే॥గీ॥ కరుణలేమిఁభోగకాంక్షయహంకార ।
ముమ్మలికతమోగుణమ్ములప్ర । కాశమోహబహుళతరాశనపా
దప్ర।మాదమాంద్యమరణఖేదములును॥శాంతి।ఆ ౬।పు ౧౧౮.

౧౯. మ ॥ అసుఖాకారతనిద్రదైన్యమువిమోహాంబక్షమ
త్వంబుతా । మసభావంబులురాగలోభజడతామానంబులూ

హింసరా । జనవృత్తంబులు ధైర్య శాంతికరుణాసంతోషవిద్యాదులిం । పెసఁగన్ సాత్త్వికచేష్టితంబులు నిజంబిట్లొప్పఁగన్నెన్నియుక్ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౨౦. గీ ॥ సత్యశౌచదయాదులు సాత్త్వికములు । రమణి లోభసంగాదులు రాజసంబు । ఁమృతహింసాపరత్వభయాలసత్వ । ధైర్యహానినిద్రాదులు తామసములు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౨౧.

౨౧. గీ ॥ స్మృతియు సంప్రీతియు ప్రసన్నతయు మతియు । నీదృశములగు సత్త్వగుణోదితములు । రాగలోభరోషాదులు రాజసములు । దర్పశోకప్రముఖములు తామసములు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౧.

౨౨. గీ ॥ సౌఖ్యతుష్టిప్రకారములు సాత్త్వికములు । మోదఖేదాదికద్వంద్వములు లతాంగి । రాజసములు ప్రకాశసంత్రాసహేయ । ములను దంద్రయుఁ దామసములుగ నెఱుఁగు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౨౬.

౨౩. క ॥ కారణములు గలిగియుని । ష్కారణకలితంబులయ్యు జనియించు ధరిత్రీరమణ మోదు వెఱఁగులు । నారయ నివియస్థిరంబులై తిరుగఁబడున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౩.

౨౪. చ ॥ జనవర సౌఖ్యముం బొరసి సాత్త్వికభావసముద్గతంబును । మ్మనియును దుఃఖముల్ గదిరినప్పుడు రాజసభావభంగిసు । మ్మనిఁయు జడత్వసంగసమయంబున దామసభావవృత్తిసు ।

మ్మనియునుద్రోఁచివానిఁబడకాత్మ రతిన్నిలుపిచ్చుమోక్షముఁ ॥
శాంతి ॥ ఆ ౪ । పు ౮౩.

౨౫. క ॥ కలగొనరాజసతామస । ములయినభావములువి
కృతిఁబొందింపఁగమ । ర్త్యులకేకాంతికవృత్తిని । నెలకొనఁగా
నెట్లువచ్చునిర్మలధిషణా ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౩౭.

౨౬. క ॥ వారికిఁబ్రవృత్తిలక్షణ । తారూఢంబైనధర్మమల
వడుహరికిం । గారుణ్యపాత్రములుగా । రాకయవారన్యపథస
మాశ్రితులగుటన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౩౭.

౨౭. గీ ॥ అరసిచూడసత్వంబుసుఖాస్పదంబు । సాంద్ర
దుఃఖమయంబురజస్సుబోధ । మాంద్యమూర్తితమస్సుసమత్వ
మొందె । యీయవస్థలఁబొరయమిమాయపోక ॥ శాంతి ।
ఆ ౪ । పు ౭౪.

౨౮. క ॥ జ్ఞానమునకునగ్గుణసం । తానంబద్ధంబుగానఁద
త్పరిహార్తికై । పూనిమునుసాత్వికమునను । మానసమూఁదం
గవలయుమహనీయధృతిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౨౯. క ॥ వినుసాత్వికమునుమదినెల । కొనిరాజసతామ
సములకునువిగతత్వం । బొనరించుపదంపడిస । త్వనిరూఢత
బోధసంపదకుహేతువగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౩౦. క ॥ సాత్వికులకుదివముఁరజో । మత్తవ్యాకలితవర్తను
లకుమధ్యభువనవా । సత్వముఁదామసులకునీ । చత్వకరాధోజ
గంబుసంప్రాప్తమగున్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౩౧. గీ ॥ సర్వసంకల్పరహితుఁడై సత్త్వమునవి । నిశ్చయంబుగఁజిత్తంబునిలుపవలయు । సత్త్వసక్తచిత్తంబుప్రసాదమొసఁగు । ధ్యానఁగాలంబునడపుటుత్తమవిధంబు ॥ శాంతి॥ అ ౫ । పు ౯౪.

౩౨. క ॥ కావునఁగామక్రోధస । మావేశమువెడలవిడిచి యనవరతంబుఁ । సేవింతురుసత్త్వమదృఢ । భావాకలనమున యోగపరినిష్ఠాత్ముల్ ॥ అశ్వ ।. ఆ ౨ । పు। ౧౮.

౩౩. గీ ॥ పొందుసత్త్వరజస్తమంబులువిశుద్ధు । నంతరాత్ము బొందుప్రాతమనిలుఁజెందు । నట్లుసద్వివేకముదదనంతరంబ । బుధుఁడుగాంచియగ్గుణములఁబోరయుచుండు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౩౪. గీ ॥ వినుమునృపసత్త్వమునురజస్సునుదమస్సు । ననఁ గగుణములుముప్పిరిగొనుచునాత్మ ।. జుట్టుకొనునెందుమైయుఁ దెగవిట్టులఘుగ । నెలయవైరాగ్యమనుకోడవలినకాని ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౩౫. క ॥ సత్త్వముప్రదీపమాపర । తత్త్వముఁగాంచుటకుఁ గానఁదత్సాధనతా । తత్త్వమువదలకచిత్తసుఖత్వాకలితమగునె లవుగంద్రుకృతాత్ముల్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౩౬. క ॥ శ్రుతియనదపమనఁగఁబ్రజా । పతియనసత్త్వంబున దనపరనామంబుల్ । వ్రతులానసత్త్వమనన । వ్వితతనుహిమ మైనపరమవేద్యముసుండీ॥ అశ్వ । ఆ ౨ ।. ౧౮ పు.

౨ - పంచేంద్రియములు.

3౮. గీ॥ వర్ణముల కెల్లనింద్రియవ్యాప్తినిగ్ర । హంబువలయు నెయ్యదిగన్న యంతఁదుష్టిఁ। బొందియొండాసపడకున్న నొందుసాధు । జనులు వెదకునసామయసత్పథంబు ॥ అను । ఆ 3। పు ౫౫.

3౭. క॥ ఒరులపనికిఁగానిజహిత। విరహితుఁడగునట్లుగా దెవివిధేంద్రియకా । ర్యరతుండై యాత్మసము । ద్ధరణంబొగిఁజే యకునికిధరణీనాథా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

3౯. క॥ విచ్చలవిడినింద్రియముల । నెచ్చటికైననుజనంగనిచ్చిననరకం । బచ్చుపరచుఁగదియించినఁ । దెచ్చుసుగతినరునకదిసతీమాళిమణీ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౪౦. గీ॥ సాధులింద్రియవిభ్రాంతిసంహరింతు । రఘముఁ దెలిసిప్రాయశ్చిత్తమాచరింతు । రప్రకాశంబుగాధర్మమాచరింతు । రఖిలభూతదయాళుత్వమారఁగలరు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౪౧. గీ॥ ఇంద్రియంబులుదమయిచ్చనిట్టునట్టు । దిరిగెనేనిదుఃఖంబులదెచ్చునవిదె । కట్టువడిసుఖమొనరించుగాననాత్మఁ। గావవలయునింద్రియచోరగణమువలన॥శాంతి। ఆ ౪। పు ౭౮.

౪౨. క॥ఏనింద్రియములుమనసును। బూనితనవశంబులైనఁబురుషుండుసదా । ధ్యానసమాధిసమగ్రుఁడు । వానింగీర్తింతురమరవరులున్మునులున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౪౩. గీ॥ ఇంద్రియంబులుదిివిచినయెడకుఁబోఁడు । చుండు మనస్సెడ్డుదద్వేగముడుపకున్న । నెడలిచెడిపోవుబుద్ధియుదీర్ణ పవన । హతిఁబయోనిశిలోఁగలమవియునట్లు ॥ అర । ఆ ౫। పు ౯౪.

౪౪. గీ॥ మనసునింద్రియములఁబనిగొనిపురుషుండు । ప్రచురశిక్షలేనిరథ్యసమితి। నడపురథికుమాడ్కినడువడినదియాడ్చి। నట్టులైననశుభమావహిల్లు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౪౫. గీ॥ మనసుచేతివయింద్రియనుహిమలెల్ల । నుపరతంబైనమనసుతోనుడిగిమడఁగు । నింద్రియములుపరముసొందె నేని చాన । మనసుమగుడదువిషయతృష్ణనచరించు ॥ శాంతి। ఆ ౬॥ పు ౧౧౮.

౪౬. క॥ కావుననింద్రియచేష్టల। నేవలసికిఁబోవనీమియింతకు ముఖ్యం । బైవడిగొనుమనసుదిగువఁ । గావలయునుమగుడదీనిఁగనుఁగొనుమనఘా ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౧౮.

౪౭. గీ॥ ఇంద్రియములెల్లనట్టివయెనసిరియొండు। వలనమనసున్నఁదమతమవర్తనముల । నిగుడనేరమిదెల్లంబున్నృపవరేణ్య । యిట్టులగుటయజ్ఞునకైననెఱుఁగవచ్చు ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు. ౧౧౮.

౪౮. క॥ వినుటకునుగనుటకునుసా। ధనములయినచెవియుఁగన్ను దనతనయంత। న్వినసనుంగానను నేర్చునె। మనఃప్రభావమునఁగాకమనుజాధీశా ॥ శాంతి । ఆ ౬ పు ౧౧౮.

౪౯. గీ॥ ఇంద్రియములలో నొక్కటియైనఁబట్టువడక వెడలి
ననాఁగంటిప్రజ్ఞకారు । నట్లుగాన్మనమనసుమున్నాఁగివినికి। యిం
ద్రియగునైదుగ్రమమునసాఁగవలయు॥ శాంతి। అ ౫౹ పు ౯౨.

౫౦. క ॥ మనసునియమింపఘూతా । త్మనియత్నంబొ
ప్పనియమమునకుఁగలోనై । మనసింద్రియములఁగుడియుం। చిన
శబ్దాదులుదొరంగిసిద్ధిదొరఁకొనుఁ ॥ శాంతి । అ ౫౹ పు ౯౨.

౫౧. క ॥ వినుమందునొకవిశేషం । బనఘాబుద్ధీంద్రియం
బులైదునుబరము । దనువెలుఁగునకడ్డముపా । నినమంగింపంగ
మనసునిపుణతనొప్పుఁ ॥ శాంతి । అ ౫౹ । పు ౯౨.

౫౨. గీ॥కనుటవినుటమూఁదిగాఁగలయింద్రియం। బులకగోచ
రంబుబుద్ధిదీపరూపుగాఁగఁడోఁచురూపశబ్దాదిగు । ణత్వరహిత
మైనతత్త్వమనఘా ॥ శాంతి । అ ౫౹ । పు ౯౨.

౫౩. గీ ॥ అనఘయింద్రియములవిషయములమీఁద। నిగు
డనీకమనంబుతోమగుడఁదిగిచి । యాత్మగూర్చుటసాంఖ్యులయ
నుపుసాంఖ్య । యోగములురెండునారయనొక్కటెరువ॥ శాం
తి । అ ౫ । పు ౯౧.

౫౪. క ॥ ఈరెండుప్రకారంబుల । నారలకునుమతవిడు
వవలయుటసరని । స్సారపుసంసారమునకుఁ । గారణమునుమ
త్వమగుటఁగవిజనముఖ్యా ॥ శాంతి । అ ౫ । పు ౯౧.

౫౫. గీ ॥ ఎల్లకడలకువెలువడునింద్రియముల। బాలపుత్రు
లఁదంద్రియుఁబోలెనాఁగు । మనియుమనమునునిశ్చలైకాగ్రభా
వ। మొందుటుత్తమపదముసముజ్జ్వలాత్మ॥ శాంతి।అ ౫।పు ౯౫.

౫౬. క ॥ ఆదిధర్మంబులకెల్లం । దాదియగుధర్మంబుమనసు తోఁదానిఁదగం । గుదియించిమేధతోఁడం । గదియింపుమునియతి బుత్రకడుగాఢముగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౫౭. గీ ॥ అనఘయింద్రియములువిషయములుమనసు । బుద్ధియునునాత్మయునుక్రమంబునవెక్కు । డాత్మబుద్ధియనంగన ల్పాంతరంపు । వస్తువులుబుద్ధియున్నిటవిస్తరిలుట ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౫౮. క ॥ వినుమైదింద్రియములకును । మనంబుషష్ఠంబుసప్త మత్వముబుద్ధిం । బనిగొనుభవ్యక్షేత్ర । జ్ఞునియందష్టమతగల్గ నుగుణాభరణా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౫౯. గీ ॥ స్వస్థతయుదుస్థతయుజడత్వమునుక్రమవి । గణ నసత్వరజస్తమోగుణములవిస । మీరితములగుటడఁగుటయిం ద్రియంబు । లడరుటాదుగుటబుద్ధికృత్యములువత్స ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౬౦. గీ ॥ తలఁచుమనసుననిశ్చయదశయొనర్చు । బుద్ధిస రైన్యకసాక్షిత్వమునవెలుంగు । నంతరాత్ముండుక్షేత్రజ్ఞుఁడనఁగ దాని । మెరువుసత్త్వాదిగుణములైమెరయువత్స ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౬౧. క ॥ కనుఁగన్నై వినుచెవియై । కొనుఁజవిజిహ్వాయ యిమూరుకొనునాసికయై । తనువైస్పర్శముగనుఁగొను । ననవ ద్యాబుద్ధియాత్మయందునిలుచుచున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ పు ౯౪.

౬౨. క ॥ ప్రీతింగడుఁబొదలువిషా । చాతురతఁ గను నిక్కఁ దద్వయము లేకసమ । త్వాతిశయంబుననిలుచును । నేతృత్వం బునను బుద్ధినెరపుగుణములన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౬౩. గీ ॥ బుద్ధిఁగొనిమనంబుపోనీకనిలిపిమ । నోనియుక్తి నింద్రియములనాఁగి । విషయసమతినెడలవిడిచినవానికి । ననిమిషుల్ప్రసన్నులగుదురనఘ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౨.

౬౪. గీ ॥ ఇంద్రియంబులనేనింటినిట్లువిషయ । ములకునొల యకయుండంగనిలువరించి । తలఁపులుడిగి లేనియుఁబ్రమదము నునాను । భంగిఁదృప్తుఁడవైయుండిపరముగాంతు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౬౫. క ॥ వృత్తివిశేషమునఁజనిన । చిత్తము వెనుకఁజనియం దుఁజేర్చి మనసుదా । నెత్తెఱఁగునకుందివియమి । యుత్తమపుర హాస్యమంద్రు యోగమునమునుల్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౬౬. గీ ॥ తత్స్వభావమెఱిఁగి తానింద్రియాదిస । ప్తకము వెంటఁబోకతన్నుఁగనుచు । నున్నవానిఁబొందనోపునే దుఃఖదై । న్యంబు సుఖమదంబునప్రమత్త ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౬౭. సీ ॥ ఇంద్రియార్థములకు నెలసినపురుషుండు గాఢరా గంబునఁగరఁగుచుండు । రాగంబువలనఁదిరంబగులోభంబులోభి యై కరుణకులోనుగాఁడు । నటిసముద్ధతవృత్తిమతుగుఁబాపక్రి యఁదగువారిచెప్పెడితగవువినఁడు । కుజనులచెసఁబ్రీతిగోరుఁదు ల్యంబులుగాకుండువాఙ్మనఃకర్మభంగు ॥ గీ ॥ లిహమునందుబుణ్య హీనుఁడై చెడిపోవు । బరమునందుఁదుఃఖభరము నొందుఁ । గానిం

ద్రియార్థగతిఁబోకసాధుసం । సర్గఁజేసిసుగతిజనుటయొప్పు॥ ఆగ।
ఆ ౫ । పు ౯౭.

౬౮. గీ ॥ అనఘశబ్దాదివిషయంబులందుఁదగిలి । యిచ్చఁజ
రియించునెప్పుడునింద్రియములు । బుధుఁడుతత్స్వభావము దన
బుద్ధినెఱిఁగి । యేమఱికవానిఁదగఁగుదియింపవలయు ॥ ఆర ।ఆ౫।
పు ౯౭.

౬౯. చ ॥ అరదముదేహమింద్రియములశ్వము లాత్ముఁడు
సూతుఁడిమ్మహో । తురగచయంబుధైర్యమనుతోరపుపగ్గములన్
దృఢంబుగా । నురువడిఁబోకయుండవెరవొప్పగఁబట్టినవాఁడుస్వ
ర్గపుం । దెరువుననేగునప్పరమధీరుఁడుసూవెయుదారుఁడెయ్యె
డన్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౭.

౭౦. క ॥ స్వర్గనరకంబులింద్రియ । వర్గసమాచరణముననవ
చ్చునువినవే । స్వర్గమగుఁదన్నివారణ ।దుర్గతియగుఁదన్నిరో
ధదుర్బలతమెయిన్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౭.

౭౧. క ॥ రాగపరిలిప్తమానస । యోగంబుననింద్రియంబు
లుల్లసితములై । భోగులగుటఁయుడిపిననపు। రాగతసంసారదుర్వి
రామముసేయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౭౨. ఉ ॥ ధీరుఁడునిర్జితేంద్రియుఁడు తెల్లముగాఁదనుగాంచు
భూతవి । స్తారనిరూఢమైనపరతత్త్వముగాఁదనయందభూతవి ।
స్తారమునెల్లఁగాంచుసతతస్ఫుటదర్శనుఁడైసమగ్రవి। స్ఫారముఁ
బొందినిర్మలతపంబులయందుఁజలింపఁడెప్పుడున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ ।
పు ౯౭.

౭౩. గీ ॥ ఇట్టివాఁడు వెడలనీఁడునింద్రియజల । మనుష్యపం
కలోభమయతటాది । ఘోరరూపమగునసారసంసారవిశాల
నదిఁబ్రశాంతశాలిహృదయ ॥ శాంతి । అ ౫ । పు ౯౧.

౭౪. క ॥ నియతిగలిగియింద్రియముల । జయించిశుచులైన
శాంతిసంపన్నులకుఁ । భయమొనరింపఁగలేవ। వ్యయపుణ్యా
గ్రహములేయవస్థలయందుఁ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౧౦౪.

౭౫. గీ ॥ వినుముదనుజనాథవిష్ణునియందఖి । లంబుగలుగు
నిలుచులయముఁబొందు । నతనిభక్తినింద్రియజయంబునకుఁబో
తె । దానధర్మవిధులఁగానరాదు ॥ శాంతి । అ ౫ । పు ౧౦౫.

౭౬. గీ ॥ ధూతపాపుఁడైనపూతాత్మకుండుల । ఘ్వాశియ
గుచునింద్రియముల గెల్చి । మనసులోనఁగామమునుగ్రోధము
నుజొర । నీకబ్రహ్మపదమునిచ్చగోరు ॥ శాంతి। అ ౫। పు ౯౧.

౭౭. గీ ॥ అధిపలఘ్వాశియైయింద్రియప్రపంచ । జయము
గలిగిమోక్షార్థోక్తసారధర్మ । నిరతినుండెడివానికిఁబరమనుగుప।
దంబుతంగేటిజున్ను చందంబునొందు॥ శాంతి। అ ౫ । పు ౧౦౪.

౭౮. గీ ॥ ఇంద్రియములఁగెల్చిహృదయంబుశాంతిసు ।
ఖంబుఁబొందనిర్వికారవృత్తి । నైనవానిఁబొందుమానితగతిదే
వ । తలకుఁబొందనరిదిధర్మనిరత ॥ శాంతి । అ ౫ । పు ౬౯.

౩ - విషయాసక్తి.

క ॥ అరయఁగవిషయములెంతయు। దురంతములువానియం
దుఁదొడరినచేటుం । బొరయుదురుదొడరకున్నం । బరమపద
వియమ్మహాసుఖావులకునగుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౮ । పు ౧౨.

౧౦. గీ ॥ అనఘుమూఢాత్మచిత్తంబునందువిషయ। జాల
మత్యంతగాఢసంసక్తినొందు । లక్కరసముదండాదులఁజిక్కఁబ
ట్టు । చందమునదీనిఁగనుటబ్రశాంతికరము ॥ శాంతి । ఆ ౪ ।
పు ౧౦౯.

౧౧. క ॥ విషయంబులునశ్వరములు విషసన్నిభములుస
మగ్రవికృతిజనకముల్ । ధిషణాగుణములనెల్లఁగ । లుషములు
గాఁజేయుమోహాలోభకరములై ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౧౨. క ॥ హరివిషయాభిలాషము । కారణముగనెంతయె
ఱుకగలవారునుదు । ర్వారవికారముఁబొందెదు । వారునిజేం
ద్రియములవియవశ్యములగుటఁ ॥ అర । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౩. క ॥ వినువిషయజ్ఞానమునకు । ననయంబునుమనసు
మూలమదికామకరో। ధనిరూఢమగుచుఁబురుషుని । ననిశము
నెలయించునింద్రియార్థంబులకుఁ ॥ అర । ఆ ౪ । పు ౯౮.

౧౪. క ॥ ఇంతకుమూలముతృష్ణా । తంతులతయవత్సవిను
ముదానికినడరం । గాంతాజనంబుతొలుపా । కెంతయుమెఱిఁగితృ
ష్ణదొఱఁగుటిచ్చువిముక్తిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౧౧.

౨౫. క ॥ పాపంబుఁబుణ్యమునుదృ । ష్టాపరులకుదుఃఖసౌ ఖ్యసంపాదులగున్ । భూపాలవితృష్ణులుని । ర్లేపులగుటవారిఁ బొందలేవాఫలముల్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౬. క ॥ వినుసుమతివిషయములయం । దునికిగలిగెనేనిఁ బొందఁడుదకంబులఁబొం । దనిబిసరుహపత్రము । చాడ్పునన దివిజ్ఞానఫలముభూపవరేణ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

౨౭. క ॥ వనమునవన్యాహారం । బునవర్తించినఁబదార్థము లపైమమతన్ । మనమునవిడువకయుండిన । మనుజుఁడుమృత్యు ముఖవర్తిమనుజాధీశా ॥ అశ్వ । ఆ ౧ పు ౨.

౨౮. క ॥ శరధిపరివేష్టితక్షితిఁ । బరిపాలించినను దానిపై దృఢమమతం । బొరయకవర్తించినయప్పురుషునిదురితంబులెట్లు పొందఁగనేర్చున్ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ పు ౨.

౨౯. క ॥ మదిసుఖముగోరిదుఃఖం । బొదవంగలకార్య ములకునుత్సాహముసే । యుదురొప్పనితృష్ణంబడి । చదురే మిఁకులేనియట్టిజనులాతురులై ॥ ఉద్యో । ఆ ౧ పు ౧౭.

౩౦. గీ ॥ విడువరాదుదుర్మతులకునొడలుముదియుఁ । దా నిముదియదుప్రాణాంతమైనరోగ । మనఘతృష్ణవర్జితకాముఁడై నయతఁడు । దానిఁబోఁద్రోచిసౌఖ్యసాంద్రత్వమొందు ॥ శాం తి । ఆ ౫ । పు ౧౦౩.

౩౧. చ ॥ వినుముజరానుబంధమునవెంట్రుకలండముఁబం డ్లుపీనులుం । గనుఁగవయున్ జరంబొరయుఁగానియొకప్పుడుదృ

ష్ణజీర్ణగా । దనయముఁ బేర్చి ప్రాణములనన్నకపోవ నిరోగమున్న
బుద్ధినరులుదొఱవలేరదిమదిం జొరనీరుసుఖార్థులై బుధుల్ ॥ అను।
ఆ ౧। పు ౭.

౯౨. క ॥ అదిసర్వదోషములకు । స్పదమై విపరీతక్రియా
నుబంధంబులకున్ । మొదలు నిరంతరదుఃఖ । ప్రదమని యెఱిఁగి
ననుదృష్ణఁ బాతురుసుమతుల్ ॥ ఆర । ఆ ౧। పు ౨.

౯౩. క ॥ రమణీతృష్ణాసమదుః । ఖమునుబరిత్యాగసమ
సుఖముఁగలదే కో । యముముదిసినముదియదుపా । ణముగో
నిపోఁజాలుతెన్నులనంజనుదృష్ణన్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౬౫.

౯౪. క ॥ శోకప్రముదాదిద్వం । ద్వాకులుఁడవుగాక శాంతి
నంతఃకరణ । శ్రీకింబరీతు సేయుము । నీకునతృష్ణత్వసౌఖ్యనిత్య
తగలుగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౩.

౯౫. క ॥ వెలిపగఱగెలుపుగెలుపె । యలఘుమతీగెలువ
వలయునభ్యంతరశత్రులఁ దద్విజయము మోక్షము । నలవరుపం
జాలు నెంతనమ్మిలగునే ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౬.

౯౬. క ॥ దొరఁకొన్న ననుభవించుచు । దొరఁకొనమికిఁ
జింతనొందిదురటిల్లక నిర్భరుఁడై యున్న సుదృష్ణుఁడు జొరవచ్చు
నెయతని మనసుసువ్రతశీలా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౩.

౯౭. గీ ॥ విడుపువలయుసకలవిషయవాంఛలయందు । వి
డుపుఁబోలుగుణము వెదకియొండు । గాననైరిబుధులు కలదెవరి
త్యాగ । శీలునకునసాధ్యసిద్ధియొండు॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౪ - అరిషడ్వర్గములు.

౯౮. సీ ॥ మనుజేంద్రసంకల్పమునఁబుట్టుఁగామంబురూప
రుచిహానిరూపణమునఁ । బరులదోషంబునఁబ్రభవించుఁగ్రోధమ
క్షీణతఁబొమ్మాఁదుక్తిఁజేసిపోలియు । భూతాస్థిరత్వంబుఁబుద్ధిఁగాన
మిలోభమునఘుజనించుఁగాంచిననడంగు । నజ్ఞానమునమోహ
మాంపహిల్లునధర్మ లేపవర్జనమునలేకతక్కుఁ । గులమునసుధనము
నవిద్యఁగలుగుమదము । మరలివానిపెంపూహింపఁబ్రమందిపోవు ।
సాత్త్వికుఁడుగామింబోడముమాత్సర్యమదియుఁ । జెడుఁగురూ
త్తమసాధుసంసేవనమున ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౪.

౯౯. క ॥ ఈయారిటెంటనుసకలా । పాయంబులుమానవుల
కుఁబాటిలుపీనిం । బాయంగఁజదియనోపిన । ధీయుతునకుశుభ
ముస్ఫూర్తియుసమకూరుఁ ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౪.

౧౦౦. క ॥ హింసావిహారిమైనన్ని । శంసుండీయారుగలు
గుణసుసంటుసుగీ । దంసప్రదేశలలితో । త్తంసీకరణోపలాల్య
ధగసిసలుమా ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౫.

౧౦౧. క॥ఇవితోషేడులభంగిం।గవియుఁబురుషుధైర్యహాని
సుఁగోసిధైర్యం । బవలంబించినసరుఁజే । రవుపీనికినిదిలెలింగు
రాజపరేణ్య ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౪.

౧౦౨. శా ॥ కామంబుంబెడపాచుఁబంపిషుఁడుసంకల్పంబు
వర్జించిని । గాఢమోహంబులడంచుసత్త్వగుణచింతన్లోభముం

ప్రాజ్ఞసే । హాముద్రం బోలఁగించుఁ గ్రోధము శమవ్యాప్తిన్ గు
డ్చు న్నతి శ్రీమాన్యాభయమ ప్రమాదమున నిర్జించుఁ దృష్ణస్వాం
తుఁడై ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౧౦౩. ఉ॥ కామముఁ గ్రోధమున్ మనసు గాఁడఁగఁ బొఱ్ఱుటమా
న్చియింద్రియ । స్తోమువిమార్గవర్తనము ద్రుంచుచు నెవ్వగ లేకర
క్షణం । బేమఱ కెవ్వరిం జెనకి యేపక నొంపక లోకమేలఁగా । నా
మహీతాత్మ సర్వమహిమాతిశయంబును బొందు వాసవా॥ శాం
తి । ఆ ౧ । పు ౮.

౧౦౪. క ॥ కామంబును గ్రోధంబును । నేమరక జయింపవల
యు నెల్ల సిద్ధములకున్ । ధీమహిత యిది యసతత । క్షేమంకరమైన
పథము కృతబుద్ధులకున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౧౧౫. క ॥ ఆరయఁ గామము గ్రోధము । వైరులు ముక్తికవి
రెండు వారించిన సం । సారమనాకారంబగు । నేరపులొండేల ము
క్తి నెలవు గనుటరున్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౮.

౧౦౬. సీ ॥ ఘనతర ప్రజ్ఞయను తెప్ప గలుగువాఁడు । సంస
రణనదిగడవంగఁ జాలుఁ గాక । కామము గ్రోధము మదిఁ గలి
గి ప్రజ్ఞ । సించు నేని యాకడ చుట్టిచిక్కువడదె ॥ శాంతి । ఆ ౫।
పు ౯౧.

౧౦౭. క ॥ కామక్రోధాద్యములగు । నీమానసవికృతులుడి
పి యేకాంతగృహా । ధాముఁడ వైనను వెదకుట । నూమేలొండెల్ల
నుడుగు సులభవివేకా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౦.

౧౦౮. చ॥ అనయముఁ జేర్చు కామమున నర్థము ధర్మము గ్రాఁగుఁ గామతం । త్రనిరతుఁడైన వాఁడు సుపథప్రతిపన్నుఁడు గాఁడు దుష్టదం । డనముననిరింపఁ దట్టిపతి డాయరు సాధులు నార్యులుం । సుహృ । జ్జనులును దానఁ జేటునగుఁ జూపును వాటిలు నెల్లభంగులం ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౨.

౧౦౯. గీ॥ కామరసమున నతితృష్ణఁ డై మనుష్యుఁ । డర్థతృష్ణాపరీతాంతరంగుఁడైన । గొరియ నడవిలో నొక్కెడు కోలుపులియుఁ । బోలె మృత్యువు వాతనిఁ గొని పోవుచేవి ॥ అను । ఆ ౫ పు ౦౫.

౧౧౦. చ॥ సులభ మొ దుర్లభంబొ యని చూడ నెఱుంగ వుగన్న దానిపై । నలము దు గామమూయి దుమలం దఁగఁ జేయుదు నింపు లేమిటం । గలుగదు నీకు నీతెఱఁగు గాథరసాతలభంగి నీవు చ! న్వులమునఁ బోవకుండి నినుఁ బుచ్చెదఁ బచ్చెన రూపు పోకలం ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౧.

౧౧౧. క॥ నీవాసన బుపధనములు । గావించెదఁ బోషి నాశకమును దుఃపంగా । నీవశమె కామమూచెడ । వేవగవుల లేదు పెనుప వైరైన్యంబుల ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౧.

౧౧౨. క॥ శోకశ్రమతృష్ణలచేం । నీకలిమియమూలమగు టనీకగుపడు వాఁ । డేకర్తవ్యము గానం । ఖోకాను మనిన్నుఁ దొరఁగి యుండెద సుఖినై ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౧.

౧౧౩. గీ॥ ప్రాప్తిగోరినయంతనసుఖముగలుగ । దదియు
పార్జింపఁగాసిద్ధియగుటనిజము । కలిగెనేనిననేతచింతలనెఁనర్పుఁ
జెడుటచావుతోఁదుల్యమయ్యెడుమతేల ॥ శాంతి।ఆ ౪। పు ౭౧.

౧౧౪. క॥ నీమూలంబేనెఱిఁగితిఁ । గామమసంకల్పమున
నకలిగెదుసంక । ల్పామర్శరహితమగుచే । తోముద్రందాల్తునే
నుదాఁదియదినీకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౧౫. గీ॥ ధనముచేటునవిసిపినామనసునిన్ను । నెడలవి
డిచెనుగామమయేనుశాంతి । దాంతిసత్యక్షమాఘూతదయలఁ
జెందినాడలోభాదులొందవ్వునన్నునింక ॥ శాంతి।ఆ ౪।పు ౭౧.

౧౧౬. గీ॥ కామభోగముల్దేలనఁగాదువాని । విడిచిచూ
డుముపొందెడువిపులసుఖము । కాయలాకులునీళ్లనుగాలియ
నుభ । వించిఁమున్నమునీంద్రులువెఱ్ఱివారె॥శాంతి।ఆ ౧।పు ౭.

౧౧౭. క॥ కామములుభోగములఁదెగు । నేమెఁలతఁకనేత
నాఋనేచిచ్చుధృతిం । గామములఁదొరఁగుసౌఖ్యము । నేమె
యిసౌఖ్యములుఁబోలునేయరయంగన్ ॥ అను । ఆ ౫।పు ౮౫.

౧౧౮. గీ॥ బంధనంబులలోనెల్లఁబరమబంధ । నంబుగా
మంబుతద్వర్జనమునసౌఖ్య । యభ్రపటలంబువాసినయమృతకిర
ణు । పూర్ణమండలమునుబోలెబొలుచుననఘ ॥ శాంతి । ఆ ౫।
పు ౯౫.

౧౧౯. క॥ బలితపుటురిగామంబున । నిలుచుటయూరజ్జుద్రదె
వ్వసిలిగిస్తుమతుల్ । వెలలిచనిసుఖులగుదుర । వ్వలనెఱుఁగ
రుషడుదురందువత్సుడువాస్కల్ ॥ శాంతి। ఆ ౬ పు ౧౨౪.

౧౨౦. గీ ॥ కామసుఖదివ్యసుఖములకాంక్షవోరఁగు । షే
లిషోడశాంశంబునఁబోలలేవు । గానఁగామమనినుశత్రుఁ కరణిఁ
జంపి । బ్రహ్మపురమునసుండెదభ్రాంతిదక్కి ॥ శాంతి। ఆర। పు ౭౧.

౧౨౧. సీ ॥ క్రోధంబుపాపంబుక్రోధంబునసచేసియగుఁజు
వ్వోధర్మకామార్థహాని । కడుక్రోధికర్జంబుగానందుక్రుద్ధుండుగు
రువైననిందించుఁగ్రుద్ధుఁడైన । వాడవధ్యులనైనవధియించుమరి
యాత్మఘాతంబుసేయఁగఁగడఁగుగ్రుద్ధుఁ। డస్మాదృశులకథశ్శా
నుబంధులకిట్టిక్రోధంబుదాల్చుటగుణమెచెపుమ ॥ గీ ॥ యెఱుక
గలమహాత్ముఁడెఱుకయన్జలముల । నార్చుక్రోధమనుమహానలం
బుఁ । క్రోధవర్జితుండుగురుకొని తేజంబు। దాల్చుదేశకాలతత్వ
మెఱిఁగి॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౧౩.

౧౨౨. గీ ॥ క్రోధమోహానామకులైనఘోరశత్రు । లిరు
వు రెరియించుచుండుదు రెపుడునరుని । నంతరంగములోపలన
డఁపకున్న । గలదెయూరకబ్రాహ్మణగౌరవంబు ॥ ఆర ! ఆ
౫ । పు ౯౧.

౧౨౩. గీ ॥ పాపములకెల్లనెక్కుడుపాతకములు । సువ్వొ
క్రోధలోభంబులుసుప్రవర్తాత్మ । వానిరెంటిజయించినవాఁడుగా
ని । యొందుఁబరమధార్మికుఁడనియెన్నఁబడఁడు ॥ ఆర । ఆ ౫।
పు ౯౨.

౧౨౪. క ॥ రోషముశోకమురాగ । ద్వేషములభిమానద
ర్పవేగాలస్యా । శ్లేషములజ్ఞానమనిమ । నీషిజనములుసెప్పవిమా
ననీయచరిత్రా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౭౪.

౧౨౪. క ॥ క్రోధముదపముంజెఱుచును । క్రోధమయణి
మాదులయినగుణములఁబాపుక్ । క్రోధముధర్మక్రియలకు । బా
ధయగుంగ్రోధిగాఁదపస్వికిఁజనునే ॥ ఆది । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౧౨౬. సీ ॥ కార్తవీర్యదశముఖప్రముఖులుజమ । దగ్నిత
నయరాఘవాదులైన । పురుషవరులచేతఁబొలియరేసక్రోధ। వృ
త్తిఁగాననలుకవిడువుమేలు ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౮౧.

౧౨౭. క ॥ కుపితుఁడగువానివ్రతమును । జపమునుదేవా
ర్చనంబుశ్రాద్ధక్రియయుం । దపమునుదానముయజనము । నప
గతములుగాఁగఁజేయునంతకుఁడలుక౯ ॥ శాంతి। ఆ ౪। పు ౧౧౦.

౧౨౮. క ॥ అనుపమనియమాన్వితులై । యనూనదక్షిణ
లఁగ్రతుసహస్రంబులుచే । సినవారికంటెనక్రో । ధనుఁడుకరంబ
ధికుఁడండ్రుతత్త్వవిజ్ఞుల్ ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౪.

౧౨౯. క ॥ అనహంకారుఁడునక్రో । ధనుఁడునతృష్ణుండు
నైనతఁడుశుభమశుభం । బను భేదముఁబొరయఁడువిడు । పున
సమతాసుఖమయత్వమునంగనుచుండు౯ ॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౧౦౧.

౧౩౦. సీ ॥ వినుముపాపములకెల్లనునధిష్ఠానంబులోభంబ
యదిగాములలోలతయును । క్రోధంబుమత్సరద్రోహంబులునుబర
ధనదారవాంఛలుదైన్యపాటు । వ్రీడాక్షమాసత్యవిముఖభావం
బులుగలిగించిధర్మంబుగలఁచినరునిఁ । గ్రియమాలియేమిటికేనిని
భ్రాంకించువానిఁగ్రాసమకట్టుఁగ్రానలుబ్ధ। జనుఁడొరఁగిలోభమును
సరింపఁబడనిస। త్యవ్రతులనుబరమధార్మికులను । బాపభీతమతులఁ
బనిగొనులోభంబుఁజెందనీకుసీదుచిత్తవృత్తి॥ శాంతి। ఆ ౩। పు ౬౮.

౧౩౧. ఉ ॥ క్రోధములోభముల్ భయముం గూరినచిత్తము తోడదుష్క్రియా । సాధనవృత్తిదుర్జనుఁడు సజ్జను లాడఁగఁజేయుకార్యముల్ । బాధలఁబొందకున్నసిరిఁబాయఁగఁజేయకయున్న వానిఁడీ । వ్యాధినితాంతదుఃఖహృదయత్వముచేరకయున్నవానికిన్ ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౩.

౧౩౨. క ॥ కావునలోభము విడుచుట । కేవియుసరిగావు గుణములీగుణముఁ మహీ। చేవునకువలయుఁబెద్దయు । నీవిధమున నమరసంఘమెంతయుమెచ్చున్ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౫౧.

౧౩౩. గీ ॥ నియతతపమును నింద్రియనిగ్రహంబు । భూరి విద్యయు శాంతికిఁగారణములు। వానియన్నిటికంటెమేలైనశాంతికారణములోభముడుగుట కౌరవేంద్ర॥ఉద్యో। ఆ ౨।పు ౨౨.

౧౩౪. క ॥ వినులోభమునజ్ఞానం । బును సదృశఫలప్రదములుపుట్టును లోభం । బున నజ్ఞానము గావున । జననాయక లోభముడుగు సౌఖ్యముఁ బొందున్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౧౩౫. క ॥ వినుసంసారమునకుపిను । వనిమత్స్యఁడుశోకమోహావళిగస్సఁడై మోహకునిరూఢింబడయ నేరఁడు । మనను విరక్తముగవిసివిముక్తిని ముక్తిఁగనున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౬౫.

౧౩౬. క ॥ ఇదినాయదియనునూఁత । స్సదినెయ్యదిపట్టు కొల్పినసువాసితమ్మై । గఁదిజేటునుండివానికి । నదిశోకమునావహించునత్యంతంబున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు । ౬౯.

౧౩౭. క ॥ స్నేహార్ణవమగ్నుండయి । దేహి మహాదుఃఖ
ములధృతింబొందుసుదుః । ఖావహుఁడు శోకతాపవి। మోహి
యగుఁగాన స్నేహమూలములుఁ రాగాదుల్ ॥ అర । ఆ ౧। పు ౨.

౧౩౮. క ॥ స్నేహసహవాసములుసౌ ఖ్యోపహసుతలకో
లుపఁగాలమునమునుగుచుఁగా । ధాహంకారమమత్వములీహఁ
బెనుపఁబ్రకృతిపురుషుఁడేననుచుండుఁర్ ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౨౧.

౧౩౯. గీ ॥ వినుము దేహాభిమానికివీసి నెల్లఁ। దొలఁగదో
రఁకోనదెంత శాంతుఁ డైన । గాన నేమిట దేహాభిమాన మెడలు।
నట్టిచూపభ్యసించు వేదాంతవిదుఁడు ॥ శాంతి। ఆ ౪। పు ౮౧.

౧౪౦. గీ ॥ ఒకటిగోరి దాననుల్లంబుగందంగ । జాలిఁబడఁడెమి
యేమి సంభవించె । నేరిదానఁ దృప్తినూనుటఁ దప్పిన । ఫనికివగ
పకునికి భవ్యవిధము ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౮౯.

౧౪౧. క ॥ ఆర్యులు ప్రవృత్తిలక్షణ । కార్యంబుల చేతఁ జేసి
గ్రాహ్యమునఁ గుఁద । ధుర్యత్వమందు విడువర । నార్యములగు
మదనమదభయక్రోధాదుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౧౪౨. క ॥ మదమలినమనస్కుండై। తుది లేక వినయము సే
యుదుర్జనునకు సం । పద పెద్దయయ్యె నాతని । మొదలిటిసంపద
యుఁ జెడు నమోఘము దీనన్ ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౨౭.

౧౪౩. క ॥ కోపమునుబ్బును గర్వము । నాపోపసయునికియు
నుదురభిమానము ని । ర్వ్యాపారత్వము ననునవి । కాపురుష
గుణంబులం ద్రుంచు కౌరవనాథా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౧౭౭. క ॥ భూరిగుణోన్నతులనఁదగు । వారికిధీరులకు ధరణీవల్లభులకువా । క్పారుష్యముచనునెమహా । దారుణమ దివిషముకంటెదహనముకంటెక్ ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౧౮.

౧౭౫. గీ ॥ ఇదియకానిచేయనెద్దియునను.ముని । ర్బంధవృత్తిఁదలఁపువట్టికొనిన । నట్టివారికెందునలజడివాటిల్లు। గాలవుం డుగుఱియకాఁడెమనకు ॥ ఉద్యో । ఆ 3 । పు ౫౦.

౧౭౬. క ॥ బలవంతులబలమునకే । గ్గలమగుబలమెదురఁ గలుగఁగాఁగీడ్పడునే । కొలదులవారికిగర్వము । నిలుచునె నయమార్గవృత్తినిలిచినభంగిన్ ॥ ఉద్యో । ఆ 3 । పు ౫౦.

౧౭౭. గీ ॥ బహుళమగుగర్వమునఁగార్యభంగియునున । కార్యసరణియునెఱుంగకనార్యవృత్తి । గానితెరువుననడచుచు న్నె నిగురుని । నైనశాసింపఁగాఁదగునండ్రుబుధులు ॥ శాంతి। ఆ 3 । పు ౫౮.

౧౭౮. గీ ॥ సర్వజనసమ్మతుండగుగర్వముడిగి। క్రోధమడఁచి శోకమునకుఁగుదురుగాఁడు। వినవెయర్థాభ్యుఁడగులోభ మొనర విడిచి।తృష్ణవర్జించిసౌఖ్యముతెరువుగాంచు॥ఆర।ఆ ౭।పు ౧౬౧.

౧౭౯. గీ ॥ స్పర్ధసద్ధర్మమునకునాశనిసుధర్మ । నాశమునఁ జేసినరుఁడువినష్టభావ। మొందుగావునసంస్పర్ధయుడుగవలయు। నిర్మలశ్రద్ధనైకొనినిపుణుఁడనఘ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౮.

౧౫౦. గీ ॥ వినుముదీర్ఘవైరవృత్తియుద్రోహచిం । తనము లేకవాక్కుమనము నెక్క । చందముగుటసకలజనములకునుబుద్ధి। సంపదాప్తిపరమసాధనంబు ॥ ఆశ్ర । ఆ ౨ । పు ౧౬.

౩. ప్రవృత్తి ప్రకరణము.

౧ - మానుషప్రయత్నము అవశ్యకము.

౧. గీ ॥ పౌరుషంబుచూపెఫలమంద్రుగొందఱ । ట్లనక దైవ మిచ్చునంద్రుగార్య । ఫలముగొందఱెల్లఫలముభూతస్వభా । వంబయంద్రుగొందఱనఘవినుము ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౯౦.

౨. క ॥ వినుపౌరుషమును దైవము । ననురెండునుగార్యఫలమునందింపఁగనె । ట్టనఁగారణములుగావున । జననాయకసదృశములువిచారింపంగన్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౭.

౩. గీ ॥ పౌరుషమ్ము దైవంబుతోడ్పాటులేక । ఫలముఁబొందఁగనేరదుపార్థివేంద్ర । విత్తి సహకారిగాకున్న రిత్తనేల । వంధ్యమగుఁగాకతాఫలవంతమగునె ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౬.

౪. క ॥ క్షేత్రంబుపురుషకారము । ధాత్రీశ్వరబీజమరయ దైవమురెండున్ । సూత్రపడఁగూడెనేనియు । బాత్రమగుంగర్షకుఁడుఫలమునకెందున్ ॥ అను । ఆ । ౧ । పు ౬.

౫. క ॥ వినుపురుషుఁడుగావింపని । పనులకుదైవమదియెట్లుఫలమొనరించున్ । జనములుగార్యమునడుపఁగ । ననుకూలతనిచ్చుఁగాకయయ్యయిఫలముల్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౬.

౬. గీ ॥ సారమతిఁబరికింపంగఁబౌరుషంబు । కంటెదైవంబుముఖ్యంబుకార్యసిద్ధి । కెచటనేనియుఁబౌరుషమెసకమెసఁగ । నే

నియదిదైవదత్తంబయింతనిజము ॥ శాంతి । ఆ ౭ । పు ౭౧.

౭. క ॥ కావుననుద్యోగంబును । దైవంబునుగారణములు దామరసాక్షీ । యేవిధమునకర్మములఫ । లావాప్తికిదీనసంశ యములేదుసుమీ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౧.

౮. క ॥ దైవంబునేర్చుగాకిటు । పోవఁగనేనేర్తునేరఁబో మ్మనిపలుకం । గావళమెనరునకెక్కుడు । దైవముపౌరుషముకం టెధరణీనాథా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨3.

౯. సీ ॥ ప్రారంభములకెల్లఁబౌరుషమ్మునుదైవమునుసాధన మ్ములువినుమువాని । లోననొక్కటిచేతఁగానేరదనఘతత్ఫలసి ద్ధులెట్లన్నఁదఱుచువాన । కారుపొలంబునఁగల్గెనేనియుఁగొల్చు గావింపనేర్చునేకలవిధమున । వలనేర్పడఁగదున్నఁబొలము లోనైనవర్షంబులేక్కన్నధాన్యంబులగునె॥గీ ॥ కాఁపులావువెఱవు గల్గికర్షనముసే । యంగవృష్టిదగినయట్లుగలుగ । ఫలముగలు గునట్లుపౌరుషంబునకుదైవంబునోడుపాటువలయునెందు॥ సౌ ప్తి। ఆ ౧ । పు ౨.

౧౧. చ ॥ నెరవునలావునంగృషికివేయువిధంబులమేలొనర్చి నం । దొరఁకొనునేఫలంబుదఱితోఁదగువర్షములేకయున్ననె । ప్పరుసునలెస్సచేసినను పౌరుషముల్ఫలియించునెల్లనా । దరణ మునంబ్రసన్నమగుదైవముచేతనచూవఫల్గునా ॥ ఉద్యో । ఆ 3 । పు 3౯.

౧౧. క ॥ ఆరంభరహితుఁబొందునె । యారయసంపదలు హీనుఁడయ్యునుబురుషుం । డారంభశీలుఁడయియుక్క । తారం భులనొర్చునెంతయధికులనయిన్ ॥ సభా । ఆ ౧ । పు ౭.

౧౨. మ ॥ వినుముద్యోగము రెంటియందుఁ బరముఖ్యంబనాథ
యుద్యోగ । వంతునకున్ దైవముదోడ్పడంగఫలసిద్ధుల్ చేకు
ఱున్మానసం । బుననొక్కొక్కెడసిద్ధిదప్పినవగల్పొందంగరానీ
కయ । ప్పనిదైన్యోపహతంబుగాఁగనుటభూపాలార్హవృత్తం
బగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౨.

౨ - ఆచారము.

౧౩. క ॥ వినుమాచారమవశ్యం । బునునడుపఁగవలయు
ధర్మమునకదిమూలం । బనఘాధర్మంబాయువుఁ । బెనుచునుల
క్ష్మినియశంబుఁబెంపొందించున్ ॥ అను । ఆ ౪। పు ౬౧.

౧౪. క ॥ కావుననాచారపరత । భూవరమేల్సాధుజనులు
నైపుతెరువుసం । భావించుటయాచారముతావర్ణాశ్రమసమ
ర్థితంబరఁగున్నృపా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౦.

౧౫. గీ ॥ అనఘయాచారమాయువుఁబెనుచునదియ । కా
దుశ్రీయునుగీర్తియుఁగలుగఁజేయు । వినుదురాచారుఁడాయువు
పెనుపుఁబొందఁ । డతనినఖిలభూతంబులునభిభవించు ॥ అను।
ఆ ౪ । పు । ౬౦.

౧౬. గీ ॥ సుకృతులమరలోకసురుచిరవాసులి । యిలకు
డిగిచిరాయువులునునగుదు । రతిచిరమునరకగతులయితఁదినా
యు । వల్పమగుమనుష్యులగుటగలుగు ॥ అను।ఆ ౫। పు ౮౧.

౧౭. గీ ॥ క్షమయుసత్యంబుఁగృపయుశౌచమునుగురుల ।
వలనిభక్తియునాయువుపొలుపునిచ్చు । నలుకబొంకుగ్రూరతయు

ఛిత్తాపగమము । గురువిరోధమాఁచుపుగడుఁగ్రుంగఁజేయు ॥
అను । ఆ ౫ । పు ౮౦.

౧౮. క ॥ తొలుమేననహింసారుచి। గలిగినదీర్ఘాయువొం దుఁగారణభూతం । బులుభూవరయవియోగుణ । ములులేమి యకీడులఁగనుమూలంబరయన్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౯౪.

౧౯. గీ ॥ ధర్మసాధనంబుతనువుధర్మముపరి । జ్ఞానదాయి యిట్లుగానఁదనువు । నోమవలఁయుమర్త్యుఁడేమిటనేమఱి । కా త్మహితముగోరియనఘచరిత ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౦. గీ ॥ అర్థకర్మలోపమపచయమొనరించు । ననఘదే హమునకనర్థభోగ । ధారణములురోగతతిజనింపఁగఁజేయుఁ । గామరోషములనుగాయమెడలు ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౧. క ॥ తనలావునకధికమయిన । పనిచేయుటయుక్తము ననపథ్యమునఁగుభో । జనమునుహరించునాయువు । వసతయ వియుఁబూర్వకర్మవశతనకలుగున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౦.

౨౨. సీ ॥ తనసత్వమునుబలంబునుదనకయ్యెడుకాలంబునా రయఁగాఁదలంపఁ । డాహారములుగొనునవియునునగునవిగాని వియునువివేకంబుబుద్ధిఁ । జొనుపఁడుబహుళభోజనమొకపటి సేయునొకపటిదుర్భిక్షనుపవసించు । గతకాలమునునపక్వంబు నుగురుదుష్టవిషమవిరోధులవిపులరసము ॥ గీ ॥ నైనయన్నము దానవయకభుజించుఁ । గుడుపుపైఁగడుఁదినునిద్రగూరుసురత ।

పరతనొందుఁబెల్లాయూనపడువిమూఢుఁ । డతనిబొంచుదోష
త్రయంబుగెరలి ॥ అశ్వ । ఆ । ౧ । పు ౧౦.

౨౩. క ॥ అత్యంతప్రబలంబులు । పైత్యవికారములురేఁగి
ప్రాణములకుశీ । ఘ్రాత్యయముంజేయుమహో । ద్ధత్యంబున
నెలవువెడలఁదరిమిసుచరితా ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౪. గీ ॥ అవ్వికారంబులెక్కుడై యదరియెచ్చో । సె
చోటుభిన్నంబుసేయునయ్యేడలుమర్త । నామతంబులుమర్మభిన్న
త్వమెట్లు । సేయకుండుఁబరిచ్యుతిజీవమునకు ॥ అశ్వ । ఆ ౧।
పు ౧౦.

౨౫. క ॥ వినుముతెలియంగ శ్లేష్మం । బనుదోష మ్మారఁబరఁ
గియవయవములుజా । ద్యనిరూఢంబులుఁగాజే । యునులోపలిబయలునెయ్యనెయ్యనకప్పుణ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౬. క ॥ కుత్తుకకునడ్డపడునూ । ర్పొత్తిలిపోనీకయూఁగు
నూర్ధ్వశ్వాసం । బైతగఁజేయునుజీవుం । డత్తనువుననుండనే
రకంతటవెడలుణ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౭. గీ ॥ వాయువంగంబులందుదుర్వ్యాప్తిఁగదిరి।నొప్పుఁ
దెవులునుబుట్టించుఁగ్రొవ్వుచెఱుచు। సందులెడలించుఁగ్రమము
ననెందుఁబరఁగి । తనువుక్రమానుగఁజేసిజీవునివెలార్చు॥ అశ్వ ।
ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౮. క ॥ నాలుకయూచుటకేలుం । గాలుముడుపఁజూపన
గుటగాయముతుడియం । దీలీలలువాయుగతు । ల్మైలైనంగలు
గుదక్కులేమిమహాత్మా ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦. ।

౨౯. సీ ॥ సజ్జనులందునాచారవంతులదురాచారంబుగష్ట త్వకారియట్లు । గావునవాచారగతివింటగదు లెస్సరాజమార్గం బునరచ్చమంద । మూత్రపురీషవిసర్జనంబు సేయమిశౌచివైపు వార్చినిష్ఠనుజలంబు । చొచ్చుటసంధ్యలనూర్ధ్య సేవించుటయు రోదయాస్తమయములనిద్ర ॥ గీ ॥ స్నానకుండుటపంచార్ద్ర భావమొంది । కుడుచుటన్నంబుదెగడిమిదడిపదములు । గలుగ నిదురకుంజొరమిసత్కర్మవేది । నారదుండువివరించెనాచారము లుగ॥ శాంతి । ఆ ४ । పు ౭४.

३०. గీ ॥ ప్రాఙ్ముఖుండునార్ద్రపాదుండునైభోజ। నంబుసేం తమేలనంగవిందు । నిలిచియుండికుడుపునింద్యమమ్మెయిమూత్ర సర్జనంబుఁబాపసరణియండ్రు ॥ అను । ఆ ४ । పు ౬౦.

३౧. క ॥ తలఁజీరఁజుట్టియునుజె । ప్పులుదొడగియుఁజేయు నట్టిభోజనముఫలం । బలఘుచరితపక్షుజూడదను । రలభాగంబని విశెంచెఁబ్రకటఘణితులఁ ॥ అను । ఆ ३ । పు ४౮.

३౨. క॥ ఒకళులుచూచినయదివా। రికిఁబెట్టకనములుటయు నుబ్రీఁదనప। త్రికిఁదెచ్చినచుట్టులువే। ఆకభంగింగుడువఁగు డుపునురుపిషభు క్తిఁ ॥ అను। ఆ ४ । పు ౬౧.

३३. క ॥ వినుమొరుచూచినమూచూ । చినభోజ్యమునిం ద్యమన్యచిత్తముతోడం । గొనఁదగదాహారముపా । త్తునఁగుడు చుటయఘముగూడుదూషించుటయుఁ ॥ అను। ఆ ४। పు ౬౦.

౩౪. సీ ॥ మానుషీక్షీరంబుయీనినపదినాళ్ళలోనిధేనువులపా
లునునమేయ । ములుప్రేతవిషయాన్న మునుసూతకాన్నంబుత
లవరియన్నంబుఁగులటయన్న । మునువనితోపజీవనశీలునన్నం
బునాడెదుపాడెదునట్టివాని । యన్నంబుఁజూదరియన్నంబుసూన
రియన్నంబుబహిఁబెట్టినతనియన్న । మునునిజాగ్రజునకుమును
పెండ్లియాడిన। పురుషునన్న మునునభోజ్యమండ్రు। వందియన్న
మధికనిందాస్పదంబుప । ర్యుషితశుష్కములనునుడుగవలయు॥
శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౮.

౩౫. క ॥ వినుసురతోఁగూడఁగఁదె । చ్చినయట్టిదియెద్ది
యునుభుజింపరుభోజ్య । త్వనిరూపణనిపుణతగల । మనుజో
త్తములఖిలలోకమాన్యచరిత్రా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౮.

౩౬. క ॥ జీవితసంశయవేళను। భూవరయొండన్న పానము
లులేమినిగల్ । ద్రావినఁగల్గుకలుఁగక । త్రావిననద్దురి మ
ధికధర్మమునఁజెడుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౭.

౩౭. క ॥ పగవారియింటఁగుడిచిన । నగుఁదమకనుమానము
మృతమైననుదారుం । పగతురకుఁగుడువఁబెట్టఁగఁ । దగదోడ
ఖులకెప్పుడెవ్విధమువాటిలునో ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౪౬.

౩౮. గీ ॥ పలుదెఱంగులవంటకంబులఁబ్రమాద। జాతమైయ
శుచిత్వంబుసంభవించి। నప్పుడసురలుగొండ్రుక్రియాఫలంబు। తి
లలుపైనల్కనశుచితదొలఁగునండ్రు ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౮.

౩౯. గీ ॥ నీళ్లనాడకమునుపూఁతనిందితంబు । సీరతడితోవి
దుర్చుటసెట్టమొరులు । గట్టివిడిచినవస్త్రంబుగట్టరాదు । మడ

తమారుచ్చటొప్పదుకడుఁబూఁవునైన ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౦.

౪౦. గీ ॥ ఉదయమగుసూర్యుఁగనుఁగొనుటొప్పదన్య । వనితనగ్నయైయుండఁగవలదుచూడఁ । దనపురీషంబుచూచుటధరణీనాథ । కీడునిజపాపగుప్తియకృత్యమరయ ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౨౪.

౪౧. క ॥ మూత్రపురీషోత్సృష్టము । రాత్రిఁబగలుదక్షిణోత్తరదిశాముఖతా । సూత్రణమువలయునదిసం । ధ్యాత్రయమునను త్తరంబయగునప్పనికిన్ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౫౩.

౪౨. గీ ॥ ఇన్నియాచారములలోననెక్కుడంద్రు । సకలభూతములందునుసదయుఁడగుట । యాదిమునులట్లుగావునసకలవర్ణ । ములకుదయకల్మిపెద్దయువలయుగుణము ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౩ - నీతిమార్గము.

౪౩. క ॥ పురుషుఁడు రెండు దెఱంగుల। ధరనుత్తముఁడనఁగఁబరగుఁదానెయ్యెడలం । బరుసములుపలుకకునికిన్ । దురితంబులువొరయుపనులుపోఁడగుటవలనన్ ॥ ఉద్యో।౨ ౨।పు౨౦.

౪౪. చ ॥ పలుకకయుండుకంటెఁదగఁబల్కుటమేలువినుండుసత్యమున్ । బలుకుటధర్మమార్గమునఁబల్కుటసర్వజనప్రియంబుగాఁ। బలుకుటమోలినెక్కుడగుభంగులువీనినెఱింగియొండుమైఁ। బలుకకనాల్గుచందములఁబల్కఁగమెత్తురుమానిదేవతల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౪౫. క ॥ చెలిమియుఁబగయును దెలివియుఁ । గలఁకయుధర్మం
బుఁబాపగతియును బెంపుం । దులువతనంబునువచ్చును । బలుకు
బడినకానబొసఁగఁబలుకఁగవలయున్ ॥ ఉద్యో ।ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౬. క ॥ మనమునకుఁబ్రియంబునుహితమునుబథ్యముఁద
థ్యమునున మోఘముమధురం । బునుబరిమితమునునగుపలుకొ
నరఁగఁబలుకునదిధర్మయుతముగసభలన్ ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౯.

౪౭. క ॥ తనువునవిఱిగినయమ్ములు । ననువునఁబుచ్చంగవ
చ్చునతినిష్ఠురతన్ । మనముననాటినమాటలు । వినుమెన్నియు
పాయములను వెడలునెయధిపా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౮. క ॥ కడిదముగఁగత్తిగొడ్డలి । పొడువఁదెగినవ్రాఁకఁ
జిగురుపొడముపలుకులం । జెడఁదునిసినకార్యంబుని । గుడనేర
దుపిదపనెట్టుఁగురువంశనిధీ ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౯. క ॥ అలిగిననలుగకయెగ్గులు । పలికినమఱిపిననియట్లు
ప్రతివచనంబుల్ । వలుకకబన్నమువడియెదఁ । దలఁపకయున్న
తఁడచూవెధర్మజ్ఞుఁడలన్ ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౫.

౫౦. క ॥ వినుతించిననిందించిన । ననఘామనమునఁబ్రియం
బునప్రియమునులే । కునికియుఁబ్రవేసిననైనను । గనలువాఁడమమి
యుఁబ్రబుద్ధగణ్యగుణంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౭౭.

౫౧. క ॥ జనములుతనునవమానిం । చిననిందించిననుమాఁ
రుసేయకనైరిం । చినశాంతాత్ముఁడువారల । మునుచేసినయ
ట్టిసుకృతములనాఁచుకొనున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౫౨. క ॥ పలుకుపడినతనిఁ బాపం । బులువిడుచుం బలికినత నిఁ బొందును బాపం । బులు నొరు పాపముదనపై । నెలయింపగ నేలనిందయుడిగినఁ గాదే ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౫౩. గీ ॥ తగినవేషంబుతనుఁ దాన పొగడుకొనమి । నొచ్చి యును గీడు వలుకమియిచ్చి వగవ । కునికితన కెంతనడు పకయు న్నఁ బథము । దప్పకుండుటనడవడికొప్పఁ జేయు ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౫౪. క ॥ అనహంకారమునప్రా । ర్థనమునువిషయములఁ బెద్దదగులమియునుమే । లనఘా పరునిందించుట । దనువర్ణించికొనుటనుచితములెయ్యెడలన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౭.

౫౫. క ॥ తల్లికిఁ దండ్రికి సుతులకు । నెల్లవిధంబులను వలయు హితములు సెప్పన్ । మల్లకుఁడు గాక కర్జము । సల్లాపముగాఁగఁ జూపి సౌజన్యనిధీ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౫౬. క ॥ చెలిమియు సంభాషణమును । బలిమి వివాదంబు ద్రోపుఁ బాడియుఁ దమయం । తలవారితోనతగునవి । కులహీనులతోడ నైనఁ గొఱగాదనృపా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౫౭. క ॥ కడునధికుతోడఁ దోడరినఁ । బోడచిననొడిచినను బురుషుపురుషగుణంబే । ర్పడుఁ గాక హీను నొడుచుట । కడిఁది మెపౌరుషముదానఁ గలుగునె చెపుమా ॥ సభా । ఆ ౧ । పు ౭.

౫౮. క ॥ సమశీలవ్రతయుతులకు । సమధనవంతులకు సమ సుచారిత్రులకున్ । దమలో సఖ్యమును వివా । హమును నగుఁగాక గునె రెండును నసమానులకున్ ॥ ఆది । ఆ ౫ । పు ౬౭.

౫౯. చ ॥ ధనపతితోఁ దరిద్రునకుఁ దత్త్వవిమూఢగుణానితో
డనఘా । ఖలునకుఁ బ్రశాంతుతోడఁ గడుఁ గ్రూరునకుం గరుణాపరా
రుతోడ భీ । రునకు వరూఁతోడ నవరూఢికి సజ్జనుతోడఁ గష్టదు ।
ర్జనునకు నెవ్విధంబున నుసఖ్యము దా నొడఁగూడ నేర్చునే ॥ ఆది ।
ఆ ౫ । పు ౬౭.

౬౦. క ॥ మిత్రుం డైహికములు నా । ముష్మికములు నైన భద్ర
ములు దలకొలుపు । న్మిత్రధనంబుల లోనను । మిత్రుఁడె యెక్కు
డను మాట మెత్తు రప్రాజ్ఞుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౯.

౬౧. ఉ ॥ మిత్రుల చేతలన్ సుఖము మేకొనునంటయుఁ జెం
దు దుఃఖముల్ । శత్రుల చెయ్దినంటయును సమ్మతి దా ధనమూల
ఘంటుఁ నున్ । గోత్రవరేణ్యభోగములకున్ ధనముల్ గరణంబు
లంటయుం । జిత్రచరిత్రుఁడైన విధి చేష్ట కొఱంగిన నీటిత్రోవాలగున్ ॥
శాంతి । ఆ. ౧ । పు ౧౧.

౬౨. గీ ॥ మొదల నప్రియమయ్యును దుదిఁ గరంబు । పథ్య
మగు పల్కు ప్రియులందు బలిమి నైనఁ । బలుకవలయు మోమోడ
కయొలసియట్టి । వాఁడు తగు మిత్రుఁడగును భూవల్లభునకు ॥
సభా । ఆ ౨ । పు ౨౭.

౬౩. క ॥ కడు నలుకయుఁ గూర్మియు నే । ర్పడ నెఱిఁగించున
దివానిఫలకాలమునం । బిడుగును గాన్పనుజనులకుఁ । బడుట
యుపీచుటయు నెఱుకపడి యెడు భంగిన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౬౪. క ॥ ఉత్తములఁజూచుసుగుణా । యత్తుఁసుమస్నేహమతియునగుమిత్రునకుం । జిత్తమెలర్చు తెఱంగున । బొత్తమునఁ గవలయుశుభముఁబొందవలసినన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౯.

౬౫. చ ॥ అలుకమనంబునంగదిరినాతఁడుదానునెఱుంగదొడ్డచేఁ । దెలియఁడుకార్యతంత్రములు నీమహితుండగువానికైవనుం । జెలులునుజుట్టలుందగిలిచెప్పఁగఁజొప్పడుఁగాకతక్కని । ర్మలమగునీతితంత్రముదిరంబయిచిత్తమునందునిల్చునే ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౪.

౬౬. క ॥ మతిమంతులైనవారికి । హితులగుపెరవుగలవారలెట్టిగింతరుచు । స్థితిగాకుండనుగార్యము । గతియెంతయునొత్తినొడివిరడవఁబలికినన్ ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౫.

౬౭. గీ ॥ దుష్పథంబులఁజొరనీకతొలఁగఁదివుతు । రాష్ట్రజనములుగదవశ్యులయినవార । లందుఁబుణ్యంబువొలఁగిననతఁడు దొలఁగుఁ। దొలఁగనేరఁడుభాగ్యంబుతొలఁగువాఁడు॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౪.

౬౮. క ॥ ధీరమతియుతులతోడఁబి। చారముసేయానదిమునుచిచారితపూర్వ । ప్రారంభమయినకార్యము । పారమువొందునువిఘాతపదదూరంబై ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౬౯. క ॥ తనమేలుకీడుదామదిఁ । గనుచుహితులుసెప్పబుద్ధిగైకొనిశుభనుం । గొనకొనినడుపుపతికివ । చ్చునెపశ్చాత్తాపమెట్టిచోటనరేంద్రా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౮.

౨౦. క ॥ మతిసెప్పుకుదాధర్మ। స్థితినాహించుచుసుహితు లుచెప్పెడివెరవు । ధ్వతిదక్కియాచరించుచు । జితేంద్రియతగలి గినశుభంబెందునుశుభముల్ ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౪.

౨౧. క ॥ హీనప్రజ్ఞుఁడకార్యము । లైనవిచేసిశ్రదివగచున తులప్రజ్ఞా । నూనరధారయాశుఁడువగ । నూనఁడుదురితముల విరతిశోపికయునికిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౧.

౨౨. గీ॥ కార్యగతులతెఱఁగుకలరూపుసెప్పిన। నధికమతులు దానినాదరింతు । రల్పభాగ్యబుద్ధులగువారలకునది । విగసకార ణంబువిషమునాలె ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౪.

౨౩. గీ ॥ కార్యసిద్ధిఁబొందికాలంబుదేశంబు । నెఱిఁగిబుద్ధి మంతులెల్లప్రొద్దు । సాహసంబువిడిచిసామాద్యుపాయప్ర । యుక్తిచేయుదురుయథోచితముగ ॥ ఆర । ఆ ౩ । పు ౬౫.

౨౪. గీ ॥ కమియఁబండకుండఁగాయఁగోసినచవి। చేటుగా దువిశ్తచేటుగలుగుఁ। బక్వమగుడుఁగోయఫలమిచ్చుఁజెడదుబీ। జంబుకార్యసిద్ధిచందమిట్లు ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౨౫. గీ ॥ మాలకరిపువ్వములుగోయుమాడ్కిఁదేఁటి । పు ష్పదేనియఁగ్రోలెడుపోల్కినెదురు । గందకుండఁగఁగొనునది కార్యఫలము । బోగులకుబోలెనొదలంటఁబొడువఁజనదు॥ ఉ ద్యో। ఆ ౨ । పు ౨౧.

౨౬. క ॥ ఆర్యులుదతితోఁదగియెడు । కార్యమనుష్ఠింతుర ట్లుగాకప్పనిమా । త్సర్యమునఁదిగిచిపట్టియు। నార్యులుదుదిదూ ఱనగతురాపదమైనన్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౭౭. క ॥ ధర్మముదప్పకనయుగతిఁ । గర్మాచరణంబునడుపఁ గాఫలసిద్ధుల్ । నిర్మలయశోయుగుఁదప్పినఁ। జేర్మిచెడదునిందరా దక్షేదోద్యోత్సాహా ॥ సౌప్తి ॥ ఆ ౧ । పు ౨.

౭౮. క ॥ తగుపనిఁదుద్యోగించుచుఁ । దగవెఱిఁగెడుహితులకనుమతంబుగఁజేయున్ । జగతీసురవరకార్యము । లగువారికిఁగలుగువిధిసహాయత్వంబున్ ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౨.

౭౯. క ॥ ఏనరుఁడుమానసముద్ధృతి । నూనసుచితవృత్తినుం డునుదిలగొనకయెం । దైననయెయ్యదియేనియు । వానికిదుర్లభములేదనసుధాధీశా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౪.

౮౦. క ॥ అరిదివిలుకానియుజ్జ్వల । శరమొక్కనినొంచు తప్పించనినంజనునే । ర్పరియైనవానినీతి । స్ఫురణముపగరాజు నతనిభూమియుఁజెఱచున్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౮౧. క ॥ పరహితఫలవంతులును । స్థిరమూలాన్వితుల పారధీయుతులుపర । స్పరసంశ్రయమునజీవిం । తురుమనుజులు వనములోనిద్రుమములపోలెన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౮౦.

౮౨. క ॥ మైత్రింబోలెడుధర్మము । ధాత్రీదివిజులకులేదు దానినడపినం । బుత్రాయేకర్మంబుప । విత్రతయునువలవదదివి వేకముఁజేర్చున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౮౩. క ॥ జనులకునొడఁబాటగువిధ । మునసడుచుచులో కనింద్యములనుడుగుచుమీ । ఏనయొకనికలిమికులుకక । మనుజులతోఁబొందిపొసఁగిమనుటొప్పునృపా ॥ విరాట । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౮౪. క ॥ శ్రుతమువలనశ్రోత్రియుఁడగు । నతులతపోయు
క్తిఁగడుమహత్త్వము వడయుఁ । ధృతిచేసహాయయుతుఁడగు । నతిశయముగబుద్ధిమంతుఁడగుబుధసేవ ॥ ఆర। ఆ ౭। పు ౧౬౦.

౪ - అక్రమప్రవర్తన.

౮౫. ఉ ॥ నీతిదొలంగికార్యములనెట్టనదాగ్రహవృత్తిఁజే
సినం । బ్రీతిగసిద్ధిఁబొందినను భీతిజుగుప్సయుఁబుట్టుభూజను । ల్వే
తురుచేయుచేఁతలుఫలింపకతక్కినమున్న వచ్చున । త్యాతురతా
స్పదంబులగునాపదలిద్ధవివేకవైభవా ॥ సౌప్తి । ఆ ౧। పు ౨.

౮౬. గీ ॥ బుద్ధిమంతులతెరువునఁబోకయుత్ప । థప్రవర్తు
లునడుచుపథంబునందు । జనుటవినుమప్పటికిఁజూడఁదనకుఁజా
ల । నించియుండునాపదనొనరించుఁబిదప ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౮౭. గీ ॥ కానితెరువునఁబోయినఁగలుగునయ్య । బ్రదుకు
చవియెంతయైననపథ్యములకు । వేడ్కచేయుదురయ్యవివేకహిత
వ్వి । ధముననాబుద్ధివినవయ్యతమకముడిగి ॥ విరాట । ఆ ౨ ।
పు ౧౯.

౮౮. గీ ॥ వంకయైనతలంపెల్లవసుమతీశ । యరయమృ
త్యుపథంబగునార్జవాన్వి । తంబుబ్రహ్మపథంబింతతథ్యమేల ।
యూఱటాఱుతలంపులబీఱుపాటు ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౨.

౮౯. గీ ॥ వేదవిహితవిధులనాదరించుటయూర్ధ్వ । గతికిఁదెరువువిధులఁగడచియెందు। నాఁగఁబడినవానిలోఁగఁగఁజేయుట । యధమగతికిమార్గమనిరిబుధులు ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౦.

౯౦. గీ ॥ ఆగమోక్తకర్మమాచరింపమియును । పిద్ధమైన దానిఁజేయుటయును । బాత్రజనులుధరణిపాలవరేణ్యచే। ష్టు. దురపాపములుగబోధ్యతతికి ॥ శాంతి । అ ౧ । పు ౧౭.

౯౧. చ ॥ పరుసఁదనంబుబొంకులగుపల్కులునన్యధనాభిలాషయుం । బరవనితావిలోలతయుబాంధవసజ్జనవిప్రియంబు దుశ్చరితులతోడిమైత్రియునుసంతతధర్మరతాభ్యసూయయుం। గరినిభయైన ఘోరనరకంబునకీఁగెడివారిచిహ్నముల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౪.

౯౨. క ॥ పరమర్మభేదములునయ । విరహితములుధర్మకార్యవిముఖంబులుని । ష్ఠురములునగుమాటలుస । త్పురుషుండాడఁడవిసత్యములుగానికిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౯౩. క ॥ అనఘాదుఃఖాత్మకమగు । నన్నృతంబడఁగించుటకుఁబ్రయత్నమునసుధీ । జనులాచరింతురనిశం । బును మోహవిఘాతనియమములునిష్ఠమెయిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు 23.

౯౪. గీ ॥ ధర్మమెఱిఁగిదానిఁదానొందుగాలోభ । లోభపక్షపాతలోలబుద్ధి । సభలనెవ్వఁడేనిసభ్యుఁడై పలుకువాఁడనృత దోషఫలమునసుభవించు ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౨౯.

౯౫. గీ॥ సభకువచ్చి ధర్మసందేహమడిగిన । నెఱిఁగి చెప్ప కుండిరేని సభ్యు । లనృతదోషఫలమునందర్థమొందుదు । రనిరి ధర్మవేదులయినమునులు ॥ ఆది । ఆ ౨ । పు ౨౯.

౯౬. క॥ తనయెఱిఁగినయర్థంబొరుఁ । డనఘాయిది యెట్లు చెప్పుమనియడిగినఁ జెప్పనివాఁడును సత్యముచె । ప్పనివాఁడును ఘోరనరకపంకమునఁబడుఁగ ॥ ఆది । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౯౭. క॥ వినుమిచ్చెదననియీమియుఁ । గొనిమొదననిపలికిపిదపఁగొనకునికియున । త్యనృతంబులుసత్యవ్రత । మునకుం దొలఁగంగమనకుభూవరతగునే ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౫.

౯౮. గీ॥ సాక్షియునుధర్మదర్శియుసభలయందు । దప్పఁ జెప్పిరియేనిఁధర్మవృత్తి । వరుణపాశసహస్రంబువానిఁగట్టి । పాయునొక్కొక్కటేటేటనాయతముగ ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౩౦.

౯౯. క॥ పలుమఱుశపథంబులునం । జలులునభివాదనములుసామప్రియభా । షలుమిథ్యావచనంబులు । గలయవిదుష్టస్వభావకాపురుషులకున్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౦౦. క॥ మృదుభాషణములదుర్జన । హృదయములుప్రసన్నతామహిమఁబొందునెయె । ల్లిదముగఁగొనియంతంతకు । మదమెక్కుంగాకదురభిమానముపేర్మిన్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౧ । పు ౧౪౨.

౧౦౧. గీ॥ చేటుకాలమైనఁజెట్టమాటలునెఱి । గానితెగు వుపట్టికర్జములును । దగవులట్లతోఁచుఁదగియొడునవియువి । నీతు లనిమనమునఁనిశ్చయించు ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౧౦౨. క ॥ నెమ్మిగలవారిసొమ్ముల్లరు । తమ్ముల్లనివారివెనుకఁద
గులుదురధిక । త్వమ్మెఱిఁగియెఱిఁగితొడరుదు। రిమ్మెయిఁగనియు
ట్టివారలిభపురనాథా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౧౦౩. క ॥ బలవంతుఁడుపైనెత్తిన । బలహీనుఁడుధనము
గోలుపడినయతఁడుముచ్చిలివేఁగునతఁడుగామా । కులచిత్తుఁ
డునిద్రలేక యుందురధిపా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౧౦౪. గీ ॥ యోగ్యతృష్ణఁదగలియుచితంబుగోలఁదిప్పై నె
డుచుచుండువారు జెడిదములకు । నంతస్సాత్త్వరేట్లుసంతాపకోష్ఠ
ల। కాకపెనుకువలుసుఖంబులగునె ॥ ఉద్యో । ఆ ౧। పు ౧౪.

౧౦౫. చ ॥ పగయడఁగించుటెంతయుసుఖంబది లెస్సయడం
గునేపగం । బగపగఁగొన్నమార్కొనకపల్కకయుండఁగవచ్చు
నేకడుం । దెగమొదలెత్తిపోవఁబగతీర్పకయుండినఁగ్రార్యమొం
దునేఁ । మిగలేఁదలంచినంబగకుమేలిమిలేదుధ్రువంబు కేశవా ॥
ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౩౬.

౧౦౬. క ॥ తెగఁదీర్పకతెగనార్పక । తెగటార్పకకడమకొం
తద్రిక్కఁగనున్నన్ । జగతీశయప్పునగ్నియుఁ । బగయునుమఱి
పెఱుఁగుఁగీడుపాటిల్లుఁదుదిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౮.

౧౦౭. క ॥ వినుచల్లనిమాటలలో । మునిఁగియలుకగుబ్బ
తిలుసముద్రజలములో । ననయుండియాఱకెప్పుడు । గనగనయు
సుబాడబాగ్నికరణినరేంద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౮.

౧౦౮. గీ॥ పగయుఁ గల్గెనేనిఁ బాయునె గూఢమై । మానసాగ్ని
ఁయున్న మూఁడ్కిఁ నుండదుఁ । గానమమ్మిచేరఁగాలాంతరంబున । నై
నఁజెడును సందియంబు వలదుఁ ॥ శాంతి । అ 3 । పు ౫౮.

౧౦౯. క॥ నెయ్యము చెడిననుమాటల । తియ్యఁదనము వ
ట్టిపగమదిన్మఱచినఁజా । వయ్యేఁగలఁకయ్యెమఱిచే । టయ్యెను
కటిమూఁడుగాక యదిమేలగునె ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౫౮.

౧౧౦. క॥ బాలుఁడని తలఁచి రిపుతో । నేలిదమునఁగలసి
యునికి యిది కార్యమెయ్యు । తీక్ష్ణానలకణమించుక । చాలదె కా
ల్పంగను గ్రశైలాటవులన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౧౧. క॥ మొనసి యపకారిఁ గడనిడి । కొనియుండెడువు
మతిదీర్ఘకుజశాఖాగ్రం । బుననుండి నిద్రవోయెడు । మనుజున
కుసమానమగుఁ బ్రమత్తత్వమునన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౧౨. క॥ తనకపకారము చేసిన । జనుఁడల్పుండనుచు నమ్మి
జడమతియయిచే । కొనఁజనదించుకముల్లయి । ననుబద్ధతులం
దునున్న నడవఁగనగునే ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౧౩. క॥ తనకిష్టగునంతకుదు । ర్జనుఁడిష్టుఁడపోలెనుండి
సర్పముపోలెన్ । తనకిష్టుఁడును గఱచును । ఘనదారుణత
ర్మగరళఘనదంష్ట్రలచేన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౧౪. గీ॥ వినుము నేలద్రోచికొనిన నుదాయాదు । లైనేమా
టిమాటికైననాడు । వారియెడను గీడువారక చేసినఁ । బగజనిం
చునిటిభంగులైదు ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౫౮.

౧౧౫. గీ ॥ మహితశాస్త్రకలితమార్గంబువిడిచిని। జేచ్చఁ
బగఱగెలువనెవ్వఁడడరు । వానినయ్యధర్మవర్ధనక్రౌర్యము। డెు
విృధమునఁజెఱుచునింతనిజము ॥ సౌప్తి ॥ ఆ ౧ । పు ౬.

౧౧౬. క ॥ ఎదిరిందమయట్లలకా।మదిఁదలఁచినబోనఁగుగా
కమాకుంగుడుమిం । డిచెమీరువ్రక్కగొనుఁడని । చదురదఁ
చినమనసుపొందుచక్కంబదునే ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౧౫.

౧౧౭. క ॥ కానవవశ్యముపెనుకువఁ । గానియుపాయము
నఁబగఱఁగడతేర్చిధృతిం । బూనినదుచునెవ్వండెడ । దానంజె
యిపెట్టికొనియతఁడునిద్రించుణ్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౩౬.

౧౧౮. గీ॥ కలహమగుడులక్ష్మిగావించుఁబ్రాణహాని। నియ
ముచేయునింతనిక్కనంబు । పలుపురోకనికొడిపాఱుటబల్లిదు ।
లనదచేతఁజెడుటయునుఘటించు ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౩౬.

౧౧౯. క ॥ జయమగునోడుదుమనుని । శ్చయమెుక్కఁ
డు లేదువినుముసమరమునఁబరా। జయముమరణంబుకంబెహ్వా।
దయపుటభేదనముసేయుఁదథ్యంబనఘా॥ ఉద్యో।ఆ ౩।పు ౩౬.

౧౨౦. గీ ॥ పగయకలిగినేనిపామున్నయింటిలో । నున్న
యట్లకాకయూఱడిల్లి । యుండుసెట్టుచిత్తమెుకమాటుగావుత।
వలవదధికదీర్ఘవైరవృత్తి ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౩౬.

౧౨౧. క ॥ వైరులదూతలునేరము । వారునిరాకృతులుఁ
బాపవర్తులుదమకుణ్ । జేరువఁగావర్తించుట । నేరమిఁబుధిఁఖో
రయుఁజేటునిందయువచ్చుణ్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౧౨౨. సీ ॥ మానినిత్రివిధముల్మానసవాచకకాయకంబులు పాతకంబులందు । బరధనాపేక్షణపాపానుమోదధర్మద్వేషము ఖములుమానసంబు । లనృతదారుణభాషణాదులువాచకములు వధంబునుబంధములునభక్ష్య । భక్షణంబునునన్యభామాసురత మద్యపానంబుమొదలైనపాతకములు ॥ గీ ॥ కాయకంబులువీను మధికంబపేయ । పానమదిదుష్కృతంబులలోననెల్ల । బానము ననిందతోవచ్చుంబ్రాణగోడ్డ । ములునుజేటులునరకాబ్ధిమునుం గుటలును ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౨.

౧౨౩. క ॥ లోకమునిర్మర్యాదా । వ్యాకులమైచెడదెసజ్జ నావళిమధుపా । నాకాంక్షదొరంగకున్న గు । ణాకల్పాయేమి సేయదక్కుడునరుఁ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౨.

౧౨౪. క ॥ కావుననేవిధమునసుర। సేవింపకయుండుగుటాం ప్పుఁజెలువసకలవ । ర్ణావలికిఁదానఁగీర్తి । శ్రీవైభవపుణ్యగతు లుసేర్చికొననగుఁ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౨.

౧౨౫. గీ ॥ మొదలిపెక్కుజన్మములఁబుణ్యకర్మముల్ । పరఁ గఁజెక్కుచేసిపడయఁబడిన । యట్టిమొఱుకజనులకక్షణమాత్రన। చెఱుచుమద్యసేవసేయనగునే ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౪.

౧౨౬. గీ ॥ బ్రహ్మచర్యంబుకంటెనుబరముమద్య । మాం సములురెండునుడుగుటమనుజనాథ । లోకయాత్రవాటించుచ లోలుపత్వ । శమముగ్గలివర్తించుటశౌచవిధము ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౧౨౭. క ॥ దానముధర్మముదపము । జ్ఞానిష్ఠయునంగఁగల్గు సత్క్రియలెల్లన్ । మానవనాధయహింసా । నూనాకృతులం బ్రశ్రుతులనూనినపెద్దల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౨౮. ఉ ॥ మానముఠాతనుంగలదెమాంసముప్రాణులఘే నఁగాకయ । ష్మేనులనెంచునట్టితమమేసులుసోఁకినమాత్ర నెట్లు గుణ్ । దానిఁదలంపఁగావలదెతానదిమానినహింసలన్నియున్ । న్మానవెయంచునుత్తముఁడుమాంసముమానుదయార్ద్రచిత్తుఁడై ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౧౨౯. గీ ॥ అన్యమాంసముననిజాంగమాంసంబుఁబో। షింతుననుటకంటెఁజెట్టలేదు । మాంసభక్షణంబుమానుటకంటెను । మేలులేదుకర్మజాలకమున ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౦. గీ ॥ ఆత్మసదృశతప్రాణభయంబునందుఁ । బ్రాణుల హనెల్లఁగనిమాంసభక్షణంబు । మానుదయనార్ద్రమానసుండైనపురుషుఁ । డాతనికిఁబ్రంహాలోకాదులాటపట్టు ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౧. క ॥ భూతములకలుగునతనికి । భూతములఖిలములునలుగుభూతహితార్థీ । భూతతతికభయమిచ్చిన । భూతాత్మునకభయమిచ్చుభూతావలియున్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౨. క॥ తపములదానంబులబ్ర।హ్మపురినివాసంబుదప్పద నరాదుజనా। ధిపమాంసమునమలని పు । ణ్యపురుషునకుసులభ మందురానెలవార్యుల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౩. క॥ తనునమలినవానినమలు । ననిమాంసము తెఱం గుసెప్పునాగమములుగా । వునఁదద్భక్షణముడిగిన। ననఘుతపం బునకుఁజాలునదియొక్కండున్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౧౩౪. గీ॥ మాంసభక్షణదోషంబుమానుదాన । మహిమ ననుటయుమాంసంబుమఱిభుజింప । కున్నఁజూవెధర్మములెవ్వి యునుదలంప । దయకుసదృశంబులేకురుధరణీనాధ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౫. క॥ జనవరమాంసముచవిగడ । చినచవులరయం గలేమిఁజేసిచవియెఱిం । గినవాఁడదిఁయుడిగిననాతనిదేవసమా నుఁడంద్రుధర్మవిధిజ్ఞుల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౧౩౬. క॥ పితృకార్యయజ్ఞముఖముల । శ్రుతిచోదితహిం సకీడుసారనేరదువి । శ్రుతగుణమాంసముచవిగో । రితినంబ్రా ణిఁదెగటార్చుక్రియఁబాపమగున్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౧౩౭. వ॥ ఇట్లుగాన నంజుడునమలుటయునధికదోషంబులు గాని యెడలునుంగలిగియుండు నగస్త్యుండు రాజులకువేఁట వి ధించెంగావునఁగుతూహలంబుకోపంబనియెడు భావంబులంబొ రయకలోకరక్షణార్థంబుగాఁ గ్రూరమృగవధంబును స్వహస్తవి క్రమార్జితమాంసంబున దేవపితృప్రీణనంబొనర్పుటకుఁగాఁ బక్షి

మృగమారణంబు సేయు ఘనాయకుండు దురితంబులం బొంద
యకుండు విశేషంబు వినుము ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౧౩౮. క ॥ పానము జూదము వేటయు । మానినియును
భూపతులకు మధురవినోద । స్థానములగు నైనను దగ । వైనవి
ధము దక్క । దగుల మూఁపదఁ దెచ్చుఁగా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౮.

౧౩౯. గీ ॥ జూదమునఁ జేసి ధర్మసూనుఁడు రాజ్యంబు । ననుజు
లను బ్రియాంగనను బణంబు । గాఁగ నొడ్డియోడి కాటికియవడెఁదే
య । ట్లగుట కీనిఁ జోడియుద్ధి కీడు ॥ విరాట । ఆ ౫ । పు ౬౯.

౧౪౦. గీ ॥ కుటిలమార్గులయిన కుత్సితకితవుల । తోడఁగడ
గిఁ జూదమాడఁ జనదు । దానఁ జేసి యఖిలధర్మ విసర్జితు । లగుదు
రెట్టివారు జగములోన ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౧౪౧. గీ ॥ పుత్రసుతికిఁ గ్రమములుగాఁ బ్రసూనె । నిక్కృతియు
నుజూదమును ధర్మనిత్యులయిన । వారికిం రెండు వర్జింపవలయు నెం
దుఁ । బాపవృత్తంబు జూదంబు పార్థివులకు ॥ సభా । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౧౪౨. క ॥ పరధనహరణము దురితము । పరికింపుము వరుసఁ జౌ
చేతఁ బాపంబనిని । స్ఫురముగఁ గట్టుపడదుని । ర్భరనరకకృశాను
శిఖలఁ బడుదురు మీఁదన్ ॥ అర । ఆ ౪ । పు ౮౫.

౧౪౩. క ॥ ధనముపహరించుట యతన । కనిశముం బనిగాఁగ
బ్రతుకు వనితిలుఁ బ్రసగుఁగా । వినుచోఁ బ్రజలఁ జేనొటులు । పునుపన బ్రజ
చేతఁ జేయుమాఁపున రేంద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౧౪౪. క॥ పరులధనమునకువిద్యా। పరిణతికిందేజమునకుబల మునకుమనం। బెరియఁగనసహ్యపడున। న్నరుఁడు దెవ్వులులే నివేదనంబడునశిపా॥ ఉద్యో। ఆ ౨। పుట ౨౧.

౧౪౫. గీ॥ వెలఁదిజూదంబుపానంబువేటపలుకు। ప్రల్లదం బునుదండంబుఁబరుసదనము। సొమ్మునిష్ప్రయోజనముగవమ్ము సేఁత। యనెడుసప్తవ్యసనములఁజనదుతగుల॥ ఉద్యో। ఆ ౨। పుట ౨౦.

౧౪౬. క॥ పరదారగమన మొప్పదు। పురుషునకదియెల్ల పాపములకంటె నరే। శ్వరవరయాయుస్సంక్షయ। కరంబుతద్వ ర్జనంబుకడుమేలరయన్॥ అను। ఆ ౪। పు ౭౦.

౧౪౭. గీ॥ ఆయురైశ్వర్యకీర్తులనపహరించు। పరసతీసం గమముధర్మపథమునందు।బరఁగువారలుపరిహరింపంగఁగనీయు। వినియుఁదెలియనెయిదిదుర్వివేకమగుట॥విరాట।ఆ ౨। పు ౧౫.

౧౪౮. క॥ నరనాయకశిశ్నోదర। పరాయణుండగుచు నెందుపరికింపఁడుదు। ర్నరుఁడెలుకఁబిల్లిపోదవిన। పరుసునజ శపోదుపముక్తిఁబడయకపోలియున్॥ శాంతి। ఆ ౫।పు ౧౧౦.

౧౪౯. చ॥ ఒకరునిచేతిప్రోపునుదదున్నతిప్రాపునుగాంచి యెల్లవెం। టకునుగోలంతలేకపోఁగడందగుసంపదనొందునట్టిదా। తకుమదిఁగీడుచేసినకృతఘ్నునిపీనుఁగునైనరోఁతవు। ట్టకకబళిం పఁగుక్కలునొడంబడునేకురువంశవర్ధనా॥ ఉద్యో।ఆ ౨।పు ౨౧.

౧౫౦. క ॥ ఆరయమిత్రద్రోహము। దారుణమగుపాతకము కృతఘ్నతకంటె । నైర్వరముగానివిడువవలయు । నారెండుదె ఱఁగులవారినాప్తులనైనన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౯.

౧౫౧. క॥ కడునసురక్తియునేర్పును । గడఁకయుఁగలవారి నుఱికకడవఁగనెగ్గుల్ । నెఱివెడువివేకశూన్యుల । కడనుండెడునంతకంటెఁగష్టముగలదే ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౬.

౧౫౨. క ॥ కులపాంసనులయియహితం । బులుసేఁయుచుం నుండుచుట్టములఁబొందక యు। మ్మలనుండువాఁడుపుణ్యుఁడు । వెలయఁగ గ్రామస్థితైకవృత్తముపోలెన్ ॥ ఆది। ఆ ౬। పు ౮౦.

౧౫౩. గీ ॥ చుట్టములలోననొప్పమిపుట్టునప్పు। డడ్డపడివారితోడఁబోరాడినైనఁ। బూనియుడుపంగఁజొరకున్న వానిఁగ్రూ ర । కర్ముఁడనిచెప్పుదురుకర్మకాండవిధులు ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౪౭.

౧౫౪. గీ ॥ పలుచదువులుజదివిపండితమానియై । తనదువి ద్యనెరులఘనయశంబుఁ । దూలవుచ్చునట్టిదుష్టాత్మకునిబ్రహ్మ। హత్యచెందుసందియంబులేదు ॥ అను । ఆ ౨। పు ౨౧.

౧౫౫. క ॥ ధృతిసెడివేఁడెడువానిని । నతిథిననభ్యాగతునిభ యస్థునిశరణా । గతుఁజంపుటకోడఁబడుదు । ర్మతికిహముంబర ముగలదెమదిఁబరికింపన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౮౫.

౧౫౬. గీ ॥ శరణుసొచ్చినరక్షింపఁజాలియుండి । కడపిపు చ్చిననూర్ధ్వలోకములుదప్పుఁ । బుణ్యకర్మంబులఫలతఁబొందు ననఁడె । కమలగర్భుండుతొల్లిజగద్ధితముగ॥ఉద్యో॥ఆ ౧। పు ౭.

౧౫౭. గీ॥ అంగహీనుదరిద్రుఁడువిద్యావిహీను। రూపహీనునిఁదె
గడుటపాపమంద్రు । వేదదేవతానిందలువేతనార్థ । కముగజో
స్యంబునడుపుటకల్మషములు ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౦.

౧౫౮. క ॥ వినుమధురాహారంబులు । గొనుటయుఁబెక్కం
డ్రునిద్రగూరినయెడమే । ల్కనియునికియుగార్హ్యాలో । చన
ముదెరువునడుచుటయునుజనదోక్కనికిఁ ॥ఉద్యో।ఆ ౨।పు ౨౦.

౧౫౯. క ॥ ఏపాపమేనిలేనిది । కాపురుషతసుతనిమీఁదఁ
గలిగించిన । నప్పాపముచేసినవాఁడగు । నాపలువయనంగవిం
దుమార్యులచేతఁ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౫.

౧౬౦. గీ ॥ ఎఱుకగలఁడేనిమఱిశక్తుఁడేనినన్య । లన్యులకు
హింసగావించునపుడుదానిఁ । బూనివారింపకున్నయప్పురుషుఁ
డేగు । హింసచేసినవారలుయేగుగతికి ॥ ఆది। ఆ ౭।పు ౯౫.

౧౬౧. చ ॥ వసుధనధర్మవర్తులగువారలవర్తనమెన్నఁడున్న
మం। జనమయినిల్వనేరదుభృశంబుగనాశముఁబొందుదుర్మద। వ్య
సనులధర్మవర్తనఁబ్రవర్తితులయ్యునునేముచూడఁగాఁ।తుసులునుదై
త్యదానవులుగ్రాఁగరెతొల్లిసహస్రసంఖ్యలఁ॥ఆర।ఆ ౨।పు ౪౩.

౧౬౨. క ॥ తగునిదితగదనియెడలో । వగవకసాధులకుఁ
బేదవారలకెగ్గుల్ । మొగిఁజేయుదుర్వినీతుల । కగునవనిమిత్తా
గమంబులైనభయంబుల్ ॥ ఆది । ఆ ౧ । పు ౮.

౧౬౩. గీ॥దినముఁరాత్రియుఋతువులుమనుజుచేయు । సుకృ
తమునుదుష్కృతంబునుఁజూచుచుండు। గాననెంతరహస్యంబుకా
ర్యమైనసెరుకెఱుంగరున్ననియునికితగదు॥అను।ఆ ౨।పు ౨౮.

౧౬౪. చ॥ విమలయశోనిధీ పురుషవృత్తమెఱుంగుచునుండుఁ జూవె వే । దములును బంచభూతములు ధర్మువు సంధ్యలు నంతరాత్మ యున్ । యముఁడును జంద్రసూర్యులు నహంబును రాత్రియు నవ్వహో పదా । ర్థములివి యుండఁగా నరుఁడు దక్కొన నేర్చునె తన్ను మ్రుచ్చిలన్ ॥ ఆది । ఆ ౪। పు ౪౪.

౧౬౫. క ॥ చనినఁ జనునున్న నుండును । మనుజుఁడొకటిసేయఁ జేయు మనుజాధిపతో । డనె తగిలి నీడ వ్రాలెను। వినుచేసిన కీడు మేలు విడువవు వానిన్ ॥ శాంతి। ఆ ౪ । పు ౭౨.

౧౬౬. క ॥ గురువునకు మాఱుపలికినఁ । బొరసిన కల్మషము వాసిపోవున తనికిం । బరితోషముగా వినయపు । వెరవున నుపహారమిచ్చి వినతుండయినన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౯.

౧౬౭. క ॥ అనృతోపచారకలనఁ । బునఁబుట్టిన పాతకంబు పోవుం దానె । వ్వని నపచరించెఁ దగ నా । తనిఁ బ్రీతునిఁ జేయ ధర్మతత్త్వప్రవణా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౯.

౧౬౮. క ॥ కలఁగిన పెద్దమడువు విను। తెలివిఁ బొరయునట్లు జ్ఞానధీరుండయియ । గ్గలములయిన దురితంబులఁ । గలఁగియుఁ దనయంతఁ దేఱు గౌరవమొప్పన్ ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౪౯.

౧౬౯. క ॥ మదిమఱువునఁ బాపము దన । కొదవుటయును విధపవగచియొక సగమును సే । నిది సేయ నింక నని యెడు । మఁది బెఱిసగమును నరుండు మలపున ఘంబున్ ॥ ఆర। ఆ ౫। పు ౯౨.

౧౭౦. చ ॥ దురితము చేసి తాపమునఁ దూలిన నింకిటు సేయ నన్న మతిం । బొరసిన ధర్మసంచరణబుద్ధియ మేలని యూఁదినం గ్రియా

పరుఁడయిమేలుచేసినను బాదముపాపఁ గాఁ గ్రమంబున । న్వారి యసమస్తముందదభివిష్టకలంకమునిర్భయంబుగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౨.

౧౭౧. గీ ॥ అతివకామకృతములైనకర్మంబుల । ఫలముల నుభవింపవలయువినుమ। కామకృత్యముచెడుటగలుగఁ బ్రాయ శ్చిత్త । మాచరింపసంశయంబువలదు ॥ అను। ఆ ౫। పు ౧౦.

---

౫ - రాజధర్మము.

---

౧౭౨. మ ॥ ధరణీశాన్నృపధర్మముత్తమముసద్ధర్మంబులందెల్ల । నేతెరువున్ రాజరయంగఁ గాఁ దెతగసిద్ధింబొందుఁ గాఁ మంబు గ్రో । ధరయంబున్ మగుడించిదండమునమత్వవ్యాప్తిఁ జెల్లించుచున్ । ధరఁ బాలించినరాజుపొందుగతిఁ బొందన్ శక్యమే యేరికిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౭.

౧౭౩. క ॥ నరరూపంబునఁ బరఁగెడు। పరదేవత గాన నృపుఁడు బాలుఁడయినసప్పురుషు నెడ నేమిఁ పొమ్మని । తిరిగినదుర్గతులఁ బొందదే కీడధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౬.

౧౭౪. గీ ॥ చారచక్షుస్త్రైతగ నెల్లజగమునవుపు । సూర్యచంద్రుని రేంద్రునినార్యవరులు । దునుమున య్యేడజముఁడునాఁ జనునతండు । దేవతాత్ముఁడగుటసందియమెయధిప ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౧౭౫. క ॥ వినునృపసమ్రాట్టువిరా । ట్టనియెడుశబ్దములఁ బొగడునాగమములునె । ట్టనభూపాలునినననిననతనిఁదగనర్చిం పకుండఁదగునెయెవ్వరులకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౧౭౬. గీ ॥ లోకములులోకధర్మంబులునునృపాల । రాజ మూలముల్ రాజవిరహితమైన । పుడమిజనులకునింకినమడువు లోని । జలచరంబులువడుపాటుసంభవిల్లు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౧౭౭. గీ ॥ విభుఁడులేకున్న జనములుసభయహృదయు । ల గుచుహాహాసినాదంబులదరఁదల్ల । డిల్లుదురురాజులేమియయెల్ల వారు । లేమికల్మియకల్మినిర్లేపరహిత ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౧౭౮. క ॥ తనధనమిదియనియూఁజడి । మనఁబరిణయమా దిశైనమహోత్సవముల్ఁ । గొనియాడనెవ్వరికి । వచ్చునె జనపాలుండులేనిచోనిర్భయతన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౧౭౯. సీ ॥ ఏనుంగునంజలోనెల్లసత్వంబులయంజలునడఁగి నయట్లునృపాల! రాజితక్షత్రధర్మమునకులోనయిసర్వధర్మంబులుఁ జనుఘనములు । వేదంబులునుశుభవృత్తంబులునుదండనీతిమా నినఁజెడుభూతలంబు । సంస్కారరహితమైచాలహీనతఁబొందు నట్లైనఁబ్రజముఁజేటొంపహిల్లు । రాజులరసిననెమ్మదిఁబ్రతుకఁగా న । రాజునరోత్తముఁడుధర్మరాశియందు । రాజధర్మంబయెక్కు డురాజనంగ । ధర్మదేవతయనవేఱెధర్మతనయ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౧౭౦. సీ॥ రాజునుత్తమగుణభ్రాజిష్ణునభిషిక్తుఁగావించుకొ నియెల్లకార్యములును। ధన్యు ఖంబునఁ జెల్లఁదద్దయునుఖముండఁ బడయుదురొకఁడుభూపాలనంబు। సేఁతలేకున్న దుశ్చేష్టితులై జనులన్యోన్యదారధనాపహరణ।మాచరింతురుమీఁఁ యట్టులబలవంతులల్పులఁదమకునాహారములుగ॥ గీ॥ గొంద్రుభూపతిలేకున్న మంద్రజనము। లధిపకృషిసేయుటయును బేహారమాడు। టయునుగోరక్షగావించుటయును మొదలు। గాఁగ బ్రతికెడు తెరవులుగాసిగావె॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౩౭.

౧౭౧. క॥ తరణివొడిచితమముచెఱుచు। కరణినిలోకమునఁగల్గుకల్మషమెల్లన్। ధరణీపతియాత్మధర్మ। స్ఫురణంబునఁ జెఱుచువిమలబోధనచరితా॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౩౨.

౧౭౨. క॥ జనపాలుఁడుమృదుకర్మం। బునఁనయినను గ్రూరకర్మమునఁనయిననునే। ర్పునను ద్ధరించునదిత। న్ననపాయతఁ బొందఁజేయునదికర్మంబుల్॥ ఆది। ఆ ౬। పు ౭౫.

౧౭౩. క॥ కానిచెయిదములుసేయక। మానవుధర్మమునఁ నడుచునుగ్వీశుఁడుసం। తానముబంధులుఁ బ్రజయును। దానునుసేనఁయునుశుభముదలఁకొనసేర్చున్॥ శాంతి। ఆ ౨।పు ౪౪.

౧౭౪. గీ॥ తానుమున్న వినీతుఁడై తనదుమంత్రి। వరులఁ బ్తుతులభృత్యులవరుసతోడ। వినయవంతులఁజేసిభూవిభుఁడు ప్రజకు। రక్షణముసేయనిహముఁబరమునుగల్గు॥ శాంతి।ఆ ౫। పు ౧౦౦.

౧౮౫. క ॥ తనుఁదానతొలుత గెలువ । న్మనుజపతికివల యుఁబిదపమార్తురగెలువన్ । మనమునఁదలంచునదిమును । తనుగెలువనిపతికిగెలువఁదరమెపగఱన్ ॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౩౮.

౧౮౬. గీ ॥ వినుముతన్ను గెలుచుటనఁగ నేజొకఁడొపం చేంద్రియములఁబారనీకకోలఁది । నాఁగుటయుజి తేంద్రియత్వం బుగలరాజు । రిపులఁజెఱుపఁజాలున్నృపవరేణ్య ॥ శాం। ఆ ౨। పు ౩౮.

౧౮౭. గీ ॥ వీరునమ్మంగఁదగుదురువీరునమ్మఁ । దగరునాఁగ నుపలవదుత త్త్వబుద్ధి । నెవ్వరినివిశ్వసింపకయెల్లప్రొద్దు । నా త్మరక్షాపరుండగునదివిభుండు ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౮౮. క ॥ కడునమ్మియునికియును నె। క్కుడునమ్మమియు నుసుశీలకుశలతగాదె । య్యెడనైననుబుద్ధిపాలిపి । తడవికనుఁ గొనంగవలయుఁదగవుతగమియున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨। పు ౩౩.

౧౮౯. ఉ ॥ తాలిమిఁజేర్చువారలునుధర్మవిధిజ్ఞులుసత్యవం తులున్ । లోలతలేనివారుమదలోభనిరర్థకకోపహీనులున్ । శీలసమేతులుంబలుకునేర్చుటకార్యముగాన్పు పెంపుమైఁ। జాలు టగల్గుభృత్యులునుసంపదఁజేయుదురాత్మభర్తకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౬.

౧౯౦. క ॥ శౌర్యమునుసత్యంబునుస । త్కార్యజ్ఞానమును భక్తితాత్పర్యముగాం । భీర్యముగలిగినఁగురుకుల । వర్యకులం బేలసిరికిపాఁడుమ్కుఁడగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౧.

౧౯౧. చ ॥ కులమనిపట్టిచిత్తమునఁగూరినకీడరయంగలేక
య । గ్గలపువిభూతిదుష్టునకుఁగల్గఁగఁజేయుటకర్జమెట్లు భృత్యు
లమదిఁయున్నరూపరసియుత్తమమధ్యమహీనరూపమూ । త్రల
కుఁదగంగనయ్యియిపదంబులనిల్పుటనీతిభర్తృయున్ ॥ శాంతి ।
ఆ ౩ । పు ౫౧.

౧౯౨. గీ ॥ తనకుమేలొనరించునాతండుమిత్రుఁ । డతఁడు
నడుపంగనెల్లకార్యములుశుభము । నుండునేమిటనేమఱకునికి
తోడ । నృపుఁడుమిత్రుపైఁగార్యఁబునిలుపవలయు ॥ శాంతి ।
ఆ ౨ । పు ౪౧.

౧౯౩. ఉ ॥ మన్ననకున్నదింపకపమానమువచ్చినస్రుక్క
కొక్కఖం । గిన్నెఱఁగార్యముల్విగతకిల్బిషుఁడైతగఁజేయున
ట్టి మిత్రున్నరనాయకుండుతనహూపుగనగ్గలమైనశ్రీయున । త్యు
న్నతియున్ఘటించిమహిమోజ్జ్వలుఁజేతసుఖావహంబగున్ ॥
శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౧.

౧౯౪. గీ ॥ ధర్మరతులునర్థనిర్మాణచతురులు । తాల్యరహి
తులునునలంఘితాత్ము । లునుసునీతినిపుణులునుగులజులునగు ।
పరిజనములఁబెనుపుపతికిహితము ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౧౯౫. ఉ ॥ క్రూరులులోభులున్శఠులుగొండియలున్జడు
లుంగృతఘ్నులున్ । నేరనివారుచొంకునకునిందకునోర్చనదు
ష్టబుద్ధులున్ । ధీరతలేనిమర్త్యులతివ్యసనత్వముగల్గువారలుం ।
జేరవనున్కిభూపతికిఁజెట్టయొనర్చునరేశ్వరోత్తమా ॥ శాంతి ।
ఆ ౩ । పు ౬౬.

౧౯౬. క ॥ అవలేపంబునఁగర్త । వ్యవివేకము లేకవలసినట్లు
లయెవ్వం । డవినీతిసేయుధరణీ । ధవుఁడువిడువవలయుఁదన
కతఁడుగురుఁడైనన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౧౯౭. క ॥ గుఱుకొనికార్యాకార్యము । లెఱుఁగకదుశ్చరి
తుఁడయియహితుఁడగునేనిన్ । మఱువకగురునైననుజను । తె
ఱుఁగఁగశాసించునదిమహీశుఁడుబుద్ధిన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౫.

౧౯౮. సీ ॥ దక్షుఁడైభూపతిదండనీతినయింపకున్నసన్న్యా
సులునుత్పథప్ర । వర్తకులగుదురువారిరనన్యోన్యధనధాన్యప
శుభూమిదారహరణ । మాచరింతురుజనులప్పాపమవ్విభునొం
దుదండముహింసయుగఁదలంప । వలదుదుర్వృత్తులవధియించు
రుద్రునిగోవిందువాసవుగుహునిజూడు । మహాత్ములుతక్కు
దుర్మార్గచరుల । దండితులఁజేతవినమెయిధర్మమడఁగు । ధర్మ
మెసఁగుదండమునన్నర్థమునుగామ । మునునదూష్యంబులైసిద్ధిఁ
బొందునధిప ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౭.

౧౯౯. గీ ॥ క్షమయతాల్చియుండఁజనదెల్లప్రొద్దుతే । జం
బతాల్చియుండఁజనదుపతికి । సంతతక్షముండుసంతతతేజుండు ।
నగుటదోషమందురనఘమతులు ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౧౩.

౨౦౦. క ॥ వేదమనసగుటధర్మువు । గాదునరేంద్రునకుజగ
ముగావంబ్రోవం । గాదెన్నృపులోకపాలాం । శోదితుఁడుగఁజే
సెఁబ్రహ్మయోనిచతురతన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౦౧. సీ ॥ మేదినీపతియతిమృదువైనమావంతుఁడేనుంగు
నెట్లట్లమెక్కియాడు । జూచుఁదేఁకువసెడినీచపుఁబ్రజక్రూరుఁ

డగునేనిశోకంబుశెగడుగుడుచుఁ । గానవసంతంబుభానునిచా
డ్పునఁదగియొదువాఁడితోఁధరణిప్రజలనుచితవర్తనముల। నొందిం
చునదియిదిరాజధర్మములకురాజసుమ్ము ॥ గీ ॥ కౌరవేంద్రయది
యుఁగాకదండముపరీ । క్షావిశుద్ధిపూర్వకముగవలయుఁ । దన
తలఁపువెంటఁదమకించిప్రజకునె । ప్పిగఁజరించుటయునుదగదు
పతికి ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౨౦౨. క ॥ దండార్హులైనవారల । దండింపకయున్నఁజుప్పై
ధాత్రీవిభునా। ఖండలసన్నిభునైనన్ర్బ । చండపుకిల్బిషముపొం
దుజగతీనాథా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౦౩. క ॥ పేదలకునుసాధులకును । వేదములకుఁబాపసు
లకువేయేలసమ । స్తాదిత్యులకునుదండము। కాదెబ్రదుకుజేయు
రాజుగావింపంగ౯ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౦౪. క ॥ గరదునిగృహదాహకుమం । త్రరహస్యవిభేది
వధవిధాయిఁబరసతీ । హరుబంధుఘాతిఁబరధన । హరణపరునిఁ
జంపిపుణ్యుఁడగునృపుఁడనఘా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౦౫. క ॥ చోరులచేఁజెడకుండం। గ్రూరులచేఁజావకుం
డఁగువలయజనుల౯ । జారులచేఁబడకుండధ । రావరమణుఁడు
నేర్పుగలిగిరక్షింపఁదగు౯ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౦౬. క॥ ధర్మమధర్మముభంగిన। ధర్మముధర్మంబుమాడ్కిఁ
దనయూఁతోఁచు౯ । నిర్మలమతినరయువలయు । ధార్మికతంగోరు
వాఁడుదనకేర్పడఁగ౯ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫.

౨౦౭. క ॥ ధర్మమధర్మముఁబోలున । ధర్మముదానధర్మమగు
విధంబునఁదోఁచుం । గర్మసమితినొక్కొకయెడ। ధర్మగతియెఱుం
గవలయుఁదచ్ఛాస్త్రములన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౧.

౨౦౮. క ॥ అనఘయధర్మముధర్మం । బనుమతిఁబుట్టించుఁ
దృణసమావృతమైప్ర । చ్ఛన్నతలముచందమునఁదోఁ । చిననూ
యుంబోలెనూత్నచిత్తతలేమిన్ ॥ అను । ఆ ౬ । పు ౯౮.

౨౦౯. క ॥ కామార్థంబులుమోహా । ద్యామతఁగృత్యం
బులనియెడంగనిధర్మ । స్తోమమునఁదగులుజనముల । చేమేలుగ
నెఱిఁగికొనుముసిద్ధవివేకా ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౮.

౨౧౦. క ॥ శ్రుతముబరిత్యాగముఁగల । మతిమంతులనడు
గులోభమదమోహసమా । వృతబుద్ధులుగానిసమం । చితచరి
తులవలనఁదెలియుశీలనిరూఢా ॥ అను । ఆ ౬ । పు ౯౮.

౨౧౧. క ॥ పావిరిమాటలఁదేలక । భావంబునఁగీడుమేలుఁ
బరికించియస । ద్భావునిసద్భావునిధర । ణీవరయేర్పఱుపనెఱుఁ
గనేరఁగవలయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౦.

౨౧౨. క ॥ మిత్రత్వముశత్రుత్వము । పాత్రతయునపా
త్రతయునుబరికించుసుచా । రిత్రుఁడుచిరతరగణనా । సూత్రిత
ముగదాననెల్లశుభములుపొందున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ ।పు ౯౯.

౨౧౩. క ॥ కార్యవిచారముచిరముగ । ధైర్యముతోనడు
పవలయుఁదత్క్రియలం । దార్యుఁడనార్యుఁడుపీడని । యా
ర్యులుసేయుదురనిశ్చయంబుచిరముగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ ।
పు ౯౯.

౨౧౪. క ॥ వినుమచిరవృత్తిఁజేసిన । పనికర్తకునావహించుం
చుఁబశ్చాత్తాపం । బనఘాచిరభావితశు । ద్ధనిరూపణకృతము
శుభమునుఁదేజముదెచ్చుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౯.

౨౧౫. గీ ॥ ఇవ్విధంబుగాకక్రోవిద్వకామక్రోధ । కలితచిత్త
వృత్తిగలుగనడచు । పతికినగుఁజతుర్థభాగంబుప్రజసేయు । పా
పములకులప్రదీపచరిత ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౧౬. క ॥ రక్షప్రజగోరునిజరా । గక్షేమార్థముగజన
సుఖస్థితినడుపక । దక్షుఁడగురాజునడుపకు । పేక్షించినఁబాప
ముందదేకురుముఖ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౫.

౨౧౭. క ॥ దోషమరసికామంబును । రోషంబును లేకతగిన
రూపునఁజేయం । బోషకమగుధర్మమునకు । వైషమ్యవిహీనమై
నవధమునకుమారా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౦.

౨౧౮. క ॥ వెలయవిధిదృష్టినయమున । వలయుఁబరాక్రమ
ముసేయవసుధేశ్వరయ । గ్గలమగుబుద్ధియుఁగడఁకయుఁ । గల
పురుషునకిదియచూవెకర్తవ్యమిలక ॥ సభా । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౧౯. క ॥ నఱుకుటయర్థముఁగొనుటయుఁ । జెఱుచుచు
టకట్టియడఁచిచేట్పాటొందం । బఱుచుటమొదలుగఁగలపలు ।
దెఱఁగులఁదగవుమెయినడపుధీరవిచారా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౨౦. సీ ॥ వ్యవహారశుద్ధిసర్వప్రజాప్రియకారియదియభూ
పతికిధర్మాతిశయము । గీర్తియుఁజేయునక్షీణసత్వులుధర్మపరు
లునునైనభూసురులునీవు । త్రాసులున్నానిచిత్తంబులతోడనుఁ

ప్రజవివాదంబులుపక్షముడిగి । వినిధనవాంఛమైధనికులదెసప్రా
లితీర్పకధర్మంబుతెరువుదప్ప ॥ గీ ॥ కుండఁబాడిదీర్చిదండింపఁద
గునెడ । ననుగుణంపుదండమాచరింపు । మొఱఁగఁబలికితేని
నుండదుప్రజజేగ । గనినపులుఁగుపిండికరణిఁజెదరు ॥ శాంతి ॥
ఆ ౨ । పు ౪౨.

౨౨౧. క ॥ రాజునకుఁబ్రజశరీరము । రాజుప్రజకునాత్మగా
నరాజునుబ్రజయున్ । రాజోత్తమయన్యోన్యవి।రాజితులైయుం
డవలయురక్షార్చనలన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు 3౮.

౨౨౨. చ ॥ కపటములేకవైభవముగప్పకయొండొరుమీఁ
దరాజుపై । నపరిమితప్రియంబెసఁగనల్గకయుండుముదంబుఁబొం
దియే । నృపువిషయంబునంబ్రజవినిర్మలవృత్తతఁబ్రొత్తుభంగినా ।
నృపునృపుఁడంద్రుగాకితరునిందగువారెదనియ్యకొందురే॥ శాం
తి । ఆ ౨ । పు 33.

౨౨౩. గీ॥భూతవృద్ధులుధనలాభములునుగలుగు।ధర్మమున
నురాజునువాఁడుధర్మరతుఁ । కైజనించెనుగాపుననతఁడరోష। కా
ముఁడైధర్మనిరతుండుగాఁగవలయు ॥ శాంతి । ఆ ౨పు ౪౪.

౨౨౪. క ॥ ధనమునకైధర్మముదెస । ననాదరముచేసెనేని
నానృపతికిన । ద్ధనమునుజెడుదుర్యశముం । బనుగానుఁడుదిడు
ర్గతియునుబొటిలుననఘా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౪.

౨౨౫. క ॥ లాభంబుధర్మముఖ్యము । గాభరపడిమార్గశు
ద్ధిగనుఁగొనికైకో । లాభమూవరునకునిహపర । శోభనములునేఁ
లచెప్పుశ్రుతివాక్యంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౪.

౨౨౬. క ॥ ఆయతికిమ్మెయిఁగలుగును । పాయంబులుధర్మ మార్గఫలితంబులుగాఁ । జేయుటయుమేలునృపతికి । మాయా కృతినిపుణుఁడగుటమతిగాదుసుమీ ॥ శాంతి । ఆ ౨।పు ౪౩.

౨౨౭. క ॥ వినుకర్షకులునువణిజులు । ననఘాగోరక్షకులు ధరాధీశునకున్ । ధనమొడఁగూడెడుచోటులనానేకవిధములకునె ల్లనాద్యవస్థలముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౨౮. గీ ॥ ధనములకుధాన్యములకునుత్పత్తితలము। లయి నవానికించుకయునుహానిగాక । యుండఁదనకునుభాండారమొద వఁదగును । పార్జనముసేయవలయుభూపాలకుండు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౨౯. క ॥ అవుబేహారముగృషియున్ । సవరణలునుబసు లసొంపుసరియట్లగుటన్ । భువిఁబసులుగలుగుకాఁపుల । నవసీ శుఁడుకన్న ప్రజలయట్లరయఁదగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨।పు ౪౩.

౨౩౦. క ॥ అరయుటఁబ్రజవర్ధిల్లఁగ । నరియేటేటఁగ్రమ వృద్ధియౌనట్టులుగా । నరపతికిఁగొనఁగవచ్చున్। వెరపునఁబెం పంగఁజాలవెలయుధనంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౩౧. గీ ॥ కోరితోటవాఁడుకుసుమఫలంబులు । గోయు నట్లురాజుగొనఁగవలయు। నవ్వనంబునటికియంగారములుసేయు। భంగినైనభూమిపాడుగాదె ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౯.

౨౩౨. చ॥జనకుఁడుప్రోలెనర్మిలిఁబ్రజంబరికింపుచుషష్ఠభాగ ముం । గొనునదివారిచేతనరికోటివిధంబులనాస్త్రదత్తులన్ । ఘ వనగోకులాకరనగప్రముఖార్థకరంబులారయం। బనుచుచునన్ని టన్ధరణిపాలుఁడుకన్నిడియుండగాఁదగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨। పుట ౩౮.

౨౩౩. క ॥ అరియాఱవపాల్గొనుచుం । గరుణగలిగిప్ర
జలఁదండ్రిగతిమధ్యస్థా । చరణంబునఁబాలించుట।పరమపదముఁ
జేర్చువిడువుభయసంశయముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౩౪. క ॥ అరిమిగులఁగొనుటగ్రేపుల । బొరిమాలఁగఁ
బిదికినట్లుభూవరకదుపున్ । వెరవునఁబెనిచినయట్లగు । నరపతి
ప్రజచేతనప్పనముదగఁగొనినన్ ॥ శాంతి। ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౩౫. క ॥ పరుసఁదనముమెయినరిగొనఁ । జొరఁదగదది
పొదుగుగోయుచొప్పగువిను । పొల్గురియించుకొనఁగదలఁచిన।
నరయవలదెగోవుఁబ్రజయునట్టిదయధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౨ ।
పు ౩౯.

౨౩౬. క॥ పులికూనలఁదినుచందము।గలిగిననంతటనెనిలుచు
గాకధనంబుల్ । గలుగునెమీఁదంగావున । జలగదిగిచినట్లుగొ
నఁగఁజనునిలస్వామ్ముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౩.

౨౩౭. క ॥ ధనముసవరించినఁబ్రభువో । జనమేమియపాత్ర
ములకుఁజల్లిచెఱుచునే । నినరేంద్రముఖ్యవ్యయములు । విను
రక్షయసిరికిఁబాత్రవిషయములైనన్ ॥ శాంతి। ఆ ౨।పు ౪౩.

౨౩౮. క ॥ వినుగర్భిణిప్రజబ్రదుకున । కనురూపములైన
యట్టియాహారంబుల్ । గొనుగతిఁబతిధరణీప్రజ । మనికికిఁదగ
నడుచునదితమకిగాకెన్నడున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౨౩౯. క ॥ మృదుమధురవాక్యములనిం । పొదవెడుచిఱు
నవ్వుతోడనుర్వీశుఁడుస । మ్మదముసచివులకుఁబ్రజలకు । నొద

వింపఁగవలఁయునదిమహిళాన్నతిఁజేయుగా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౨౮౦. క ॥ యాగములునుభోగములును । ద్యాగంబులుబహువిధములధర్మములుమహా । భాగానరపతిరక్షా । యోగంబునఁజెల్లుఁబ్రజకునుల్లాసముగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౨౮౧. గీ ॥ సకలవర్ణధర్మసంకరరక్షయు । సంధివిగ్రహాదిషడ్గుణములు । నలయకరయుటయునునర్థసమ్యగుపార్జ । నమునున్నృపతియెప్పుడునడుపవలయు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౨౮౨. గీ ॥ వర్ణములునాశ్రమంబులువసుమతీశుఁ । డుక్తపథముననడపింపనుభయలోక । సిద్ధిగనుఁదప్పఁద్రొక్కనిశిష్టజనులు । గలనరేంద్రునకింద్రుండుదలఁపసరియె ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౨౮౩. మ ॥ అరయందప్పుకృతంబెఱుంగుమదలోభావేశవరుగా లేదుమ । ప్కరుఁడాత్మస్తుతిలేదుసేయునియతింగార్యంబులీగునగాఘన । స్థిరముల్ శూరుఁడుగర్విగాఁడశఠుఁడస్త్రీలోలుఁడక్రోధనుం । డరిసొవ్వంగొనఁడస్పృగడ్డఁగనురాజత్యంతదీప్తుండగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౯.

౨౮౪. చ ॥ అతఁడుసుమందహాసనహితాలపనంబునుసత్యభాషణ । వ్రతమునుసంవిభాగనిరవద్యతయున్సమభావమున్గృత । జ్ఞతయుజితేంద్రియత్వముఁబ్రసాదఫలంబునుగల్గిభూమికిం । చిత్రసముఁజ్జైవిరోధిజనభీషణసారతనెప్పఁబెంపగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౨.

౨౪౫. గీ ॥ అధిపనానాప్రకారచరాచరంబు । లిందవేత్త్వ
జనియించునిందపెఱుగుః । బిదపనిందయడంగునీపృథ్వీదాన॥
సకలమునకుఁబరాయణస్థానమరయ ॥ భీష్మ ॥ ఆ ౧ । పు ౨.

౨౪౬. క ॥ వినికిగలిగిరక్షించుచు । ననువునదయతోడిపా
డినాయతులెల్లఁ । గానుచుఁదగనేలిపోగఁబొందిననృపులకును
ర్వీగామధేనువుగాదే ॥ భీష్మ । ఆ ౧ । పు ౩.

౨౪౭. క ॥ కోపంబులేమిసత్యా । లాపమునిజదారపరవి
లాసముశుచితా । గోపనమద్రోహంబవ । నీపాలకసర్వవర్ణని
యతగుణంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౨౪౮. గీ ॥ శస్త్రజీవికయునునరివష్ఠభాగ । మాహరించు
టయునుభృత్యునరయుటయును । బ్రజవివాదంబువినుచోటఁబ
క్షపాతి । గామియునురాజులకుఁగృత్యకర్మకోటి॥ అను। ఆ ౫ ।
పు ౭౫.

౨౪౯. గీ ॥ న్యాయశాస్త్రవేదియైయింగితాకార । చేష్ట
లెఱిఁగిజనులశిష్టదుష్ట । తావిశేషమరసిదండనీతియొనర్చు। పతి
కినెల్లమేలుపడయవచ్చు ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౫౦. గీ ॥ పరులవలనబాధవోరయకుండగసాధు । జను
లధనముగాచుజనవిభుండు । కరుణదప్పితానహరియించువాఁడ
గు । నేనిసాధులోకమేమిచేయు ॥ ఆది । ఆ ౭ । పు ౯౨.

౨౫౧. క ॥ వ్యాకులతఁబొందిరూపఱు । లోకస్థితితొంటి
రాజలోకముచేనం । గీకృతమగుధర్మమనంగీకృతమగు నేనిపీతకి
ల్బిషచరితా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౨.

౨౫౨. క ॥ తరణిశశాంకుల తేజ । స్ఫురణము లేకున్న యట్లుభూజనములుని । ర్భరదురితతఁ జేడ్పడుదురు । నరపాలకవిహితపాలనము లేకున్నన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౮.

౨౫౩. సీ ॥ ధర్మమార్గంబున ధరణిఁ బాలించిన నైహికసుఖములు నగ్గలంపుఁ । బొగడును బరలోకభూరిసౌఖ్యములును సిద్ధించు విపులదక్షిణలు బెట్టి । యశ్వమేధప్రముఖాధ్వరంబులు పెక్కు లాచరించుటకంటె నధికమండ్రు । మేదినీప్రజలన త్యాదరంబునుగరుణాతిశయంబు మధ్యస్థతయును ॥ గీ ॥ గలిగి బిడ్డలనరసిన కరణిగాథ । రక్షణంబొనరించుట రాజవర్య । వినుముతమ్ములనీ గిమన్ననలననుది । తంబుఁగొనియాడు మానందనంబుగాఁగ ॥ ఆశ్ర । ఆ ౧ । పు ౫.

౨౫౪. క ॥ దాంతియుఁ బ్రియవాదిత్వము । శాంతియుశీలంబుఁగలుగు జగతీశుఁడ శ్రీ । మంతుండు యశస్వియునై యెంతయు సౌఖ్యంబునొందు నిభపురనాథా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౨.

౨౫౫. గీ ॥ అర్థసిద్ధికంటె నరయ నెక్కుడు ధర్మ । సిద్ధి దాన సకలసిద్ధులును బ్ర । శస్తభంగి జేరు శాశ్వతకీర్తియు । సంభవించుఁ గలుగు సద్గతియును ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౪.

౨౫౬. క ॥ దయఁబ్రజ రక్షించుటకును । నయతపములున ధ్వరములు వరవరదానన్ । జయమును లక్ష్మియు నుంగీ । ర్తియును గలెయుఁ గలుగు వసుమతీనాథునకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౨౫౭. ఉ ॥ కీర్తియయిచ్చుఁ బుణ్యగతి కీర్తియ తల్లియుఁ బో లెఁ బ్రోచు స। త్కీర్తియ యాయువున్ సిరియు గీర్తివిహీనుఁడు చూ

శవంబుదు । పీక్కీర్తికి నెల్లచేటులునుగిట్టిహరించునశంకతొల్లిభ ।
క్తార్తిహరుండునాఁబరఁగునంబుజనాభజగద్ధితంబుగన్ ॥ ఆర ।
ఆ ౭।పు ౧౪౩.

౨౪౮. గీ ॥ కీర్తిలేనివానికినిజీవనంబుని । రర్థకంబునావె
యవనిమీఁద । నిత్యమయినధనమునిర్మలకీర్తియ । యట్టికీర్తివడ
యుట శ్రమంబె ॥ అది । ఆ ౮ । పు ౧౦౬.

౨౪౯. క ॥ ఇలఁగీర్తియెంతకాలము । గలిగి ప్రవర్తిల్లునంత
కాలంబును । నిత్యులుగారెకీర్తిగలపు । ణ్యులుకీర్తివిహీనుఁడెం
దునుంబూజ్యుండే ॥ ఆది । ఆ ౮ । పు ౧౦౬.

౨౫౦. క ॥ తనకీర్తియెంతకాలము । వినఁబడునిజ్జగమునం
దువెలయఁగనంతా । తనుబుణ్యలోకసౌఖ్యం । బునవెంతయు
నుల్లసిల్లుఁబురుషుండనఘా ॥ ఆర । ఆ ౪ । పు ౮౭.

౬ - సేవాధర్మము.

౨౫౧. ఉ ॥ ఎండకువానకోర్చితనయిల్లుప్రవాసముచోట
నాకయూ । కొండనలుంగుదున్నిదురకుందఆడప్పెసుడప్పిపుట్టె
నె । కృండనయెట్లొకోయనకకార్యముపుట్టినచోటనేలినా ।
తంతోకచాయచూపినను దత్పరతంబనిసేయుటొప్పగున్ ॥ వి
రాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౫౨. చ ॥ ధరణిపుచక్కగట్టిదురుదక్కిపీఁఱుందునుగాని
యట్లుగా । నిరుగెలనంతగంగొలిచిధీమనునోయెటుచూచునె

క్కొ_యె । వ్వరిదెసనెప్పుడేఁలఁపువచ్చు నెయ్యాతనికంచుఁజూ
డ్కెను । స్థిరముగదన్ముఖంబునఁజేరిచియుండుటనీతికొల్వునన్ ॥
విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౬౩. క ॥ తగఁజొచ్చితనకునర్హం । బగునెడఁగూర్చుండి
చూపమవికృతవేషం । బుగసమయమెఱిఁగికొలిచిన । జగతీవల్ల
భునకతఁడుసమ్మాన్యుఁడగున్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౬౪. క ॥ ఊరకయుండకపలువుర । తోరవమెసఁగంగఁ
బలుకఁదొడరకయుమతిం । జేరువగలనాగరికులుఁ । దారుగల
సిపలుకవలయుధరణీశుకడన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౬౫. గీ॥ రాజునొద్దఁబలువురకుసంకటంబుగాఁదిరుగుపను
లనెంతతేజమైన । వానిబుద్ధిగలుగువారొల్లరటుమీఁదఁ । జేటు
దెచ్చుకొట్లుసిద్ధనుగుట॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౬౬. క ॥ పనువానిచేయుకార్యం । బునకడ్డముచొచ్చి
నేతుపనమెలఁగుచుఁడా । నునుబయిఁబూసికొనినఁదన । మును
మెఱఁగెడుమెలఁకువకునుముప్పగుఁబిదపన్ ॥విరాట।ఆ౧।పు౬.

౨౬౭. గీ ॥ వసుమతీశుపాలవర్తించునేనుంగు । తోడనై
నఁదోమతోడనైన । వైరమగుతెఱంగువలవదుతానెంత । పూ
జ్యుఁడైనజనులపొందులెస్స ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౬౮. క ॥ వేతొకతెఱఁగునమెరులకు । మాఱాడకయు
నికిలెస్సమనుజేంద్రునకున్ । తీఱమిగలచోటులఁడా । మీఱ
కడఁగివచ్చిపంపుచేయుకోపతలయున్ ॥ విరాట । ఆ ౧।పు ౭.

౨౧౯. గీ ॥ అవులింతతుమ్ముహాసంబునిష్ఠీవ । నంబుగుప్తవ ర్తనములుగాఁగ । సలుపవలయునృపతికొలువున్నయెడలబా । హిరములైనగాలినిగ్గులగుట ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౨౦. క ॥ పుత్రులుఁబౌత్రులుభ్రాతలు । మిత్రులనరరాజులాజ్ఞమీఱినవోటన్ । శత్రులకాఁదమయలుకను । బాత్రముచేయుదురునిజశుభస్థితిపొంటన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౨౧. క ॥ నరనాథుఁగొలిచియలవడఁ। దిరిగితినాకేమియ నుచుఁదేఁకువలేక । వ్వరియించఁదప్పమెలఁగినఁ । బురుషార్థంబునకుహానిపుట్టకయున్నే ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౨౨. క ॥ తానెంతయునాప్తుఁడైనను । హీనాయకుసొమ్ము పామునెయ్యులుగాలోఁ । నూనినభయమునఁబొరయక । మానినఁగాకేలగలుగుమానముబ్రదుకున్ ॥ విరాట । ఆ ౧। పు ౭.

౨౨౩. క ॥ జనపతియెవ్వరినైనను । మనుపఁజెఱుపఁబూ నినయునికిమదిఁదెలియనేరం । గిన్నైనఁదానువెలిపు। చ్చునెము నుపునెట్టిపాలసుండనుసానిన్ ॥ విరాట। ఆ ౧ । పు ౭.

౨౨౪. క ॥ అంతిపురముచుట్టఱికం । బెంతయుఁగీడంతకం బెనర్గుతధీరా । సొంతపరకుబ్జవామన । కాంతాదులతోడి పొందుసెలిమిభటునకున్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౨౫. క ॥ నగళౌలలోపలిమాటలు । తగునేవెలినుగ్గడిం పఁడదనకేప్పుడనెం । డుగడంబుట్టినఁబతిపిన । నగుపనిచెప్పిడి గాకయూతనితోడన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౭౬. ఉ ॥ రాజగృహాంబుకంటెనభిరామముగానిలుఁగట్టఁ గూడదే । యోజనృపాలుఁడాకృతికినుప్పగువేషములాచరించునే । యోజవిహారముల్సలుపనుల్లమునం । గడునేడ్కచేయునే। యోజవిదగ్ధుఁడై పలుకునుడ్లకునుందగఁదట్లుచేయఁగన్ ॥ విరాట। ఆ ౧ । పు ౬.

౨౭౭. గీ ॥ ఉత్తమాసనములునుత్కృష్టవాహనం । బులునుగరుణఁదమకుభూమిపాలుఁ । డీకతారయెక్కుటెంతటిమన్నన । గలుగువారికైనఁగార్యమగునె ॥ విరాట । ఆ ౧।పు ౭.

౨౭౮. క ॥ కలిమికిభోగములుకదా । ఫలమనితామెఱసిబయలుపఱఁబెల్లుగవి । చ్చలవిడిభోగింపకవే । డ్కలుసలుపఁగవలయుభటుఁడడంకువతోడన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౭.

౨౭౯. క ॥ మన్ననకుబ్బకయవమతి। దన్నుందినగ్రుక్కఁబడకధరణీశుకడన్ । మున్నున్నయట్లమెలఁగిన । యన్నరునకుశుభములొదవునాపదలడఁగున్ ॥ విరాట । ఆ ౧। పు ౭.

౨౮౦. క ॥ నియతిమెయినెవ్వఁడింద్రియ । జయమునుభక్తియునుజిత్తసారముభృథసం । శ్రయతయుఁగలిగికొలుచున్నృపు । నయసంపన్నునిఁగఁజేయునధిపతియతనిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పుట ౩౮.

గృహస్థధర్మము.

౨౮౧. ఉ ॥ అంబుజనాభియేర్పడగృహస్థసమర్థముగా బ్రవృత్తిధ। ర్మంబునొనర్చె నార్యజనమాన్యముదాని తెఱంగుచాలసూ । త్కర్మంబతికాంక్షలేకతగుకాలముననృమచిత్తవృత్తినిత్యంబునుధర్మపుఖ్యముగనర్థముఁగామముసల్పుటొప్పగుఁ ॥ అను। ఆ ౫ । పు ౭౬.

౨౮౨. క ॥ దీనికినఖిలాశ్రమసువి । ధానంబులకునుగృహస్థతయనెలవగుటఁ । దానిపదాఱవపాలిసు। మానముగాదరయనాశ్రమంబెయ్యదియుఁ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౭.

౨౮౩. క ॥ తక్కిననూఁడాశ్రమములు । నొక్కెడెసగృహస్థధర్మమొకదెసఁదులయం । దెక్కింపవానితోనన । యొక్కటిసరిదూఁగెనందురుర్వీశబుధుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౫.

౨౮౪. గీ ॥ భోగములుసంపరిత్యక్తములుగఁజేసి। కేవలాంగుఁడైనిర్మలభావయుక్తిఁ । దపముగృహమునసైనఁదత్పరతనాచ । రించిసంసారజలధిఁదరించునతఁడు ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౨౮౫. గీ ॥ పుత్రదారబంధుమిత్రసక్తుఁడురోఁంపిఁ । బడినగజమునట్లయడఁరనొందు । భోగజాలపరుఁడువాగురాజాలసం। పఁ తన్మృగరక్షఃషములభంగిఁదలరు ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౫.

౨౯౬. క ॥ ఆలునుబిడ్డలుబంధులు । నైలీలఁజరించుచును గృహస్థుఁడుదత్త । ల్లోలత్వరహితచిత్తత । మేలుగఫలవఱుప వలయుమీఁదెఱిఁగిన్నృపా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౯.

౨౯౭. గీ ॥ కీడుగనియొకండుగృహధర్మముడిగిస । మాశ్ర— యించునాశ్రమాంతరంబు । దానసంగముడుగఁగానేరబడియొ ల్ల । మియునువలపుగానమీనసయన॥ శాంతి।ఆ ౬। పు ౧౨౨.

౨౯౮. క ॥ వినుమోక్షముగార్హస్థ్యం । బునఁగాదనియె న్నఁడేఁచటఁబురుషుండెవ్వం । డునిరూపించిపలికెన । ర్వసిద్ధా నముగృహమువేదవాక్యఘటజ్ఞా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౦.

౨౯౯. మ ॥ నిజదారైకపరత్వముంగరుణయున్నిక్కంబు నుండాల్మియుక్ । సుజనాసంగముదేవపిత్రతిథిసంశుద్ధార్చనల్ హావ్యభు । గ్భజనంబుక్ సకలాశ్రమస్థులనుశక్యప్రక్రియఁబ్రో వుఁబంకజగర్భుండుగృహస్థధర్మములుగాఁగల్పించెనుర్వీశ్వరా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౩౦౦. గీ ॥ ప్రజలుతల్లిఁజెందుపగిదిగృహస్థధ । ర్మంబునెల్ల యాశ్రమములుఁజేరి । కాదెజీవనంబుగావించుకొనుగృహాయు క్తుఁడోషధులకునొడయఁడగుట ॥ శాంతి । ఆ ౫।పు ౧౦౦.

౩౦౧. గీ ॥ క్షుత్పిపాసలచేఁగడుఁగుందినట్టి । యతిథివచ్చి నఁబ్రియమునసతసిడప్పి । ప్రాపునట్లుగసముచితభోజనంబు । వె ట్టవెల్లపుణ్యములకుఁబెద్దతలఁప ॥ అను । ఆ ౫।పు ౭౬.

౨౯౨. గీ॥ పంచపర్వసురతపరిహృతితో నిజ। దారతృప్తుండ గుచు ధాన్యకోటి। పత్నిమైకదినినబ్రహ్మకుఁ గనుగృహా। పతికి నశ్వమేధఫలముగలుగు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౭.

౨౯౩. క॥ వినుపర్జన్యుఁడు భూతము । లనుబండినక్రమ్మ నుపత్నులనుబ్రోచువిధం । బునునీవుబంధువులస । జ్జనయుతముగఁ బ్రోవుమది ప్రశస్తంబనఘా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౦.

౨౯౪. గీ॥ భగినిగురునిమిత్రుఁ బండితు వంశజు । బేదవడినఁ దెచ్చిప్రియముతోడఁ । దనగృహమునకల్పితనురూపముగఁ బ్రోవు । పెనుపుసేయునాఁయువునకుసిరికి ॥ అను। ఆ ౪।పు ౬౧.

౨౯౫. క॥ అతిథిజనులుత్తమతమహాం । చితములనుభవించునట్లుసేయంగనినం । గృతకృత్యతఁబొరయకెగృహ। పతియు నుగృహిణియునుగర్మభారమువలనన్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౩.

౨౯౬. గీ॥ అతిథిదేవతాపితృపూజలాచరించి । కానిగృహమేధులకుభోజ్యమైనగుడువఁ । దగదుయజ్ఞశిష్టఁబమృతఁబుగాఁగ । నార్యజనములుచెప్పుదురధిపముఖ్య ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౮.

౨౯౭. క॥ తనయింటఁ గలుగునన్నము । మునుదేవతలకు నివేద్యముగఁ జేసిప్రణా । మనియమసహితసమర్పణ। మునఁగృతకృత్యుఁడుగవలయుఁబురుషుఁడనఘా ॥ అను।ఆ ౫।పు ౫౭.

౨౯౮. క॥ దేవతలకునర్ఘ్యముసం। భావననుపహారమిచ్చి పదపడికుడువం । గావలయునట్లుసేయని । ధీవిరహితుఁడసురయగుటదెల్లంబధిపా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౨౭.

౨౯౯. క ॥ ఉపహారసమర్చకుఁడగు । సుపురుషుగృహాగ్రదై
వతములుశోభములఁగూర్చున్ । నృపవరతత్కర్మరహితుఁగృ
హతేకనితాంతవిఫలకృత్యంజేయున్ ॥ అను। ఆ ౪। పు ౫౭.

3౦౦. క ॥ ఏలినవానినిదైవము । నాలినిబంధులనుసముచి
తారాధనసం । శీలతఁబ్రీతులఁజేయని । పాలసుఁడాఫలములొంస
పసుమనుజేంద్రా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

3౦౧. క ॥ దేవాతిథిపితృపూజలు । గావించుటభావశుద్ధిక
లిమినరునకున్ । దేవీవలయునునాతికి । నేవిధమునబ్రంహచర్య
మేమరమి తగున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౭.

3౦౨. క ॥ నృపవరపూర్వాహ్ణంబును । నపరాహ్ణముదేవపి
తృసమారాధనవి । ధ్యుపదిష్టకాలములుమ । ధ్యపుసమయమునూ
నుషార్చనార్థంబరయ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౧.

3౦3. గీ ॥ రేపకడయునుబగలునుమాపువరుస । నర్థధర్మ
కామంబులనాచరింప । వలయువానియందాసక్తివలదుసక్తుఁ। డ
య్యెనేనియుమేలుధర్మాభినిరతి ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౧.

3౦౪. క ॥ జతనంబుననర్థముసం । చితముగఁగావించిక్రతు
విశేషంబులదే । షతులనుదృప్తులజేయమి । యతికిల్బిషకారి
యంచురాగమవేదుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౫.

3౦౫. గీ ॥ వడ్డికిచ్చికుడుచువాఁడునగ్నియు । బ్రా[illegible]
విక్రయమునబ్రదుకునతఁడు । దైవపిత్ర్యములకుఁదగరుసంధ్యో
పాస । నములులేనివారునగవరేణ్య ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౧

3౦౬. క ॥ దైవికకృత్యంబులకును। భూవరభూసురులపూ
ర్ణమగశోధింపం । గావలదుగానిపిత్రుపూజావిధికింబరీక్షవల
యుసమ్యగ్భంగిన్ ॥ అను । ఆ 3 । పు ౮౭.

3౦౭. గీ ॥ కులవయోరూపశీలవిద్యలనుదాత్తులనంగంబగు
వారుపఙ్క్తిపావనులుతద్గుణమ్ములారయలేనిజనములుపఙ్క్తి ।
దూషకులుపైత్రుకమునకుదోషదూర ॥ అను ।ఆ 3 । పు ౮౭.

3౦౮। క ॥ వ్యాకరణధర్మశాస్త్రవి । వేకములుపురాణజా
తవేదిత్వముబ్ర । హ్మైకత్వబోధనమునది । పాకలిగినవారుపఙ్క్తి
పావనులుగదూన్ ॥ అను।ఆ 3 । పు ౮౭.

3౦౯. క ॥ శాంతుండుసువ్రతశీలుండు । దాంతుండధ్యాప
కుండుదయగలవాండ । త్యంతప్రబోధసంప । ద్వంతుండుపావ
నులుభూపవరపఙ్క్తులకున్ ॥ అను । ఆ 3 । పు ౮౭.

3౧౦. గీ ॥ మేలిగుణములుగనియునమిత్రజనము। శ్రాద్ధపా
త్రంబుంజేయంగంజనదమిత్ర । దత్తమైనదిభస్మహుతంబుంజాట
నిడినవిత్తనుబోలెనైచెడునృపాల ॥ అను । ఆ 3 । పు ౮. ౭

3౧౧. క ॥ మునుముట్టనెఱిగిశ్రాద్ధం । బునకుంగైకొనుటమే
లుభూసురునింగైకొనియరసికాండనినా । తనిందమ్మలికంబు
చెరుచుధార్మికునైనన్ ॥ అను ।ఆ 3 । పు ౮౭.

3౧౨. క ॥ అపరంబగుపక్షంబును। నపరాహ్ణముమేలుపిత్ృ
సమర్చనమునకా । ద్యపుతిథిదశమిచతుర్దశి । నృపవరయప్పక్ష
మునసునింద్యతంబోరయుమీ॥ అను । ఆ 3 । పు ౮౭.

౩౧౩. క ॥ అమవసనమవసఁబిత్రృయ। జ్ఞముదగఁబిండప్ర
దానసహితముగాభ । క్తినొయింజేయునతఁడుని । త్యముఁజే
సినవాఁడయగుసమంచితచరితా ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౭.

౩౧౪. గీ ॥ మునుగయుల్లియడవిమునుగదుర్మాంసము। లా
నుగుప్తమలిన మైనఁచుప్పు । కలియజీలకట్టుకరివేముగురిజయిం ।
గుప్పఁబ్రపర్జనీయకోటియగుట ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౯.

౩౧౫. క ॥ వినుసర్వభూతములయం । దునుపూర్ద వయు
క్తుఁడైమధురవాగ్వృత్తిం । బనుపడఁగవలయునార్జవ। మనూన
ముగజీవపిత్రుసమర్చకుఁడగుచుగ్ ॥ శాంతి । ఆ ౫।పు ౧౦౭.

౩౧౬. గీ॥చెల్లియుండియసయిరణచేయునతఁడుఁ । జేదవడి
యునునర్థికిబ్రియముతోడఁ । దనకుఁగలభంగినిచ్చునతండుఁబు
ణ్యులుపురుషులనిచెప్పిరార్యులుకురువరేణ్య॥ ఉద్యో।ఆ౨।పు ౨౦.

౩౧౭. క ॥ వినుమలనుండునుగర్వియు । ననర్థభాషియును
మత్సరాలీఢుఁడుగ్రోధనుఁడునుగావలవదుశో । క్త్యనురూపతఁ
జేయవలయునాతిథ్యంబుగ్ ॥ శాంతి। ఆ ౫ । పు ౧౦౭.

౩౧౮. గీ ॥ జననిజనకుఁడుసద్గురుఁడనలుఁడాత్ముఁ । డనఁ
గనియేవ్వపురుసునేగృహస్థుచేత । సుగతివాంఛప్రసాదితులగు
దుకట్టి । వాఁడునూవెధర్మాత్ముంమవసుధమీఁద ॥ అర । ఆ ౫ ।
పు ౯౬.

౩౧౯. ఉ ॥ నీతిపదంబునఁబ్రదుకనేర్చుటయుత్తమభంగి
శౌర్యసం।జాతములైకరఁబనురుసంపదలొందుటమధ్యవృత్తియు ।

స్ఫీతములైనభారవహజీవనముల్దలపంగనిష్టముల్ । నీతికిబాహ్యు
లైనధరణీవరమెత్తురెవారినుత్తముల్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౩౨౦. క ॥ పరధనపరదారంబుల । హరింపమియుదేవపితృ
సమారాధనముం । గరుణయునతిథిసపర్యయు । గిరితనయాయె
ల్లవారికింగృత్యంబుల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౮.

౩౨౧. చ ॥ తమతమకర్మముల్దెరువుదప్పకచేసినవారుదేవ।
లోకమునసుఖంబుఁబొందుదురుక్రమ్మరివచ్చియుఁబూర్వజాతి ।
జన్మమునమహర్ధిఁబొందుదురుమానినియిమ్మెయిఁదప్పి యెట్టికృ
త్యములఁజరించిరజ్ఞులకట్టిఫలంబులఁబుట్టువాటిలున్ ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౭౮.

౩౨౨. ఉ ॥ ఆపదఁదూలపోకసిరియందిమదింపకశౌర్యవృ
త్తిన్మెయిఁ । బాపులగెల్చియార్జవముబంధుజనాళికినార్యకోటికిం ।
జూపుచుదీనులంగరుణఁజూచితగంగలమాత్రఁబోచుచుం। గోప
ములేనిమన్కిఁగలుగున్గదివిజాంశమునన్జనించినన్ ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౭౮.

౩౨౩. క ॥ వినుముసుఖమునకుదుఃఖం । బునకుంగారణము
దనదుపూర్వకృతంబై । తనుకర్మముకారణమిది । యనియన్య
ముగలుగనేరదందొక్కటియున్ ॥ ఆర । ఆ ౭ । పు ౧౫౮.

౩౨౪. క ॥ తిలగోసువర్ణదానం । బులునుపవాసములుఁదీ
ర్థములనేకములి । ష్టులఁజేయనివారుదరి । ద్రులునిరతంబగుదు
రాత్మదోషముపేర్మిన్ ॥ ఆర । ఆ ౩ । పు ౩౭.

3౨౫. క ॥ సరిగానెన్ను దురాత్ములు । దరిద్రునింబతి [illegible]
కృతఘ్ను నిజడునిర్ । దొరఁకొనుధర్మముఁగామముఁ । బరను
గతియునర్థమునవపౌరవముఖ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౪.

3౨౬. క ॥ కలిమయచుట్టలఁజేర్చును । గలిమిఁ [illegible]
న్నుఘటించుఁగలిమియశౌర్యో । జ్జ్వలుఁడనిపించునుగలి [illegible]
పలువురుసద్బుద్ధియనఁగఁబరఁగఁగఁజేయుర్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౪.

3౨౭. క ॥ ఏవానిబంధుమిత్రులు । జీవధనంబు [illegible]
జెందునుగృశునిం । గావానినెన్నఁగాఁడగుఁ । గేసలతను [illegible]
యుతుఁడుకృశుఁడెనరేంద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౪.

3౨౮. క ॥ మొలువంబెట్టనియట్టిది । నొలచు [illegible]
నిదానములనానార్థం । బులుసిద్ధించుఁబ్రయత్నం । [illegible]
నింతనిజముభూపవరేణ్యా । అను ॥ ఆ ౫ । పు ౯౪.

3౨౯. సీ ॥ ఆయాసపడకుండనర్థంబుచే [illegible]
నంబుదారపిలచి । తొలుమేనఁబెట్టినయలఘుదయాన్యు [illegible]
ద్ధిబహుబలయత్నమునఁగలుగు । మనుజులుపూర్వజన్మ [illegible]
దమ్మునదుగదాఁపకయిచ్చునట్టివార । లాయాసమును [illegible]
మంబెడలినజనులుముందటిపుట్టువునగృపావి ॥ గీ ॥ పూను [illegible]
చకులనలయించిపిదప । నిడనిలోభులుముదిసిధనేతఁడగుదు [illegible]
డుప్రాయంబునాడీకగండడంగి । తొంటిభవమునసిరికి [illegible]
తఁడు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౦. క ॥ అపిత్రజ్ఞానమువిజ్ఞా । నముగలిగియుఁబేదవైయై
ననరుఁడుచనినజ । న్మమునవినికిగలిగియుండా। నముతెరువునఁబో
నివాఁడుసలినదళాక్షీ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౧. క ॥ తగుబుద్ధిలేకసంపద। మిగులఁగలుగునరుఁడుతోఁ
టిమీఁదగరుణమై । విగతప్రజ్ఞుండయ్యెను । బగదీసులఁబ్రోచిన
తఁడుపళిబ్జముఖి ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౨. గీ ॥ ధనముగలిగియుండిధవళాక్షికుడువక । కట్టుకుం
డుపరమునష్టజనము । లోరుద్రులాత్తిచెప్పనుపకారులైతోలు। పు
ట్టునందునునినయట్టివారు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౩. గీ ॥ ఘనసుధనములేకతగుభోగములకెవ్వ । రైనన
డుపమానుసుభాగ్యజనులు । తొల్లిపేదవారల్లమర్త్యులకెడ్డఁ ।
బెట్టఁగోరుచుండునట్టివారు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౪. గీ ॥ కలిగియుండియుఁదెవుళులకతనభోగ। ములుభు
జింపఁగలేనిమర్త్యులుగిరీంద్ర । తనయతొలుమేనరోగముల్లనికి
చచ్చనపుడుదానముచేసినయట్టివారు ॥ అను । ఆ ౫। పు ౭౯.

౩౩౫. గీ ॥ అలుబిడ్డలలోఁటులైలేమిఁగుందుచు । దెవులు
చేతఁబడుచునసయుజనులు । మున్నుక్రోధలోభములనాస్తిక
[illegible] । పీడనంబుసేసిపేర్చినారు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౩౬. చ॥ నిజగుణదోషకర్మములనెట్టనమేలునుగీడువచ్చుఁ
ద । త్ప్రజనితసౌఖ్యదుఃఖములఁబ్రాజ్ఞులుల్యమునసు వైమ
నో । రుజలునుదేహజంబులగురోగములుఁ హితధర్మకర్మభే ।

షజములఁ జేసి బాపుదురు సర్వము సాత్త్వికదృష్టిఁ జూచుచుఁ ॥ ఆర। ఆ ౫ । పు ౯౭.

33౭. క ॥ వినుపూర్వకర్మఫలములు। దనకు వశముగాక పొం దుఁదఱితో వానిఁ। గనుఁగొన నేరక మూఢుఁడు। దన కాపద లైనచోట దైవము దూఱున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

33౮. క ॥ ద్రుమములు దళకుసుమఫలో । ద్గమముల క్రియఁ గర్మములు నెదవుఁ దత్ఫలముల్ । తమతమతఱిఁ గర్తకు భో। గ్యము లై నియతిని శుభాశుభాకారములన్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౭.

33౯. క ॥ సమయం బైన ను గుసుమఫ । లము లెట్టులు దోఁచు దరువు లందఱితోఁ గ । ర్మమునం బొందము నుసుఖదుః । ఖము లట్టుల నిప్పియత్నకలితోద్యాభ్రతిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪।పు ౭౨.

3౪౦. గీ ॥ ఎఱిఁగి యెఱిఁగి నన్నడుగంగ నేల దీని । సుఖము దుఃఖంబుఁ బ్రాప్తించుచోట నరుఁడు । దగిలి తనకర్మవశమునఁ దన కుఁదాన । కర్తగాక న్యులకు నేమి కారణంబు ॥ ఆది।ఆ ౪।పు ౫౪.

3౪౧. క ॥ ఎట్టివిశిష్టకులంబునఁ। బుట్టియు సదసద్వివేకము లుగల్గియును । నట్టినకర్మఫలంబులు । నెట్టన భోగింపకుండ నేర్తురె మనుజుల్ ॥ ఆది । ఆ ౫ । పు ౫౭.

3౪౨. సీ ॥ దుఃఖంబుఁ బొమ్మని త్రోచి సుఖంబు రమ్మని తెచ్చికొన వశమయ్యె వానిఁ । దొలు బాముసందలి దుష్కృతంబును సుకృతంబు హేతువులుగఁ దగిలి చేయుఁ । బురుషుని కాలంబు తెరము లుగా పవి పోరిఁ బోరి వచ్చుచుఁ బోపుచుండు । నర్థముల్ దుర్బుద్ధి

పైనసుసిద్ధించునగుకాలములనార్యులయ్యెఁగాని ॥ గీ ॥ కాలము
నఘటింపఁగానేరరనిలవ । ధాతపేందురుచులునధిపకాల । కల్పి
తములుమంత్రశిల్పౌషధములు।మేలుసేఁతకాలలీలదలఁప ॥ శాం
తి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౩౮౩. సీ ॥ తారుగొందఱకుబాధకులయిఁనడచుటపరుల
చేబాధలఁబడుటగలుగు । నివికాలభావంబులెఱుకగల్గినమొరుఁ
బఱిచితిమొరులచేఁబడితిమనుచుఁ। బురుషుండుప్రియశోకములఁ
బొందఁడర్థదారాపత్యబాంధవహానికాత్మఁ । గుందంగనడలుట
మందబుద్ధిత్వంబువగఁగీడుమానునేవలవదడల ॥ గీ ॥ శోకభయ
కారణంబులులోకమునన । నేకములువానిఁదలసూపుశోకమున
కు । భయమునకుబుద్ధియెడయీఁడుపండితుండు । మూఢుఁడ
విత్రోవనేరఁడుమునుఁగువగల ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౩౮౪. క ॥ వినుములుకయుఁగార్మియులే । దనవద్యాయజ్ఞ
నంబులందునువిధికి । స్మనుసేసినకర్మఫలం । బనుభవగోచరము
సేయునంతియతఱితోఁ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౮౫. గీ ॥ నాతివినుగ్రహచారంబుహేతువులుగ । నశు
భములుశుభములునరుఁడాచరించు । గ్రహముచేయించునేతాన
కాకచేఁత । కొడయఁడటుగానఫలములుగుడువవలయు॥ అను।
ఆ ౫ । పు ౮౦.

౩౮౬. క ॥ వినుముపురాతనజన్మం । బునఁచేసినయట్టికర్మ
ములఫలములుప్రా । జ్ఞున్నైనబొందువానికి। మనుజేశ్వరమం
ఇధైర్యమహిమయచుమ్మీ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౯.

3౪౭. క ॥ తనకోలఁదినుపాయంబులు । వోనరిచిధనవంతు డగుటభూపగుణముని । ర్ధనునినిజప్రజయునుగ్రై । కొనదువిరోధులునుసరకుగొనరుకుమారా ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౫౫.

3౪౮. క ॥ వినుధర్మంబునధనమగు । ధనమునసిద్ధించుఁగానుతంత్రంబటుగా । పునమర్థ్యమంబునధమము । ధనకామములుత్తమంబుధర్మంబధిపా ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౬.

3౪౯. ఉ ॥ కావునధర్మసిద్ధికిముఖంబగునర్థమునందునిష్ఠమై। నేవిధినైనధర్మరతియెక్కుడుగామదిఁజొన్పుటొప్పఁగా। మావిలబుద్ధిగాకయుచితాగతసౌఖ్యములాచరించుచున్। భూవిభుఁడొప్పుభూమిసతిఁబొందిరమింపనుపాయాన్నతుండగున్ ॥ శాంతి।ఆ 3 । పు ౫3.

3౫౦. గీ ॥ ఓపిధర్మార్థకామంబులొకటికొకటి। నాశమొందింపకుండంగనడుపవలయు । గాకధర్మంబుసెడనర్థకామములను। గోరుపురుషుండునిందకుఁగుదురుగాఁడె॥శల్య। ఆ ౨పు ౪౧

3౫౧. గీ ॥ వినుమసత్యలోభమునసిరియగునెయాఁ। కొనినమునిఁడిదినినఁగ్రొవ్వలావు । గలుగునయ్యశకునికర్ణులశాసన । మంత్రితంబుకార్యతంత్రమగునే ॥ ఉద్యో। ఆ 3। పు ౫౨.

3౫౨. చ ॥ అలఘుగుణంబులందధికుఁడైనమహాత్ముఁడురాగకోపమా । యలఁబడియక్షమావివశుఁడైయచిరాంశులతావిలాసచం । చలమగులక్ష్మికాసపడిసత్యముధర్మముతప్పినత్సభా। వలి। దగువారియొద్దఁదగువాఁడయుసజ్జనుడుండనేర్చునే ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౧౫.

3౫3. సీ॥ ధర్మకామంబులుదలఁగఁగనర్థార్థియగువాఁడుప
తితుఁడై యర్థసేవ । నర్థార్థముగఁ జేయునతఁడుగ్రవనములో గో
రక్షసేయునక్కుమతిఁబోలు । నర్థధర్మములకుహానిగాఁగామా
ర్థియగునాతఁడల్పజలాశయమున । జలచరంబెట్టులజ్జలములతోఁ
జెడునట్లుకామంబుచేహానిబొందు ॥ గీ॥ నర్థధర్మములుమహాబ్ధి
మేఘములట్లు । లుభయమునుబరస్పరోదయమ్ము । లట్లుగాఁద్రి
వర్గమెఱిఁగిసౌమ్యమునసే । వించువాఁడుసర్వవిత్తముండు॥ఆర॥
ఆ ౧ । పు ౧౭.

3౫౪. క॥ పరధర్మమునర్థంబును । సరసంబగువిషయసుఖ
మునద్గతియుఁబడసి । పరిపాకమునసకలుగు । న్నరునకుఁదత్త్వద్వి
ధార్థనైపుణుఁడైనఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

3౫౫. గీ॥ అలఘుతపములుతోలుమేనఁగలిగెనేని । వెదకి
కొనివచ్చునన్నరువిపులభోగ । ములుపురాకృతవృద్ధసేవలఫ
లించు । బుద్ధికలిమిఁయువిద్యలఁబోలుచుటయును ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౯౫.

౮ - తల్లిదండ్రులు పుత్రులు.

3౫౬. ఉ॥ కొండఱుబ్రహ్మచర్యమునుగొండఱుభవ్యగృ
హస్థధర్మముం । బొందుటకొండఱికిస్థతపమున్వనవాసమీఁదగంజ
రించుటం । గొండఱుసత్క్రియత్వమునఁగొండఱుయజ్ఞవిధానశీ

లతం। గొందఱనూనదానములఁ గోరియొనర్తురు నిత్యసౌఖ్యముల్ ॥
శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౩౯.

౩౫౭. క ॥ జనకుఁడు తపము సుధర్మం । బును విద్యయుఁ బర
మదైవమును గావునఁ దా । తనికిఁ బ్రియంబగు పని చే । సిన దేవత
లెల్లఁ బ్రీతిఁ జెందుట గల్గుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౭.

౩౫౮. చ ॥ కరచరణాదిసంఘటితకాయము సంజననంబు ప
హ్నా పు । ట్టరణినిఁ బోలెఁ దల్లి దెసనైనది గాదొకొ యట్లు గాకదు ।
ర్భరమగు గర్భఖేదమును బట్టికినైన నిజదేహచింతపై । భర మొక
యింత లేక పడు పాటులు నక్కట యెక్కుడెంతయున్ ॥ శాంతి ।
ఆ ౫ । పు ౯౯.

౩౫౯. గీ॥ వచ్చిపోయి చూచువాఁడుఁ గాకిపుమలఁ । బడు నె
తల్లి నెూలెఁ బట్టి తోడఁ । దండ్రి సెప్పునిట్లు ధర్మశాస్త్రంబులు । నంబ
గారవమున నధికయగుట ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౯.

౩౬౦. క ॥ కలవాఁడు లేనివాఁడును । బలుఁడ బలుఁడు మూ
ఢబుద్ధిప్రౌఢుండనఁగా । వలదెవ్వరికైన జనని । కలిమియయత్యం।
తసౌఖ్యకరమై యుండున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౯.

౩౬౧. క ॥ అప్పుడ యసమర్థుండగు । నప్పుడ దుఃఖియగు శూ
న్యమై తోఁచు జగం । బప్పుడ మాతృవియోగం । బెప్పుడు వాటి
ల్లునపుడ యెంతయు నుదూలుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౯.

౩౬౨. గీ ॥ బాలుఁడైనఁగాఁపుడుప్రౌఢుఁడైననువృద్ధుఁ। డైననొక్కవిధమయర్థిలియున్ను । నరయభరముతల్లికాపదార్థంబు జ । గంబుకలిమికెల్లఁగారణంబు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౯.

౩౬౩. క ॥ జననీజనకగురులయెడ। నొనరించినమేలుగీడు నొదవించుసుఖం । బునకునుదుఃఖమునకునిం । తనికోలఁదియిడ న్వశంబెయజునకునైనన్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౬.

౩౬౪. సీ ॥ వినుతల్లియునుదండ్రియునుగురుండును సేవనీయులుసద్భక్తినిత్యనిరతి । వారలఁగొలుచుచువారెద్దిచెప్పిననది యాచరించుటయధికధర్మ । మాగమత్రయమునునగ్నిత్రయం బులోకత్రయంబునుదేవతాత్రయంబు । ననువస్తువులువారినియం మనుజనని గౌరవమునఁనెక్కుడురాజముఖ్య ॥ గీ ॥ యీజగంబు నదివమునఁబూజవడయు। మాతృభక్తుఁడుపితృభక్తిమానసుండు నట్లయవ్యయానందసంప్రాపణంబు । గురుపదాబ్జసమారాధకుం డుగాంచు ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౮.

౩౬౫. సీ ॥ జతనంబుమిగులమాసములుదొమ్మిదియుదరం బునఁగరముభరంబుతోడ । భరియించిపదపడిప్రాణసంశయద శనొందిపుత్రునిఁగాంచునొనరఁదల్లి। తపములుయజ్ఞములుదానము లవ్రతములుదేవతాసజ్జనసేవనములు । గావించుఁబుత్రునిఁగా మించిజనకుఁడిట్లిరువురపాటునుసరియెతలఁప ॥ గీ ॥ దనయుఁగ నితల్లిదండ్రులుదమకునతఁడు। భక్తుఁడగుటకుధర్మార్థసక్తుఁడగుట। కాసపడుదురువినుమట్టిమానసిద్ధి। బొందఁజేయునాతఁడనూనె నందనుండు ॥ ఆ ౪ । ఆశ ౫। పు ౯౦.

3౬౬. క ॥ జననియుజనకుఁడు నెవ్వని । యనువర్తనమునఁ బ్రియంబునందుదు రెవఁడ । త్తనయుఁడు ధర్మముగీర్తియు । ననూనముగఁ బడయుఁ జాలునతఁ డిరుగతులన్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౦.

3౬౭. క ॥ పితృసంకల్పము సేయఁగ । సుతులకవశ్యంబువలయుసుతజన్మఫలం । బతిముదమునఁ బితృవరులకు । హితమొనరింపంగఁ గాదె యెంతయు భక్తిన్ ॥ సభా । ఆ ౧ । పు ౬.

3౬౮. క ॥ వినుగార్హపత్యమనున । య్యనలము విహరింపబడిత దాహవనీయం । బన వెలుఁగునట్లు వెలుఁగును । జనకుఁడు దాఁ బుత్త్రుఁడై నిజద్యుతితోడన్ ॥ ఆది । ఆ ౮ । పు ౮౫.

3౬౯. క ॥ తానతననీడ నిళ్లల । లోనేర్పడఁ జూచునట్లు లోకస్తుతత । త్సూను జనకుండు చూచిన । హానందముఁ బొందునతిశయప్రీతిమెయిన్ ॥ ఆది । ఆ ౮ । పు ౮౫.

3౭౦. క ॥ తనయుండు తల్లిదండ్రులు । పనిచినపని సేయఁడేని పలుకెదలోఁ జే । కొనఁడేని వాఁడు తనయుం । డనఁబడునే పిత్రుధనమునకర్హుండగునే ॥ ఆది । ఆ 3 । పు 3౮.

3౭౧. క ॥ విను బేలయెట్టికష్టుఁడుఁ । దనపురుషగుణంబు సెడఁగఁ దల్లినిదోఁబు । ట్టినవారి విడిచి రాగం । బునఁ జపల స్త్రీసుఖంబు వొందునె చెపుమా ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౧.

౯ - సహోదరులు

౩౭౨. క ॥ వినుభక్తియు వెరవుగలిగి। యనుజన్ములు పెద్దవా
నినారాధింపఁ । జనవరయతండు దమ్ములఁ । గొనియాడఁ సిరి
కిఁబట్టగుదురుజ్జ్వలులై ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౩౭౩. చ ॥ కరితురగాదిఘట్టనయు గాలియు నొంప దెయొంటి
నున్న యఁ। త్తరువున నేకభూరుహవితానముగుంపయియున్న బా
ధలం । బొరయు నెయన్న దమ్ములును బొందిన నేరిక సాధ్యులట్లు
గా । కెరవయి నిల్చినం గెలని కెల్లిదమై పరిస్రొందు రెంతయున్ ॥
ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౩౭౪. గీ ॥ బలము గలవానిఁ బలువురు బలవిహీను । లొక్క
టై కూడి నిర్జింతు రుత్సహించి । మధువుఁ గొనను త్సహించినమను
జుఁ బట్టి । కుట్టి నిర్జించు మధుకరకులము నట్లు ॥ ఆర। ఆ ౧। పు ౧౫.

౩౭౫. క ॥ మానవనాయక యగ్రజుఁ। డైనను ననుజన్ముఁ డైన
నన్యాయంబుం । బూని సహోదరులకుఁ గీ। డైనన తఁడు దండ్యుఁ
డంద్రు నవనీపతికిన్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౨.

౩౭౬. గీ ॥ అన్న పతితుఁడైన నటుగాక సన్యాసి । యయ్యెనే
నిఁ దమ్ముఁ డాతఁడుండ । దారసంగ్రహంబుఁ దాఁ జేసి పాపంబుఁ ।
బొరయఁ డంద్రు బుధులు కురువరేణ్య ॥ శాంతి । ఆ ౧ పు ౧౭.

౧౦ - జ్ఞాతులు.

౩౨౭. క ॥ జ్ఞాతులపోరితమునుగో । ప్రాతమునాక్రమము విప్రవర్గముచనుపుణ్య । నాతులగారింపమియును । బ్రీతింజనని చ్చునతని పెంపొప్పన్నృపా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౩౨౮. క ॥ జ్ఞాతులుతమలోఁబొందినఁ । జేతోమోదము నఁజెలఁగిచెలువొందుదుర । స్నీతింబాసినవిగతవి। భూతింగదుఁ గొఱవులట్లపొగయుదురధిపా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨। పు ౩౨.

౩౨౯. వ ॥ కావునఁదమలోవిరోధంబొప్పదు । సంభాషణ భోజనాదిసత్కారంబులను । సవినయవర్తనంబులను । బ్రీతులై నజ్ఞాతులిహ పరార్థసాధకులగుదురని । చెప్పివెండియు ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౩౨.

౩౩౦. క ॥ అలమికొనియొండొరులప్రో । పులఁబ్రాపుల నెలమికలిమిఁబొందిబహుజ్ఞా । తులునెమ్మిఁగూడఁదామర। కొలనిక్రియఁజసిరికిఁబట్టగుదురుజ్జ్వలులై ॥ ఉద్యో।ఆ ౨।పు ౨౨.

౩౩౧. గీ ॥ కొంచెమైననుదగఁబంచికుడువమేలు । పనుల యెడదుఃఖమోర్చియల్పంబుసుఖము । ననుభవించుటహితము శత్రునకునైన । నిచ్చుటయలెస్సయడగినయెడనృపాల॥ఉద్యో। ఆ ౨ । పు ౨౦.

౩౦౨. ఉ॥ సారపుధర్మమున్విమలసత్యముఁ బాపముచేత బొందఁడే । బారముఁ బొందలేక చెడుపాలిది యైనయవస్థవత్తుతె । వ్వారలుపేక్ష చేసిరది వారలచేటగుఁ గాని ధర్మని । స్తారకమయ్యు సత్యశుభదాయకమయ్యు సుదైవముండెడిన్ ॥ ఉద్యో। ఆ ౩ । పు ౪౯.

౧౧ - భార్యాభర్తలు.

౩౦౩. క॥ సంతతగృహమేధిఫలం । బంతయుఁ బడయంగ నోపు ననుగుణభార్యా । వంతుండగువాఁడు క్రియా । వంతుఁ డుదాంతుండు పుత్రవంతుండనఁగన్ ॥ ఆది। ఆ ౪। పు ౪౫.

౩౦౪. క॥ సతిఁ దనుగుణవతిఁ దనుఁ బ్రజా । వతియు ననువ్రతయు నైనవనితనవజ్ఞన్ । న్వితదృష్టిఁ జూచునతిదు । ర్మతికిహముం బరముఁ గలదె మదిఁ బరికింపన్ ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౬.

౩౦౫. క॥ విను సౌభాగ్యసమేతుఁడ । గును నిజదారైకపరుఁడు ముందటిజన్మం । బున భార్యఁ బ్రీతిఁ దిరిగొన । ర్పనిమనుజుఁ డసుఖగతావిరహితుం బొందున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౩౦౬. సీ॥ బుద్ధిమతిగాక శుద్ధతయుఁ గల్గినయింతి కన్యతత్పరిణయకరణమునకు । నొడయలు నిజతల్లియును దండ్రియును దండ్రితోఁ బుట్టినతఁడు సూనుఁడును సోదరుండును యోగ్యవరునిఁ జూచి వారిలో నెవ్వరైన ప్రీతినిచ్చువారు । పతియుంటేనుండి

యుఁబ్రభువుదానికినట్లుగాపుననాతండదైవమనుచు ॥ గీ॥ నతని
మతమమాఁదిదేవతాపిత్రుసమర్చ । నములునతిథిపూజనముస్సతి
సమాచ । రించుచునుబతిహితముపాటించినడపు । సతిపతివ్రత
యిహపరసౌఖ్యమహిత ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౭.

౩౮౭. క ॥ పాతివ్రత్యముగలిగిన । నాతియనఁగదైవమనజ
నస్తుతవేరే । యాతతధర్మార్థసుఖ । ఖ్యాతులుసద్భార్యవలనఁ
గాదేకలుగుఁ ॥ అను । ఆ ౨। పు ౨౯.

౩౮౮. చ ॥ పతిగడవంగదైవతముభామలకెందునులేదుప్రీ
తుఁడై । పతికరుణించెనేనికలభామణిభాసురభూషణాంబరా ।
న్వితధనధాన్యగౌరవమువిశ్రుతసంతతియుఁయశంబున । ద్గతి
యునుగల్గునొండుమెయిఁగల్గనెయిన్ని తెఱంగులారయుఁ ॥ ఆర।
ఆ ౫ । పు ౧౦౭.

౩౮౯. గీ ॥ కరముదుఃఖపడినఁగానియొక్కింతసౌ । ఖ్యం
బుధర్మగతియుఁగలుగదెందుఁ । జూడనబలభర్తృశుశ్రూషణఫల
మునం । తతసుఖంబుగలదుధర్మవాదవ ॥ ఆర।ఆ ౫।పు ౧౦౭.

౩౯౦. క ॥ ధనియధనుఁడురూపసిరియో । ప్పనివాఁడవివేకి
మూఢభావుఁడురోగుం । డనుగతరోగుఁడనకయం । గనపతిఁ
బాటింపవలయుఁగామధ్వంసీ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౮.

౩౯౧. చ ॥ పతికిననుంగులైనతగుబంధులమిత్రులభోజనా
దిస । త్కృతములనాచరించుచునకృత్రిమభక్తివిశేషసంతతో ।

ద్ధితమతిప్రైచరింపుముతదీయహితేతరవృత్తులైనహా । రతివభవ
త్సుహృజ్జనములైననుగైకొనకుండుమేర్పడక్ ॥ ఆర । ఆ ౫ ।
పు ౧౦౭.

౩౯౨. గీ ॥ పసులయెడమూరువలుకకయనవధానుఁ । డైన
పతిఁదలఁపించిధర్మార్థకలిత । కృతులునడపుచుసవతిగల్గినసుభో
రి । తంబులేకొక్కతైయున్కితగవుసతికి॥ అను।ఆ ౫। పు ౮౭.

౩౯౩. క॥ కావుననిత్యముసమ్య । గ్భావముప్రేమంబువె
లవుభక్తియుఁబ్రియముం । గావింపుముప్రియునెడనీ। భావమె
ఱిఁగియతఁడుదానపైఁబడిమరుగున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౧౦౭.

౩౯౪. గీ ॥ భర్తచేతనియోగింపఁబడకసతికి । నేదియును
జేయఁగాఁదగదెద్దియైన । భర్తచేతనియోగింపఁబడినదానిఁ
జేయకునికిదోషంబనిచెప్పెమనువు ॥ ఆది । ఆ ౫। పు ౬౦.

౩౯౫. క ॥ పురుషులచేధర్మస్థితి। బరిగ్రహింపంగఁబడినభా
ర్యలకునిరం । తరమునిజపురుషభక్తియుఁ । బరపురుషవిసర్జనం
బుఁబరిచితమయ్యెన్ ॥ ఆది । ఆ ౫ । పు ౬౦.

౩౯౬. గీ ॥ ఎట్టిసాధ్వులకునుబుట్టినయిండ్లను । బెద్దకా
లమునికితద్దతగదు । పతులకడనయునికిసతులకుధర్మువు । సతుల
కేడుగడయుఁబతులచూవె ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౪.

౩౯౭. గీ ॥ పురుషుకంటెమున్నపరలోకమేగిన । సతియ
నోఁచినదియుసతులలోనఁ । బురుషహీనయయినఁబరమపతివ్ర
త । యయ్యుజగముచేతవ్రయ్యఁబడదె ॥ ఆది। ఆ ౬। పు ౮౪.

౩౯౮. గీ ॥ బాల్యమునఁదండ్రియౌవనప్రాప్తిమగఁడువా
ర్ధకంబునఁదనయుఁడువామనయన । నరసినడుపఁగానెందును
నంగనలకు । వలసినట్టులుచేయఁగావచ్చునెట్లు ॥ అను । ఆ ౨ ।
పు ౨౦.

౩౯౯. చ ॥ అలయకమంత్రతంత్రవివిధౌషధభంగులఁజేసి
యెంతయుఁ । వలతురునాథులంటమగువాఁకడు బేలతనంబుదా
నముఁ । కలిగినప్రేమయుఁబోలియుఁగానియొకంటనుసిద్ధిఁ
బొందద। పొ్వులఁతులతోఁడియున్కియహితహాప్తుగఁజూచువిభుం
డెఱింగినఁ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౧౦౬.

౪౦౦. చ ॥ మగువయొనర్చువశ్యవిధిమందులుమాయలు
నొందుచందమై । మగనికిఁదెచ్చురోగములుమానకమూకజడా
దిభావముల్ । మొగినొనరించునద్దురితముల్దనచేసినచేఁతలైత్తు
దిఁ । జగమునసెక్కినిందయునుసద్గతిహానియువచ్చునింతికిఁ ॥
అర । ఆ ౫ । పు ౧౦౬.

౪౦౧. క ॥ కాపునఁబతులకునెప్పుడుఁ । గావింపఁగఁదగ
దుకపటకర్మంబులుద । ద్భావమెఱిఁగివశవర్తిని । యైవనితచరిం
పనదియయగునెల్లవియుఁ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౧౦౬.

౪౦౨. క ॥ గతిపతియచువ్వెభార్యకు । నతనిగడచినట్టిస
త్పరాయణముకృపా । యుతకలచేకాపునఁదా । నతనికిభక్తియ
గుటిచ్చునఖిలశుభంబుల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౭.

౪౦౩. గీ ॥ పురుషునందుదోషపుంజంబుగలిగిన । నెఱిఁగి
యదిసహించునేనిభార్య । పురుషునందభీష్టభోగంబుదేహాంత ।
రంబునందుధర్మరతియుఁబడయు ॥ ఆర । ఆ ౨ । పు ౩౩.

౪౦౪. గీ ॥ అనపహార్యంబుతేజోమయంబుసర్వ । గుణము
లకునలంకారంబుగురుతరంబు । భామలకుఁబతిభక్తియపరమమై
న । భూషణంబిట్టిదేపెఱభూషణములు ॥ ఆర।ఆ ౨।పు ౩౨.

౧౨ - కులధర్మము.

౪౦౫. క ॥ తనకులధర్మమువిడువక। మనుటపగమధర్మమం
ద్రువమాన్యులుచిత్తం । బునఁగృపగలుగుటముఖ్యపు । పనిసైర
ణవలయునఖిలభావములందున్ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౪౦౬. క ॥ ఒప్పెడునదిధైర్యమనుగడు । నొప్పనియదిధైర్యమనని
జకులోచితపథమున్ । దప్పఁదగదంద్రుధార్మికు। లప్పనినిజభా
గ్యవిహితమనియుండఁదగున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౪౦౭. గీ ॥ ఒప్పకున్ననునాత్మకులోక్తకర్మ।మూర్ధ్వగతిఁజే
ర్చుఁబరకర్మమొప్పనేని। నార్యజనములుకిల్బిషమండ్రుదానిఁ ।
గాననడుపుమునిజవంశకర్మమధిప ॥ శాంతి । ఆ ౧। పు ౧౬.

౪౦౮. క ॥ కులరూపగుణద్రవ్యం। బులువిక్రమవంతులందు
భూవిదితములై । నిలుచునవిక్రమమునకునవి । కలిగియులేనిక్రియ
నప్రకాశంబులగున్ ॥ సభా । ఆ ౧ । పు ౭.

౪౦౯. క ॥ ధనమునువిద్యయువంశం । బునుదుర్మదులకుమ దంబుఁబొనరించునుస । జ్జనులైనవారికడఁకువ । యునువినయ మునివియె తెచ్చునుర్వీనాథా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౪౧౦. క ॥ కులనాశముసేసినఁద । త్కులధర్మమడంగునష్టకులధర్ములకుం । గలుగునుదుస్సంకరమ । క్కులఘుల్ లేగుదురునరకకూపంబులకున్ ॥ భీష్మ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౪౧౧. గీ ॥ ధాతనిన్ను నేమిధర్మంబునడుపుట । కైసృజించెదానినాచరించి । యుండుమీకునీవయొడయండవై ధాతృ। నోదితప్రవర్తనుఁడవుగాఁగ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౧౩ - ధర్మగుణము.

౪౧౨. గీ ॥ వేదవిహితంబులును శాస్త్రవిహితములును । శిష్టచరితంబులునునఁజెప్పనొప్పి। ధర్మములుమూఁడువిధముల దనరుచుండుఁ । గడగియివ్ని యుసద్గతికారణములు ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౪౧౩. చ ॥ అరయఁగధర్మతంత్రములయందునిరర్థములేదొకండు । నెవ్వరిమదియంచుఁబ్రాలెడఁదగవారలుదానినపూనియాచరిం । తురదియవారికిష్టఫలదోహనకార్యమొనర్చునెల్లెడం । బురుషులఁజూడమేతమకుబోలినధర్మములన్వలుంగఁగన్ ॥ శాంతి। ఆ ౬ । పు ౧౩౯.

౪౧౪. క॥ ధీరమతియుక్తిఁ జేసివి। చారింపఁగనిక్కువంబు
సర్వజనస్య । స్వర్గారోహణసోపానం। బారఁగధర్మంబుమా వెయం
బుజనేత్రా ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౧౪.

౪౧౫. క ॥ ఉత్తమపథంబుధర్మా। యుత్తముధర్మంబుమృతు
లకధిపసహాయం । బెత్తెఱఁగునధర్మక్రియ । చిత్తంబునఁ జేర్పవల
యుజీవించుతఱిన్ ॥ అను । ఆ ౪। పు ౬౬.

౪౧౬. క ॥ అంతంతకుసత్కర్మము । లెంతయుఁబెనుపొం
దజీవుఁ జొక్కుడుచాయం । జింతాకలుషముపాయఁగ । సంతో
షామృతమునానిసంశుద్ధుఁడగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౦౫.

౪౧౭. గీ ॥ ఉత్సవంబుమీఁదనుత్సవమందుచు । సుఖము
మీఁదసుఖముచొప్పడంగ । బుణ్యపదముమీఁదఁబుణ్యపదం
బున । కరుగునరుఁడుసుకృతియైననధిప ॥ శాంతి।ఆ ౪।పు ౭౨.

౪౧౮. గీ ॥ మేలు రెండులోకంబులమేలుతెచ్చు । గీడుచే
సినఁదప్పదుకీడెయగును । గానఁబుణ్యవర్తనమునకానుకూల్య ।
శీలమవ్వదైవమదిఫలసిద్ధిఁ జేయు ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౬.

౪౧౯. క ॥ ఈలోకమయుగుగొందఱ । కాలోకముగొంద
ఱకునిహంబునుబరమున్ । మేలగుఁగొందఱకధిపా। యేలోకము
లేదువినవెయిలగొందఱకున్ ॥ ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౬.

౪౨౦. చ ॥ ధనములుసాలగల్గిసతతంబునునింద్రియవాంఛ
సల్పుచున్ । మనమునవెన్నడున్ సుకృతమార్గముపొంతనుబో

కల్గోభ మో । హానిరతబుద్ధులై తిరుగునట్టిజనుల్పరలోకసౌఖ్య
ముల్ । గనుటకు నేరరిప్పటిసుఖంబులువేలయితోఁచువారికిన్ ॥
ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౬.

౪౨౧. మ ॥ ఉపవాసవ్రతసంతతాధ్యయనతీర్థోపాసనా
దిక్రియై । కపరత్వంబునఁ జేసియైహికసుదుఃఖప్రాయమైపోవఁ
గా । విపులానందముఁబొందఁగల్గుఁదుదినావిఖ్యాతభోగైకలో
లుపబుద్ధింజిరపుణ్యశీలురకునాలోకంబునన్ భూవరా ॥ ఆర ।
ఆ ౪ । పు ౭౬.

౪౨౨. ఉ ॥ ధర్మమపల్కుచుండగిలిధర్మపథంబునఁ జేసియ
ర్థముల్ । బేర్మియుఁగాంచిధర్మవిధిఁ బెండిలియైప్రజలన్ సృజిం
చిన । త్కర్మములంబ్రశస్తములుగాఁగ్రతువుల్ వొనరించుసజ్జను
ల్ । ధర్మజయుందునందునుముదంబునఁగాంతురభీష్టసౌఖ్యముల్ ॥
ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౬.

౪౨౩. గీ ॥ సత్యమునుశమంబుశౌచంబులేకనా । స్తిక్యము
నునిషిద్ధసేవనంబు । గలిగితిరుగుదుష్టకష్టజనశ్రేణి । పొలియు
నుభయలోకములకుఁగాక ॥ ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౪౨౪. గీ ॥ వనితలీపాపములుచేసివానివాని । పత్నులై
జనియింతురుపాపభీతిఁ । దెరువుదప్పకనడిచిననరులుసౌఖ్య ।
మందుదురు రెండులోకంబులందునసఘ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౪౨౫. క ॥ వినుమాంసశోణితవివ । ర్ధనమగునైహికము
నందుఁదత్పరులుపరం । బనియొకటికలిమిదలఁపరు । గొనరుబు
ధులమాటనాస్తికులువినయనిధీ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౭౪.

౪౨౬. క ॥ ఐననుగాథనిరూపణ । మానసుఁడై యా
ర్యజనులమహితవచనముల్ । వీనులనూనుచుధర్మము । లైనవి
సేయంగఁదప్పకగుఁదత్ఫలముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౭౨.

౪౨౭. గీ॥ పుణ్యపాపానుగుణభంగిఁబుట్టిసౌఖ్య। దుఃఖమ
యసంసరణమునఁబొడరినరుఁడు । వినుముకేవలధర్మవర్తనను
శైక । భాజనమునొందుధర్మైకపరతమేలు ॥ అను।ఆ ౪।పు ౬౬.

౪౨౮. క ॥ అమరఁగదాక్షిణ్యముధ । ర్మమునకుఁగుదురం
బుగీర్తిమహిమనెలవుదా । నముసత్యముసురపురిమా।ర్గము
శీలముసంశ్రయముసుఖంబులకెల్లన్ ॥ ఆర।ఆ ౭ । పు ౧౬౧.

౪౨౯. క ॥ ధర్మంబుఁబరిజ్ఞానము। నిర్మలమతినభ్యసించిన్వ
పయనిశంబున్ । ధార్మికసంగతిగలిగినఁ। బేర్మియుభయలోకము
లనభిస్తుత్యముగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౧౭.

౪౩౦. గీ ॥ అంతకుండుజనులకాసన్నుఁడై యుండ । నిమిష
మాత్రమేనినిశ్చయింపఁ । దగనిజీవనంబుదద్దసుస్థిరముగాఁ। జేసి
కార్యమెడయుఁజేయదగునె ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౧౫.

౪౩౧. గీ ॥ జరయుమరణంబుమర్త్యునిజన్మమాది । గాఁగ
వెనువెంటఁదగలునంగఁబువేచి । యెల్లిచేసెదననకమేలిపుడుసే
యు । ననఘుయోర్చునెమృత్యువుజనులపనులు ॥ శాంతి ।
ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౪౩౨. గీ ॥ మీనువలతన్నుఁబొందుపుటగానకిష్ట । వృత్తి
విహరించుచుండెడువిధమకాదె। యెల్లిచేసెదనకమేలిపుడచేయు।

మనఘుఁడెయోర్చు నెమ్మృత్యువుమనుజుపనులు ॥ శాంతి । ఆ ౫
పు ౧౦౩.

౪౩౩. క ॥ ఆపదయయిననుధర్మవ । ర్ప్రాపుగరక్షింపవల
యుఁబరమార్థముధ! ర్మోపాయముధార్మికులకు । నాపదజన్మాం
తరముననుగతమగుటన్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౮౨.

౪౩౪. గీ ॥ పడయరానియాయువొడలికిఁగలిగినఁ । బాప
కృతులదానిఁబతటఁగలుప । నగునెపుణ్యవిధిసమాచరణముల
నై । సేయవలయుగాకచెలువుమిగుల॥శాంతి॥ఆ ౫॥పు ౧౦౮.

౪౩౫. క ॥ అనఘామర్త్యులజీవన । మనిత్యమనిమెఱిఁగి
సుఖమునప్పుడుదుఃఖం । బునపుడుధర్మంబేమర । కునికియమె
జ్ఞాతికైననురుపూహింపన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౮.

౪౩౬. క ॥ జాతుఁడుమృతుఁడగుటధ్రువము! భూతోల్లా
సములనిత్యములువినుసద్యః । పాతియగుశరీరంబున । నైతొరఁ
గునెధర్మపథమునార్యుండధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

౪౩౭. క ॥ భూతములింద్రియగుణసం । ఘాతమునత్త్వా
దిగుణనికాయముగాయం । బైతోఁచుమెఱిఁగిననుధ । ర్మేతర
కృత్యములుసేఁయునేనరుఁడనఘా ॥ శాంతి॥ఆ ౫॥పు ౧౦౯.

౪౩౮. క ॥ జననజరామరణగ్రా । హానిబిడకాలాబ్ధిమగ్న
మనిజగము నెఱిం । గినవాఁడుధర్మవర్తన । మునసుండుసుజింత
దక్కభూపవరేణ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౫.

౪౩౯. క ॥ ఎఱుకఁగలవారిచరితలు । గఱచుచుసజ్జనులగో ష్ఠిఁగదలకధర్మం । బెఱుఁగుచునెఱిఁగినదానిని । మఱువకనుష్ఠిం చునదిసమంజసబుద్ధిన్ ॥ ఆది । ఆ ౩ । పు ౩౯.

౪౪౦. చ ॥ తనతనధర్మమున్నడపిదాననసంతసమందిశాం తభా । వనిగతినుండువారిఁగనివారలుచెప్పెడుధర్మవృత్తిని।చ్చె నయుగనూఁదిసత్పథముఁజెందుటకెక్కుడుపొత్తిసూలివు । ద్వ నకెనగాకుబంధకుఁడవుందనకజ్ఞుడుదానయమ్మొయిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౪౪౧. గీ ॥ పాపకర్మంబులెల్లనుబాయఁబెట్టి। పుణ్యకృత్యం బులందునుబురుషుఁడేపి । నట్లుశుద్ధమనస్కుఁడైయాచరించు। వాఁడుసజ్జనసంగతివలయునెపుడు ॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౧౦౭.

౪౪౨. గీ ॥ పాపమించుకదోడచెడుపనులనెట్టి । ఫలము గలిగినవలదల్పఫలవిధాయి । యైనపుణ్యమిశ్రితకార్యమాచరిం చు । నదిశివంబగుదాననిహామ్ముఁబరము॥ శాంతి।ఆ ౫।పు ౧౦౮.

౪౪౩. క ॥ ధార్మికులుసలుపునుత్తమ । కర్మముఁజెడనాడు నాస్తికజనమువినుమా । దుర్మతులతెఱఁగుగనుఁగొని । ధర్మము నెడఁబ్రీతివదలఁదగదుబుధునకున్ ॥ అర । ఆ ౫। పు ౯౨.

౪౪౪. క ॥ పులుగులలోఁబూత్యండక । ములుసారములై నధాన్యములలోఁదనుబో । ల్లులుఁబోలెనుజూవెమనుష్యులలో ధర్మరహితాత్ములుర్వీనాథా ॥ శాంతి। ఆ ౪ । పు ౭౨.

౪౪౫. క ॥ పాపంబులుకర్జములని । యేపునఁజేయంగనవి ఁయునింపగుధర్మ । వ్యాపారంబులుగార్యము । లైపరిణతిఁబొం దెనేసినట్టులచెల్లున్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౪౬. సీ ॥ సత్యహితాలాపచతురతయర్థంబుసంతతసుజ నపూజనమువలయు । వినుక్రోధసంరంభవిద్వేషములుఁజేసిమ తిగలంగినసుధర్మంబుదప్పు । కుండంగనడచుటత్యుత్తమసగతియప్రి యములయందునుబ్రియములందు । దైన్యహర్షంబులఁబగులక యున్నట్టికళ్యాణవర్తనకాంక్షలెస్స ॥ గీ ॥ యెగ్గుసేసినవారికి హితముసేత । యార్యజనములుగీర్తింతురన్యదోష । కారిదనపా పమునఁదానకాలిపోవు । వేఱవానికిఁగీడుగావింపనేల ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౪౪౭. క ॥ శరణంబునివచ్చినభీ । కరశత్రునినైనఁబ్రోవఁగా వఁగవలయున్ । గరుణావరులతెఱంగిది । యిరవుగసరిగావుదీని కేధర్మంబుల్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౧౧౩.

౪౪౮. గీ ॥ కావరయ్యాయనినఁగరముదుర్బలుఁడైన । జెనసి యోపినంతచేయుననిన । నూరకుండునయ్యయుత్తమపురుషుఁడు । దీనజనులయున్నతెఱఁగుచూచి ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౧౧౩.

౪౪౯. క ॥ కృతమెఱుఁగుటపుణ్యముస । న్మతిఁదానికిసమము చేతమధ్యముమఱిత । త్కృతమునకగ్గలముగస । త్కృతిసే యుటయుత్తమంబుకృతబుద్ధులకున్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౧౯౩.

౪౫౦. క ॥ మనమునవైరముదలఁపమి। యునుసద్ధర్మాత్మఁ
డగుటయునుగుణములుచే । కొనిదోషంబులువిడుచుట। యును
నుత్తముఁడైనపురుషునుత్తమగుణముల్ ॥ సభా ।ఆ ౨। పు ౩౧.

౪౫౧. క ॥ ఒరులేమేనియొనర్చిన । నరవరయప్రియముద
నమనంబునకగుఁదా । నొరులకునవిసేయకునికి । పరాయణము
పరమధర్మపదములకెల్లన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౭.

౪౫౨. క ॥ దొరఁకొనిపుణ్యముఁబాపము । నరుఁడర్థింజే
యుచుండనడుమనొకంట । స్వైరవెడలితప్పినసుద । త్పరిణతి
ఫలమొందునంద్రుధర్మవిధిజ్ఞుల్ ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౪౭.

౪౫౩. క ॥ అనలంబించుకనైనఁబ । వనుచేవెలుఁగొందు
మూఢ్కివర్ధనముంబొం । దునుసత్కార్యాచరణం । బునదైవంబా
నుకూల్యమునఁగురుముఖ్యా ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౬.

౪౫౪. క ॥ వినుకుసుమంబులవాసిం । చినమొప్పనికంపువి
డిచిచెందునుసౌర । భ్యనిరూఢిందిలలట్టుల । యనఘాసుకృత
ములజీవుఁడకలంకుఁడగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౫.

౪౫౫. చ ॥ జనులకుగీఁడురోయకయజస్రముధర్మరతింజరిం
చిన । జ్జనగురుపూజనంబులునుసత్యహితోక్తులుదీనపోషణం ।
బునునతిథిప్రియత్వమునుభూరిదయార్ద్రమతియుంగలట్టివా । రని
— మిషలోకగాములనియాత్మనెఱుంగుముమేనకాత్మజా ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౬౪.

౪౫౬. క ॥ సుకృతములనరుఁడు నాకము। నకుఁ జనునవి గొం
చెమైననరుఁడయగును వా । నికిదివి కేగిడిగినయత । నికిమానుష
వైభవములు నెరయంగల్గుౕ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౦.

౪౫౭. క ॥ ధర్మార్థకామగోచర । కర్మములకు సాత్వికాదిక
ప్రకరవికా । రోర్మిలుహేతువులగుని । ష్కర్మతకేతద్విభూతికా.
రణము సుఁడీ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౯.

౪౫౮. గీ ॥ సకలపుణ్యకర్మచయమును నొకదెస । వినుము
పాడిదప్పకునికియొక్క । వలనుదీని శ్రుతులు తెలిపెదు నెడఁ బాడి।
కలిమియందపెద్దగానుపించుఁ ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౫౯. గీ ॥ పాడిగలిగిననిహలోకఫలము లెల్లఁ। జేరుటయ
కాదుకీర్తియుఁ జెందుఁ బురుషు । ధరణిఁ బరఁగుఁ బొగడ్తయెందాక
నంత । కాలముసుబుణ్యలోకంబుగల్గునండ్రు ॥ ఉద్యో ।
ఆ ౨ । పు ౨౧.

౪౬౦. చ ॥ చిరముగధర్మముల్నడుపఁ జిత్తము చేతుఁ బ్రస
న్నచిత్తుఁడై। పరువడినింద్రియార్థములభంగులురిత్తలుగా నెఱిం
గిచే । చ్చరనవియంత వట్టునివసించితపోదమసత్యశీలతం। బరిణతి
నొందిపొందుఁ బిదపంబరమార్గపదప్రభావముౕ ॥ అర। ఆ౫। పు౯౪.

---

౧౪ - దానవిధి.

౪౬౧. గీ ॥ వినుముదానంబుఁదపమునుపృథసేన । నమున
హింసయునియతకృత్యములుసర్వ । జనులకీమహాగుణములుమన
మునందు । దృఢముగానిల్పినడపుముధీరవర్య ॥ అను । ఆ ౫॥
పు ౯౫.

౪౬౨. గీ॥ ఇందుఁ జేసినపుణ్యంబులందుఁగుడుచు। మీఁది జన్మంబునకునదిమేలు సేయుఁ। గానఁదనశక్తిఁగూడదానధర్మ। చిరపరోపకారంబులు సేయవలయు॥ ఆర। ఆ ౬। పు ౧౨౧.

౪౬౩. శా॥ అన్యాయార్జితమైనవిత్తమునఁ జేయంబూను దానంబుమూ। ఢన్యాయంబదిదానఁ జేసిఫలపాకంబేమియుఁ లేదాయు। క్తన్యాయార్జితమించుకంతయయినంగాలంబుదేశం బున। స్మాన్యంబైతగఁ బాత్రయోగమునసౌమ్యంబై ఫలించుందు దిన్॥ ఆర। ఆ ౬। పు ౧౬౧.

౪౬౪. క॥ తనకుఁదనయులకుసతులకు। జననీజనకులకుబం ధుజనులకుఁగీడొం। దనితెరువునఁగీర్తిగొనం। జనుఁగాకందఱు ను జెడుయశంబేమిటికిన్॥ ఆర। ఆ ౭। పు ౧౫౪.

౪౬౫. క॥ ధనమించుకేనిధర్మం।బునఁబడసినయట్టిదైనభూ వరపాత్రం। బుననిడినయదిమహాఫల। జనకంబగునంద్రువేదసం వేదిజనుల్॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౧౦౮.

౪౬౬. గీ॥ ధర్మలబ్ధమైనధనముపాతికయేని। బహుళఫల మునిచ్చుఁబాపవృత్త్యు। పార్జితంబుకోటియైననిష్ఫలమంద్రు। దానశాస్త్రవిదులుమానవేంద్ర॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౧౦౮.

౪౬౭. క॥ ఘనమత్వములేకంతః। కరణంబునశుద్ధిజాలఁగలి గిప్రియముపాం। పిరిస్రావఁజేతదానము। ఘనమాహాత్మ్యప్రశస్తం బుపద్మపత్రనిభాక్షీ॥ అను। ఆ ౫। పు ౮౪.

౪౬౭. క ॥ తమతమసారములకుఁదగఁ । గమలాక్షీ చేయు దానకల్పనలవిశే । షములొక్కరూపయగుఁద । త్ప్రమాణ రూపణముచేసిపలికెదఁదెలియన్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౪.

౪౬౮. క ॥ వినుమొకకుంచెఁడుధాన్యము । తనకాయతిగల్గు నతఁడుదాని నొసఁగినన్ । ధనకోటిగల్గువాఁడ । ద్ధన మొసఁగిన నొక్కరూపతత్తత్ఫలముల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౪.

౪౭౦. క ॥ నిజదారపరులుసంతత । యజనరతులుఁగామరోషహంతలునగుస । ద్ద్విజులనరసిధనమిచ్చుట । త్రిజగత్పూజ్యమగునంద్రుఢీరవిచారా ॥ అను । ఆ ౭ । పు ౩౪.

౪౭౧. క ॥ దారిద్ర్యముచేగుందుచు । నేరినినడుగంగఁబోవకెంతయుఁగృశతం । గూరినవిప్రునకుర్వర । వారనిదయఁనీగిఫలమువాగ్గోచరమే ॥ అను । ఆ ౭ । పు ౩౫.

౪౭౨. క ॥ అహుగతేఁయుండినవాలిం । గొడుకులరక్షింపలేక కుందెలపడుచునె । ప్పుడుఁబేదతనముగలనరు । నెడరుడుపఁగవలయునదిమహితగుణమనఘా ॥ అను । ఆ ౭ । పు ౩౪.

౪౭౩. క ॥ అర్థియైనదీనుఁడైతను । శరణంబనివేఁడినంబ్రసన్నాత్మతన । ప్పురుషునికోరికఁదీర్చినఁ । బురుషోత్తముఁడందురతనిఁబురుషవరేణ్యా ॥ అను । ఆ ౭ । పు ౩౪.

౪౭౪. క ॥ మౌనమునదృఢజ్ఞానము । దానంబుననభ్యుదయముధర్మనిరతయా । శానిర్వహణంబుననర । కానీకాహరణసౌఖ్యముగునంద్రుబుధుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౪౧.

౪౭౫. చ॥ ధనమదియేలభోగమునుదానములేదగునేనిశత్రు
మర్దనమొనరింపఁజేనిబలదర్పములేలసధర్మవృత్తికింగొనకొనఁడే
నివిన్కిమునికుంజరయేలజితేంద్రియుండుగా। డనఁజనునేనినా
క్షవిధమారయనాగ్రహమేలచెప్పుమా॥ శాంతి।ఆ ౬।పు ౧౨౪.

౪౭౬. చ॥ అడిగిననిచ్చుకంటెనునయాచకుఁగాఁగనెఱింగియి
చ్చుటె। క్కుడుఫలమిచ్చుదానవిధికోవిదవేఁడుటచావువేఁడఁ
గాఁ।బడుటదిపెద్దచావుతగుప్రార్థనపూర్ణముచేయునాతఁడా।య
డిగినవానిఁదన్నునుదయారతిఁగావఁగఁజాలువాఁడగుఁ॥ అను।
ఆ ౨। పు ౩౪.

౪౭౭. క॥ ఇచ్చునదిధనముపాత్రున। కచ్చుగనెరువేఁ
డకుండునదియభిముఖులై। వచ్చినయాశార్థులవృథ। పుచ్చక
చేయునదిసర్వభూతప్రీతిఁ॥ ఆది। ఆ ౩। పు ౩౯.

౪౭౮. క॥ చెలులుంజుట్టలుసంబం। ధులుబుత్త్రులునుబు
రోహితులుఁదగుపాత్రం। బులుహింసాక్రోధేర్ష్యా। దులులేని
జనంబులైనదురితవిదూరా॥ అను। ఆ ౨। పు ౨౬.

౪౭౯. క॥ శిలదేహప్రమానుగాఁగొని। జలనిధిఁగడవంగఁ
గోరుచాడ్పగుఁబాత్రం। బులుగానియెడలదానం। బులఁబా
పమునిస్తరింపబుద్ధిఁదలఁచినఁ॥ శాంతి। ఆ ౧। పు ౧౭.

౪౮౦. క॥ కావునవినుపాత్రముమే। లైవిహితాచరణసౌ
మ్యమగుదానముధా। త్రీవరపాత్రముదాతలఁ। దావెలఁగుం
భువనత్రితయరంజకతఁ॥ శాంతి। ఆ ౧। పు ౧౯.

౪౮౧. గీ ॥ షండునకుబిడ్డనిచ్చినచందమొందు। బూదిలో నేయివేల్చినపోల్కి యౌటి । కడవలోనీళ్లుపట్టినకరణియగున। పాత్రజనులకుఁబెట్టుటపౌరవేంద్రా ॥ శాంతి। ఆ ౧।పు ౧౯.

౪౮౨. గీ ॥ పునుకఁగుక్కతిత్తిఁబోసినపాలునీ। శ్లధికనింద్యమైనయట్లుఁదుష్ట। మైయపాత్రవిషయమగునీగివృథయౌను।నిచ్చు చోటఁబాత్రమెఱుఁగవలయు ॥ శాంతి। ఆ ౧। పు ౧౮.

౪౮౩. సీ ॥ పాడియునాడియుఁబ్రదుకువారలఁబరిహాసకుదు ర్జనునంగహీను । మత్తునిమ్రుచ్చునున్మత్తునపుంసకుఁజెనఁటినూ టలఁదేల్చుమనుజాఁగులము। చాలమివేదంబుచదువమినిజవృత్తి హానిదుర్వృత్తిగలట్టివాని। దానపాత్రంబులుగానియ్యకొనరు పెద్దలుదీనులుసువిపద్బాధితులును ॥ గీ ॥ నీగికర్త్తలుదయపేర్మిని చ్చుచోట। నైననవగుణమెక్కుడైకానఁబడిన। నిందితాత్ముల కిచ్చుటనిష్ఫలంబు। పాత్రనిశ్చయమిట్టిదిపౌరవేంద్ర ॥ శాంతి। ఆ ౧। పు ౧౮.

౪౮౪. గీ ॥ పాడిదప్పకుండఁబడసినయర్థము। పాత్రముల కుఁనీగిపాత్రములకు। బెట్టకునికియనఁగనెట్టనరేఁడువిధములఁగీ డుదోడరుధరణీనాథా ॥ఉద్యో। ఆ ౨। పు ౨౦.

౪౮౫. గీ ॥ అడవిగోవులకైకాల్చుటధ్వరమునఁ। బశువుఁ జంపుటదానముపాత్రభూతుఁ। డగుటెఱుంగకయిచ్చుటతగని బంటుఁ। బ్రోవకుండుటగీడులుగావువత్స ॥శాంతి।ఆ ౧।పు ౧౭.

౪౮౬. క ॥ దానవిధియరయనసమీ। చీనంబగునేనఁగీడు సేయుంగురుధా। శ్రీనాధమఱియుబాత్రం। బైననుగొన్నతనికి చ్చునతనికినెట్లుక్ ॥ శాంతి। ఆ ౧। పు ౧౯.

౧౫ - అన్నదానము.

౪౮౭. క॥ దానార్హవస్తువులలో।మానితమన్నంబయన్నమ
యములయసువుల్ । మేనుదదీయబలంబును । గానబుధులుదా
నిదద్దగైకొంద్రునుదిక్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౦.

౪౮౮. క ॥ తనకుఁగలయట్టియన్నము । ననసురపితృపూ
జనములునరునకునడుపం । జనునతిథితర్పణముదా । ననతగ
నొనరించువాఁడునరవరముఖ్యా ॥ అను। ఆ ౨। పు ౩౭.

౪౮౯. గీ ॥ దివముఖవంధ్యంబుగాకుండఁదివిరియన్న । పా
నదానంబులొదవినభంగిఁజేసి । మఱిభుజించుటఁబోలెడుమహిత
ధర్మ।కార్య మెండొకఁడెందునుగలదెయరయ॥అను॥ఆ ౪।పు ౬౭.

౪౯౦. గీ ॥ అజుఁడుకల్పాదియందన్నమమృతమనియె।నన్న
హానిబలాధికునైనదుర్బ । లాత్ముఁగాఁజేయుఁగావుననన్నభుక్తి ।
సకలధాతువృద్ధికినయిజనముగోరు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౫.

౪౯౧. క ॥ కులమునువిద్యయువృత్తము । నలఘుమతీయ
న్నమిడుటకైయడుగంగా ।వలవదువిప్రునినాదర। మలరంగాని
డుటలెస్సయడిగినమాత్రక్ ॥ అను । ఆ ౨। పు ౩౫.

౪౯౨. సీ ॥ ప్రాణంబులకునుధారకమన్నమింటిజనంబులకు
డిగిన్యైననుసభక్తి। నతిథికిఁబెట్టుటయధికపుణ్యముశ్రాంతువృద్ధుఁ
బాపసుబాలువికలువనితఁ । గడపఁగాఁదాకలిగదిరియర్థించిన
గృహమేధికవమతికినుకదగదు । కాలంబుతోఁగుక్కమాలఁడు

తురంగాంగనాఁగొనివచ్చిననుగుణముగ ॥ గీ ॥ నాచరింపవ లయునాహారకల్పన । మునులుదేవపితృసముత్కారముః। నన్న దానవిధులనాదరంబుగఁ బ్రియ । మొందఁజేతఁబోలవొందువి ధులు ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౫.

౪౯3. క ॥ మునులునుదివిజులునన్నము । వినుతింతురులో కతంత్రవిధిగ్రతువులుఁద । క్కనుగలసర్వమునన్నం । బునవడ చుంగానన్నమువిశిష్టమిలన్ ॥ అను । ఆ ౧।పు 3౫.

౪౯౪. గీ ॥ అన్నదానసదృశమగు దానమెందునెన్నఁడును లేదుగావుననువిధేయ। మన్నదానమధికయత్నపూతంబుగాఁ । బూనిదానిచేతపుణ్యాతమము ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౫.

౪౯౫. క ॥ వినుదానంబులఁబాపము । లనఘాచెడుదాన ములకునన్నిటికినిస । జ్జనసేవ్యయన్నదానము। మునులధికంబం డ్రుపాపములఁబాపునెడన్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౪౯౬. గీ ॥ అన్నమిడినమణిమయావాసశయ్యాసనము లునమృతభోజనంబుహృద్య । మాల్యలేపనములువహనీయమ హిళానుభవముఁజిరతనొందుదివమునందు॥అను।ఆ ౨।పు 3౫.

౧౬ - జలదానము

౪౯౭. క ॥ పానీయదానముత్తమ । దానంబనియఖిలధర్మత త్త్వవృతపరి । జ్ఞానానూనుండగుమను । మానవపతిచెప్పె నృపసమాజవరేణ్యా ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౬.

౪౯౮. సీ ॥ దేవతిర్యఙ్నరస్థావరాశ్రయముతటాకంబువిను
మట్లుగాకయందు। గోకులంబులునీరుగొనిదానకర్తకులముసెల్లఁ
బుణ్యలోకమునకనుచు । నీలోకమునశ్రీయునెక్కుడుకీర్తియున
తనికిఁజేయువర్షాగమమున । సీతునవేసవిఁజెరువులోనీరున్న న
గ్నిహోత్రాదిమయజ్ఞవాజి ॥ గీ ॥ పేయఫలములొలినాయ
నకగుఁగట్టఁ । దగినతరువులిడినసుగతిగలుగు । నిహసుఖంబుఁ
బొందువిహగాదిబహుభూత । వాసనాఖ్యమతఁడుచేసెఁగాన ॥
అను । ఆ ౩ । పు ౫౫.

౪౯౯. గీ ॥ ఆకలేకయెవ్వానిజలాశయమున । మందువే
సవియందునుమనుజకోటి। యవభృథస్నానపానంబులాచరించు।
నతఁడువొందఁడువిషమదుర్గాదిగతులు ॥ అను । ఆ ౨। పు ౩౬.

౫౦౦. క ॥ అనఘాయెవ్వఁడుగావిం । చినసలిలాశయము
నందుఁజెలఁగుచుగోపు । ల్గొనునీరాతనివంశం । బునకనికావిం
చునూర్ధ్వభువనప్రాప్తిఁ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౫౦౧. క ॥ కావునఁజెరువులునూతులు । బావులుఁగొలఁకు
లనునెపుడుఁబౌరవవర్యా । కావింపవలయునవిగడుఁ । బావన
ములుపుణ్యలోకభాగ్యతనిచ్చుఁ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౧౭ - భూదానము.

౫౦౨. క ॥ వసుదాయనిద్యైనవసుధ । నొసఁగినతనీఁదన్న తన్నయొసఁ గెననుచుసం । తసపడుభూతములన్నియు। నసమానముభూమిదానమమరాధీశా ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౫.

౫౦౩. గీ ॥ పూర్వదత్తమైనభూమినెవ్వఁడువుచ్చి। కొని యెనతఁడుతనదుకులమువారి । నిరువదొక్కతరమునరకవాసులఁజేయు । దానుమున్నగాఁగధర్మనిరత॥ అను।ఆ ౨।పు ౩౫.

౫౦౪. గీ ॥ భూమిరత్నగర్భపురుహూతయటుగానఁ। గలుగుభూమిదానకర్తయైన । వానికశ్వహస్తివనితాదిసర్వర । త్నములునిచ్చునట్టియమితఫలము ॥ అను। ఆ ౨। పు ౩౫.

౫౦౫. గీ ॥ భూమినిఖిలమగువిభూతివిశేషజా। తంబుగలుగుఁగానఁదత్ప్రదాన। మెల్లవస్తువులునునిచ్చినయట్లగు। దానఁబోనిపాపతమములేదు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౦౬. క ॥ ఆజిప్రాప్తమృతులుగురు । పూజకులునుమఱియునెట్టిపుణ్యాత్మకులుఁ । రాజోత్తమభూదాన। ప్రాజిష్ణునిఁబోలరంద్రుపరమమునీంద్రుల్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౫.

౫౦౭. క ॥ కనకమురజతమువస్త్రంబును । ధాన్యమువివిధరత్నములునిచ్చినయ । వ్వినుతఫలంబులనెల్లను । గనునుత్తమభూమిదానకరనరేంద్రా ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౪

౫౦౮. క ॥ దానములన్నిటికిని । భూదానంబెక్కుడుసమ
స్తధాన్యములుఁబ్రభూ । తానేకవస్త్రఘనర । త్నానూనత్వ
మునుభూమినవుటకతమునన్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౪.

౧౬ - గోదానము.

౫౦౯. గీ ॥ పుణ్యదినమునందుభూసురాను జ్ఞతో । నుపవ
సించిగోవులున్న మందకఁ । రిగిపరమనియతినయ్యహోరాత్రము
గ్గోష్ఠమునవసించినిష్ఠతోడ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౦.

౫౧౦. గీ ॥ సంగవాభిధానసత్కాలమునఁదన । యిచ్చు
గోవుఁ జేరనెలమిఁబిలిచి । యజ్ఞుఁడుకరుణఁజెప్పినట్టియవ్వాక్య
ర । త్నముఁబఠించునదియుదాత్తచరిత ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౦.

౫౧౧. గీ ॥ తల్లిగోవువృషముదండ్రిగర్భప్రదే । శంబుదివ
ముధరణిసంప్రతిష్ఠ । యనిపఠించియోగ్యుఁడగువిప్రునర్చించి
పలుకవలయునీగికలిమిదెలియ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౦।

౫౧౨. క ॥ సారములగుగోవులు । సద్ఘోరసకలకల్మషము
లఁద్రుంచునుసౌమ్య । త్వారూఢంబులుశాశ్వత । సారోదా
రపథమిచ్చిసౌఖ్యముఁజేర్చున్ ॥ అను । ఆ ౩। పు ౪౦.

౫౧౩. క ॥ అనిపలికిగోవులిచ్చితి । ననుచునుదకధారఁబ్రీ
తినవిప్రునకరం । బునఁబోయవలయునర్ఘ్యంబ । నిచెప్పుదుజ్జ్వలం
బులాదిమునీంద్రుల్ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౪౦.

౫౧౪. క ॥ వినువిప్రుఁడువ్రతశీలుం । డనఘుఁడుదాంతుఁం
డుశాంతుఁడక్రోధనుఁడి । వ్వినుతప్రదానవిధికిని । జననాథవరే
ణ్యయెఱుఁగుసత్పాత్రంబుల్ ॥ అను । ఆ 3। పు ౪౦.

౫౧౫. క ॥ తేపకడనీరుద్రావక । మేపుగొనకమున్న గోవు
మిక్కిలిభక్తిన్ । భూపాలయిచ్చునదిది । వ్యాపారసుఖంబుఁబ
డయనాత్మదలఁచిరన్ ॥ అను । ఆ 3 । పు ౪౧.

౫౧౬. క ॥ మొదవులలోనెల్లఁగపిల । మొదవువరిష్ఠంబు
రాజముఖ్యనియతిమై । నదివిప్రునకిచ్చుటరయఁ। దుదిదానంబు
లకునరకదురితాటవులన్ ॥ అను । ఆ 3। పు ౪౧.

౫౧౭. క ॥ వినుగోవులనుప్రభాతం । బునఁదలఁచుటతద్గుణ
ములువొగడుటభక్తిం । గనుఁగొనుటయధికపుణ్యము। లనిమె
ఱిగించునుజనములకాగమఫణితుల్ ॥ అను। ఆ 3।పు ౪౧.

౫౧౮. క ॥ గోవులుసూర్యునియుజ్జ్వల । గోవులయట్లగు
టఁజేసిగోదానపరుల్ । భూవినుతానూర్యసదృశు । లైవెలుఁగు
దురిట్లచెప్పునాగమఫణితుల్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౯.

౫౧౯. క ॥ గోవులపాలమృతంబని । దేవేంద్రుఁడుచెప్పెఁ
గానధీరత్వనిధీ । గోవునొసఁగనమృతమున । ద్భావంబునిచ్చి
నట్టిఫలమొనగూడున్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౬.

౫౨౦. గీ ॥ అనఘగోవులుప్రాణంబులనిసమస్త । మునులు
సెప్పుదురట్లుగావునఁదలంపఁ । బ్రాణదానవిధానసంప్రాప్తమైన।
ఫలముగోదానకర్తకుఁగలుగుఁజూవె ॥ అను । ఆ ౨ । పు 3౭.

౫౨౧. గీ ॥ గొడ్డుబడుగుఁదెవులుగొంటెఁగ్రేపెడలిన । దాని
నెచ్చటేనినూనమైన । యట్టిదానినొకటనాయాసపడియున్న ।
దానినీరుగోప్రదానవిదులు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౭.

౫౨౨. క ॥ క్రూరునకునాస్తికునకుదు । రాచంభునకిచ్చినం
బరమదుఃఖమునం । గూరునుగోవదిదాతకా । నారకిఁజేయును
బరీక్షణముగచువలయున్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౭.

౧౯ - కన్యాదానము.

౫౨౩. క ॥ అతివాకన్నియనిచ్చినఁ । బిత్రుపతిముదమం
దుసురలుఁబ్రీతులగుదురం। చితగతికర్తకుదొరఁకొను । నతితేజ
శ్శ్రీయశస్కమగునబ్బవమున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౨౪. క ॥ కులమునుశీలమువిద్యయుఁ । గలవానింబిలిచి
ప్రీతిఁగన్నియనీఁగా । వలయు నుదకప్రధారా।కలితంబుగబ్రాం
హ్యాకర్మగతియిదియధిపా ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౯.

౫౨౫. గీ ॥ రూపగుణశీలములననురూపుఁడైన । వరునకీక
కన్నియఁదనవలసినట్లు । తగనివానికినిచ్చుటధర్మచేవ। తాతనూ
భవబ్రంహహత్యాసనుంబు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౨౦ - విద్యాదానము.

౫౨౬. గీ ॥ రాజముఖ్యతగుసరస్వతిశిష్యున। కోసఁగభూమిదానమూర్జితముగఁ జేసినట్టిఫలముసిద్ధించు ధేనువు । నిచ్చుటయునుభూమినిచ్చినట్లు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౭.

౫౨౭. గీ ॥ విద్యయిచ్చుటసత్పాత్రవిషయమైన। నవ్యయానందపదముఁ జేయంగఁ జాలుఁ। దగఁగదక్షిణయిచ్చి పేదలకువిద్య। యీనియోగించుటయుఁదత్సమానకృతియ॥ అను। ఆ ౫। పు ౧౩.

---

౨౧ - ఇతరదానములు.

౫౨౮. క ॥ అలఘుతరసకలకామ్యం । బులనిచ్చినయట్టి మహితపుణ్యంబైతా । వెలుఁగుఁగనకమిచ్చుటయని । పలికెఁ ధర్మజ్ఞుఁడత్రిపరహితచరితా ॥ అను । ఆ ౨ ।. పు ౩౬.

౫౨౯. గీ ॥ కనకమూల్యముఁబ్రదంబుపావనముభావ । శుద్ధి నొనరించుదాతకుసువ్రతమున। వేడ్కతోఁ దానినిచ్చుటవేఱపొంగడ।. నేలయనియెహరిశ్చంద్రుఁడిద్ధతేజ ॥ అను । ఆ ౨ పు ౩౬.

౫౩౦. గీ ॥ ఛత్రమిచ్చి కాంచుఁబుత్రులఁబురుషుండు । సకలకామ్యదానసమముశకట । మిచ్చుటనఘ చెప్పులిచ్చినఁగంటకు। లైనరిపులఁద్రొక్కియతఁడుదిరుగు॥అను।ఆ ౨పు ౩౬.

౫౩౧. చ ॥ తెవుళులుగొన్న వారికవిదీఱుటకౌషధమిగి
దుర్గతుల్ । దవులుజనాలి ప్రోపునుపథంబుగఁ బ్రెద్ధికకోటిఁదన్ను
బాం । ధవరహితత్వదీనశవదాహముదుఃఖితులైనవారిఁదే । ర్ప
వెరవునొర్పుగల్మియునుబ్రస్తుతికెక్కినమేటిధర్మముల్ ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౧౪.

౫౩౨. క ॥ తిలలుపితృభోజ్యములుగా । జలజభవుఁడుచే
సెఁబిత్రునిచయమలరఁగడుం। దిలలిచ్చినశుచులగుదురు। తొలఁ
గుంబర్వసురతాదిదోషములెల్లన్ ॥ అను । ఆ ౨।పు ౩౬.

౫౩౩. క ॥ దానప్రవణయుపాన। ద్దానంబునునాతపత్రదా
నమునుర । సన్మానభాజనములగుట। నానాబుధజనులచేవినం
బడునెపుడున్ ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౫౧.

౫౩౪ క ॥ యాగాదికర్మములకుప । యోగింపంబడుటఁజే
సియుత్తమముఘృతం । బాగురువస్తువునిచ్చుట । యాగముల
కునగ్నికింబ్రియంబైయుండున్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౬.

౫౩౫. గీ ॥ అర్థికోరినవస్తువులర్థితోడ । నీగియెల్లదానము
లకునెక్కుడరయ । నఖిలభూతమ్ములకునభయంబునిచ్చు । టం
తకంటెనుమేలందురార్యజనులు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౩౪.

౫౩౬. గీ ॥ కుడుపునకుముందరొక్కనిగోవునకును । మం
చితగ్రాసముష్టినిత్యంబునేడు । గాలమిచ్చిననతఁడెల్లకామ్యము
లను। బ్రాహ్మణులకర్థినొసఁగినఫలము వడయు॥అను।ఆ ౨।పు ౩౭

౨౨ - ధూపదీపములు.

౫౩౭. క ॥ తగినయట్టిధూపముదేవతలకునిచ్చి । పరమపుష్టినాయువుఁబడయుఁగర్త । యతుగంధర్వపన్నగరాక్షసులును । ధూపమునమెచ్చికోర్కులిత్తురుకుమార ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౭.

౫౩౮. గీ ॥ దైవతార్చలపుడు డాకినీభూతర । క్షోముఖంబులైనకుత్సితంపు । జాతులెల్లదీపసన్నిధినడఁగున । ట్లటుమదీపదానమధికఫలము ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౭.

౫౩౯. క ॥ ఒరులిచ్చినదీపంబప । హరించితత్పాతకమున నంధుండగుభూ । వరసభగుడిపైలోపల । గిరిదీపంబిడినవిభూతికింబాత్రమగుఁ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౭.

౫౪౦. గీ ॥ ఆలనేయిముఖ్యముమహిషాదిమేష జనితఘృతమునుధైలంబుమనుజనాథ । మధ్యమములగుమేదోస్థిమాంసరసము । లకయనింద్యముల్దీపసమర్పణమున ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౭.

౫౪౧. క ॥ జ్యోతిస్సాలోక్యకులో । ద్యోతనమహిమాత్రప్రకాశయోగంబులుపు । త్రాతెచ్చుదీపదానము । దాతకొసంగునమరపూజితశుచిత్వంబుఁ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౭.

౨౩ - పుష్పములు.

౫౪౨. సీ ॥ ఓమఘుబమ్మృతమఁరుమ్య్త్తమవస్తుసంతతిలోనఁ బుష్పవంతములుమేలు । పుష్పముల్గొనిసురపూజలొనర్చి నమానవులఁకుమంచిమనసుగలుగు । నట్లుగాఁపునసుమనోభిధానము పుష్పములకయ్యెఁదన్ద్రివ్యపూజలిచ్చు । నరులకోర్కులుసుమనస్కతఁదీర్చుటనమరులుసుమనస్కులనఁగఁజన్ రెఁ॥ గీ ॥ కెంపురూపుదెలుపుగలిగియుకంటక । భూరుహాదులందుఁబుట్టినట్టి । పుష్పములఁబ్రియంబుఁబొందినైకొంద్రు । నిర్జరులుపూజనన్నులఁగురువరేణ్య ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౬.

౫౪౩. క ॥ నలినంబులుబాజాలునుం । దులసీదళములుఁబ్రభూతతోషముగీర్వా । ణులకుంజేయునుయక్షా । దులకుజలోద్భవముఁదెల్లఁదుష్టియొనర్చున్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౬.

౫౪౪. క ॥ దేవతలర్హకుసుమపూ । జావిధిఁబ్రియమందియపుడజనులకుఁదగసం । భావించివారికోర్కులు । గావింతురుసఫలములుగఁగౌరవనాధా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౬.

౫౪౫. క ॥ అరుణంబులునుసకంటక । తరుభవములుగటుకగంధగామనులునైన । స్తురశాస్త్రవాభిచారిక । కరణమునవధర్వమాంత్రికతగుసుమంబుల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౫౪.

౫౪౬. క ॥ పారావతములుశుకములు । శారికలునుబుష్పలతలుజనవరపసిఁడిన్ । దాపమునైనపుట్టులు । నారయగృహమంగళంబులాదర్శంబుల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౫౪౭. క॥ వినుదేవాలయముసఁబిత్రు। వనములఁబుష్పస
సుమములువలదువివాహం। బునకును శాంతికపౌష్టిక। వనితా
జనరంజనాదివర్తనములకున్॥ అను। ఆ ౫। పు ౫౭.

౭౪ - వనప్రతిష్ఠ.

౫౪౮. గీ॥ ఛాయనతిథివర్గంబుఁబుష్పములసురగ । ణం
బుఁబండులఁబితృనివహంబుఁబ్రమద । మందఁజేయువృక్షంబు
ల్లగుటవృక్షరోపణక్రియమేటిధర్మపురుషార॥ అను। ఆ ౩। పు ౫౫.

౭౫ - ఉపవాసము.

౫౪౯. క॥ నరవరయర్థంబులునుం। బరిహారములేనియునుసు
శుభస్థితిఁజేయన్। దొరఁగొనియుండుటగనియం। గిరసుండుప
వాసముంబ్రకీర్తించెఁదగన్॥ అను। ఆ ౪। పు ౬౩.

౫౫౦. గీ॥ మాతకునువేదమునకుధర్మంబునకును। బరమ
లగుగురుశాస్త్రిలాభములులేవు। తపమువేదమునకు ప్రశస్తం
బు శంకె। నధికమైనదియంద్రుమహాత్ములనఘ॥ అను। ఆ ౯। పు ౬౧.

౫౫౧. క॥ కావునసుపవాసవ్రత। సేవనముతోరఁబవిత్రో
చిత్తంబునకుం। బావనమైహికమహిమయు। దేవనిలయసుఖ
మునిచ్చుధీరవిచారా॥ అను। ఆ ౫। పు ౬౨.

౨౬ - తీర్థసేవ.

౫౫౨. సీ॥ కడఁగిబుద్ధీంద్రియకర్మేంద్రియంబులయందుసంత
తచిత్తులైనవారు । ధృతినహంకారప్రతిగ్రహాపేతులయందునివృ
త్తాత్ములైనవారు । నల్పభోజనులుననారంభకులును నైయత్యంత
సంతోషులైనవారు । సత్యవ్రతులుశుభాచారులక్రోధనులనఁగ
ధర్మాన్వితులైనవారు ॥ గీ ॥ నఖిలతీర్థశతములాడినఫలములు ।
నఖిలయజ్ఞవిధులనైనఫలముఁ । బడయుదురువిహీనభాగ్యదుఃఖి
తులకుఁ । బరమతీర్థసేవపడయనగునే ॥ ఆర । ఆ ౨। పు ౩౭.

౫౫౩. క ॥ క్రతుఫలములువడయఁగదు । ర్గతులకుదారఁ
గొనదుతీర్థగమనంబునఁద । త్క్రతుఫలములందుదురుదు । ర్గతు
లునునిదిమునులమతముకౌరవవృషభా ॥ ఆర। ఆ ౨। పు ౩౭.

౫౫౪. క ॥ వెలిశుచియైమతితీర్థం । బులుసొచ్చుటమేలుని
యమములుదీర్చితగ । న్వేలలినయెడదేవార్చన । ములువిప్రా
ర్చలునవశ్యమునుకృత్యంబుల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౫౫. క ॥ వినుతీర్థసేవకామం । బునుగ్రోధముమదములో
భముంజేరనినె । మ్మనముగలిగినడుపవలయు । ననఘాఫలసిద్ధి
దాననగుఁబురుషునకున్ ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౫౫౬. క ॥ చేరువతీర్థముకంటెను । దూరపుతీర్థంబుమేలు
తోయజవదనా । శారీరాయాసముదత్కారణమును వేదవాక్యగతి
యట్లుండెన్ ॥ అను । ఆ ౪ । ౮౩.

౫౫౭. గీ॥ నాతితీర్థసేవనంబునునియమమవి । శేమమగుటదా
నిఁజెప్పవలఁతు । సకలనదులుతీర్థసంజ్ఞలఁగలవద్ధి । కనుగున
ట్టివిచ్చునధికఫలము ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౫౮. గీ॥ వానియందునుమునివరమాననీయ । దేశము
లునద్రిసంయోగదేశములును । దెలియుమనోన్యసంగమదేశ
ములును । బరమతీర్థంబులగుఁబద్మపత్రనయన ॥ అను ।
ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౫౯. క॥ వనధిమహాతీర్థంబం । దునుసంయమివరులచే
తఁవోల్లిఖిపియమునం । గొనియాడఁబడినచోటులు । వినుముత్త
మతీర్థములువివేకాభరణా ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౩.

౫౬౦. క॥ వినుగంగంగయును । కీర్తనములతోనొండుసీ
టఁపగమునిఁగినయ । జనులుదురితములఁదొరఁగుదు । రనిమా
ర్కండుసెప్పవింపునంచితచరితా ॥ అను । ఆ ౬ । పు ౬౮.

౫౬౧. గీ॥అరయదుర్గమములునతివిషమంబులు। నైనతీర్థము
లుధరాధినాథ । యధికభక్తియుక్తినాత్మఁదలంచినఁ । జాలునరు
లకల్మషములువాయు ॥ అను । ఆ ౬ । పు ౬౩.

౫౬౨. క॥ దమమునుదపమునహింసయు । శమమునుతీర్థ
ములుదానశౌచాతిశయం । బమలగుణకలుగురిత్తజ । బములం
దొఁగినకుచిత్వలాభముగలదే ॥ అను । ఆ ౮ । ౭౭.

౫౬౩. క ॥ దొరఁకొననివానిఁగోరక । దొరఁకొనినందును మమత్వదుష్టవ్యాగ్రయుతర్ । బొరయక విగతస్నేహులగు । పురుషులెఱుఁగు లేలతీర్థములు వారలకుర్ ॥ ఆను । ఆ ౧ । పు ౬౬.

౫౬౪. గీ ॥ ఆత్మధర్మనిరతులైనపుణ్యాత్ములు । దుర్లభులు సమస్తదురితములును । శాంతిఁబొందు వారిసంసర్గమునఁదీర్థ । భూతములు వారుభూతలమున ॥ ఆర । ఆ ౭ । పు ౧౫౧.

౨౭ - శీలము.

౫౬౫. సీ ॥ దానంబు సత్యంబు దపము యజ్ఞము నార్జవముగా మలోభాదివర్జనంబు । గురుజనశుశ్రూషమక్రోధరాహిత్యంబు దమము సంతోషమధ్యయననిరతి । డాంబికత్వము లేమి దైన్యంబుఁబొరయమిఁ యనసూయయనహంక్రియాభియుక్తి । తలఁపంగ నాద్యమైతనరు ధర్మము నెప్పుగొనియాటనాస్తికగోష్ఠిఁజనమి ॥ గీ ॥ శీలసంరక్షతీర్థసంసేవశౌచ । మఖిలభూతంబులందు దయార్ద్రుఁడగుట । మితహితోక్తులు సంశ్రితమిత్రగుప్తి । యిన్నియును శిష్టచరితంబులిద్ధచరిత ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౫౬౬. క ॥ క్రమమున శిష్టాచార । క్రమమెఱుఁగఁగ ధర్మమునకుఁ గడుపాటంబై । విమలంబగు చిత్తమున । త్యమును నహింసయును దనకుఁ దావలములగుర్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౬౬౭. సీ ॥ ఇరుప్రొద్దుగుడుచునన్నెడనెడఁగుడువక యుండునాతఁడు సదోపవాసి । ఋతుకాలమున నాత్మసతియందు రతిస

ల్పుభవ్యశీలుఁడుసదాబ్రంహచారి । దేవపిత్రతిథిపూజావిధులం
దిడిమఱిసంజుపురుషుఁడమాంసభోజి। తనయట్లుపఙ్క్తివారనుభు
జింపభుజించునంచితాత్ముఁడువిఘసాశనుండు॥ గీ ॥ భృత్యవర్గం
బుగుడిచినపిదపఁగుడుచు । నాతఁడమృతాశిదివసంబునందునిదు
ర । నెవ్వానిపుణ్యుఁడస్వప్నుఁడీపాలములగుమ । హాధికవ్రతము
లుజేహాబాధకములు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౫౬౮. చ ॥ పగలునురేయిఁగుడ్చిజలపానములోనుగఁగు
డ్చునవ్వుతు । ష్టిగనొనరించిమర్త్యుఁడొకటిన్నడుమన్నరియెడ్డ
నంటకే । మిగతినిబాపముంబొరయమిందలకొల్పుచుహాహాము
కార్యముం। దగుమెయిఁజేయుచున్నవినుతంగెటిజున్నగునూర్ధ్వ
లోకముల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౩.

౫౬౯. క ॥ వినుశిష్టచరితగ్రైకొని । యనపాయతనడువన
డువనంతఃకరణం । బునఁబొదలునట్టిసమ్మద। మనఘాదుర్లభము
నూవెయన్యపథములన్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౫౭౦. గీ ॥ సత్కులంబునఁబుట్టుటసకలవేద । ములుఁబురా
ణంబులునుశాస్త్రములునుజదువు । టయునుసద్గతిజేయఁబ్రౌఢ
ములుగావు। శీలసామగ్రిలేనిదుశ్చేష్టితునకు॥అను। ఆ ౨। పు ౨౧.

౫౭౧. క ॥ పరహితముసిగ్గుపాటుం । బొరయకయుండం
గనెదిరిబోధించుటయున్ । నరసముదయంబుబొగడెడు । చరిత
ముశీలమునకంగసంపదవ్వతాన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౩.

౫౭౨. క ॥ బలసిమనోవాక్కాయం । బులదోషాభావము ఖిలభూతములయెడం । గలిమివినుశీలమదియే । లోలయించు నుదానసుల్లమున్నమపుత్రా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౫౩.

౫౭౩. మ ॥ అనయంబున్ శమవంతుఁడై వినుత । శిష్టాచార మార్గంబులన్ । జనుపుణ్యాత్ముఁడుదుర్గతుల్గడచిప్రజ్ఞాహర్మ్యస్థ సంరూఢుఁడై । కనుచుండున్ బటుమోహపంకజలమగ్నంబైనలోకంబుపేఁ । కనధోభాగమునందుడిందికడుదుఃఖంబొందగానవ్వుచున్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౭ - శాంతి.

౫౭౪. క ॥ వైరాగ్యంబుప్రశాంతికిఁ । గారణముప్రశాం తిముక్తిగనుమోక్షానం । దారాముజరామృత్యువు । లేరూపునఁ జేరనేరవిద్ధచరిత్రా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౫౭౫. క ॥ వినుతెవులుడుపఁగ భేషజ । మునకుందలఁకొనిన చందమునమదిసత్యం । బునుశౌచముశమమునుదమ । మునునె లకొలుపంగవలయుమోహచ్యుతికిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౫౭౬. క ॥ విధివశమునవచ్చినకీ । డధములుగానియ్యాడి వెడఁగులైవిపులభవాం । బుధిమునుఁగుదురుమునుంగరు । సథ ర్మలగునుత్తములుప్రశాంతిఁజలనదనన్ ॥ అను । ఆ ౧ । పు [illegible]

౫౭౭. క ॥ ఏవిధమునదుర్దశకును । భూవరధైర్యంబుమం దుభూరిశ్రుతిమెయిం । జేవగలుగుదృఢనిశ్చయ । భావమునె వ్వగలతోడఁబడదేభంగిక్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౬.

౫౭౮. క ॥ అవమానమునవదృష్టం । డపునమృతముద్రా వినట్లయంచితసన్మా । నవిధికినుద్వేగముఁబొం । దువిషంబును బోలెశమరతుఁడుమునినాథా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౮౯.

౫౭౯. క ॥ ధనములుబంధులుభోగము । లనియెడునస్థిర ములెల్లనాత్మకెరవుచే । సినశాంతియులవడునుమన । మునశాంతిశ్రీసమృద్ధిమోక్షమునిచ్చున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩.

౭౯. క్షమ.

౫౮౦. క॥క్షమయునుదమమునుసత్యము।నమేయమహిమా స్పదంబులనవిందునుధ।ర్మములందెల్లనునభివ। ర్ణములవిహ్యాత్యగ్రిం ధిభేదనప్రోథంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౫౮౧. క ॥ క్షమయునుసత్యంబునుశౌచ । మునునుధర్మ ములుబ్రహ్మచర్యంబున్ । త్తమధర్మమువానికిఁజి । త్తమునలవ ఱుపంగవలఁయుధైర్యముపేర్మిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౫౮౨. క ॥ క్షమగలవానికిఁబృథ్వి । సమునకునిత్యంబువిజ యసంసిద్ధియగున్ ।క్షమియయినవానిభుజవి।క్రమముకడున్వాల యునసర్వకార్యక్షమమై ॥ అర । ఆ ౧ । పు ౧౩.

౫౮౩. క ॥ క్షమియించువారిఁగనిచా । లమివెట్టుదుర్వైన నుండలంపననూన । క్షమయకడు మెఱయుతోఁడవు । త్తమరూపముగోరువారు బాల్తురుదానిన్ ॥ ఉద్యో । ఆ-౨ । పు ౨౦.

౩౦ - దమము.

౫౮౪. క ॥ దమమునఁగర్మేంద్రియముల । శమియింపఁగఁ జేఁతయదినిసర్గగుణంబై । రమియించునెపురుషునిచి । త్తము దాననతండుసర్వధర్మకరుఁడగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౧౦.

౫౮౫. గీ ॥ సర్వవర్ణాశ్రమములకుశమముదమము । గలిగియునికివిశిష్టప్రకారమగుట । బ్రాహ్మణునకువిశేషించిరాజవర్య । దమసమాహితవృత్తిపెద్దయునువలయు ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౮౪.

౫౮౬. సీ ॥ శౌచమక్రోధంబుసంతోషమార్జవమనసూయ వినతదైన్యప్రవృత్తియప్రమాదంబుదురభిమానరాహిత్యమతివాదవర్జనమఖిలభూత । దయగురుపూజనిందాస్తుతిప్రవణతాత్యాగంబపైశునత్వంబుసాధు । జనసంగమంబమృషాభిభాషణమునిస్పృహతయహింసనుశీలభావ ॥ గీ ॥ మింద్రియగ్రామజయమివియెల్లదమము । నాకృతులువీనిఁగలపుణ్యుఁడభయుఁడైహి । కములవలననునాముష్మికములవలన । శాంతిమంగళనిధిబోధసౌఖ్యమూర్తి ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౫౮౭. క ॥ శీలంబుమైత్రికరుణయ । లోలుపభావముతితి
క్షలోనగుమునిలో । కాలంబనమగుసద్గుణ । జాలంబుదమంబు
రూపసంపదయధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౫౮౮. క ॥ దమముంగడచినసద్ధ । ర్మము లేదనివిందునాశ్ర
మములన్నిటికిఁ । దమవంతుఁడుకామముఁగ్రో । ధములోభ
ముమత్సరంబుదర్పముగెల్చుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౫౮౯. గీ ॥ దమమునిశ్రేయసముఁబుణ్యతమముధర్మ । సా
వమని వెలిగాధర్మసంచయంబు । సిద్ధిఁబొందు నెదమముతోఁబుద్ధి
పొందు । గనినఁబొందనియున్న తుల్ గల వెయధిప ॥ శాంతి ।
ఆ ౩ । పు ౬౪.

౫౯౦. క ॥ తమతమకలవడువిజ్ఞా । నము తెరువునసాదరిం
చినానాగతులఁ । సుమతులుధర్మము దెలిపిరి । దమముపరాయ
ణముధీరతమయిన్నిటికిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౫౯౧. క ॥ గుహాయందునియతినుని యెడు । మహనీయ
బ్రంహపదమునుహితదనుతో । పహితుండగువానికిస । న్ని
హితంబనిచెప్పుదురుమనీషిజనంబుల్ ॥ శాంతి।ఆ ౩। పు ౬౪.

౩౧ - అహింస.

౫౯౨. క ॥ జననీజనకారాధన । మునగురుభక్తినిసువృత్త
మునశాంతినిధాం । తినిసత్యమునన హింసను । వినుకాంతుడు
మోక్షపదము వేట్వేఁ డజనుల్ ॥ శాంతి। ఆ ౬ । పు ౧౩౯.

౫౯౩. గీ ॥ దంతియడుగులోనఁ దక్కినజంతుచ । యంబునడుగులెల్లనడఁగియుండు । నట్లుధర్మకోటులన్నియులోనగు । నిర్ధగుణయహింసకింతనిజము ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౭.

౫౯౪. గీ ॥ జంతుపదములెల్లదంతిపదంబులో । నడఁగుక్రియనహింసయందుసకల । ధర్మములునడంగుఁగర్మసంత్యాగికి । నైనభూతదయసమర్థగుణము ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౫౯౫. క ॥ విమలాత్మయహింసయుదా । నముసత్యముఁగ్రోధవర్జనంబునువినుము । త్తమధర్మరాశియిదిధ । ర్మమునకుఁబరసీమదీనిమరుపుముమదికిన్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౫౯౬. గీ ॥ దానమునుదపంబుధర్మంబుయజ్ఞంబు । శౌచమంత్రతంత్రసత్యములును । బుధులహింసరూపములుగాఁగఁజెప్పుట । యెల్లకల్మిసుమ్మహింసకలిమి ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౮.

౫౯౭. గీ ॥ శమముదమములేమిజనులకుహింసనె । నర్చుఁగానధరణినాథవినుము । హింసశమదమములుహృదయంబునకునెప్పు । డలవడంగఁజేతఁయంద్రుమునులు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

౫౯౮. గీ॥ సర్వభూతదయకుసత్యవాక్యమునకు । నుత్తమంబుధర్మవాండెయుంగ । నెరులనొప్పికోడకుపతాపమొనరించు । నదియకడునధర్మమనిరిమునులు ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౦.

౫౯౯. క ॥ వినపశుహింసాకృతయా । గనిరూఢునిధర్మపరునిగావేదంబు । లొక్కనియాజ్ఞదుసముచితహిం । సనమరయనహింసగానజగతీనాథా ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౭.

౬౦౦. గీ ॥ విధివశంబునమృతిఁబొందువివిధజంతు। నిచయ మందనహంకారనిష్టుఁడైన । పురుషుఁగల్మషమేమియుఁబొందనే ర । దెట్టులంటేనివినుమడియేర్పరింతు ॥ అను। ఆ ౫। పు ౭౭.

౬౦౧. సీ ॥ దివియలోఁబడుపుర్వాదివియమెత్తినవారిఁబా పంబుపొందునేయోపిదున్న । నాగంటిమొనఁజచ్చు నానావిధ ప్రాణులన్నరుఁబొందునే యఘమువారు । తమపనుల్సేయవి ధాతృవశమునఁనాయువుడెగినట్టిజంతువులుసచ్చు । నేముచంపి తిమనీయించుకేనియునహంకారంబువారికిఁగలుగదట్లు ॥ గీ ॥ గా నఁజూవెవారిఁగల్మషమొందదు । పుణ్యపాపములకుబుద్ధిమూల। మనిశివుండుమఱియునునహింసవ్రాలున । య్యధికధర్మమైనవిధ మువినుము ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౭౭.

౬౦౨. క ॥ శ్రుతివిహితహింసఋంసా । గతెఁదలఁపఁగఁగా దుమునినికాయంబిదిదు। ష్కృతతతిఁబాపెడుపరమను । కృత తామనికొనియాడుఁగానగీర్వాణను ॥ అను । ఆ ౫।పు ౭౮.

౬౦౩. సీ ॥ సకలధర్మములలోసర్వభూతాహింసమేటియ హింసాసమేతుఁడైన । వానికినుత్తమజ్ఞానోదయంబగునదిమో క్షమొనరించునఁనఘులార । కోరికమెయిఁగర్మకారియయ్యెడువాఁ డుపొందుగతాగతంబులఫలాభి । లాషంబులేకనిర్దోషతమేలాచ రించినముక్తిసిద్ధించువినుఁడు ॥ గీ ॥ విషయపురుషుండుసత్వంబు విషయమోట్లు । భోక్తృభోజ్యత్వసంబంధమునఁబొసంగి ।దుం డియును । బహ్మపత్రపయోలవంబు । కరణినతఁడుతత్సంగంబుఁ బొరయకుండు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౬౦౪. క ॥ సమదర్శిత్వమెయఖిలభూ । తములనుదనయట్ల కాంగఁదలఁచుననెవ్వం । డమలన్యాయపరుండగు । సమరుల తనివందనీయుఁడంద్రునరేంద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౮.

౩౨ - స త్య ము.

౬౦౫. క ॥ క్షమయునహింసయుసత్యము । సమతయునింద్రియజయంబుశమముఁబరిత్యా । గమునుదపోలక్షణములు క్రమముననిన్నియునుసూర్ధ్వగతికారణముల్ ॥ ఆర । ఆ ౬ పు ౧౨౧.

౬౦౬. క ॥ సత్యక్షమాదమంబులు। నిత్యపదంబునకునెక్కునిచ్చెనలవిసం । గత్యనుగతములుసత్పాం। గత్యముగాపునసుముఖ్యకార్యమునుండీ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౬౦౭. క ॥ సమతయుదమముఁదితిక్షయు । నమత్సరము హ్రీయుధృతియుననసూయార్య । త్వములునహింసాదాన । క్షమాత్యజనసూనృతములుసత్యముమూర్తుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౩। పు ౬౪.

౬౦౮. క ॥ సత్యమతపమునుయజ్ఞము। సత్యమవేదంబుదాంతిశాంతులునగుటన్ । సత్యముదొలఁగిననిర్మల । నిత్యానుష్ఠానములునునిష్ఫలములగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౫.

౬౦౯. క ॥ సత్యమధర్మముదపమును । సత్యముప్రజలను
సృజించుసత్యమలోక । స్థిత్యాధానముఁజేయును । సత్యంబనృ
త్యంబుచేతసంపిహితమగుఁన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౭౩.

౬౧౦. క ॥ సత్యంబునహింసయునను। సత్యుత్తమధర్మయు
గళమందునహింసన్ । సత్యముగాచుటధర్మము। సత్యమునహిం
సఁగావఁజనునంద్రుబుధుల్ ॥ కర్ణ । ఆ ౩ । పు ౪౫.

౬౧౧. సీ॥ సత్యంబువలుకుటసర్వధర్మములకుమిక్కిలియనృ
తంబుమేటిపాత । కముతద్విశేషంబుగలదుచెప్పెదనొరునర్థంబు
లెప్పుడునపహరింప । జూచుపాతకులతోనూనృతంబాడుటపా
పముల్ బొంకులువలికియట్టి । వారిహింసించుటవరధర్మమొకఁ
డిదియేలభూతములకుహితముసేయు ॥ గీ ॥ బొంకులెల్లనుధర్మ
ముల్ భూతబాధ । కములునిక్కములగుపాతకములువినుము ।
భూతములదుష్టశిష్టత్వములువివేక । సూక్ష్మతావేద్యములువా
నిఁజూడవలయు ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౯.

౬౧౨. ఉ ॥ భూతహితంబుగాఁబలుకుబొంకునుసత్యఫలం
బునిచ్చుఁద । ద్భూతభయాస్పదంబగుప్రభూతపుసత్యముబొం
కునట్లప్రా । ణాతురుఁడైనచోఁబరిణయంబులయందునుబల్కు
బొంకున । త్యాతిశయంబయంద్రుమహాత్మకయిట్టివిధర్మసూ
క్ష్మముల్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౬౧౩. గీ ॥ వినుమహింసధర్మవితతికెల్లనుమేటి । యదియు
సత్యయుక్తమైనవెలయు । ననఘశిష్టచరితలందుసత్యముకడు। న
ధికమనిశ్రుతులనరసిబుధులు ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౬౧౪. చ ॥ సుతజలపూరితంబులగునూతులునూఱిటికంటె
సూనృత । వ్రతయొకబావిమేలుమఱిబావులునూఱిటికంటెనొక్క
స । త్క్రతువదిమేలుతత్క్రతుశతంబునకంటెసుతుండుమేలుత ।
త్సుతశతకంబుకంటెనొకసూనృత వాక్యముమేలుచూడఁగన్ ॥
ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౫.

౬౧౫. గీ ॥ సర్వతీర్థాభిగమనంబుసర్వవేద । సమధిగమము
సత్యంబుతోసరియుఁగావు । ఎఱుఁగుమెల్లధర్మంబులకెందుపెద్ద ।
యండ్రుసత్యంబుధర్మజ్ఞులైనమునులు ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౫.

౬౧౬. చ ॥ కుదురుసమస్తధర్మములకున్వినుసత్యముయోగ
మోక్షస । త్పదములుసత్యకార్యములుపాపమసత్యముకన్న
నెందులే । దుదలఁపనశ్వమేధములుదొమ్మిదినూఱులువెండినూ
ఱున్నై । యొదవిననీడుగావుభరతోత్తమసత్యముతోడనారయన్ ॥
శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౪.

౬౧౭. గీ ॥ వాజిమేధములేవియొక్కవలనుపెట్టి । యలఘు
సత్యంబుతక్కటివలనియందు । నిల్పితులఁదూన్పఁగాసత్యనిష్ఠ
లోని । యర్థమునకెత్తువచ్చునయ్యధ్వరములు ॥ అను । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౬౧౮. క ॥ వెలయంగనశ్వమేధం । బులువేయునునొక్కస
త్యమునునిరుగడలం । దులనిడితూఁపఁగసత్యము । వలననుము
లునూపుగౌరవంబునపేర్మిన్ ॥ ఆది । ఆ ౪ । పు ౪౫.

౬౧౯. క ॥ దివికింజనిననునెవ్వని । వివిధగుణములఖిలజ
నులువినుతింతురువాఁ । డవనీశ్వరసత్పురుషుం । డవుననికయి
కొండ్రుబుద్ధినార్యజనులిలన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౬౨౦. క ॥ తనులోకమునఁగొనియాడఁగ । వినుచుబ్బఁడు సజ్జనుండు వెండియుఁగడుమేలొనరించుఁగీడొకించుక । యునుదనదెసఁదోఁపనీకయుఁదగుచువచ్చున్ ॥ ఉద్యో ॥ ఆ ౨ । పు ౨౦.

౬౨౧. క ॥ సత్త్వాకృతులగుగుణములు । నిత్యానుష్ఠితసమగ్రనిర్మలయోగ । స్థిత్యభిముఖునకుసులభము । లత్యంతసుఖప్రదంబులవికార్యంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు ౬౪.

౬౨౨. క ॥ అమృతముమృత్యువుననస । త్యముమోహముగానవినుమహాత్మకయేస । త్యముననమృత్యువుగెల్చెద । సముసుఖదుఃఖుండనగుచుశాంతిపరుఁడనై ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౦.

౬౨3. చ ॥ అనఘుఁడుసాత్త్వికుండగుమహాత్ముఁడుబోధనిరూఢిఁదత్త్వముల్ । గనుఁగొనిలోకవృత్తములుగావనిరోసిసమస్తసంగభం । గనిరతుఁడైతొలంగుమమకారవికారమహంక్రియాచ్యుతిన్ । బనుపడిసంయమప్రకటభావనసుత్తమశాంతిగైకొనున్ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౬౫.

౩౩ - స్వర్గము.

౬౨౪. క ॥ ఈలోకమునకుమీఁదై । చాలగవెలుఁగొందుచుండుస్వర్గలోకమునా । నాలంకారయుతమది । వ్యాలోకముదేవయానమదిమునినాథా ॥ అర । ఆ ౬ । పు ౧౨౨.

౬౨౫. క ॥ ఇదికర్మభూమిభోగా । స్పదమాలోకంబుధర్మ
పరులకుసులభం । బదిసత్యశౌచసౌజ । న్యదయాదులుతేనివా
రి కప్రాప్యమగుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౪.

౬౨౬. గీ ॥ ఇందుఁజేసినపుణ్యంబునందుఁగుడుచుఁ ॥ గాని
మర్త్యనకందుండికడఁగిపుణ్య । మాచరింపంగలేదుపుణ్యావసా
న। మగుడునవనికత్రోతురుమగుడనతని॥ ఆర। ఆ ౬।పు ౧౨౨.

౬౨౭. క ॥ ఈలోకముదుఃఖబహుల । మాలోకముభూ
రిసుఖనిరంతరమండే । జాలియునులేకయుండ్రొరు। తోలెస్సగఁ
బొందియుండుదురుజనులనఘా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౪.

౬౨ గీ ॥ హస్తిమశకాంతరముగలదరసిచూడ। హాసగృ
హశయనాసనవసనగంధ।మాల్యతూర్యత్రయారామమానినీజ ।
నాదిసుఖసాధనములకునందునిందు ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౭౪.

౬౨౯. చ ॥ మనువులుధాతలునున్మనుజమానుగనుండుదు
రందులోభముం । గినుకయుఁదాపముంబగయుఁగిల్బిషముక్
ఘనదుఃఖవైకృతం । బునుజనియింపవీభువనముద్దెగునప్పుడునా
శమొందద । వ్వినుతపదంబుదానియెడవేడుకసేయుదురింద్రము
ఖ్యులుక్ ॥ ఆర । ఆ ౬ । పు ౧౨౨.

౬౩౦. గీ ॥ అనఘయింద్రలోకమునకంటెమీఁదని । శ్లో
కమగుచుబ్రహ్మలోకమమరు । నదియనన్యదీప్తసదనమైతనదైన
వెలుఁగుననుజగంబువెలుఁగఁజేయు ॥ ఆర । ఆ ౬। పు ౧౨౨.

౬౩౧. చ॥ అమలతపోనివాసులుమహాధ్వరశీలురుసత్యసంధులు । త్తములుజితేంద్రియుల్సములుధానపరుల్రణశూరులందుహా । క్షమునవసింతురప్సరలుసాధ్యులుదేవమునుల్మరుద్వసుప్రముఖులువేఱువేఱతగుపట్టులనుండుదురందునిమ్ములన్ ॥ ఆర। ఆ ౬ ।పు ౧౨౨.

౬౩౨. సీ॥ పుణ్యంబులును బాపములు రెండుజోకలై యుండుఁబుణ్యంబుల నొదవునాక । సుఖముపాపంబులఁజొప్పడునరక దుఃఖమువినుమున్నునాకంబుసుఖము । ననుభవించినయట్టియ తఁడుపదంపడియధికనారకపీడననుభవించు । మున్నునరకదుఃఖమునఁబడ్డవాఁడనంతరమునాకమునఁదాఁబొరయుసౌఖ్య ॥ గీ ॥ మల్పపుణ్యుండుతొలితొలియమరతాను । ఖంబుగైకొనిమఱియుదుఃఖముల నొందు । భూరిపుణ్యుండుమునుమును ఘోరనిరయ । యాతనలనొంది వెండిసౌఖ్యముల నొందు ॥ స్వర్గా। ఆ ౧ । పు ౨౧.

౩౪ - సూర్యప్రభావము.

౬౩౩. సీ॥ ఆశ్చర్యముల కెల్లనాస్పదమాదిత్యుఁడాతనివలననభూతజాల । మఖిలంబుజరియించునదియచ్చెరువుగాదెయద్దేవునంశువులందుఁబ్రీతి । నమరులువాలఖిల్యాదిమునీంద్రులుసిద్ధులుశాఖలఁజెందియుండు।విహగకులంబులవిధమునవసియింతురగంతకంబెనునెక్కుడద్భుతంబు ॥ గీ॥ గలదెయమ్మహాత్మువలననసహా

ఁజుపు । వెడలియతనినడిమివిపులరశ్మిఁ । బొందివృష్టిగురియు
నెందునున్నట్టిచో । ద్యములుగలవెభూసురాగ్రగణ్య ॥ శాంతి।
ఆ ౬ । పు ౧౮౧.

౬౩౪. క ॥ రవిసృజియించునువర్షము । రవియమగుడఁగిర
ణాతతులరసమంతయుఁడాఁ । డివుచునువిస్మయకారక । మవనీ
సురవర్యదానికధికముగలదే ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౮౧.

౬౩౫. క ॥ ఇనువేఁడిమిశోషించిన । జనములయందాత్మని
ష్ఠశాశ్వతికత్వం । బునవెలుఁగుచుండుదానికి। ననఘామిగులం
గఁజిత్రమైనదిగలదే ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౮౧.

౬౩౬. గీ ॥ సూర్యవలననబీజంబుధార్యమాణ । మగుఁజ
రాచరధారిణియైనధరణి । చేతనంతకుమిగులఁజర్చింపనక్క।జం
బులెందునుగలవెనిష్ఠానిరూఢ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౮౧.

౬౩౭. క ॥ పరముండునిరంజనుఁడ । క్షరుఁడజరుండద్వ
యుండుశాశ్వతుఁడగున । ప్పురుషుఁడురవియందవెలుఁగు। నరు
దంతటికంటెఁగలదెయగ్రిమవర్ణా ॥ శాంతి । ఆ ౬।పు ౧౮౧.

౬౩౮. లయగ్రాహి॥ వారిరుహమిత్రునమరోరగమునిద్యు
చరచారణగణప్రణుత చారుగుణులోకా । ధారునఖిలశ్రుతిశి
రోరుహరిశంకరసరోరుహభవప్రతిమదారుణతమిస్రా । ధారణ
మరీచిపరిపూరితదిగంతరునిభూరికరుణానిరతుసూర్యుఁద్రిజగద్ర ।
క్షారుణసహస్రకరుఁగోరిభజియింపుముమనోరథఫలంబులగుభూ
రమణనీకున్ ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౩.

౪. నివృత్తిప్రకరణము.

౧. విరక్తి.

౧. సీ॥ వినుమోహబీజసంజనితంబుగామద్రుమంబుప్రమా
దజలంబుదనరుఁ। బరిషేచనంబుగఁ బెరుగునజ్ఞానస్థిరాపాదకలిత
మైయందనూయ। పత్రసంపదయతిచిత్రతరంబుమానస్కంధదృ
ఢతనున్నతివహించు। శోకశాఖంబునసేకచింతోపశాఖంబుఁ
బురాకృతకర్మసార॥ గీ॥ ఘనముతృష్ణాలతాపరిగతమునగుచుఁ।
బొలుచుఁదత్ఫలములకులుబ్ధులుగడంగి। ప్రాఁకిపడుదురువిడు
పుశస్త్రముగనదివి। ఖండితముచేసిబుధుఁడుదుఃఖములఁదొరఁగు
॥శాంతి। అ ౫। పు ౯౫.

౨. క॥ మాయారహితుఁడహంకా। రాయత్తతఁజూవెపు
ట్టువనుచెఱఁబడినా। నాయాసంబులఁబడునా। జ్ఞాయుతుఁడై
యాత్ముఁడింతచర్చింపుమదిన్॥ అను। అ ౫। పు ౮౧.

3. క॥ భూతంబుఁలబ్రచరించుచు। భూతాత్ముఁడుప్రాణిఁదవి
నవిభూతినడంచున్। భూతాహరణంబునిజ। ద్యోతనముదధీ
యవృత్తిదుర్దశపుత్రా॥ శాంతి। అ ౫। పు ౯౪.

౪. చ॥ తలఁపఁగనాయువింతియకదాయనిసౌఖ్యముదుఃఖ
ముంబొరిం। గలుగవెకాలవృత్తిననికర్మములిట్లనివేదబోధనం।

బులుబహుభంగులిట్టివనిబుద్ధికిసత్వరజస్తమోగుణం । బులకుఁ
బ్రవర్తనంబులివిపోప్మనికాంచుటచాలమేలగుః ॥ శాంతి।ఆ ౫।
పు ౧౧౨.

౫. క ॥ శారీరమానసమహా । దారుణదుఃఖములఁజేసితటి
గిశరీరుల్ । క్రూరతబాధలఁబొందుదు। ర్వారేంటినిజెల్లుతురా
ర్యులమలినబుద్ధిః ॥ అర । ఆ ౧ । పు ౨.

౬. క ॥ శారీరమానసములగు । నీరెండువిధములుదన్ను
నేపకయుండం । గోరికొనినియమములఁబ్రతి । కారములోనతిం
షఁగాసుఖంబొందునర్హః ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౭. క ॥ బలయుజరావ్యాధిప్రభవ్య। తులుశారీరములుగాఢ
తోషకశోకా । దులుమానసములుదుఃఖం । బులురెండువిధము
లనిట్లుపురుషులనలఁచుః ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౮. ఉ ॥ మేఘునసంతసిల్లునెడమేకొనియాపదపొందునాప
దం । దూలఁగఁబూనిసౌఖ్యములుదోఁచుఁగృత్యంబులుదప్పవె
మ్మియుః । బోలఁగనింతయుంగనిప్రబుద్ధమనస్కులుఖేదమోద
ని । ష్కాలితధైర్యసాగరులుగానసుఖింతురుసర్వకాలముః ॥
అర । ఆ ౫। పు ౧౦౯.

౯. క ॥ వినువిధికృత్యములూరక । కనుఁగొనుచునుసిద్ధ్య
సిద్ధికల్పితసుఖదుః । ఖనిరూఢిఁబొందకుండఁగ । మనముదొలం
గించువెరవుమహనీయమగుః ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౧౦. క ॥ వినుదుఃఖంబులదిగఁ ద్రో । చినపురుషుఁడు సౌఖ్య సక్తచిత్తుఁడుగాఁ దా । దిన్ని వైరాగ్యముఁ జెందిన । ననుపమమగు పరమపదమున న్మెయిఁ జేర్చున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౧౧. క ॥ కోరికలకుఁ జోరకయసం । గారూఢతగలిగి యెల్ల యందును సమతం । గూరినచిత్తంబులుగల । సాకాత్మకులీపదం బుఁ జనుటకు శక్తుల్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౪.

౧౨. క॥ మానుషముదుర్లభముసో । పానంబగునదివిముక్తిప థముగనుటకున్ । దానిగనితొంటిచందము । నానీకసముద్యమమునఁ బ్రాఁకఁగవలదే ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౩. క ॥ నురువునమొనరించినపం । జరంబులో నున్న పులుఁ గుచాడ్పునమేనం । బురుషవరజీవముండుట । పరికింపక యేమరంగబాడి యెనీకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౪. క ॥ కామాదితృష్ణుఁడైనరుఁ । డేమరియుండంగఁ గోరి యనెత్తెడుపులియు । ద్దామతమృత్యువుగొనిచను । నామూఢుని యట్లకా కుమతులవివేకా॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౫. గీ ॥ ఎన్నికొనుచుండఁ జనుచుండు నేఁడు లివ్వి । ధమున నాయువుదోఁట్టోడఁ దరుగు జీవ । హానిపాటిల్లఁ గాఁ బుత్రయనవ ధాన । నిద్రమోహితుఁడై యున్కి నీకుఁ దగునే॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౬. క ॥ ఇంతకుమునుఁ జూచితినతఁ । డెంతయు నొప్పుగొని యుండె నిదిగడు చిత్రం । బెంత వెసఁ జచ్చెననితను చింతంపఁ డుజనుఁడు మూఢచిత్తత్వమునన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౭.

౧౭. గీ ॥ తనకుఁదానకలఁడుజననంబునప్పుడు । మరణమునను సుగతినరకములను । దల్లిదండ్రిదక్కునెల్లబంధులుశరీ । రంబుననుగమించిక్రమ్మరుదురు ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౬.

౧౮. గీ ॥ తానుదెగునేనిబాంధవదారపుత్ర । మిత్రులనునజ్జనంబునేమిటికివిగత । చిత్తుఁడైగుహసొచ్చినిశ్చింతబుద్ధిఁ । దడవికానంగవలవదేతన్నుఁదాన ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౯. గీ ॥ ఆస్త్రశౌనగమనులంతియచుట్టంబు । లగ్నిఁగలపిమరులునఖిలమైన । జ్ఞాతిజనమదీనిఁజర్చింపఁకందఱు । యందుమమతఁబెనుచునజ్ఞుఁడనఘ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు౧౨౪.

౨౦. గీ ॥ యౌవనంబునురూపంబుజీవితంబు । ద్రవ్యసంచయములుననిత్యములుగావె । వీనిహానికివగపవివేకముగుటఁ । బండితులువగఁగూరరుపౌరవేంద్రా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౨౧. క ॥ దారాసేతుంగష్ట । ప్రారంభముఁబూనియిహమునందుఁబరమున । న్వారనిసంక్లేశంబులఁ । గూరునరుఁడుధానిఁజేరఁగొనకొండ్రైబుధుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౨౨. క ॥ మిత్రులుభార్యలుభ్రాతలుఁ । బుత్రులునిజకార్యపరులుబోధముసుమ్మా । త్మత్రాణమునకుమూలము । ధాత్రీపతివర్యయెవ్విధంబునఁజూడన్ ॥ శాంతి । ఆ౫ । పు ౧౧౦.

౨౩. గీ ॥ వరదఁగొష్టముల్గూడినవడువుబంధు । సంగమంబువిహాసినచాడ్పుతద్వి । యోగమింతసూచినవానికుమ్మలికము । వారయనేరదుదానవవరతనూజ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౨౪. క॥ కదియుంగాష్ఠముకాష్ఠము । నదిలోమఱిగొంతసే
పునకుఁబోయునునె । న్సుదినట్లుగఁదలఁపఁగవల । వచెపితృపుత్రా
దిబంధువర్గమునధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౯.

౨౫. క॥ తీయవృద్ధులఁజంద్రుఁడున । ధీయులోనుగఁబొం
దుచుండఁదెలియఁడుబంధు । తీయమునఁనవగచునజ్ఞుం । డయ
మహితాదీనిసేఱుఁగుటమలతఁదెచ్చ్చ ॥శాంతి।ఆ ౫।పు ౧౧౨.

౨౬. క॥ వినుదారపుత్రమిత్రులు । చనిరికొండుకమున్నచ
నినజన్మంబులనీ । కనువారువారలకునీ । వునుమఱుపుట్టువునఁగొ
రయపుట గల్గెనొకో ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౨౭. గీ॥ మాతృపితృదారపుత్రకభ్రాతృశతస । హస్రకం
బులుసంసృతిననుభవింపఁ। బడియెనందులోనెవ్వరికడఁలువాఁడు
నరుఁడనిత్యతయూహించుటరయనుఱువు॥శాంతి।ఆ ౧।పు ౧౨.

౨౮. క॥ అనిమిత్తముభూతంబుల । జననంబవిరూపునెడు
టసంపన్నముతై । యునికివిషాదముమోదం । బునుజేయఁగలేవ
నిత్యములుగనెఱిఁగినఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౨౯. గీ॥ వగతుమన్న నెవ్వారికివగవఁజనదు । చిత్తమున
నేమిటికిసంతసింపరాదు।కానగతమునందుననాగతమునందు। వ
గవరాప్యులుసంతోషవంతులగుచు ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౭.

3౦. క॥ వగచినఁబోయినకార్యము।మగుడునెవగవంగలో
కమాన్యుండగునే । వగపుణ్యగతికిమూలమె । వగపెల్లవిధముల
నుడుగవలయునరేంద్రా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౩౧. క ॥ వగపునఁ దేజోహీనుం । డగునాత్మహితక్రియలకు నశక్తుఁడగున । వ్వగపుడఁ జిగిఁ నుద్యోగము । దగఁ జేయఁగ గలుగు సంచితములగు శుభముల్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౭.

౩౨. ఉ ॥ కావున నెవ్వగల్విడువు గైకొను మాత్మకులార్హకర్మసం । సేవనతత్పరత్వము విశిష్టజనంబుల సంగతిన్ భవ । ద్భావముకల్మషంబు దెగఁ బాపి శుచిత్వముఁ బొందు లోకసం । భావితవృత్తిన య్యెడ నృపాలక నాపలుకూఁదు పాడిగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౩౩. క ॥ దివసమును రాత్రియును సంబొరిఁ । బ్రవర్తనముఁ బొందుచుం చుపగిది నిసుఖసం । భవదుఃఖజననములుజం । తువులకు సుంగలవు వలదు దురటిల్లంగన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౩౪. సీ ॥ పొందలుఁ దరుగుటకై పొడ వెడుగుఁ బడుట । కైకడుం జేరఁ బాయుటకై జనించుఁ । బోలియుటఁ కున్నై సుఖంబును బొందు దుఃఖ । మందుటకున్నై పదార్థములఖిలములును ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౩౫. క ॥ పెరుగుట తఱ్గఁగఁ జవులం । బొరయుట యరుచంబుగాఁగఁ బుట్టుట సావం । బెరయుట పాయఁ బదార్థో । త్కరములన్నైజమది యెట్లు దప్పింపనగున్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౩౬. సీ ॥ ఒకయింటనుండి వేఱొకయింటికరిగినవిధమును వస్త్రంబు విడిచి యొండు । వస్త్రంబు గట్టిన పడువును నైయుండు నుడలుదొఱంగి యొండొక్కయొడలు । గైకొంట నృపవినుకడ

వటుసారె పైనమరణము ప్రాప్తించుననుపుడువిరియు। టయు వెగపారఁ
బట్టఁగరాక చెడుటయు వానియె త్రైదు నెవడయ్యుటయును ॥గీ॥నె
త్తి రయొక చోటడించిన నెడలుటయును । నెండియవిడయుటయునునా
వమిడినఁబగిలి । పోవుటయుఁ పాడుజనుల చేఁబొలియుటయును ।
గలుగుగతిమేని కెట్లునుగలుగుఁ జేటు ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨

౩౭. క ॥ తనయొడ లెరవనినను మను । జునకును బంధుతతిసత
మెశ్శోకించినవ । చ్చునె చచ్చినజంతువునె । మ్మనమధికము నె
చ్చగాక మహితవిచారా ॥ శాంతి । ఆ౧ । పు ౧౨.

౩౮. గీ ॥ అరయ వచ్చినఁ దనమేను నెరవతనకు । నెండుఁ రూ
పులుదక్కకయునికి యరుదె। యనుతలంపు ధ్రువంబుగ నలవరించి।
బుధజనంబులు శోకంబుఁ బొరయరధిపా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౩౯. క ॥ భూతముల నిత్యములునీ । వీ తెరు వెప్పుడును విడు
మహీనధృతి మెయిం । జేతోగతి నలవఱుపుము । భూతానిత్య
త్వమదియ పుచ్చును వగలన్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౪.

౪౦. క ॥ ఆరయఁగ దళీగర్భా । సారము సంసారమిట్టిచంద
మెఱిఁగినం । జేరవు జననమరణములు । గారించునుదీనిభంగిగా
నకయున్నన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౪౧. గీ ॥ అడవిఁ జొచ్చియంతకంతకునవ్వులకు । నతికుతూ
హలమున నరిగియరిగి । చూచుచుండునట్లుచూ వె సంసారకా ।
ననమునందుఁ దిరుగుజనుల నడుపు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౪౨. క॥ నలసారముసంసారము । ఖలదుఃఖావహాముభయ నికేతనమతిచం । చలముపరాధీనంబిం । దులజీవనమేలనమ్మదురు తత్వజ్ఞుల్ ॥ ఆది । ఆ ౬ । పు ౭౩.

౪౩. క॥ మతిఁదలపఁగసంసారం । బతిచంచలమొండెమా పులట్టులసంప । త్ప్రతతులతిక్షణికంబులు । గతకాలముమేలువ చ్చుకాలముకంటెన్ ॥ ఆది । ఆ ౫ । పు ౬౫.

౪౪. క॥ ఇవియెల్లనశాశ్వతములు । భవమరణాకలితము లునుబటుసంసారో । ద్భవదుఃఖయుక్తములుసుఖ । లవయుత ములువీనియందుబాల్యాంబేలా ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౫౪.

౪౫. గీ॥ అస్థిరేంద్రియసలిలమయంబుగామ । రోషదా రుణగ్రాహప్రదూషితంబు । నైనసంసారసాగరమతులధైర్య । పోతపాత్రికనిస్తరింపుముకుమారా ॥ శాంతి। ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౪౬. క॥ వినుసంసృతిన్మృత్యువు । పట్టనఘానిస్సంగవృత్తి యమరగృహాముకె । ట్టననిట్లగుటంగనుఁగొని । తునుముముసం సారరజ్జుదురితవిదూరా ॥ శాంతి । అ ౪ । పు । ౭౦.

౪౭. క॥ ప్రియవస్తువెడలుటయున । ప్రియంబువాటిల్లుట యుఁబరిజ్ఞానవిని । శ్చయహీనులైనయల్పా । శయులకుదుఃఖం బుఁజేయుజగతీనాథా ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౪౮. చ॥ గజతురగాదిసంపదలుగాంతలతోడివిహారలీలలుం బ్రజకసురాగమొందఁబరిపాలనసేయుక్రమంబుఁబోరుల । న్విజ

యముఁబొందిపేర్చుటయుమువిస్ఫురితాభరణానులేపవ । స్త్రీజని
తవైభవంబుగలరాజులుఁబోయిరిగాకనిల్చిరే ॥ ఉద్యో । ఆ ౨।
పు ౨౨.

౪౯. క ॥ ప్రియములునప్రియములునుహృ । దయమునఁ
జిక్కువడఁజేయఁదత్త్వదనేక । క్రియలకుఁజొచ్చునరుఁడుమేన్ ।
వ్రయమగుటెఱుఁగఁడుచెడుజరావ్యాధులచేన్ ॥ శాంతి। ఆ౪।
పు ౯౩.

౫౦. క ॥ ప్రియములువాయుటయునున । ప్రియములువెస
బొందుటయునుబెల్లుగనగుఁద । త్క్రియలందుమూఢమతికిహృ।
దయతాపమువాయదెపుడుదరికొనిమండున్ ॥ఆర।ఆ ౫।పు ౯౭.

౫౧. క ॥ వినుఁడీసుఖమునుదుఃఖము । ననిత్యములుగాన
వానిమూఁగమకాలం । బునముదమునుశోకముపొంగ । కొనమి
యుఱువునూవెశాంతిఁగోరుజనులకున్ ॥ శాంతి। ఆ౧। పు ౧౧

౫౨. క ॥ బ్రదుకుచెడుటపొగడఁబడుటదూఱొందుట।యీ
గివేఁడుకొనుటయిట్లుమఱియుఁ। గలుగుసౌఖ్యదుఃఖములువచ్చు
నెడనెడ । వానికింతయేలవగవనధిప ॥ ఉద్యో ।ఆ౨। పు ౨౨.

౫౩. క ॥ వినుపర్యాయంబునసుఖ । మునుదుఃఖముఁజెందు
జనులఁబురుషుఁడుధైర్యం । బునగర్వంబువిషాదం। బునడంగింపఁ
దగునంద్రుబుధులదివినవే ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౯౬.

౫౪. క॥ కడుకొనికడుదుఃఖములగు । నెపనుచితమెయా
ప్తనిందయెయ్యెడలమనం । బడలకనేకాకృతినె । ప్పుడునుండుట
చూవెపురుషుపురుషార్థమిలన్ ॥ ఆర । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౫౫. క॥ ఈలోకమునిస్సారం । బాలోకింపంగనధిపయట్టి
లయనితా । లోలతఁబొందనిపురుషుం । డేలానెవ్వగలఁజేరని
చ్చ్భమనంబున్ ॥ (స్త్రీ) । ఆ ౧ । పు ౨.

౫౬. క॥ నేర్పరిపెక్కువిధంబుల । నార్పఁగబొమ్మలుగడం
గియాడెడుచందం । బేర్పడఁగాన్పుముకాలసమర్పితకార్యకరు
లైనమానవులదెసన్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౬.

౫౭. క॥ నరవరసరసాన్నంబులుఁ । బరిమళసద్వస్తువులును
బరమశయనవి । ష్టరములుఁగాలాధీనత । నరుఁబొందుంబా
యువానినష్టమియయుఁజున్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౫౮. క॥ కాలమడఁగించుజనుఁగ । ల్లోలినిగిరిద్రెంచుకరణి
లోభక్రోధా । శీలత్వకామభయములఁ । దేలుజనుఁడుకాల
వృత్తితెలిఁగునెఱుఁగునే ॥ శాంతి । ఆ ౮ । పు ౮౭.

౫౯. క॥ కమలంబులుదొగలువికా । సముఁబొందుటలతలు
దరులుసకుసుమఫలభా । వముఁబొందుటపక్షులునుమృగములు
నుసుదశలములగుటకాలకలితముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౬౦. సీ॥ మేలుగీడునునరుఁబొందుఁగాలముననె । వర్ష్యము
నుడానిఁగోరినవచ్చుటయును । వినుముద్రోచినఁబోవుటయును

సురేంద్ర । కలదెయేరికిఁగావునవలదుచింత ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౬.

౬౧. గీ॥ రాత్రితెగుదలదినమేలరాకయుండు । దినముతెగుదలరాత్రియేతేరకున్నె । పరఁగసుఖదుఃఖములుకాలపర్యయమున । నెందుమనుజులఁబొందకయేలయుండుగు ॥ అర । ఆ౫ । పు ౧౦౯.

౬౨. క॥ బలమునుబుద్ధియుఁజేవయు । నలఘుమతీయుల్లసిల్లునగుకాలమునం । బొలియుంగాలవిపర్యయ । కలనంబునబుధులకుబ్బుఁగలకయుఁగలవే ॥ సౌ । ఆ ౧ । పు ౧౩.

౬౩. క॥ కళలుంగాష్టలులోనుగఁ । గలచిదురలఁగూర్చుకొనుచుఁగాలంబుజనం । బులవడ్డికిచ్చునాతని । వలెనలవడఁబొదివితనకువశ్యులఁజేయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౭.

౬౪. క॥ లోకముకాలముచేసి । ట్లాకులపడుచునికిగాంచియధికధృతనిధ । శ్రీకాంతలానిరూఢిం । గైకొనిత్రోవంగవలదెకాలవికృతులన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౬౫. క॥ ఈలోకంబులనెల్లం । గాలముపక్వములుసేయఁగానెవ్వాఁడ । క్కాలముపక్వముఁజేయం । జాలునతండమ్మృతునజరుసత్యుఁగనుటకున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౬౬. క॥ కాలమునేమనవచ్చును । గాలముగాలంబుబపోలుఁగాకొంటికినీ । లీలలుగలవేలెస్సగ । నాలోకించితిదిహితమునభిమతమునగున్ ॥ మహా । ఆ ౧ । పు ౧.

౬౭. ఉ॥ కాలవిపర్యయంబున సుఖంబును దుఃఖమువచ్చు
చుండును ౹ కాలము నేరికిన్ ధ్రువము గాదు సుఖంబును దుఃఖ
మున్ మహీ ౹ పాలబుధుండు దద్వివిధ భంగులెఱింగి ప్రమోదఖే
దసం ౹ శీలుఁడు గాఁడు రెంటను బ్రసిద్ధపథంబున నప్రమత్తుఁడై ॥
అర ౹ ఆ ౫ ౹ పు ౧౨౧.

౬౮. గీ॥ కాలకబళనైకశీలుఁడై మృత్యువు ౹ గెలిచి శాశ్వత
మున చలము శివము ౹ నచ్యుతమున నామయమున నమృతమునవ్య
యంబునగు పదంబునందు నిలుచు ॥ శాంతి ౹ ఆ ౬ ౹ పు ౧౨౦.

౬౯. క॥ అర్థమయనర్థమూలం ౹ బర్థమమాయావిమోహ
నావహము నరుం ౹ డర్థార్జనదుఃఖమునన ౹ పార్థీకృతజన్ముఁడగుట
పరమార్థమిలన్ ॥ అర ౹ ఆ ౧ ౹ పు ౨.

౭౦. గీ॥ ధనము గలిమియు లేమియు ద్రాసునందు ౹ నిలిపి
యెత్తంగములు నూపెనిర్ధనత్వ ౹ మెక్కుడైదా నిదిక్కున నెట్టుల
న్న ౹ వినుము గుణదోషములభంగి విస్తరింతు ॥ శాంతి ౹ అర ౹
పు ౭౦.

౭౧. క॥ ఎచ్చోటనైన నధనుఁడు ౹ విచ్చలవిడినుండు లేదు వె
ఱపించుకయుం ౹ బొచ్చెంపు చందమొల్లఁడు ౹ మెచ్చరెసుర
లైనఁ బలుకు మృదువై యుండున్ ॥ శాంతి ౹ ఆ ౪ ౹ పు ౭౦.

౭౨. క॥ కోపంబును లోభంబును ౹ నేపారి మనంబు గలఁప నె
ప్పుడుఁ జింతా ౹ తాపంబునొందు సధనుం ౹ డాపదగాక విన్వధము
సుఖావహమగునే ॥ శాంతి ౹ ఆ ౪ ౹ పు ౭౦.

౨౩. క॥ ధనముగలవాఁడుమృత్యువుదనముననున్నట్లుభయ ముఁగనచిత్తమునం । దనుకఁగనుల్లలనుడుకును । వినుశిఖిచో రాదిముఖ్యవిషయాపదకుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౦.

౨౪. గీ॥ జలములందుమత్స్యంబులుచదలఁబక్షు । లామిషం బెట్లుభక్షించునట్లుతివిరి । యెల్లవారుసుజేరియనేకవిధుల । నను దినంబునుభక్షించురర్థవంతు ॥ అర । ఆ ౧ । పు ౯.

౨౫. గీ॥ వినుధనార్జనంబుధనరక్షణంబుధ । నవ్యయంబుధన వినాశనముఁబ్ర । గాఢదుఃఖదములుగావునదుఃఖభా । జనము ధనముగాల్పుమనఁగవలయు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౫.

౨౬. గీ॥ కలిమియును లేమియునువినుకాలవశగ । తము లుబోధవిహీనులదర్పదైన్య । కలితసుఖదుఃఖములఁబెట్టుగా కయర్థ । ములయనిత్యతయెఱిఁగినఁగలదెవిక్రృతి॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౦౪.

౨౭. గీ॥ కలిమిలేములనఁగఁగలవొకరెండవి । యత్నగౌర వమునయత్నతయును । గలుగవచ్చుననుటగాదదిసూచేలు । దనమువినుము తెలియననిమిషేంద్ర॥శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౨౮. క॥ తేరకయుండఁగఁజేరుం । దేరంగాఁబోలియువిధి యధీనంబులుగా । కారయవిత్తంబులుపురు । షారంభాయత్త ములెమహాబుద్ధినిధీ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౨౯. క॥ సారపుసిరిచేటునరుఁడు। కోరకయేవచ్చునట్లకోరక యుండఁగ । శ్రీరాకగలుగుదైవము । కారుణ్యముగలిగెనేనిగా థవివేకా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౮.

౮౦. క ॥ జననీజనకులునుసుహృ । జ్జనులునుదెగునపుడు
కావఁజనమిఁదెలియదే । ధనములువారలకంటెన్ । మనుజే
శ్వరవగపువానిమగుడించునెకో ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౮.

౮౧. క ॥ లోకముచందముగనుఁగొని । యీకానఁగనగు
ధనాదులెల్లనుగాల । వ్యాకులతఁబొందఁగలయవి । గాకుండ
మియెఱిఁగివిడువుకడుఁజదురెందున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౦.

౮౨. గీ ॥ అర్థవంతుఁడై భోగంబులనుభవించు । చున్న య
ప్పుడయిదియిట్టులుండనేర । దస్థిరమతాసులోనుగానసియెఱుం
గు । నతఁడువగఁబొందఁడేదియెల్లినధిప॥శాంతి॥ఆ౩। పు౪౮.

౮౩. క ॥ శత్రుజనులఁజెరుచుటయును । మిత్రులఁబ్రదికించు
టయునుమిన్నకయాప । త్పాత్రతసంపదయనఁగవి । ధాతృఁ
డుచెందించుఁజూవెతరితోఁబురుషున్ ॥ శాంతి॥ ఆ ౪॥పు ౮౮.

౮౪. క ॥ వెరవునులావునుగలిగిన । పురుషులులేరెట్టులో
కమునవెవ్వరికిన్ । సిరిశాశ్వతంబెయనివగఁ । బొరయఁడుధీ
రుండుకలిమిపోకకునధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౮.

౮౫. క ॥ మనమునకుసుఖముగోరెడు। జనులకునర్థక్రియా
విశారదభంగుల్ । పొనుపడవిడిచిభరముతే । కునికియయూ
హించిచూడనురువెబ్బంగిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౮౬. క ॥ ధనవత్త్వముదుఃఖకరం । బనితనితత్కాంక్షవిడుచునతనికిధనతా । జనితాత్మాధీనత్వం । బనుపమసౌఖ్యంబుసేయునక్షీణముగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౮౭. క॥ సిరివిడుచుసుపురుషునివిసు।పురుషుఁడుసిరివోలఁగొనిదియపూర్వమెఫలమూ । లరతుంస్త్రైవాక్సృయతిం। బోరసిఁయునికియట్టిచోటఁబురుషునకమరున్ ॥శాంతి । ఆ 3 । పు ౪౮.

౮౮. గీ ॥ సకలభూతంబులకునుశాసకుఁడుగలఁడు । గాదెయొక్కరుఁడాతనికల్పనమునఁ । బ్రాప్తమైనదినీళ్లులుపల్లమునకు। వచ్చుక్రియఁదానవచ్చుగీర్వాణముఖ్య॥ శాంతి।ఆ ౪।పు ౮౬.

౮౯. క ॥ నరనాథసుఖముదుఃఖము । పరువడిమైఁబోరయుగాకఁబన్ను గనరునిం । బోరయునెయందొక్కటియవి । పొఁరసినవలదూఁదమోదమునుఖేదంబున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౬౯.

౯౦. క ॥ శోకభయస్థానంబుల। నేకముగలిగినవివేకహీనుఁడుమదిలో । నాకులతఁబొందునట్లువి । వేకముగలవాఁడుబుద్ధివికలుండగునే ॥ ఆర । ఆ ౧ । పు ౨.

౯౧. క ॥ కానియటులుండినెఱిఁబడు । నైనతెఱఁగుదోఁచిమాయమగునిబ్భంగి । న్మానసమునకుబ్బువగఁయు । దేనోపుం బనులుబుధుఁడుదేలఁడురెంటన్ ॥ శాంతి । ఆ 3 । పు౪౮.

౯౨. గీ ॥ ఏనుగర్తనసుటయెఱుగపిఁడాగర్త । యేనినెల్లఫలములెడలకుండ । నఖిలకర్మములునునాచరించుచునున్న । వాఁడెకానఁగర్తగాఁడుదాను ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౪.

౯౩. సీ ॥ కామ్యఫలములయెడదానకర్తనుట । కడునెఱుంగమిసువ్వేత్తాగర్తయేని । తగిలితనదైనకార్యజాతంబునెల్ల। జెడకఫలియించునట్లుగాఁజేయరాదె ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౯౪. క ॥ ధైర్యంబునవీర్యంబున। శౌర్యంబునఁబ్రజ్ఞఁబడయఁజాలునెనరుఁడే । కార్యమునుబ్రాప్యమైనను । నార్యుండదియెఱుఁగుఁగాననడలఁడుశక్రా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౬.

౯౫. క ॥ ఎలమియుపాయముసుదన । వలచినయొట్టివెయెఱుంగవావిధిచరితం । బులుబలవంతములగుటయు । వలదెవివేకంబుపెద్దవారికినింద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౫.

౯౬. క ॥ ఇదినాకయ్యెంగాఁగల । యదియేయనుగాఢనిశ్చయంబెవ్వనినె । మ్మదిఁగలుగునుబ్బువగసం। పదయాపదగలుగదట్టిభవ్యునకింద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౬.

౯౭. క ॥ భీరుఁడుశూరుఁడుజడుఁడువి । శారదుఁడబలాస్తకుండుసబలుండనతే । దేరినయినమృత్యువుదు। ర్వారంబైయపహరించువైదికవర్యా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౨౦.

౯౮. క॥ మొదలవిధినియతియానున । ట్టిదయందురుపెద్దలదిఘటింపకపోదె । మదిఁజూచిచెప్పినసుద । ప్పుడుమేరువుదిరిగినేనిఁబొంచాలసుతా ॥ ఉద్యో । ఆ ౩ । పు ౪౧.

౯౯. క ॥ గతమునకునువగవకయూ । గతమునకుసునోరుదెరచికడుఁగోరకదీ । నతఁబొందకదైవంబే । గతిఁబంచినదానఁబోదుగాకనవలయుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౭.

౧౦౦. క ॥ హర్షంబునుమానంబున । మర్షమునపరాధమును
సమదభావమును । త్కర్షాపకర్షచింతల । నార్షసమాచారము
నునిరస్తగుణంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౮౯.

౧౦౧. గీ ॥ అనియతంబులైనయాహారవిహరణ। శయనము
లవిధాత్మసంప్రయుక్త । భంగిఁబరఁగునంతరంగనిర్వ్యారవ । ర్తన
ముకలిమియజగరవ్రతంబు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౨.

౧౦౨. గీ ॥ చలనమేదిపుట్టుఁజావునుంబిరువెట్టి। యామిసా
ధ్రిజనులనపహాసించు । నెలమితోడలేమికలిమివాటింపనీ । రమ
ణానునికియజగరవ్రతంబు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౦౩. క ॥ సరసాన్నముబిణ్యాకము। సరిగాభుజియింతుమృ
దులశయ్యాతలముల్ । ధరణియుశయనరుచికినా । కరయంగా
నొక్కరూపయసురప్రవరా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౦౪. గీ ॥ నారచీరయేనిఁజారుచీనాంబరం । బైనఁగట్టుకొని
నయుపుష్పహృదయ । మొప్పదొప్పుననకయుండురూపాదుల ।
నలమికొనవుచక్షురాదికములు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౦౫. క ॥ మేలర్థింపనుగీడున । జాలింబడితొలఁగఁద్రోవ
సరిదూష్ణీభా । చాలంబిమనస్కుఁడనై । యాలంబుగఁజేసినడు
తునయ్యిరుదెఱఁగుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౦౬. క ॥ శాకకణమూలఫలపి । ణ్యాకాదులభైక్ష్యమై
నయన్నంబునని । శ్శోకతనాఁకలిపుచ్చుచు । లోకాలోకంబు
న నచలుఁడుగావలయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౨.

౧౦౭. క ॥ దాంతుఁడుప్రజ్ఞావంతుఁడు । శాంతుఁడునగు వానిమానసంబాయాస । క్రాంతముగాదమ్మెయిని । శ్చింతుఁడ నైయుండుదునువిశిష్టవిచారా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౫.

౧౦౮. గీ ॥ భావములునిజస్వభావంబుననతోఁచు । నడఁ గునట్లుగాననస్థిరతకు । నెలవులనియెఱుంగనేర్చినభావంబు। లం దుఁదగులునెట్లుడెందమనఘ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౪.

౧౦౯. చ॥ బలమునునొప్పుబుద్ధియునుప్రౌఢతయుంగలవా రులేనివా । రలనకయొక్కభంగిఁబరిరాతయచూచివారించుచుం డువి । చ్చలవిడిఁగాలుఁడట్లగుటసారమతింగనియున్న వాఁడను, మ్మలికమునుబ్బునాదుమదిమందునకైనను లేదువాసవా ॥ శాంతి। ఆ ౪ । పు ౬౫.

౧౧౦. క ॥ కావునభూతానిత్యత । భావించుటయెపుడుఁ గలిగిబంధచ్ఛేద । ప్రావీణ్యముసంపరితో । పావహమునుగన్న వాఁడనమరప్రవరా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౫.

౧౧౧. క ॥ వినుఁడవ్యక్తాంతంబగు । పనియెల్లనవిద్యనెల యుబంధముమమతం । బనఁబడినమృత్యువమృతం । బనఁజనున దినిర్మమత్వమారఁగలిగినన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౧౨. క ॥ ప్రజయేనకానన్నుం । బ్రజసుగతికిఁబుచ్చున నిభరంపడికోరం । బ్రజవిడిచెదనాయందది। యజేయమునునవ్య యంబునగుపదమిచ్చున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౪.

౧౧౩. క ॥ వినుపశుయజ్ఞముహింసన। మనంతఫలదంబుగా దహంకృతిసహితం । బనఘాజ్ఞానసమయం । బనుయాగంబి చ్చునవ్యయానందంబున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౦.

౧౧౪. క ॥ మనసునువాక్కునుగతమం । బనుపడునెవ్వనికి శ్రుతితపస్త్యాగములా । తనిచేతిలోనివగునని । మునిజనముల చేతవిందుము నిరంతరముగ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౧౧౫. క ॥ పాణియుపస్థయునుదరను । వాణియునంగమా యరానివాక్కిళ్లవిగీ । ర్వాణులకుపీనిబుధుఁడుపు । రాణపురుషవ శుక్తైతిరంబుగమూాంయుగ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౦.

౧౧౬. క ॥ గతహర్షభయక్రోధుఁడు । ధృతిమంతుఁడున ప్రమత్తధీమహితుఁడుసం । శ్రితధర్ముఁడుదాంతుఁడునగు । నతఁ డవసాదంబునొందఁడతులవివేకా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౧.

౧౧౭. క ॥ చుట్టముపగయును భేదం । బెట్టిజనులవలనందగులదెల్లప్పుడునే । పట్టుననెద్దానను మదిం । బుట్టదుసంతోషహానిబుద్ధాత్మునకుగ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౭౯.

౧౧౮. సీ ॥ ప్రియమునప్రియంబుఁ బెల్లగుసౌఖ్యముః । ఖములుభూతభావికార్యములును । నెవ్వనికిసమంబులివిసర్వధనియ నం । బరంగుంజువ్వెయట్టిభవ్యుఁడనఘ ॥ అర । ఆ ౭ । పు ౧౬౧.

౧౧౯. క ॥ సంగముబంధమఖిలని । స్సంగతమోక్షంబుబహు విచారములేలా । పింగజటాజూటకలిత । గంగాబాలేందుమహిత గౌరీసహితా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౫.

౨ - జ్ఞానము.

౧౨౦. సీ॥ పంచభూతంబులఁ బరఁగింపఁగుదియింపఁజాలుద
క్షతవానిసేల్పుప్రభుతఁ । దనరుమనంబురథ్యములఁ సారథియొట్టుల
ట్లింద్రియంబులనాఁగనడప । నదియవలంతిభూతాత్మకంబునుబు
ద్ధిసన్నాహమునుమనస్సారథికము । నింద్రియాశ్వమ్మునైనయీ
ద్యైరథఁబునన భిమతగతినంతరాత్ముఁడేందు ॥ గీ॥ నెలమివర్తించు
నిట్లగుకుఃఖుఁగుబుధుఁడు । ఘోరసంసారమోహవాగురకులో
ను । గాకనిర్గుణపదమునఁ గ్రాలికనుని । రామయమునవ్యయం
బునునగుపదంబు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౨౧. వ॥ అవ్యక్తప్రభవంబును బుద్ధిస్కంధంబును నహం
కారవిటపంబును మహాభూతోపశాఖంబును నింద్రియకోటరం
బును సంతత శాద్వలంబును శుభాశుభ ఫలంబునై సంసారవృ
క్షంబొప్పుచుండు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౧౨౨. క॥ జ్ఞానాసినదినఛికియభి । మానాహంకారదూర
మతియగుపురుషుం । డానందముప్రస్ఫుటముగఁ । గానంగానే
ర్చువిగతకల్మషులారా ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౧౨౩. క॥ వినుగుణములుమాయకునెడ । లనియేఱిఁగి
తమోరజస్సులడఁచిసుసత్వం । బుననిలిచిసద్వివేకం । బుననది
యుంద్రోచివిమలబోధాత్ముఁడగుఁ ॥ శాం।ఆ ౪।పు ౭౪.

౧౨౪. క॥ వేదాంతవిదుఁడుదుర్లభుఁ । డాదరముప్రవృత్తి
లక్షణాన్వితమగుధ । ర్మోదయమందెకలుగునది । లేదరయనివృ
త్తిసౌఖ్యలీనత్వమునన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౧.

౧౨౫. క ॥ తోలుదిగవిడిచినాగము । లీలఁబోలుచుమా
ఢ్యుఁగర్మలేపముఁదనలోఁ । గీలుకొననీకవెలుఁగుని । రాలంబన
బోధఘనుఁడురాజవరేణ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౧౨౪.

౧౨౬. క ॥ పాపక్షయమునబోధం। బాపాదింపంగమెఱుఁ
గుటద్దముకరణిం । జూపునకువచ్చుఁదనుఁడా । నాపురుషుఁడు
గాంచుపనికినైతన్మయతక్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౨౭. క ॥ స్థావరములజంగమములు। నావిభుఁడువసించు
నతనియందునవి నిస । ర్గావాసతనుండునుద।ద్భావనమెఱుఁగు
టదద్వైక్యపదముంజేర్చుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౧౨౮. చ॥ వినయమువిద్యయుంగలుగువిప్రునియందునుగో।
వునందునె । ష్పునెఱయుహస్తియందునొకపోకకుఁబోవనికుక్క
యందుదా। నినడిచితెచ్చివండితినునీచపుమాలనియందుఁదుల్యద
ర్శనులుతదంతరాత్మునినిరంజనునింగనునట్టిపండితుల్ ॥ శాంతి ।
ఆ ౫ । పు ౯౨.

౧౨౯. క ॥ విమలజ్ఞానముఁదపమును । దమమునుద్యాగం
బుశౌర్యతప్రచురానం । దమునకుమూలములంద్రుని । జము
గాఁగైకొంద్రడవియప్రసన్న వివేకుల్ ॥ శాంతి।ఆ ౧। పు ౧౮.

౧౩౦. క॥ జ్ఞానముకేవలకృపన।జ్ఞానికినుపదేశవిధిఁబ్రకాశ
ముఁజేయంగానదిసకలధరిత్రీ । దానంబునకంటెనధికతరఫలద
మగుక్॥శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౦.

౧౩౧. క ॥ గురుఁడెవ్వఁడైననగుని। వ్వెరవుపదేశించువాఁ
డవేల్పుగశ్రద్ధా । పరమతిగావలయుజనన । మరణంబులుశ్రద్ధ
లేనిమనుజుంజెందుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౧.

౧౩౨. క ॥ అలయకదయేండ్లుగడుంబె । క్కులుజీవించుటనె
రగలుగుటయుందగువృ । ద్ధులలక్షణమేజ్ఞానము । గలఁడేనిఁ
బాలుఁడైనఁగడువృద్ధుమహీశా ॥ ఆర । ఆ ౩ । పు ౫౯.

౧౩౩. క ॥ జ్ఞానంబువడయుటకువా। జ్ఞానసములుసునియ
తములుగావింతురుస । న్మానితశాంతికొఱకువి । జ్ఞానంబునఁనా
త్మనియతిసల్పుదురుబుధుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౧.

౧౩౪. క ॥ మనసునువాక్కునుగాయం। బునియంత్రితము
లుగఁజేసిపొందుదురుధనం । బునకైముచ్చులుదానిఁగనుఁగొ
నఁగావలదెమోక్షకాంక్షికివత్సా ॥ శాంతి । ఆ ౪।పు ౭౨.

౧౩౫. క ॥ వినుమజ్ఞానంబునఁగ । ర్మనిరూఢతగలుగుదాన
మలగవుజననం । బునుమరణమునుసన్యజ్ఞా । ననిత్యుఁడగువాఁ
డుమోక్షముఁజుల్కఁగనుఁడా ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౧.

౧౩౬. క॥ జ్ఞానాజ్ఞానంబులకుం।దానయుపాశ్రయముబుద్ధి
తత్త్వాహంకా । రానూనలక్షణాద్యం । బైనయెఱుకదానిజీవుఁ
డనిచెప్పుశ్రుతుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౧౩౭. క ॥ జ్ఞానంబునాశ్రయించిన । వానికినేపనులఁగీడు
వాటిల్లదుప్ర । జ్ఞానహితుండుగానూ । ధీనతమెయిఁగర్మసమి
తిత్రిప్పులఁజిక్కుఁడా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౧.

౧౩౮. గీ ॥ జ్ఞానముననకానిజన్మజరామృత్యు।వులజయించు
నట్టియలఘుమోక్ష । పదముగల్గనేరదదిగారణముగను। జ్ఞాన
మెల్లభంగిసాధ్యతమము ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౧.

౧౩౯. గీ ॥ జ్ఞానపూర్వమైనసన్యాసకలనంబు । పరమగతి నొనర్చు భవ్యులార । ద్వంద్వరహితుఁడగునతనిజరామృత్యువని । స్తరణకరణమైనధర్మమొందు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౧.

౧౪౦. క ॥ మానవులకుఁదలఁపఁగన । జ్ఞానమునట్టిపగ తే దసంగతకృత్యా । ధీనుండై రూపు చెడును । దానంగావునసుదా త్తధర్మవిధిజ్ఞా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

౧౪౧. క ॥ వినుముమృణాళంబునవం । టినరోంపిజలంబులం గడిగినను బెడవా । సినక్రియవిమలజ్ఞానం । బునసంసారంబుపా యుఁబురుషునరేంద్రా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౧౪౨. క ॥ జ్ఞానంబుదృష్టినరునకుఁ । గాననయనహీనునడు పుకరణియగునుబ్ర । జ్ఞానవిహీనునినడవడి । దీని నెఱుఁగవలయుఁ నెఱుకదెచ్చుకొనంగన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౧౪౩. గీ ॥ నిత్యతృప్తిశౌచనిరతితాల్మిసమత్వ । మారగలిగిచిత్సుఖానుభవము । ప్రచురమగుటయజగర్జ్రవతమదివిను । యఃజ్ఞ దుర్లభంబుప్రాజ్ఞభూమి ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౨.

౧౪౪. క ॥ ప్రజ్ఞయప్రతిష్ఠలాభము । ప్రజ్ఞయనాకంబనం గఁబ్రజ్ఞయచుమ్వే । ప్రజ్ఞయకైవల్యమ్మును । ప్రజ్ఞాసాధ్యములు గానిపనులుంగలవే ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౨.

౧౪౫. క॥ ప్రాజ్ఞుఁడురమించునొక్కఁడ । ప్రాజ్ఞుఁడుపెక్కండ్రఁబ్రీతిఁబరఁగఁగఁజేయుం । ప్రాజ్ఞుఁడుబలవంతుండగుఁ । ప్రాజ్ఞుఁడుకలహంబుదొట్టిపడకతొలంగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౧

౧౪౬. గీ ॥ వినుముప్రజ్ఞాధిరూఢుండై వనటదక్కి । సంసృతి క్లేశపరులభూస్థలిజరించు। వారినచలంబుపైనున్నవాఁడుచూచు। నట్లుచూచుటసువ్యోనేర్పమలహృదయ ॥ శాంతి । ఆ ౧। పు ౭.

౧౪౭. క ॥ సుతనీవుసుప్రసన్నా। త్మతఁబొందినగాగ్రగతుఁ డుమహీవారలఁబూ। చుతెఱఁగుననీభూత। ప్రతతింగనుఁగొను చునుండుపరితృప్తుఁడవై ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౧౪౮. గీ ॥ వాఙ్మనఃకాయములుశౌచవంతములుగఁ। జేసి కొనియనహంకారశీలశాంత। బుద్ధియైనిరపేక్షతఁబొందియఖిల। భూతదయగల్గిమెలఁగంగబోధమొందు॥శాంతి।ఆ ౪। పు ౮౨.

౧౪౯. క ॥ వినురేఖామాత్రప్రుఁజం। ద్రునియట్టులజీవుఁడ తనిదుష్కృతముఁబో। లినయజ్ఞానమునపగమ। మునబోధానంద సాంద్రపూర్ణతఁబొలుచుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౧౫౦. క ॥ ఈతెరువునవేదవిదుఁడు। వీతామ్నాయుండు ధర్మవేదిఁయుఁబాపా। స్పృతుఁడుసరియైకడతుర। నాతురతజరా మరణమహాంభోరాశిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౧.

౧౫౧. క ॥ తమమురజస్సుదొరఁగిస। త్వమునవరమియిం చియగుణతత్త్వముగనిస। త్వమునుదిగవిడుచువైరాగ్యమహి తుఁడగుమునివరుండకల్మషులారా ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౫౨. క ॥ ఆతెఱఁగఘములఁబాపును। పాతకములువాయ మొగులువాసినసంప్ర। ద్యోతితుఁడగునమృతాంశుని । భాతివె లుఁగునాత్మమోక్షపథమదిసుండీ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౦.

౧౫౩. క ॥ జ్ఞానముసవిశేషస్థితి । దానికినాశంబులేదుదా
నిఁదెలియుట। న్నానాహంకృతిమమతలు। మానిననిర్మలుఁడుమో
క్షమార్గముఁగాంచున్ ॥ అశ్వ। ఆ ౨।పు ౨౧.

౧౫౪. క ॥ జ్ఞానమయింధనముగవి।జ్ఞానాగ్నిం బ్రబలఁజేయ
జరయుమరణము । న్నానావిధదుఃఖంబులు । లేనియమృతమ
క్షరంబులైనైనతోఁచున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪।పు౮౨.

౩ - తపము.

౧౫౫. క ॥ ఇయ్యఖిలముసృజియింపఁగ । నెయ్యాదిప్రభు
వ్వమహామహితభూతముపాం। దయ్యొడిశుభంబుతపమునఁ।జయ్య
నసిద్ధించునదియసంశయమనఘా॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౧౫౬. క ॥ అవ్యక్తాదికసకలము । నవ్యయుఁడగుపురుషుఁ
డాశ్రయంబుగఁబరఁగున్ । సువ్యక్తంబుగనదిగను । భవ్యులువ
డయుదురుమోహబంధవిముక్తిన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౫౭. క ॥ వినుఁడక్కనుటమమూలం । బనఘంబగుతపమ
యగుటనతినిష్ఠఁదపో । ధనసమ్యగ్వ్యధనముపా। ర్జనమునవశ్యం
బువలయునన్మతులారా ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౫౮. క ॥ తపమనగసకలవిషయ । వ్యాపేతమగునట్టిబుద్ధి
వైభవముసుమీ । తపమునసుస్థిరుఁడగుమో । గపరునకుంగ
లవెయొండుకర్తవ్యంబుల్ ॥ అర । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౧౫౯. క ॥ శివకరముదమముమేధా । ధవసకలజనంబులకును దానికిమూలం । బవిరళశమదమసంపద । లపుడునిష్ఠిమనంబుతో డనలవడవలయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౦.

౧౬౦. గీ ॥ అధ్వరంబుకంటెనధికంబుతపము । తపంబునాం గమేనిప్రసన్నఁదనమునిపురఁజేఁతగాదహింసయుసత్య । వాక్యంబు దమముదయయుఁగానియర్థయ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౪౧.

౧౬౧. క ॥ సత్యంబుబ్రహ్మచర్యము । నిత్యశుచిత్వమౌనమ తులనియమముదయశు । ద్ధత్యాగంబుఁదపస్సం । పత్త్యాకృతు లంద్రుబుధులుపౌరవముఖ్యా ॥ అను । ఆ ౩ । పు ౫౧౦.

౧౬౨. క ॥ క్షమలేనితపసితపమును । బ్రమత్తసంపదయు ధర్మబాహ్యప్రభుతా । జ్యముభిన్నకుంభములతో । యముటెట్టుల యధ్రువంబులగునవియెల్లన్ ॥ ఆది । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౧౬౩. క ॥ అనఘాతపోవనంబున । జననంబునుమరణదశ యుసంప్రాప్తముల । య్యెనయేనివాఁడుముక్తుఁడె । మనంబుబ హుకామవికృతిమగ్నంబైనన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౧౬౪. గీ ॥ అనఘసుఖదుఃఖములువచ్చినపుడుమదవి । షాదములులేకసంప్రాప్తసముపభోగ । రతుఁడునప్రాప్తవాంఛాని రాసకుండు । నగుటసారతపోరూపమంద్రుబుధులు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౯.

౧౬౫. క ॥ మమతాహంకృతిరహితత । పమునఁబ్రజాపతి సమీపభవ్యపదమునం । యమిపొందునిందుసందే । హముకింతయులేదునిర్మలాత్మకులారా ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౬౬. గీ ॥ పంచవిధవృత్తులగుమహాపాతకములు । లో నుగాఁగిల్బిషములెల్లలుంఠితంబు । లగుఁదపంబునసత్యశౌచాదు లౌలయు । నఖిలసిద్ధులునబచేతనావహిల్లు ॥ శాంతి । ఆ ౩। పు ౬౪.

౧౬౭. క ॥ తపమునిదానముధర్మ । ప్రపంచమునకెల్లదా నిఁగ్రమమునవ్రతతం। త్రపరాయణులొనరింతుర । థిపఫలమూలాంబువృత్తిఁదృప్తిఁబొరయుచుఁన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౧౬౮. క ॥ ఈతెరువునజరియించుచు । నేతెఱఁగునైనఁద ప్పనేనియుఁబురుషుం । డాతతనాకసుఖముగనుఁ । దోతెంచు నుమగుడసద్బుధులవంశమునన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౧౪.

౧౬౯. క ॥ వినునీవునునాపదలకు । మనమునసుక్కింత యోర్చిమహనీయముగా । నొనరింపుముతపముతపం । బునసక దాసకలసౌఖ్యములుసిద్ధించున్ ॥ ఆ ౪ । ఆ ౬। పు ౧౨౧.

౧౭౦. క ॥ వసువులురుద్రాదిత్యులు । వసుధేశతపంబుగౌర వంబునసైశ్వ । ర్యసమృద్ధులైరితపమునఁ । బ్రసిద్ధముగనిష్టసిద్ధి వడయుమునీవున్ ॥ ఆ ౪ । ఆ ౧ । పు ౩.

౧౭౧. చ ॥ కమలభవుండుదాఁదపముకల్మినగాదెసృజించె నెల్లలో। కములనునాదిరాజులధికంబగుపెంపువహించుటెల్లను। త్తమతపమాచరించుటనతద్దయుసౌఖ్యకరంబులైనభో । జ్యములునుగంధమాల్యములుశయ్యలుభవ్యతపఃప్రభూతముల్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౮.

౧౭౨. సీ ॥ ఇంద్రియార్థంబులందింద్రియవ్యాపారముడిగించి
క్రియలెల్లవిడిచిపుణ్య । పాపబంధంబులనోపిబంధింపఁగఁబడక
మనోవృత్తివిడిచినాఁడు । నిదిప్రియంబప్రియంబిదినిందయిదిమహా
స్తుతియిదియనకసంతతనితాంత । సంతోషయుతుఁడనైవంతయు
భయమునుశీతాతపంబులువాతగతియు ॥ గీ ॥ నెఱుఁగకివ్విధ
మునమఱచిశరీరంబు । మరణజీవితములకురువిషాద । రోషవృ
త్తులుడిపిభీషణాటవినుండి । చేసెదనుదపంబుభాసురముగ ॥ ఆది ।
ఆ ౫ । పు ౫౮.

౧౭౩. సీ ॥ భూరితపంబునఁజూరెప్రజాపతుల్బహువిధసృ
ష్టినిర్వహణనిపుణు । లైరివన్యంబులాహారంబులుగఁదపమాదరం
బునఁజేసికాదెమునులు । కాలత్రయంబులోకత్రితయంబునుగాం
తఁరువిద్యలగౌరవంబు । లొదవుఁదపంబునెండువిధంబులఁబడ
యంగరానియెక్కుడుపదంబు ॥ గీ ॥ లచ్చమైనతపంబునవచ్చుఁ
బడయ । బ్రహ్మవధమద్యపానాదిపాతకంబు । లెల్లఁబాయుఁద
పఃకృతినిద్ధతపము । చేర్చిసర్వభూతంబులుప్రీతిబొందు ॥ అశ్వ ।
ఆ ౨ । పు ౨౩.

౧౭౪. క ॥ వినుమశననిగ్రహముతప । మనునభిధానంబుగల
మహాధర్మముత । ద్ధనవంతుచిత్తవశగతిఁ । జనునఖిలస్థావరము
లుజంగమతతులున్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౪.

౧౭౫. క ॥ యజ్ఞంబులలోనఁదపో । యజ్ఞంబుత్తమముదా
నినాదరణమునం । బ్రాహ్మోత్తమచేయుచును । ర్వజ్ఞుఁడుప్రీతుఁ
డగుశాంతరసమొప్పఁజుమీ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౧౭.

౧౭౬. క ॥ వాక్కునుమనసునుగాయము । నేకాయ
త్తిశౌచమెడలనితపముం । జేకొనునటియదిబోధ । శ్రీకిఘ
టునకువెన్న క్రియజనకనుగుణ్ణా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩

౧౭౭ క ॥ ఆతతసంసారముత్ప । ష్ణాతంతున్యూతబం
బునదృఢమై । చేతస్సంగతిఁబోరయుమి । కాతెఱఁగుతపం
త్రయమౌషధమునుమీ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩.

౧౭౮. క ॥ వికసితతృష్ణాలతికకు । నకుటిలమగుతపము
త్రమైనకుఠారంగా । వికృతులఁబ్రకృతునిఁబురుషుని । నకలంక
నదృష్టినవలోకించుట ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩.

౧౭౯. గీ ॥ బ్రహ్మచర్యమహింసనాఁబరఁగుపరమ । ౯
ములురెండును వ్వోయుత్తమతపంబు । దానిగలవాఁడునిర్మల
నయోగ । వంతుఁడై చూడనేర్చు సర్వంబునకఘ ॥ శాం
ఆ ౪ । పు ౮౩.

౧౮౦. క ॥ మమతాహంకారవిము । క్తముశుద్ధమునై న
చలితధ్యానముతో । సముపేతమగుతపమునం । యమిగను
లోత్తరావ్యయపదప్రాప్తిక్ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౪ - యోగము.

౧౮౧. సీ ॥ జ్ఞానయోగముకృపాసంపన్న బుద్ధినాకెఱుఁగి
పవేయన్న నేలమినాతఁ । డతనికిట్లనునఘాత్మసత్కర్మయో
శ్రద్ధదానికిఁగారణంబ । నిష్టంబునోవనునిష్టంబుదేరనునరుఁడ

కర్మాచరణంబొనర్చు । నెయ్యవిసుఖములొక్కింతగాలమునకు నవియదుఃఖంబులైయావహిల్లు ॥ గీ ॥ నింతయెఱింగిఫలమునెడ నిరపేక్షుండై । సమతసౌఖ్యదుఃఖచయముద్రోచి । కామముఖ్యవిపదకల్పితజ్ఞానవి । శేషబుద్ధిఁబరమసిద్ధిఁబొందు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౮౨. క ॥ అసమాలంబమశబ్దము । రసగంధస్పర్శరూపరహితంబగుటం । బ్రసరించునింద్రియములకు । వసంబుగాదొందఁబరమవస్తువుపుత్రా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౮౩. గీ ॥ వెలుఁగుచుండెడిదీపంబువేఱువస్తు । వులబ్రకాశింపఁజేయునట్లులఘునిత్య। బోధనజ్యోతినింద్రియములనుమాన। సమునుదనప్రభవిగతజాడ్యములఁజేయు॥ శాంతి।ఆ ౪। పు ౭౭.

౧౮౪. క ॥ వినుపురుషునికింద్రియములు । మనంబుగలిగించుఁగ్రియలమనుజేశునకుం । దనతనతెఱవునఁగార్యము । లనేకములుచూపుసచివులట్లమహీశా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౮౫. చ ॥ అనలముద్రోఁచునేరువునందుఁగుఠారముఖంబులైనసా । ధనములఁద్రవ్వ ... జనహితంబుగఁబ్రచ్చినఁగాకయట్లయి । తనువునలంగఁజేసిపరతత్వముఁగాంచుమనంగరాదువి। న్నసువునగ మోక్షమథనంబొనరించినఁగానియారయన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౮౬. క ॥ డెందమునకింద్రియములకు । నొందఁగరాకున్నలేకయున్నెతత్వం।బిందునపరభాగంబునఁ । బొందవుచూడ్కులవిలేకపోవునెసుమతీ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౧౮౭. క ॥ వలయురిపయోదముగాలము । గలిగికదావాగ్ని
ముఁబట్టిగజముఁఘుమషుమద । ద్గులుపట్టుదుర త్తైత । దులుపిఙ్ఞ
నంబుకలిమిఁజూతురుపురుషుల్ ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౮౮. క ॥ పాపమెఱుఁగుఁ బాముకాళులు । ధీమంతుండెఱు
గనేర్చు ధీసాక్షిత్వ । శ్రీమంతుఁబరమపురుషుని । ధీమలనిర్మో
చనంబు తెలిఁగునెట్టిగినక్ ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౮౯. క ॥ కలుగుండోషఁమియమవసఁ । గలుగునెయంత
టనయమృతకరునకునాశం । బలఘుపరవస్తువునకుం । గలదెయ
భావంబుమననుఁగానికలుచక్ ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౯౦. క ॥ రవిబింబమురాహువుపయిఁ । గవిసినఁబొసినను
దోఁపకయుఁదోఁచియునుం । డువిధమయజ్ఞానంబున । యవిర
తివిరతులయధీనుఁడగునాత్మునకుక్ ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౯౧. క ॥ వినుమూనసప్రసన్నతఁ । దనుఁగనుపురుషుండు
కలుషతంగానఁడుదే । ఱినసీటరూపుచూడఁగ । నన్నువైకలకనది
లేనియట్లుగాలేక్ ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౯౨. గీ ॥ ధ్యానయోగనిశ్చయముగునంతరంగ । మెడల
విడుచుగుణంబులనిద్ధశాంత । మైననిర్గుణవస్తువునందుఁగలయు ।
బరమపదమదిదానికిఁబరములేదు ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౭.

౧౯౩. క ॥ అనుభవముప్రమింగుశాంతిం । గనునదినిర్భేదస
త్వ ప్రకాశంబదిదా । వినుతలఁపునకునుబలుకున । కునగమ్యముగ
ర్మములకగోచరమనఘా ॥ శాంతి । ఆ ర । పు ౭౮.

౧౯౪. క ॥ అమృతంబచ్యుతమమలం। బమేయమవ్యయ మ
నంతమవ్వెలుఁగుయయమూ । ద్యములనలవడినచిత్తము। శమాతిరే
కమునఁబొందసంవేద్యమగుఙ్ ॥ శాంతి।ఆ ౪ ।పు ౭౮.

౧౯౫. క ॥ వినుమునివాతస్థానం । బునఁగంపనరహితదీప
మువెలింగెడుచా । డ్పునననంతరాత్మ వెలుఁగుచు।మునికిప్రసాదం
బుభంగియుత్తమధిషణా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౧౯౬. క ॥ వినుతప్రసాదవంతుఁడు। దనయందనిరంజనము
గఁదన్న నిశంబుం । గనుఁగొనుచునియతినియతా। శనుఁడైయుం
డుటయొనర్చు శాశ్వతపదముఙ్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౧౯౭. క ॥ తనునెఱిఁగిననవ్యక్తము । చనువునబోధాత్ముఁడ
జరశాశ్వతవిగతాం । జనవిమలాచ్యుతపదముం । గనియతుఁరుఁ
డగునిజప్రకాశస్థిరతఙ్ ॥ శాంతి।ఆ ౬।పు ౧౧౯.

౧౯౮. క ॥ శాంతిపరినిష్టునకునే । కాంతికధర్మంబుకరతలా
మలకమగుం । జింతాతంతుత్రుటనా। త్యంతవిదగ్ధంబుచూవెయు
దిమనుజేంద్రా ॥ శాంతి।ఆ ౬।పు ౧౩౭.

౧౯౯. గీ ॥ యోగధర్మంబుకంటెనునుత్తమంబు । గలుగనే
రదుధర్మమొక్కటేచునపున। రాగమంబగుపదమునకరయనిదియు।
మేటినిచ్చెనసంయమికోటికెల్ల ॥ అను । ఆ ౪।పు ౬౫.

౨౦౦. క ॥ యోగంబుఁదపంబుఁబరి । త్యాగంబునుగాక
యొండులగునెహితంబుల్। రాగముసరిదుఃఖంబును। త్యాగముఁ
బోలెడిసుఖంబునరయంగలరే ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౪.

౨౦౧. క ॥ వినుయోగయుక్తునకుశ । స్త్రనిహతిజలబాధ
యగ్నిదాహాము మొదలై । చనునవ్వికారములులే । వనఘుయ
తఁడుగోరఁడైంద్రమగుపదమైనన్ ॥ అశ్వ । ఆ ౧। పు ౧౨.

౨౦౨. గీ ॥ తపముసత్యంబుకన్న విద్యయసుఖంబు। విడువు
దుఃఖంబురాగంబువినుమునరుఁడు। ముక్తికుత్సహింపకభవసక్తుఁ
డైన। నెందుపుట్టువునందదియెుందరాదు॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౨౮.

౨౦౩. క ॥ అమృతమువిద్యయుఁబరమహి। తము సేయుటఁ
బుచ్చికొంద్రుదానినిసుమతు । ల్దమకున్ విషమువలననైన । నమ
హీశ్వరనీచమగుజనముచేనైనన్ ॥ శాంతి । ఆ ౩। పు ౬౫.

౨౦౪. గీ ॥ సకలరత్నసా ర్ణ సర్వవసుఁధరా । చక్రదానవి
ధియుసరియనంగ । రాదువిశ్వవేదరాశిసారాధ్యాత్మ । విద్యయి
చ్చుటకువివేకధుర్య ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౯౪.

౨౦౫. గీ ॥ అనఘవినుకామమునుక్రోధమఁనుభయంబు। ని
ద్రయునులోభమునుజాలనిందితములు । యోగిజనులకుఁగావు
ననుడుగవలయు । వీనినైదింటినచలావధానవృత్తి ॥ శాంతి।
ఆ ౫। పు ౯౨.

౨౦౬. సీ ॥ కమఠంబుతనయంగకముల నెట్లట్లుకామములవి
ద్వాంసుండుమరలఁదివుచుఁ। గామములమరల్పఁగానోపుధీరుం
డువిరజసు డైముక్తితెరువుగాంచు। నింద్రియంబులుపదియింటి
నిగుడియించు టెక్కుడు వెరవదియింధనముగ। నాత్మాగ్ని వెలుఁ
గుభూతావళినాత్మఁగాంచినసూక్ష్మతత్త్వదర్శనముగలుగు॥ గీ ॥

భూతపంచకజలధిరోగాతిశోక। సహితభోగలవాంశకాశ్రయము
దీని। విభులుగాముండుఁగ్రోధుండువీరిగెల్వ।వచ్చునప్పుడయది
కడవంగవచ్చు ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౨౦౭. క॥ యోగులకుయోగబలమున । రాగముమోహంబు
లునుజిరస్నేహముగా । యోగమముగ్రోధమునుగుణ। యోగ
ముఁబెడవాపవరుసనున్నతియొలయుఁ॥శాంతి।ఆ౫।పు ౧౧౧.

౨౦౮. గీ ॥ ఏనకలనునాకునెవ్వరివానిఁగా।నాత్మఁదలఁతు
నన్నునట్టివాని । నెందుఁగానఁగాననెవ్వరివాఁడను । గానసం
గవలదెమానసీయ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౪.

౨౦౯. గీ ॥ వాకుఁబ్రజగతియిచ్చుననంగవలవ । దేనప్రజ
యయిపోడమెదఁగాననేను । నన్నుఁగనుచున్నదిమోక్షణం
బుసేయు । నాసపడనట్టు గుటఁబ్రజాభియుక్తి ॥శాంతి । ఆ ౪ ।
పు ౪౦.

౨౧౦. క ॥ సమదృష్టినిత్యాయియుఁగన । కముచూచుచు
సత్సమాదికలితంబగువృ। త్తమునడిపినశబ్దబ్ర । హ్మముపఠ్యాస
ములయోగిమతివర్తించుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౧౧. క ॥ సుతవినుశబ్దబ్రంహాని । యతివర్తించిభువనత్ర
యమునునుయోగా । న్వితుఁడగుమునిగనునజుశా । శ్వతునచ
లుఁబురాణతమునజరుఁబరమాత్ముఁ ॥ శాంతి।ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౧౨. సీ ॥ పురముశరీరంబుబుద్ధితత్స్వామినిసర్వార్థ
చింతనసచివపదవి । నడుచుచునుండుమనంబుశబ్దాద్యంబులై
చెల్లువిషయంబులైదుదగఁబు । రోహితవర్గంబుశ్రోత్రాదులగు

నింద్రియంబులుపౌరజనంబులిట్లు । పరఁగెడురాజ్యంబుపరిభోగ
మునకుదూషకులైనదారలురజస్తమములు ॥ గీ ॥ వారికలిపులఁ
బడిబుద్ధినేరకుండి । మనసుతోడ వేర్పడినతానునుమనంబు । నేక
ముఖతఁగార్యమునూచునేనిదుష్టు । లడఁగుదురుభోగమవ్యయ
మగుఁగుమార ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౨౧౩. గీ ॥ వినునవద్వారపురమున వెలుఁగుచుండు । హం
సుఁడాతనినక్షరుఁడమృతుఁడంద్రు ।పరమయోగులాతత్త్వంబు
భంగిగాంచు । యోగ్యసత్క్రియాభ్యాసవైరాగ్యపరుఁడు ॥
శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౧౪. గీ ॥ ఆత్మతత్త్వమేకంబదీపాంతరములఁ । గలుగఁజే
యుప్రదీపంబుకరణినావ । హించురూపాంతరములనయ్యేలమి
యునుబు । ధుండుగనుఁగొనిభ్రమయకయుండునొకట ॥ ఆశ్వ ।
ఆ ౨ । పు ౨౦.

౨౧౫. గీ ॥ మనసుమనసునందమడియించియాత్మని। నాత్మ
యందఁగాంచునట్టియతఁడు । సర్వవిదుఁడుదన్నసకలభూ
తవితతిఁ । గనుచునుండునిర్వికల్పముగను॥ ఆశ్వ।ఆ ౨।పు ౨౦.

౨౧౬. క ॥ తనయందతన్నె తెస్సగఁ । గనుటంగడచినసు
ఖంబుగలుగదులోకం । బునవెందుదానికయ్యెడు । వినుతాను
ష్ఠానమునకువినువమివలయుఁ ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౨౧౭. క ॥ తనయొటిఁగినతెరువునవె । ష్మనమంతర్వర్తిఁజే
సిమరిబాహ్యగతిం । జననీకుండఁగనదియుం। దనువునఁబడనిలు
పవలయునచ్చటదాని॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౨౧౮. గీ ॥ దంతములుజిహ్వకుత్తుకతాలుతలము । కంఠ
నాళంబుహృదయంబగణ్యచరిత । మఱియులోఁబడనెచటికిమన
సుములఁగె । డాఁగఁదప్పకయచటనయాఁగవలయు ॥ ఆశ్వ ।
ఆ ౧ । పు ౧౨.

౨౧౯. గీ ॥ పాలకడవపెక్కుపసులలోపలడించి। నాతఁడె
ట్లుదానినరసికొనుచు । నుండునట్లులోననునిచినమనసునే। మర
కయాత్తవెదకుతెఱఁగుమేలు ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౨౨౦. క ॥ తనువేర్పఱించికేవల ।మునుశాంతమునైనత
త్త్వమునుసంతతముం । గనుచున్నతన్నునెఱుఁగం। గనుచీఁక
టిఁబాపువెలుఁగుగలుగుంబుత్రా ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౨౨౧. క ॥ తెలిసికొనఁబడయరొరులా । ద్యలుపోయెడి
తెరువులరసియునుజడలంబ । డ్డులునీళ్లలోనమీనం। బులుత్రో
యెడుత్రోవచూడఁబోలునెయధిపా ॥ శాంతి । ఆ ౪।పు ౭౨.

౨౨౨. గీ ॥ ఒకటిగొనిరెంటినిశ్చలయుక్తిఁజేర్చి । మూఁటి
నాల్గింటిఁగడువశ్యములుగఁజేసి । యేనిటినిగెల్చియాఱింటినె
ఱిఁగియేడు । విడిచివర్తించువాఁడువినైకధనుఁడు ॥ ఉద్యో ।
అ ౨ । పు ౨౦.

౨౨౩. సీ ॥ తెలివినొందినబుద్ధిగలమహాత్ముఁడుశుభాశుభక
ర్మములయందుజొరకయుండు । గ్రమమునసౌఖ్యదుఃఖములా
దిగానశేషద్వంద్వములయందుసమతనుండు । వినుమట్టిపుణ్యున
కొనరింపవలయుకార్యంబెఱింగించెదననుదినంబు। నియతాశియు

నుజితేంద్రియుఁడునై పూర్వరాత్రమ్మునను నపరరాత్రమ్మునందు ॥గీ॥ యోగధారణనిరతుఁడైయుండవలయు । నపుడుబోధదీపంబున నాత్మనాత్మ । యందుగనుచునివాతదీపానుకారి । యై వెలుంగు చునమృత మయత్వమొందు ॥ ఆ౧ ౹ ఆ ౫ ౹ పు ౯౫.

౨౨౪. క ॥ క్షేత్రజ్ఞుండనఁగనిఖిల । గాత్రవ్యాప్తత్వమహిమగలిగిసమీరా । సూత్రణమునజీవుండును । గోత్రమునై సర్వవర్తకుండగుచుండుఙ్ ॥ శాంతి ।ఆ ౪। పు౭౩.

౨౨౫. క ॥ అగునీతత్వమునత్వా । దిగుణత్రయవిక్రృతికత్వతీతంబై పూ । ర్వగురుత్వంబునకుంజన । విగతత్వంబునకునెలవువిమలవిచారా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౨౨౬. గీ ॥ బుధుఁడునూక్ష్మవిమలబుద్ధినప్పురుషుని । నరసికాంచియతనియందుమనసు । డిగ్గవిడిచి యొగ్గులగ్గనుబొందక । శుద్ధశాంతిబరమసుఖముబొందు ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౩.

౨౨౭. గీ ॥ పుత్రవినుమునవద్వారపుణ్యపురము । నందచింత్యకువ్యాపకుఁడై శయించు । నీసమస్తభావంబుల నెనసియిట్లు । లగుటఁబురుషుండునాఁజనునవ్విభుండు ॥ శాంతి।ఆ ౪।పు ౭౧.

౨౨౮. గీ ॥ మణిమయములుఁగనకమయములురజితమయములుమఱియుమృణ్మయాదికములు। నైన పెక్కుపూసలందుఁద్రాడున్నట్లు । భూతకోటియందుబురుషుఁడుండు ॥ శాంతి ఆ ౪ । పు ౭౭.

౨౨౯. క ॥ పరమానందస్వరూపుఁడజరుం । డమేయుఁడమల
స్వప్రకాశుఁ డచ్యుతుఁ డనఘుఁ డనాదీ । హాయునమహీజమునందున । లయము
న్నిగోచరుండు ముక్తులకు ప్రత్యంశ గురుఁడు ॥ శాంతి । ఆ ౪ ।
పు ౮౧.

౨౩౦. గీ ॥ వినుము యోగమధనమునఁ దోఁచున బ్రహ్మ । మ
ది ప్రకాశానందామృతముల భూత । గణసమాశ్రయంబుగా పురాశ్రవ
ణము । వ్యసనము క్రియాకరంబుదాన ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౧.

౨౩౧. గీ ॥ సత్వసాంఖ్యశ్రద్ధ బుద్ధియుక్తతత్వదర్శ । నంబుగా
పింపఁ దనకు దానయినఁడుగాంచు । విశ్వమునఁ దాను దనయందు వి
శ్వమును । పరిపూర్ణుఁ డాచంచుసుమ్ము శాంతిఁ జెందియుండు ॥
శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౬.

౫ - మోక్షము.

౨౩౨. గీ ॥ వినుమనేకవిధంబుల విస్తరిల్లు । ధర్మములయం
దొకటి మోక్షధర్మ । ఒంబు లేదా ర్తమోక్షావలంబి నైన । ధ
ర్మము సమస్తప్రశస్తశాస్త్రములకధిప ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౬౯.

౨౩౩. సీ ॥ పుణ్యంబులగు కర్మముల నెప్పుడును జేసియుం బారు
ముండిన స్వర్గసుఖంబు । త్రిదివంబుఁ బడసి తద్ధీయుతయత్యంత
యుత్కృష్టలబ్ధంబైన యట్టిపదము । పడపడి యొక మాత్ర భ్రంశంబుఁ
బొందఁగా మాత్రగోధనము కుబిత్తములవిశేష । ములఁ బొరిఁబొరి జన్మ

మునుమరణంబునుగలుగంగ నేనుదల్లులనుదండ్రుం ॥ గీ ॥ లనుస
హోదరులనుబుత్రులనున నేక । జాతికలితులఁగాంచితిఁజన్మ
ాలు । వివిధభంగులవానిఁద్రావితిసుహృద్వి । యోగధన
నాశదుర్దశలొందెఁ జెక్కు ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౯.

౨౩౪. క ॥ కడుమరిగినసౌఖ్యంబులు । విడుచుటచిత్తంబు
దుఃఖవివశముగమహిం । బడుఁజూ వెపుణ్యలోకం । బెడలినమ
నుజుండు తేజమేదియబలుఁడై ॥ అగ । ఆ ౬ । పు ౧౨౨.

౨౩౫. క ॥ అదియునుగాకఫలంబులు । తుదిముట్టంగుడిచి
వెడలఁద్రోవఁబడుదుర । ట్టిదిసౌఖ్యమగు నె శాశ్వత । పదంబె
మోక్షంబుగాకభవ్యవిచారా ॥ అశ్వ । ఆ ౧ ॥ పు ౧౦.

౨౩౬. క ॥ వినుమనఘయింకసుకృతం । బునకుంజొరదు
ష్కృతంబుపొంతకుఁబోనే । ననుపమునచ్యుతునవ్యయు । ననం
తుఁజెందెదననామయతనవిష్ణుః ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౦౪.

౨౩౭. క ॥ పాపాత్ములునరకముపు । ణ్యోపేతులుదివము
విధినియుక్తినవశతం । భ్రాంపింతురుగావునని । ర్లేపంబగుమో
క్షమొందలేరట్టిజనుల్ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౩౮. క ॥ మానసశారీరములగు । నానావేదనలవివిధన
రకగతులదుః । ఖానేకత్వమొనర్చువి । మానసభవబంధసంప్ర
మర్దనకృతులః ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౯.

౨౩౯. క ॥ కృతకర్మఫలముతెగఁగుడి । చితనకుఁదగినట్టిపు
ట్టుచెందుమగుడని । ట్టితెఱంగునజీవాత్ముఁడు । గతాగతములను
భవించుఁగ ల్మషరహితా ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౦.

౨౪౦. క ॥ ఊహించితన్నుఁ గప్పెడు । మోహాతిశయం
బుఁద్రోచిమోక్షపదప్రా । ప్తీహానుసంసారార్ణవ । గాహనముం
జేయకుండుగతకల్మషుఁడై ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨౪౧. క ॥ వినుసుఖదుఃఖములచిరము । లనియుంబనువ
శుచియనియానఖిలపదార్థం । బునునశ్వరమనియుంగ । ర్హనిరూ
ఘతజాడ్యమనియుమదినూహించుర్ ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨౪౨. గీ ॥ నరుఁడుసుఖదుఃఖములవెంటబోరయనీక ।
మలఁచియాత్మనుజేర్చినమానసంబు । లీనమగునందుజలముల
లోననిడిన । లవణకణముచందమ్మున నవనినాథ ॥ శాంతి ।
ఆ ౪ । పు ౧౪.

౨౪౩. క ॥ మనమునధర్మమునర్థం । బునుగామముగీలుకొ
నకపారపొచ్చెములై । చనుసుఖదుఃఖములునుమద । మునుదై
న్యముఁబొందకునికిమోక్షకరముగుర్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౬.

౨౪౪. క ॥ భూతములుజరామరణో । పేతంబులుగాన
మోక్షమెడఁగోరుటమే । లాతతవర్గత్రయసం । జాతమనోదుః
ఖభారసహుఁడగుతంటెర్ ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౬౬.

౨౪౫. క ॥ ఎయ్యెడకుఁజనినబురుషుం । డియ్యెడకునుమ
గుడకుండునెక్కాలమునే । నయ్యుత్తమపదవికిఁజన । నెయ్యె
నువునమైనసుత్సహించెదబుద్ధిర్ ॥ ఆర । ఆ ౬ । పు ౧౨౨.

౨౪౬. క ॥ ఒడలియస్థిరత్వమూహించియాత్మయం । ద
ధికనిష్ఠగలుగునతఁడుసకల । భూతకోటివలనఁబొందఁడుభయ
మురో । గాదిదుఃఖములకునగపడండు ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨౪౭. క ॥ తనగృహమునవభ్యాసం । బునమెలఁగెడునంధుచందమునసంసారం । బునఁదిరుగుమూఢుఁడెఱుఁగఁడు । వినుతంబగుమోక్షపదమువిమలవివేకా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౮.

౨౪౮. క ॥ జననముజరయునుమరణం । బును మొదలుగఁ గలుగుదుఃఖములులోకమునం । గనుఁగొనిబుధుండుమోక్షం । బునకుద్యోగించునియతిఁబూతహృదయుఁడై ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౯౨.

౨౪౯. గీ ॥ భూతములపుట్టుచేష్టయుఁబోలియుటయును జూచునేరుపుగలవాఁడుచూడనేర్చు । మోక్షమార్గంబుచిత్తంబుమూఢమైన । సక్తుఁడగులోఁగతినెట్లుముక్తిగలుగు ॥ శాంతి। ఆ ౫ । పు ౧౦౭.

౨౫౦. క ॥ జనిదుర్జరామరణములు । గనిప్రకృతివిధంబుతెస్సగానెఱుఁగుటత । జ్జనితక్లేశమునకువిశి । వినమర్త్యులుపరమపదమువెదకుదురనఘా ॥ ఆశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨౫౧. ఉ ॥ చెందుచునుండుఁబుణ్యములుచేసిసురత్వముమధ్యవర్తుఁడై । యొందునరత్వముం దురితయోగమునం బశుకీటభావముం । బొందుసుఖంబుదుఃఖమునుబొందఁగజీవుఁడుధీనిభేదశ । క్తిం దెలియంగ నేర్చినమతింగలయాతఁడుగోరు మోక్షముం ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౨.

౨౫౨. గీ ॥ ధనములునుదానములుతపోధనమువాజి । సేయరాజసూయంబులు వేఁడుఁగోరి । చేయుటలుగావు మోక్షద

ర్శిత్వ మొకఁడ । మందుజరకు మృత్యువునకునిందువజన ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౫.

౨౫౩. గీ ॥ భూతములనుగుణంబులబుద్ధిమనసు । నడఁచి కొనిజీవుఁడొందునారాయణునిఁద । దీయమాహాత్మ్యమునమా నసీయపరమ । పదముగనుఁగానవిష్ణుఁడైయాపుఁడతఁడు ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౩.

౨౫౪. క ॥ తనదేహముదోషములం । గనుఁగొనువెరపున నొకంపుగలుగువిముక్తిన్ । గనుపనిదుర్యోగించుట । కనఘాపె క్కండ్రుపలేరహంకృతికతనన్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౧౧౩.

౨౫౫ క. ॥ వినుసత్వరజస్తమముల । పెనుకువకవుల వెలుఁ గొందుపెంపుగలుగుతు । ర్యనిరంజనతత్వముఁపర । మనఘాయ దిభావనీయమనువేదంబుల్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౩.

౨౫౬. క ॥ వినుకేవలుఁడగుజీవుఁడు । తనుఁబరముంగాఁగఁ జూచితల్లీనత్వం । బునవెలుఁగునదినిరామయ । మనంతమగుపద మునూవెయతులవివేకా ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౧౭.

౨౫౭. గీ ॥ నిమిషమేనిఁబరమనియతినాత్మనినాత్మ । యందు కనినతెలివునారఁబడసి । బోధముహితమునుబొందునవ్యయగ తిఁ । బొందఁగండ్రుప్రకృతిపొందుఁదొఱఁగి ॥ ఆశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౨.

౨౫౮. క ॥ ప్రకృతిగుణంబులఁగొనిబహు । వికృతపురూప ములనట్లువెట్టిగొలిపెనే । నకలఁకుండనరూపుఁడఁ । బ్రకృతిఁదొ ఁగినిలిపెదనునిరంజనమహిమన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౧౬

౨౫౯. గీ॥ ప్రకృతిచేసెనెయీయపరాధమరయ। నాయ
దియకాకవేఱొకండోయనంగ। కలితుఁడగునేనుదానితోఁగల
యనేల। గలిగెబహురూపములుదానఁగాదెనాకు॥ శాంతి।
ఆ ౬। పు ౧౧౬.

౨౬౦. క॥ మమతంగాదేబహుజ। న్మములయ్యెడుదీనివిడి
చినానాయోని। భ్రమణంబుంబొసెదన। త్వమలుఁడనగునా
కుఁబ్రకృతియాశ్రయమేలా॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౧౬.

౨౬౧. గీ॥ ఎన్నిరూపులుగొనివచ్చియెట్లుపాడవు। చూ
పెనేనియుదానినేఁజూడమమత। నానహంకారమనఁగల్గువానిఁ
జేర। నీకర్త్రోఁచినఁబ్రకృతిదానెట్లుదోఁచు॥ శాంతి। ఆ౬।
పు ౧౧౭.

౨౬౨. క॥ ప్రకృతిదనయిచ్ఛఁగ్రీడా। ర్థకముగసత్వాదిగు
ణవితానమునానా। వికృతులఁబొందింపనసం। ఖ్యాకవిధమైపరఁ
గుచుండునదిమనుజేంద్రా॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౧౮.

౨౬౩. క॥ దీపముననేకములగు। దీపములుపరంపరాను
దీప్తాకృతులై। వ్యాపించుచందమునగుణ। రూపంబులఁబరఁగుఁ
బ్రకృతిరోషవిదూరా॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౧౮.

౨౬౪. క॥ ప్రకృతికినిగుణములంగొని। యకలంకుండైన
యంతరాత్మునిపేవే। ల్వికృతులఁబొందించుటవా। యకకలుగుం
దత్స్వభావమదియరయంగన్॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౧౮.

౨౬౫. క॥ గుణములఁబొందఁడుపురుషుఁడు। గుణమహి
మ ప్రకృతియిచ్ఛగుణములకేమే। గుణములుదాననుగుణులై।

గుణిత్వమానిర్గుణాత్మకునకొలయించుణ ॥ అను । ఆ ర ।
పు ౬౫.

౨౬౬. గీ ॥ వీనినెల్లనసత్కోటిగానెఱింగి । కొనుచుఁబ్ర
కృతినుపేక్షించితనకుఁదాన । కానియొండెద్దియునులేమిఁగాంచి
నపుడు । పురుషుఁడపగతధూమాగ్నిఁబోలివెలుఁగు ॥ అను ।
ఆ ర । పు ౬౫.

౨౬౭. గీ ॥ అట్లుగాకయహంకారమావహిల్లి । ప్రకృతిదా
ననిసృష్టికిఁబ్రళయమునకుఁ । గర్తయైనవికారాత్మకత్వమొందు।
ప్రకృతివికృతులుగానియాప్రభువునపుడు ॥ అను । ఆ ర ।
పు ౬౫.

౨౬౮. క ॥ ధృతివూనమిఁబ్రకృతిన్వశ । గతుఁడగుచుఁద
మోమయత్వకలితంబుగన । వ్వితతానుఖత్వమునుసుఖ । మ
తిఁబురుషుండనుభవించుమదనధ్వంసీ ॥ అను । ఆ ర । పు ౬౫.

౨౬౯. గీ ॥ జలముఁగదిసియుండిజలముచేనార్ద్రింబు । గా
కయుండునట్టికమలదళము । భంగినంతరాత్మప్రకృతిఁబొందియు
నుడ । ద్వికృతిఁబొందకుండుపీతవాస ॥ శాంతి । ఆ౬ ।
పు ౧౧౯.

౨౭౦. గీ ॥ ఇంద్రియంబులుమనమునందివురఁజేసి । మనసు
దిగిచియహంకారమునునడంచి । బుద్ధిలోననహంకృతిఁబుచ్చిబు
ద్ధి । బ్రకృతిఁగలపదధ్యానతత్పరతగలుగు ॥ శాంతి । ఆ౬ ।
పు ౧౧౯.

౨౭౧. క ॥ చేతనుఁడగుపురుషునిని । శ్చేతనయగుప్రకృతి
పొందిచేతనతాప్ర । స్ఫీతయగుంబరతత్త్వము । లాతత్త్వంబను
మహాబ్ధియందలితరఁగల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౫.

౨౭౨. క ॥ నిశ్చేతనఁయును నెంతయు । దుశ్చేష్టయునైన
ప్రకృతిదొరఁగిసముద్య । న్నిశ్చయవృత్తినిరామయ । నిశ్చలని
ర్మలపద్దైకనిరతుఁడనగుదుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౧౭.

౨౭౩. గీ ॥ ప్రకృతిదొరఁగితన్నుఁబరికించుజీవుఁడు । పర
ముగాంచునపుడుప్రకృతిసగుణ । తాసిరూఢియడఁగితన్మయత్వ
మునొంది । జీవకేవలత్వసిద్ధియొలయు ॥ శాంతి । ఆ ౬ ।
పు ౧౧౭.

౨౭౪. గీ ॥ కమలదళమునసున్న జలమువిధమునఁ । బ్రకృతి
నుండితదీయసంబంధవికృతి । లేనితనుఁగనివెలుఁగునిర్లేపనిశ్చ ।
లాజరామరపదవిజీవాహ్వయుండు ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౬౫.

౨౭౫. క ॥ తనయందుఁదోఁచు విషయము । లనుభవగోచ
రములగుట నదిమాయాసం । జనితస్వప్నంబైయా । త్మనికింప
నుఁగాన లేనిమోసమువెచ్చుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౭౪.

౨౭౬. క ॥ వినుమాయవిధంబిట్టిది । యనియీారయ వెరవుగ
లుగదవనింజరణం । బనఘామోహనిజంతువు । చనుచోప్పరయం
గరానిచందముఁబొందుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౨౭౭. క ॥ గుణమూర్తిమాయదానిని । గణుతించెదనన్నఁ
దెగదుగ్రాహ్యత్వంబుఁ । గుణములఁబెడవాపంగా । గణనాతీ
తమగువెలుఁగుఁగనుఁదానంతఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౭౮౮. క ॥ మాయాశబలుం డైయుటు । సేయకపోరామిభూ
తసృష్టియొనర్చున్ । మాయవెడవాపభూతని । కాయూభావ
ముగునదియకవిజనముఖ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౯౮.

౭౮౯. సీ ॥ కావునముక్తికిఁ గారణంబగుదాని నేర్పడఁ జెప్పె
ద నెఱిఁగికొనుము । దానంబు శమమును దమమును బ్రహ్మచర్యవ్ర
తంబును వ్రతరక్షణంబు । దయయును బరధనదారవర్జనముని
యమంబు నింద్రియనిగ్రహంబు । జననీజనకగురుజనపూజలును దే
వతాతిథిపితృదేవతార్చనములు । గీ సత్యమును శౌచమును శుభ
సంవిధాన । నిరతియును ధైర్యమును గ్రౌర్యనిరసనమ్ము । కలిమి
పుణ్యవృత్తంబిదిగలుగునరుఁడు । మొనయుఁ బీనినూతఁ గఁగొని
మోక్షమునకు ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౭౯౦. సీ ॥ జలనిధితరఁగలచాడ్పునఁ బొదముచు నడఁగుచు
నుండు భూతాత్మనందు । భూమిప్రభృతిభూతములు వానిగుణ
ములు గంధాదు లింద్రియగ్రాహ్యకోటి । యనఘ శ్రోత్రంబాది
యగునింద్రియశ్రేణి దర్శియుఁ బోలె సాధనత నుండు । మనసింద్రి
యములకుఁ బెనుప్రాపు బుద్ధితన్మాత్రమున నిశ్చయంబునకుఁ జేరఁ ॥
గీ ॥ బురుషుఁ డవ్విషయంబులఁ బొందునట్లు । గాకయుండ నింద్రి
యములఁ గ్రమ్మరించి । మనసుతోఁ గూర్చి బుద్ధిలోనన యడంప ।
బుద్ధినిర్విషయస్థితిఁ బురుషు నొందు ॥ శాంతి । ఆ ౮ । పు ౨౮.

౭౯౧. సీ ॥ అట్టిపారిట్టిపారగుటమేగ్గనికొనుమజనంబుఁ
బూతంబునైన చోట । నాసీనుఁ డైహృదయంబున నొకచింతయు

ను లేకయూరడియుండియడరి । శోచితోఁపుల నెల్లఁదోఁటోడ డుల్చినిరాలంబనుండైనయతఁడోకండు । సర్వమిత్రుండునుస ర్వసహుండునునిర్జితేంద్రియుఁడునునిర్భయుండు॥ గీ ॥ గామకో పహీనుఁడుశమఘనుఁడునైన । యతఁడోకండుమానాభిమానా పగమము । సర్వభూతాత్మతత్వదర్శనముగలుగు । నతఁడోకం డువీరలుగందురనఘముక్తి ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౨౯౨. క ॥ అవయవములెట్లుకూర్మము । నివురించునులోనికడఁచునెరినట్టులభూ । తవితతిభూతాత్ముండును । ప్రవర్తననివర్తనములపాల్పడఁజేయుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ పు ౯౪.

౨౯౩. క ॥ తలఁపుననవాసుదేవుఁడు । గలిగింపనునిలుపన డఁపగానోపుజగం । బులుమఱియునుగ్రీడార్థము । పలుసోకలఁబోవుచుండుఁబౌరవనాథా ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ । పు ౩౪.

౨౯౪. క ॥ సురసంయమిఖరుడోరగ । నరకిన్నరగిరిసరిద్వనపయోధులుద । త్కారణీయములంజేయుం । బురుషుఁడుదివ్యాంతరంగమునఁదలఁచినుతా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౦.

౨౯౫. క ॥ చేతనరహితక్షేత్రముఁ । జేతనముంబొందఁజేయుజీవాత్మదశా । స్వీతుఁడుపరమాత్మఁడువిఖ్యాతుఁడువైరిలోక్యసంప్రకల్పనుఁడనఘా ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౨౯౬. క ॥ భూతములయందువెలిఁగెడు । భూతాత్మునినె ఱుఁగుదురుప్రబుద్ధులునిత్య । జ్యోతిర్మయునవ్యయున । ద్వైతంబగుబుద్ధిసూక్ష్మధర్మమువలనన్ ॥ ఆర । ఆ ౫ । పు ౯౫.

౨౮౭. క ॥ మనసుఁగొనిమనసుబుద్ధిం । గొనిబుద్ధినిదర్శనం
బుఁగొనిదర్శనము । న్వినుక్రమమున నొదిగించినఁ । గనుబుధుఁడ
క్షరునివిష్ణుఘనబోధమయున్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౮.

౨౮౮. క ॥ వినుదేహియుదేహమువే । రనునిశ్చయదృ
ష్టిగల్గునాతఁడుచాలు । న్మనసుమగిడింపనదిని । ర్మనస్కతఁబొ
నర్చిమోక్షమార్గముఁజూపున్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౮౬.

౨౮౯. మ॥ మనమేకాగ్రతఁబొందఁజేయజనసమ్మర్దంబువర్జిం
చిశూ । న్యనికేతాద్రిగుహావివిక్తవనదేవాగారముఖ్యంబులై ।
ననివాసంబులనుండఁగావలయుఁదన్మన్నించినంగీడుచే । సినహా
ర్షంబునమర్షముఁన్ హృదయముంజెందింపకక్షోభ్యుఁడై ॥ శాంతి।
ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౯౦. క ॥ మనసునునింద్రియములునుం । దనయందొదు
గంగఁజేయఁదానుదెలివినొం । దినిరంజనత్వసిద్ధిం । గనిగతధూ
మానలంబుకరణివెలుంగున్ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౨.

౨౯౧. క ॥ హరియాత్మయెల్లవారికి । నరవరతనయాత్మపై
మనంబునదృఢత । త్వరభావములేనిజనులఁ । బొరయవెయాప
దలువేరబోధనమేలా ॥ శాంతి । ఆ ౬ పు ౧౩౬.

౨౯౨. క ॥ ఏకాంతికజనములును । శ్లోకుండగుహరిమనం
బులోనుండుదురా । లోకింపవారికతనికి । నేకత్వముగలదుతె
ల్లమిదివేదములన్ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౩౭.

౨౯౩. క ॥ పురుషోత్తముండుపురుషుఁడు । నిరువురగుట
గలదుగలిగెనేనియుఁబురుషుం । బురుషోత్తమునందుఁగలవు ।
వెరపుననేకత్వమహిమవిజ్ఞాతమగుఁ ॥ శాంతి।ఆ ౬।పు ౧౨౧.

౨౯౪. క ॥ ఇదివిజ్ఞానముక్కృత్యము । తుదివిజ్ఞానంబునడఁ
గుదుర్లభముప్రశాం। తిదశాహీనాత్మలక । ప్పదమది మోక్షం
బుమమతవాసినఁగల్గుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౧.

౨౯౫. క ॥ మానవపతిసత్తమయీ । జ్ఞానముబ్రహ్మాదిది
విజసంయమిమతమె । హ్వానికిమోక్షంబునకుం । దానతెరువు
తెరువులొండుదలఁపంగలవే ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౧.

౨౯౬. క ॥ శమనిరతియునాత్మజ్ఞా । నముఁజూవ్వొవిబుధు
లలక్షణంబులుపర్యా । ప్తములివిరెండుగలుగమొ । క్షముసా
ధించుటకువేఱకల్పనలేలా ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౪.

౨౯౭. క ॥ వినుమమకారవివర్జిత । మనస్కులకుఁబుణ్య
పాపమార్గంబులులే । మినినేలోకముద్రిమ్మర। కనఘాపాందుచు
రుశాశ్వతానందంబుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౪.

౨౯౮. క ॥ ధనయోగముదుర్లభమని । యునుగ్లేశముసు
లభమనియునూహించుచునె । మ్మనమునమర్త్యత్వముకీ। డని
యెఱుఁగునతండుగనుమహానందంబుఁ ॥ శాంతి।ఆ ౫।పు ౧౦౭.

౨౯౯. గీ ॥ ఆదినిధనరహితుఁడగునీరంజనుఁజెంది । గుణ
ములెడలవిడిచిక్రోధలోభ । ములకుఁజొరవయీనిమునిహృద

యగ్రంథి। విరియనడఁచి మోక్షవిభవ మొందు ॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౯౮.

౩౦౦. క॥ ఇనుమును గనకము నిందయు । వినుతియు సమములుగఁ గొనుచు వివిధాంగకముల్ । తనలోన నడఁచు కమఠము। ననువున నింద్రియములఁ దెంచు నతఁడు శివుఁ గనుఁ॥ శాంతి। ఆ ౬। పు ౧౨౬.

౩౦౧. క॥ అనఘుఁడు గన్నము శాలో । దనమును భూమియు ను స్పృదుల తల్పం బజిన । మ్మును సురుచిర చీనాంబర । మును సరిమొసఁగ నెన్నిన యతఁడు ముక్తింబొరయుఁ॥ శాంతి। ఆ ౫। పు ౧౦౭.

౩౦౨. గీ॥ నేల యెల్లను నేలిన నృపులు పుట్టి। వీఁగి పోకయుఁ బూపాది గాఁగఁ గలుగు । శత్రు లెడలినఁ జెడు మేని చందమును దలం పనేర్చిన యతఁడు మోక్షలక్ష్మిఁ జెందు ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౦౭.

౩౦౩. క॥ భూతంబుల బర్శింపమి । భూతస్పర్శనము భూతముల యెడ సంభా । షాంకురతల నొంచమినూ। రే తెరువు విమోక్షసుఖగరిష్ఠ తనడఁచుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౨౮.

౩౦౪. క॥ పినబూండంబడినందె । ల్లను సమతం బరముఁ గను మశాల్యసిగసనం । బున సుఖదుఃఖాదిద్వం । ద్వనిరూఢుఁడు గాఁ గనుమన్న తఁడు ముక్తిఁ గనుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౨౬.

౩౦౫. క॥ కోరికను నెల్లమియు తే । కేరూపున భూతము నను నగ్గఁగు తలఁగుం । జేరక యశాంతమన్న త్రిఁడ । పోరతి సున్న తఁడు బ్రంహము బ్రాపించుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౨౬.

౩౦౬. క ॥ అపరిగ్రహాసద్వారం । భపరిత్యాగములుగలు గుపండితుఁనకుదుః । ఖపుఁదెరువుపాటిలదు మో। క్షుపధముఁవో ప్పడఁదదాత్మసౌఖ్యంబొందుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౨౮.

౩౦౭. గీ ॥ నిత్యతృప్తుఁడైనసత్యయజ్ఞునియెడ । దేవతలును నధికతృప్తులగుదు । రమరతృప్తివలననవ్యయానందంబు। సంఘటిల్లుఁజూవెసంయమీంద్ర॥ శాంతి। ఆ ౫ । పు ౯౭.

౩౦౮. గీ ॥ వేదసారంబుసత్యంబువినుఁడుసత్య। సారమూ ర్తిదమముదమసారమనఘు। లారమోక్షమీపరిపాటిగారవము న। నాదరించుజనములకునందుముక్తి ॥ శాంతి। ఆ ౫।పు ౧౧౦

౩౦౯. గీ॥ హింసలేకయునికియింద్రియజయమువై। రాగ్యమ చపలత్వమనుగుణములు । నాల్గుగలుగునట్టినరునకుఁగరతలా । నులకమంతరాత్మమహిమయెల్ల ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౨౮.

౩౧౦. క ॥ ధ్యానైకతత్పరాత్ముఁడు । గానఁబడఁయునజరు నిర్వికల్పువిమలునిత్యానందసత్యశుద్ధ । జ్ఞానమయుంబరమునచ లుశాశ్వతుఁనిశివుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫। పు ౧౧౯.

౩౧౧. గీ ॥ సర్వసంకల్పవర్జనశాలియగుచుఁ । బరమశాం తిచిత్తంబునఁబట్టుకొల్పునతఁడయింధనానలమునట్లుఁబొందు। వి కృతివర్జితమైననిర్వృతికృతాత్మ ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౧.

౩౧౨. గీ ॥ వివిధసంకల్పయజ్ఞముల్విడిచియాత్మ । యందు నిష్ఠమైనగ్నిసమాహితముగఁ । జేసినిస్పృహుఁడై విష్ణుజిత్త

వృత్తిఁ । జేర్చు వాఁడవ్యయస్థితిఁ జెందనేర్చు ॥ అను । ఆ ౧ । పు ౧౮.

౩౧౩. గీ ॥ జ్యోతియాత్మయందయున్న దిగా నశే । క్యముస మాహితాత్మఁడైనమునికి । నెరులవలనఁదనకు నెరులకుఁదనచె స। భయము లేకయున్నఁ బరముఁగాంచు ॥ శాంతి। ఆ ౬ । పు ౧౨౬.

౩౧౪. గీ ॥ ఎల్లయందును దా వసియించు నెల్ల । యదియుఁ దనయందు వసియించుటం ద్రువాసు । దేవుఁడను పేరికర్థంబు తెల్ల మింత । యెఱుఁగుజనులందుఁ దగ వసియించు శుభము ॥ ఉద్యో। ఆ ౨ । పు ౩౫.

౩౧౫. గీ ॥ శ్రద్ధగలిగి లోకసంగ్రహాసంగఁబు । నీడవిడిచి యెవ్వఁడీయుపాయ । ములభజించువాఁడు మోక్షలక్ష్మిపతి। యగు నొకింతసందియంబువలదు ॥ అశ్వ । ఆ ౧ । పు ౧౨.

౩౧౬. క ॥ ముక్తుండు జరామరణవి । యుక్తుండై హర్షశోక యోగమెడలిన । ద్భక్తులమనుసత్పదమీ । శక్తుండగుఁ జువ్వె బ్రంహచర్యము పేర్మిఁ ॥ అశ్వ ॥ ఆ ౧ । పు ౧౧.

౩౧౭. క ॥ జగములకెల్ల శరణ్యం । డగుచు నమృతసిక్తమైనయట్టిమనసుతో । విగతాఖిల లేపస్థితి । గగనమునట్లుండు మనతఁ డుగణనాధికుఁడై ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౩౧౮. క ॥ పరమం బనంగ వేదాం । తరహస్యాత్మకత వెలుఁగు తత్త్వము నిక్కం । బరయఁగ క్షేత్రజ్ఞుఁడయను । పరిణతిగల యతఁడు సర్వపదవిదుఁడుసుఁడీ ॥ అశ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౩.

౩౧౯. క ॥ పునరావర్తనరహితుం । డనఘా పరమాత్ముఁ డెం
దినట్టిపురుషుఁడ । వ్వినుతానవ్వనుమోక్షం । బనిచెప్పుదురంత
కంటెనధికముగలదె ॥ శాంతి । ఆ ౬। పు ౧౧౩.

౩౨౦. క ॥ వినుమాత్ముఁడు క్షేత్రజ్ఞుం । డనఘా తాత్ముఁడ
నఁబురుషుఁడనఁబరమేశుం । డనబుద్ధిసాక్షియనునన । జననర
హితుఁడనఁగఁబరఁగు శాంతిప్రవణా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౪.

౩౨౧. క ॥ వ్యాపకుఁడు స్రష్ట బ్రంహప్ర । జాపతినాఁబరఁగి
నిత్యస । త్వాత్మతోద్దీపితుఁడై పురుషుఁడుని । ర్లేపుఁడునిర్దేశ
ముఁగలిగివెలుఁగొందుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౫ । పు ౯౦.

౩౨౨. క ॥ తేజోరూపము బ్రంహము । ప్రాజాపత్యంబనం
గఁబరఁగిపురుషుఁడుఁ । భ్రాజిష్ణునిత్యసత్వా । వ్యాజమహిమ
వెలుఁగుచుండునకలంకమతిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౯౦.

౩౨౩. గీ ॥ అతనిఁబొందునుపాయంబునంతరంగ । నిగ్రహ
ముగాఁగనార్యులనుగ్రహింతు । రోపిచిత్తవికారంబులుడిపియే
క । బుద్ధిఁగొలువఁబ్రసన్నతఁబొందునతఁడు ॥ ఉద్యో । ఆ ౨ ।
పు ౩౬.

౩౨౪. గీ ॥ ఆపరంజ్యోతిపేళ్లలర్యముఁడు వరుణుఁ । డనిలుఁ
డగ్ని సోముఁడు విష్ణుఁడజుఁడు శివుఁడ । నంగఁబరఁగు శబ్దములస
న్నతులుదానిఁ । బ్రమతులయిభజియింతురు నియతులారా ॥ అ
శ్వ । ఆ ౨ । పు ౨౦.

౩౨౫. సీ ॥ అంబుపవమానసూర్యచంద్రానలాది । వివిధ తత్వంబులనుసేవవిశ్వలోక । సంప్రవర్తనకరుఁడవు శాశ్వతుండ వ । సత్యకుండవు పుండరీకాక్షుఁడీవు ॥ భీష్మ । ఆ ౧। పు ౧౩.

౩౨౬. క ॥ జగములకునాదికారణ । మగుపరమజ్ఞేయమిా వమునికసమ్మెదభూ । గగనదిగంతరమంతయు । నగణితమూ ర్తిభవద్వ్యాప్తమైతోఁచెన్ ॥ భీష్మ । ఆ ౧ । పు ౧౩.

౩౨౭. క ॥ లోకోత్పత్తిస్థితివిలయాకలనవినోదిమునిగణా ర్చితగుణక । త్రాకల్పనిర్గుణాత్మక । శోకభయావహాపదాబ్ధిశో షణమూర్తీ ॥ భీష్మ ॥ ౧౩ ౨। పు ౩౧.

---

౪. స్తుతిప్రకరణము.

---

౧ - నారాయణస్తుతి.

---

౧. క ॥ పరమబ్రహ్మంబనఁగాఁ । బరతత్వంబనఁగఁబరమప దనామగనీ । శ్వేతుఁడనవిష్ణుఁడనజగ। ద్భరితతనారాయణుండు నా నెగడఁగొండుర్ ॥ అను । ఆ ౮ । పు ౭౧.

౨. సీ ॥ సర్వశాస్త్రములనాశ్యసమితినాలోకించి । మరియుద్భ వించి యాగమములనుఁదెలిసి । నిశ్చయింపఁబడియెనిష్ఠనారాయణు । నిత్యమనుచుఁదలఁపనిదియెకొండు ॥ అను । ఆ ౮। పు ౭౧.

౩. క ॥ నారాయణపదములునిజ । మారయ బ్రహ్మంబుఁ బ్రహ్మమునంచితసత్యో । దారతపంబులుఁగావున । నారాయణపర మవినినవాల్గిటినిచ్చుఁ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౪. క ॥ వినుమొకయించుకసేపై । ననునారాయణునిఁదలఁ చినమనుమునఁగలఁగనుఁ । మనుజుఁడనినమది నెప్పుడు । నునిచినయా సక్తి బ్రాతెయుత్తమధిషణా ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౫. క ॥ ప్రణుతయగున మోనారా । యణాయయనునక్ష రాలినంతప్రాప్తి । క్షణమునజిహ్వకుఁదెచ్చినఁ । బ్రణవార్థంబై మనుబడయుదురునరుల్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౬. క ॥ నారాయణపదవాచ్యం । బౌరయబ్రహ్మంబుదాని నసేవనువినియుఁ । సారమతిందలఁచియునిం । పారఁగఁబొగ డినుక్షమించుటతులహితమగుఁ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౭. గీ ॥ విందునారాయణపరాయణుండుపాత । కములగెల వనుఁగుటయకాదుతన్ను । నాశ్రయించినవారికినతులమైన । నెలఁగునొసఁగంగఁజాలుటవేధచేత ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౮. క॥ ఓంకారవాచ్యనకుసన।హాంకారనిరూఢభావనారా ధ్యనకుఁ । హ్రీంకారమయమనోజ్ఞా। లంకారోల్లాసనిత్యలా వణ్యనకుఁ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౯. క ॥ త్రిభువనశుకధృడపంజర । విభవమహీశునకుసమ స్తవిష్టపవిర్లో । కభుజంగపతికఖలజగ । దభిన్నరూపునకుభావ నాతీతునకుఁ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౦. క ॥ శ్రుతిసీమంతమణికినా । శ్రితవాంఛాపూర్తికర
[illegible] సలదురితతమోద్యుమణికి । గ్రతుభూషణము
[illegible] మణికిన్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౧. క ॥ పరమశమనిరతసంయమి। వరమానసకుముదహా
సవ స్తనచంప । చ్ఛరణనఖచంద్రికావి । స్ఫురణవిచిత్రప్రకాశ
[illegible] భూష్యునకున్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౨. క ॥ హరిహరనాథునకుమరు । త్పరిదాకల్పితమనో
జ్ఞ [illegible] శిరస్సుం । [illegible] మూర్తికిభావనత । త్పరచేతోయుక్తభ
క్త [illegible] నకున్ ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౩. క॥శరణాగతసంశ్రితభయ। హరణాసురనికరశేఖరాన
[illegible] మణి । స్ఫురణాపరిచయరంజిత । చరణావనమాలికాభు
జంగాభరణా ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౪. క ॥ జలనిధిహిమపదమ్బాధర । కలితజననకేళికౌతుక
[illegible] । కలలితసౌందర్యస్ఫుర । దలఘుతనుస్త్రీసనాథహ
[illegible] నాథా ॥ విరాట । ఆ ౧ । పు ౨.

౧౫. క ॥ పరమార్థనినాదాయణు। జిరంతనునిభక్తశేము
[illegible] । కరణాకాయమునినమ । స్ఫురణంబునదలంపునను
[illegible] భూతికిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౦.

౨ - శివస్తుతి.

౧౬. సీ ॥ సర్వజగన్నిత్యసాక్షిలోకైకశుభావహమూర్తి నిరామయుండు । భూమ్యాదినిజమహాభూతంబులకునుదా త్త్రంబునైనభూతంబుశివుఁడు । దనముఖమునన గ్ని జనియించుటనుస భక్తిసమారాధనక్రతులనియతిఁ । బాటించువారికిభవమోక్షణంబుగావించువేడుకమదినించినాడు॥ గీ॥ వితతచతురాత్మకత్వవిశ్రుతివహించి । కరుణఁదత్త్వదర్శిరాకలనకల్య। లగుసపర్యారతులకునయ్యైవిధంబు । నిత్యపదవులనొసఁగుమహేశ్వరుండు ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౧౭. గీ ॥ ఇంద్రుఁడజుఁడువిష్ణుఁడెవ్వానివైదిక । స్తోత్రములఁబ్రసాదితుఁడుగఁజేసి । మెలమిఁగొలుతురమ్మహేశ్వరుఁగొలుచువా । రెందునెపుడుఁగీడునొందరధిప ॥ శాంతి । ఆ ౩ । పు ౪౯.

౧౮. గీ ॥ ఆదిదేవుఁడగుమహాదేవుమీఁదనె । వ్వానిమన సుభక్తివైభవమున । నుల్లసిల్లునతనికెల్లకార్యములడ । గ్గఱువుచూవెగ్రహవికారగతులు ॥ ఆ ౪ । ఆ ౫ । పు ౧౦౪.

౧౯. గీ ॥ అఖిలదేవతామయాత్ముఁడద్దేవుఁడ । ట్లగుటనిఖిలదైవికాపదుదయ । నిరసనంబొనర్చునియతినప్పరమేశుఁ।గొలిచియుపుడకీడుదొలఁగఁద్రోతు ॥ సౌప్తి । ఆ ౧ । పు ౬.

౨౦. క ॥ జగములుగలిగింపగనవి । తగువర్తనమొందనిలుపఁడఁటితోఁ పాసిం । బెగఁజేయనీవనేర్పరి। వగుటశ్రుతులుచెప్పు నిర్మలాద్భుతమూర్తీ ॥ ద్రోణ । ఆ ౨ । పు ౪౧.

౨౧. క ॥ ప్రకృతియనఁబురుషుఁడనఁగా । వికృతులనంబరఁగుచున్నవీనికినెల్లన్ । సకలాత్మకనీవిభవము । యకృత్రిమాధారభూతమైయుండుశివా ॥ ద్రోణ । ఆ ౨ । పు ౪౧.

౨౨. క ॥ అవ్యక్తమప్రమేయము । సువ్యక్తమనాదిభక్తిసుగమునగమ్యం । బవ్యయముత్రిలోచననీ । దివ్యమహిమయోగమోపదేశముద్రా ॥ ద్రోణ । ఆ ౧ । పు ౪౧.

౨౩. క ॥ వేదములుధర్మవాచక। వాదంబులుఁదద్విలాసవంతంబగుధా । త్రీదేవోత్కారముభవ । ప్రాదుర్భావములుగావె బాలేందుధరా ॥ ద్రోణ । ఆ ౫। పు ౯౮.

౨౪. క ॥ సురలాదిగఁగలజీవులు । పురుషార్థచతుష్టయంబుఁబొందిసుఖత్వ । స్ఫురణమునొందుటనీదగు। కరుణాతిశయంబువడసికాదెకపర్దీ ॥ ద్రోణ । ఆ ౫ । పు ౯౮.

౨౫. క ॥ స్థావరములుజంగమములు । నీవలనంగలిగెఁదద్వనిర్మలరక్షా । ప్రావీణ్యముదగఁబ్రభువుల । కేవారలకైననీవయుత్తమహేశా ॥ ద్రోణ । ఆ ౫ । పు । ౯౮.

౨౬. ఉ ॥ ఆదికినాదిలోకములకన్నిటికింబ్రభుఁడవ్యయుండునే । డాదిపవిత్రవాచకసహస్రపరిస్ఫుటవాక్యరూపుఁడుం ।

హ్లాదళనప్రకారకశుభోదయకారణదివ్యనాముఁడం । బాద యితుండుదృఙ్మహితపాలుఁడు లోలుఁడు భక్తియుక్తికిన్ ॥ ద్రోణ। ఆ ౫ । పు ౯౯.

౨౭. ఉ ॥ నీలగళుండు శంకరుఁడు నిత్యుఁడు సత్యసురూపుఁ డుజ్జ్వల । త్కాలమహానలప్రశమకప్రచురామృతవృష్టివిస్ఫు రద్వ్యాలమృగాంకశేఖరుఁడు దైత్యకులప్రవిదారణక్రియా। లోలపరశ్వధుండు సకలుండు గలుండు ప్రియుండు శాంతికిన్ ॥ ద్రోణ। ఆ ౫ । పు ౯౯.

౨౮. క॥ యోగీంద్రచిత్తకమలా। భోగమధుపవిభుఁడు ప్రకృతిపురుషాత్ముఁడుని । ర్భోగస్వరూపుఁడవ్య । క్తాగోచరుఁడధిక సులభుఁడమలాత్మ నకున్ ॥ ద్రోణ । ఆ ౩ । పు ౯౯.

౨౯. గీ ॥ అజునివిశ్వరూపునమరునిసర్వామ । రాధినాథు నాద్యుసాంగవేద । వేదితవ్యునాత్మవేద్యునీశానున । వ్యయుఁ దఘఃఫలాత్మ నాశ్రయింతు ॥ శాంతి । ఆ ౬ । పు ౧౩౪.

౩౦. క ॥ వరదుశరణ్యుశశాంక।స్ఫురితశిరోభాగుసర్వభూ తేశ్వరుశం । కరుసాంఖ్యయోగనిష్ఠా । పరసులభుననంగదమ నుఁబరమాత్ముశివున్ ॥ కర్ణ । ఆ ౧ । పు ౧౫.

౩౧. క ॥ స్తుత్యానుభావనిర్మల । నిత్యానందస్వరూపనిగ మశిరోధీ । స్థిత్యపనయనోన్ముఖచి । త్సత్యాత్మకభక్తలోకదా ర్గత్యహరా ॥ కర్ణ । ఆ ౧ । పు ౧౬.

౩౨. చ॥ యనిమిషసిద్ధసంయమివిహంగభుజంగమముఖ్యులె
ల్లను నిశాచరులెల్ల నీదయఁగృతార్థతఁ బొందుదురెందు నీవు నా
ట్యనటనవేళ నిల్చినను ద్విజగంబులు శాంతిఁ బొందునీ । కినుకకు
నంబులోచనశివకీర్తనఁ యూఁ భువనత్రయంబులన్ ॥ ఆర । ఆ ౪ ।
పు ౧౭౭.

౩౩. చ॥ గవిశశివహ్ని లోచనసురప్రతివీరవిమర్దనక్రమా।
నీ నగసుతాహృత్సఖభుజగభూషణపోషితభక్తసంయమి । స్తవన
కామపధ్వానవసన్నవసర్పహారానిరస్తసం । భవమరణాదిదైన్యతి
మిరనాశకుఁగుణదోషవర్జితా ॥ ద్రోణ । ఆ ౨ । పు ౪౧.

౩౪. క ॥ భుజగవరశాఙ్గాలంకృత । భుజగర్వనిరస్తదైత్య
భూమానస్తుత్యా । త్రిజగద్ధారణనిత్యా । భుజగసమాచరితశయ
నభూమణకృత్యా॥ విరాట। ఆ ౧ । పు ౨.

౩౫. ఉ ॥ తెల్లముగాఁగ నేను శివదేవు నెఱుంగుదు మాతసం
గముల్ । బెల్లజనింపనిల్పఁగలయింపఁగఁ జేయునతండె యవ్విభుం।
డెల్లపనులం దలంప భువనోత్కరవిశ్వవిధానయుక్తివ । ర్తిల్లుచు
నుండు భక్తకవిధేయుఁడు ముఁడు కౌరవేశ్వరా॥ సౌప్తి। ఆ ౨।
పు ౨౦.

౩౬. శా॥ ధ్యానం బేకముఖంబుఁ జేసి కొనియూపద్ధ్యాంతభా
నున్నహా॥ దేవుం బర్వతకన్యకాప్రియుదయార్ద్రీభూతచేతస్కులో।
కావిర్భవదివగ్రసుక్ష్మాలయకృతివ్యాపారపారంగతుఁ । దేవేంద్ర
ప్రముఖామరార్చితునిభక్తిప్రౌఢతన్గొల్చెదన్ ॥ సౌప్తి ।
ఆ ౧ । పు ౯.

౩౭. గీ॥ దైవమెల్లదలఁపనీవసమస్తజ । గంబులకును నేడు
గడయునీవ । కర్మఫలదుఁడవునుగర్మప్రదుండవు । నీవకరుణనన్నుఁ
గావుమభవ ॥ శల్య । ఆ ౧ । పు ౩౨.

౩౮. క॥ నిన్నుఁదన్నుఁగానతినిర్మల । మనస్సమాధిప్రకర్షమ
గ్నతవలనం । గనుఁగొనితద్రూపభజన । మొనరించుమహాత్ముఁ
డమృతమొందుఁబశుపతీ ॥ ద్రోణ । ఆ ౫ । పు ౯౮.

౩౯. క॥ శతరుద్రీయమునేనరుఁ । డతిభక్తినిశివునిమనము
నందునిలిపియం । చితముగఁబఠింపసులభం । బతనికిసర్వంబునిం
దునందునరేంద్రా ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౪౦. క॥ ఈనామనిర్వచనములు । మానవుఁడుపఠించినను
సమాహితమతియై । వీనులనించినసౌఖ్యము । నానందమునిం
దునందునతనికిఁగల్గుఁ ॥ అను । ఆ ౬ । పు ౯౩.

౪౧. గీ॥ అగ్నివాయువాసవాదిత్యవసుమరు । దాదిదేవ
తామయమూర్తుఁడైన । శివునిమహిమఁబ్రీతిఁజెప్పుటవినుటస । ర్వా
ర్థసాధకంబులగునృపాల ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౩.

౪౨. క॥ శివనారాయణయచ్యుత । భవదీయముతైనమధు
రభాషణములునా । చెవులానినవమృతరస । ప్లవనంబునఁబొలెఁ
బ్రమదభరితుఁడనైతిఁ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౩౦.

3 - విష్ణుస్తుతి.

౪౩. క ॥ అజువిశ్వాధీశ్వరున । ర్వజగత్ప్రభవవ్యయప్ర
[illegible]సనం ॥ బుజలోచను నెవ్వారలు । భజింతురుపరాభవ
[illegible]బడసగప్పుణ్యుల్ ॥ అను । ఆ ౫ । పు ౯౦.

౪౪. గీ ॥ ధరణి మొదలైనపంచభూతములకంటె । మనసు
[illegible] సుబుద్ధి [illegible] సుమహత్త్వ । రంబుగాలంబుగాలతత్వంబు
[illegible] విష్ణుండజ్జగములకొడయుడతడు ॥ శాంతి ।
[illegible] ౪ । పు ౭౭.

౪౫. గ ॥ ఆదియుమధ్యమునంతము । నాదేవేశునకు లేమి
[illegible] । వేదములనునానావిధ । వాదములకుజేరగ
[illegible] ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౭.

౪౬. గీ ॥ ప్రాజ్యుడప్రపురాణపురుషుండ వీశుండ । వప్రమ
[illegible] ంబు । లయినభూతరాసులచ్యుతనీయంద ।
ప్రస్ఫు[illegible] బొందుచుండు ॥ ఆర । ఆ ౭ । పు ౧.

౪౭. గీ ॥ [illegible] సకలమునకు । గర్తయు
[illegible] గతులునీవ । యొకడవై వెలిగెదుపురుషోత్త
[illegible] । [illegible] వాత్సల్యకల్య ॥ శాంతి ॥ ఆ ౨ ॥ పు ౨౪.

౪౯. క ॥ ఆదిమపురుషుఁడవగుటను । వేదంబులు సెప్పునవి యు వెఱచుచుఁ బలుకఁగా। నీదృక్ప్రకారుఁడనిదా । మోదరనీపెం పెఱుంగనెరులకలవియే ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౨౩.

౪౯. క ॥ దేహస్థునదేహునఖిల। దేహిసమున్నిన్న భక్తిఁ దెలుతురుదురిత । వ్యూహమ్ముపుణ్యచయమున । మోహతనిరసించు యోగిముఖ్యులుకృష్ణా ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౯.

౫౦. క ॥ చతురాశ్రమములలోపల । నతులమతీయెందుని ల్చె నతులితభక్తిన్ । మతిఁ గేశవుఁగూర్పకస । ద్గతిపెరకర్మముల నేలకలుగఁగనేర్చున్ ॥ అను । ఆ ౪ । పు ౭౧.

౫౧. గీ ॥ అశ్వమేధసహస్రంబులాచరించి। పడయరానిమ హాపుణ్యతపదమునన్స। దీయభక్తిరసైకపరాయణుండు। పడయ నేర్చుసుకరముగబ్రహ్మపుత్ర ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౮౦.

౫౨. క ॥ కనుటరిదియొంపు మెయివి । ష్ణునిభక్తింగనుమునీ వ్రసువ్రతయద్దే । వునివినుముభక్తవత్సలుఁ । డనునామముగలి మిదృశ్యుఁడగుభక్తులకున్ ॥ అను । ఆ ౪। పు ౭౧.

౫౩. క ॥ భక్తియునార్జవమునుసం। యుక్తములైయున్నయ ట్టిచిత్తంబుననా । సక్తినిలుతునింద్రాకఁడువి। యుక్తంబైననువ సింపనుర్వీశవరా ॥ శాంతి । ఆ ౨। పు ౩౦.

౫౪. క ॥ [illegible]షముఁ గామము రాగ । ద్వేషములును లేకభక్తి
[illegible] । [illegible] గాంగాలుతురవి । క్లేషమనో నిలయవ్య
[illegible] ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౯.

౫౫. క ॥ [illegible]పమానసితములు । శాంతములుగఁ జేసియన
[illegible] । దాంతిఁ దగు గలజనములుగను । నంతర్వీక్షుఁ
[illegible]యోగాగ్రణ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౫౬. క ॥ [illegible]షమునఁ బ్రాపించిన । యపుణ్యపుణ్యములు
[illegible] । స్వప్రకటితంబొందెడు నానం । దపురూపు
[illegible]యోగ్యాగ్రణ్యా ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౪.

౫౭. గీ ॥ [illegible]యులు గుస్వప్నజాలు వానిఁ బరమభక్తి । యు
క్తిఁ [illegible] భక్తి ముక్తి । బొందువగునిన్ను సతతముఁ బ
[illegible] । మనస్కృత్యములు సేసియవ్యయమహిమఁ గంద్రు ॥
[illegible] । ఆ ౧ । పు ౨౩.

౫౮. క ॥ [illegible]లఁ జెలువు శుభములఁ । జెలఁగింపఁ జాలు
[illegible] । బుధుమహోత్తముకడుఁ జెక్కవి । పరమార్థద్యో
[illegible] ॥ శాంతి । ఆ ౧ । పు ౨౩.

౫౯. క ॥ భూతములఁ బ్రేమఁగిలోక । వ్రాతము జలమయము
[illegible] । [illegible]యుండున బాలుం । డైతే లెడు వానిఁ ద
[illegible] ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౬౦. గీ ॥ స్థావరములుజంగమములుధాతలోను। గాఁగఁ బ్రళయంబుఁజొందినకాలములను । నిలుచునెవ్వఁడొకండయానిత్యసత్య । లలితుశార్ఙ్గిఁబ్రసన్నుఁ గాఁగొలుతునియతి॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౯.

౬౧. గీ ॥ అంబుదంబులుకేశంబులందునదులు। సర్వతనుసంధులందునుజలధులుదర। దేశములయందునున్నట్టిదేవదేవుఁ।గొలుతుఁదోయాత్ముదేవకీకొడుకుఁగృష్ణు॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౨౫.

౬౨. క ॥ అమృతమయుబుఋగ్యజుస్సా । మములయుపనిషద్వచస్సమాజములకువా । చ్యమయినపురుషోత్తముని। క్రము రూపగువానిభక్తిగమ్యుఁదలంతున్ ॥ శాంతి।ఆ ౨ । పు ౨౫.

౬౩. గీ ॥ చరణనాభిశీర్షంబులుధరయునంత । రిక్షమునుదివమునుజగచ్చక్షురగ్ని । దిశలుదృఙ్ముఖశ్రోత్రముల్దీప్తిఁజేమ । హస్తనకునట్టిసర్వలోకాత్ముఁదలఁతు ॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౨౫.

౬౪. గీ ॥ హరిసహస్రశీర్షుబరముసహస్రాక్షు । వేదమయుసహస్రపాదునలఁతు । లైనవారికంటెనలఁతిపెద్దలకును । బెద్దయగుదయాళుఁగొలుతు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౬౫. క ॥ మునిదివిజాదికలోకము । లనంతుఁడనజగతికెల్లనాధారంబై । పెనుపొందెడుశేషాత్ముని । వినుతింతున్విష్ణుభక్తివిభవవిధాయిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౬౬. క ॥ సువ్యక్తక్షేత్రంబున । నవ్యక్తాకృతినిరూఢినాసీ
నుండై । భవ్యతనుం చెడుక్షేత్రా । త్మవ్యపదిష్టుఁ బ్రణుతింతు
దామోదరునిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౪.

౬౭. సీ ॥ శుచియునుహంసుండుశుచిషత్తుఁబరముండుఁబర
మేష్ఠియునునగుభవ్యుఁగొలుతు । మునులునుసురలునెవ్వనియు
న్న రూపెఱుంగరుసర్వవిదునినాపురుషుఁగొలుతు । శ్రుతులు
చెప్పఁగమహామతులుదుఃఖాపథముగనెఱిఁగెడు పుణ్యమూర్తిఁ
గొలుతు । లోకంబులెల్లఁగల్గుటనిల్చుటొందుగుటతనయందయ
గుమహామూర్తిరునిఁగొలుతు ॥ గీ॥ పక్షిరత్న చయంబుపుష్పవ్ర
జంబుఁ । పంజరముత్రాడునారయుపాశ్రయముగ । నుండుచా
ప్పనవిశ్వంబునుండుటకును । ఖాస్పదంబగుపుండరీకాక్షుఁగొ
లుతు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౬౮. గీ ॥ ఒకఁడుపంచ్రెండుమూర్తులైయుండునట్లు । గా
హిరణ్యవర్ణంబగుగర్భమదితి । దాల్చియెవ్వానిఁగనియెదైత్య
ఘ్నునట్టి । దేవుసూర్యాత్మకునిఁబ్రణుతింతువిష్ణు ॥ శాంతి ।
ఆ ౨ । పు ౨౫.

౬౯. క ॥ సురపితృకోట్లంబూర్వా । పరపక్షములందున
మృతపానప్రీతిం । బొరయఁగఁజేయుచువెలిఁగెడు । హరిసోమా
త్మకునిగొల్తునాత్మేశ్వరునిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨। పు ౨౫.

౭౦. గీ ॥ విశ్వసృజులైనమునులచేవితమగుస । హస్రవత్స
రకలితమహాధ్వరమునఁ। గశ్యపబ్రంహయెవ్వనిగనియెఁగనక ।
పక్షుఁదార్క్ష్యాత్మునలఁతునప్పద్మనాభు ॥ శాంతి। ఆ ౨।పు ౨౫.

౭౧. క ॥ ఆదిత్యమరుద్వసురు । ద్రాదిదివిజగణములెల్లనవ
యవరూపో । త్పాదకలితులెవ్వానికి । నాదేవునిసంస్తుతింతు
హరివేదాత్మున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౨. క ॥ మాసత్త్వయనాబ్ధమయో। ద్భాసితరూపుఁడయి
సృష్టిప్రళయంబుఁదగం । జేసిపాలుపారుశౌరిను । పాసింతును
యోగభోగ్యబలుఁగాలాత్మున్ ॥ శాంతి। ఆ ౨। పు ౨౬.

౭౩. క ॥ మీనయిత్తానతలగతం । బైననిగమచయముఁదె
చ్చి యజునకునొసఁగం।గానేర్చినసుమనస్స । న్మానితవిగ్రహుఁబ
జింతుమత్స్యాత్మహరిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౪. క ॥ అమృతమథనమునమంథన। గములీలోద్ధరణకేలిఁ
గైకొనిసురసం। ఘమునకుఁబ్రియమొనరించిన। యమెయుఁగూ
ర్మాత్మునంబుజాక్షునిఁగొలుతున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౫. క ॥ వారాహరూపమునఁజెం।పారినతనదంష్ట్రనొకట
నవనిసగిరికాం । తారంబుగనెత్తినయా । శౌరింగ్రోడాత్ముఁగొల్తు
సమ్యగ్భక్తిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౬. గీ ॥ నారసింహావపురుదారభావమునొంది । ఘనహి
రణ్యకశిపుఖరనఖముల।వ్రచ్చిదీప్తమూర్తివరలునృసింహాత్ము। నా
త్మభవునిభక్తినాశ్రయింతు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౭. క ॥ వామనరూపంబున । సుత్రాముబలుఁ బలినడంచి త్రై
లోక్యాలి । క్రామతఁ జేర్చి నయద్భుత । ధాముఁ ద్రిగాంతాత్ముఁ
దలఁతుఁ దామోదరునిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౮. గీ ॥ పరశురాముఁడనఁగఁ బ్రభవించు జమదగ్ని । కుద్భవిం
చి యిరువదొక్కమారు । మనుజపతుల నెల్లఁ దునిమిన క్రోధాత్ము ।
ననఘభక్తిఁ గొల్తు నాత్రేయుంతు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౭౯. క ॥ శుద్ధాత్ముఁ గొలుతు దశరథు । పుత్రుఁ శ్రీరాముఁడ
నఁగఁ బొలిచిన దేవున్ । శత్రుభయదు రావణు నొక । మాత్రం దు
నుమాడినట్టి సుగుణుఁ బసునిన్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౮౦. క ॥ హలముసలధరునిఁ గరుణా । నిలయు హృదయురా
ము రోహిణేయు సితాంగున్ । జలదనిభాంబరు సీరుం । దలఁతు సు
గోవిందు శౌర్యధను భోగాత్మున్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౮౧. గీ ॥ అరణి సగ్ని వోడముకరణి దేవకియందు । విప్రకీ
ర్త్యయజ్ఞవేదగుప్తికై జనించె నెవ్వఁ డవ్వసుదేవనందను భజింతు
నేకతానరూపు ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౫.

౮౨. మ ॥ యదువంశంబున వాసుదేవుఁడనఁ గ్రీడార్థంబుజ
న్మించి । దుర్మదదైత్యావలిఁ గూల్చి పార్థునకు సారథ్యంబు త్రైలో
క్యన । ష్టుదమారంగ నొనర్చి దేవమునిసన్మానోద్ధతిన్ భూభరం ।
బుపోలంగించిన చక్రినంబురుహనాభుం గొల్తుఁ గృష్ణాత్మునిన్ ॥ శాం
తి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౮౩. క ॥ కలికాలచరితధర్మము। నిలుపంగలయుట్టికృష్ణుసిం గల్కాఖ్యత్ముక్ । దలఁతుఁదురగవాహానుష్మ్। చ్చులనెల్లనుగీటడం చుశుభచారిత్రుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౨ । పు ౨౬.

౮౪. గీ ॥ యజ్ఞధరుఁడుపంచయజ్ఞాండసులక్ష్మికి । మునికిపట్టు యోగమునకునెలవు। సర్వమునకునిష్టసదనంబుగానుప్పు । వాని నాశ్రయింతువరదుఁబరము ॥ శాంతి । ఆ ౪। పు ౭౯.

౮౫. సీ ॥ అవ్యక్తుశాశ్వతునఖిలప్రభుపభూమిభక్తవత్సలు విష్ణుఁబరమపురుషు। నక్షయుఁబ్రాంజలినైయాశ్రయించెదఁబుం డరీకాక్షునిభువనసాక్షి। నిత్యుఁబురాణువర్ణించెదఁబసహస్రా క్షునక్షరునిలోకాధినాథు । భవ్యుఁగోత్పదభూతభవ్యజగత్ప్ర భుసర్వతోముఖుభూతసంప్రవృత్తి ॥ గీ ॥ నమృతుసత్యుఁశాసనం తుహృషీకేశు। రవిసహస్రనిభుహిరణ్యగర్భు । నజ్ఞనుఁభుసత్యునా ద్యంతరహితుభూ । గర్భుఁబ్రభువుభక్తగమ్యుఁదలఁతు ॥ శాంతి। ఆ ౪ । పు ౭౮.

౮౬. క ॥ ఎవ్వఁడుసచరాచరగురుఁ డెవ్వఁడువాశీసరోజమీ నెవిధాత । న్నివ్వటిలుజగములన్నియు । నెవ్వనిచేసన్నుతుండు నెప్పుడుఁగొలుతుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౮.

౮౭. క ॥ కాలముపర్జన్యుండును । నేలయుసస్యంబుఁగ్రియ యునిష్క్రియయునుధర్మలోకమునైమహిమ । న్నిలసలుపు వాసుదేవునింబ్రణుతింతుక్ ॥ శాంతి । ఆ ౪ । పు ౭౯.